48763

DVAJSETLETNICA

in

XIII. LETOPIS

„Zveze slovenskih posojilnic"

v Celju

1902

DVAJSETLETNICA

Zveze slovenskih posojilnic v Celju

in

XIII. LETOPIS

slovenskih posojilnic

za leto 1902.

1093

Izdala in založila „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“.

CELJE, 1903.

I

48763

0300417 28

Prvi del.

DVAJSETLETNICA.

Zgodovinske in spominske črtice o slovenskem posojilništvu ter pregled delovanja društva

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“.

SESTAVIL

IVAN LAPAJNE

ŠOLSKI RAVNATELJ V KRŠKEM.

VSEBINA.

Prvi del.

Sestavil šolski ravnatelj Ivan Lapajne.

Dvajsetletnica (Zgodovinske in spominske črtice o slovenskem posojilništvu ter pregled delovanja društva „Zveza slovenskih posojilnic" v Celju.)

Razvrstitev prvega dela:

	Stran
Predgovor	7
Uvod	9
A. Prvi na podlagi društvenega zakona iz leta 1852 osnovani slovenski denarni zavodi. (Obrtno pomožno društvo v Ljubljani, Ljutomer, Št. Jakob v Rožni dolini)	11
B. Prvi, neposredno na podlagi zadružnega zakona z dne 9. aprila 1873 snovani slovenski denarni zavodi (Šoštanj, Mozirje, Metlika, Ormož)	14
Celjska posojilnica	16
Posojilnice: Žalec	18
Kmetska ljubljanske okolice	18
Vrhnika	18
Maribor	18
Sevnica	19
Pišece	19
Slatina	19
Št. Peter pod sv. gorami	19
Konjice	19
Makole	19
Koper	19
Vransko	19
Ptuj	20
Celovec	20
Trst	20
Pazin	20
Zgodovina «Zveze slovenskih posojilnic v Celju»	21
Zvezna tiskarna	25
Zveza prijateljev posojilništva v državnem zboru	25
Zveza in male (kmetske) posojilnice	26
Za slovensko posojilništvo zaslužni možje	27
Brata Vošnjak	27
Drugi zaslužni posojilničarji	35
Za kranjsko in primorsko posojilništvo najnovejšega ustroja zaslužni možje	37
Kako se je naše posojilništvo po ustanovitvi «Zveze» množilo	38
Delovanje konservativne stranke na Kranjskem gledé posojilništva	40
Hitri naraščaj slovenskih posojilnic od leta 1895 naprej	40

Stran
Notranje delovanje «Zveze slovenskih posojilnic v Celju» 41
Slovstvo slovenskega posojilništva 44
Narodni in posojilniški domi 45
Zvezni dom v Celju 46
Sklep 47

Drugi del.

Sestavil revizor Franjo Jošt.

XIII. Letopis slovenskih posojilnic za leto 1902.

Razvrstitev drugega dela:

I. Imenik posojilnic, ki so član «Zveze slovenskih posojilnic v Celju» 51
II. Imenik vseh na širnem Slovenskem in v hrvaškem delu Istre poslujočih slovenskih in istrsko-hrvaških denarnih zadrug, ki niso član «Zveze slovenskih posojilnic v Celju» 71
III. Statistika posojilnic, ki so član «Zveze slovenskih posojilnic v Celju» 77
a) Denarno gibanje 78
b) Lastno in tuje imetje in ostala pasiva 84
c) Posojila in druga aktiva 92
d) Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški 100
e) Skupni pregled 104
IV. Zaključek 107
V. Zapisnik občnih zborov «Zveze slovenskih posojilnic v Celju».
1. Redni občni zbor 11. septembra 1902 v Celju 111
2. Izvanredni občni zbor 22. oktobra 1902 v Velikovcu 119
3. Redni občni zbor 4. junija 1903 v Celju 135
4. Izvanredni občni zbor 8. avgusta 1903 v Celju 146
VI. Revizije posojilnic 152
VII. Denarni račun «Zveze slovenskih posojilnic» za leto 1902 154
VIII. Odbor «Zveze slovenskih posojilnic», pododbor, uradništvo i. t. d. 155
IX. Poduk in uzorci.
α) Zakon od 10. junija 1903 drž. zak. št. 133 in izvršilni predpisi k temu zakonu 158
β) Ali so denarni zavodi dolžni dajati pojasnila gledé hranilnih vlog v nespornem postopanju 173
γ) Uzorec zapisnika občnega zbora 175
δ) Uzorec prošnje za registrovanje na trgovinsko sodišče 177
ε) Opombe k zgorajšnjima uzorcema 179
ζ) Obrazec T, uzorni računski zaključek 180

Predgovor.

O priliki, ko praznuje «Zveza slovenskih posojilnic» svojo dvajsetletnico, sklenilo se je pri občnem zboru 4. junija t. l., da se s pričujočim (13.) «Letopisom» vred priobči zgodovinski razvitek slovenskega posojilništva, osobito pa pregled plodonosnega delovanja naše «Zveze».

Pregledati je bilo dobo skoraj pol stoletja. Toda to delo je olajšala pisatelju prvega dela deloma poraba dosedanjih publikacij o našem posojilništvu, osobito pa list «Zadruga» od leta 1884—1889, potem vsi dosedaj izdani «Letopisi», «Slovenska zadruga» od leta 1899—1903 in pa razni za naše slovensko posojilništvo z vso vnemo delujoči rodoljubi, katerim naj bode izrečena na tem mestu prisrčna zahvala.

Drugi del spisa — «XIII. Letopis» — je ostal tako gledé oblike, kakor gledé vsebine večinoma neizpremenjen. «Letopis», ki je menda zadnji te vrste, — bode zadobil v bodoče, ako se bode izdajal, najbrž nekoliko drugačno vsebino in to zaradi novega revizijskega zakona.

Posojilnice naj bi zlasti uvaževale zaključne besede, katere dostavlja sestavljatelj druzega dela svojemu spisu in se ravnale po naukih, katere navaja tam revizor.

CELJE—KRŠKO, meseca julija 1903.

Pisatelja.

Uvod.

Predno da pišem kratko zgodovino slovenskega posojilništva, moram poudarjati, da je češko posojilništvo najstarejše in najbolj razvito, ter da prekosi vse nemško posojilništvo v deželah češke krone in drugih avstrijskih kronovinah.

Posojilništvo se je začelo namreč še le v zadnjih letih tudi po Dol. in Gor. Avstrijskem širiti in tudi po Tirolskem. Povsodi se snujejo posojilnice ali po Schulze-jevih ali po Raiffeisen-ovih principih; vendar se ne more ono nikjer dosti bolj razviti kakor slovensko posojilništvo, čeravno podpirajo dežele same ustanovitev ondotnih novih posojilnic, (osobito onih po Raiffeisen-ovih nazorih), dočim se mora posojilništvo naše «Zveze» opirati le na lastne moči.

Kako se je toraj začelo slovensko posojilništvo?

Po zgledu čeških denarnih zavodov in po Schulze-jevih nazorih je praktično vpeljal prvi slovenski denarni zavod pokojni češki rojak Horak v Ljubljani. Isti je bil ondi že pred 36 leti združil nekatere ljubljanske obrtnike v «Obrtnijsko pomožno društvo», ki je bilo v prvi vrsti denarno društvo in je uradovalo slovensko in nemško. Vendar je vse drugo slovensko občinstvo na posojilnice javno opozoril še le gosp. dr. Josip Vošnjak, ki je v letu 1868 potoval po Češkem, da bi se seznanil z ondotnimi razmerami in potem Slovence opozoril na vse, kar je ondi hvalevrednega našel. Res je storil blagi rodoljub to v «Slovenskem narodu», kjer je povdarjal posebno to, kako je na Češkem uvidel z veseljem, da so imeli skoro v vsakem večjem kraju svojo «Založno». Nato je povdarjal potrebo takih zavodov za Slovence tudi v koledarju (1871) družbe sv. Mohorja, kjer je bil ob enem priobčil tudi pravila za uzor. Praktično pa je skusil napraviti prvo slovensko posojilnico v svojem takratnem službenem kraju, v Šmarju pri Jelšah, kar se mu pa ni posrečilo, ker se je moral prehitro preseliti v Ljubljano. Istočasno so pa ljutomerski rodoljubi po navodu Schulze-jevih knjig in pravil ustanovili leta 1871. kot društvo denarni zavod, kateremu je že bodoče leto tudi kot društvo sledila posojilnica pri sv. Jakobu v Rožni dolini. Da sta obe vzeli Schulze-ja za vzor, to posnamemo že iz tega, ker sta obe upeljali visoke deleže in svojo moč stavili posebno v deleže. Zato pa imata dandanes še obe prav velike vsote v deležih.

Kar se je posojilnic pozneje osnovalo n. pr. one v Metliki, Šoštanju in Mozirju (1874), so si tudi le bolj Schulze-ja vzele za vzor. Ustanovitelj celjske posojilnice, Mihael Vošnjak, je vpeljal (1881) pri tej posojilnici poleg velikih tudi male deleže, in to radi tega, da je pridobil zavod stem davčne olajšave zakona z dne 27. decembra 1880. Po tem vzoru je potem M. Vošnjak sestavil «uzorna pravila», po katerih se je osnovalo pozneje največ slovenskih posojilnic, katere strinjajo nazore Schulze-jeve in Reiffeisen-ove.

Raiffeisen-ov nasvet, da ostane prihranjena zaloga (rezerva) nedotakljiva za vse čase, je vsprejel tudi zakon od 1. junija 1889, na katerega se je oziralo več naših posojilnic pri svojih pravilih. Na drugi strani pa se z Raiffeisen-ovimi nazori, po katerih je deloma osnovanih nekaj posojilnic v vseh kronovinah, koder se razteza delokrog

«Zveze slovenskih posojilnic», ne moremo povsem strinjati, namreč, da bi posojilnica delovala le v svoji vasi (župniji). To je premajhen delokrog. Zato take posojilnice nikakor ne morejo prav vspevati. Največ prvotnih slovenskih posojilnic si je izvolilo po eden sodiški okraj za svoje torišče. Take tudi najbolje vspevajo, zlasti če imajo sedež na mestu sodišča in če so v dobrih rokah.

Takih posojilnic je na Štajarskem in Kranjskem največ; tudi na Primorskem se ravnajo večinoma po tem vzgledu. Le na Koroškem ni bilo mogoče povsod ravnati se po tem načelu, ker baš na sedežu sodišč ni bilo dobiti za ta posel potrebnih domoljubov.

Želimo le, da bi se stare in nove posojilnice ravnale po duhu in navodilih, katere daje «Zveza slovenskih posojilnic», da postanejo na ta način slovenske posojilnice zdrava in krepka specijaliteta med avstrijskimi posojilnicami.

Pisatelj prvega dela.

A.

Prvi na podlagi društvenega zakona iz leta 1852. osnovani slovenski denarni zavodi.

I. Obrtno pomožno društvo v Ljubljani.

Najstarejši slovenski denarni zavod je «Obrtno pomožno društvo v Ljubljani», katero je bilo ustanovljeno leta 1855. Utemeljeno je bilo v pomoč ljubljanskim obrtnikom in rokodelcem. Mnogo let, kakih trideset, bilo je ono edini denarni zavod v Ljubljani poleg «Kranjske hranilnice» in njenega «Vorschussvereina». Osnovano je bilo na podlagi društvenega zakona iz leta 1852. V zmislu zadružnega zakona (iz leta 1873) je društvo premenilo svoja pravila leta 1874.

Ustanovil je ta denarni zavod J. N. Horak, rojen Moravan v Kromavu leta 1814; prišel je v Ljubljano pred 60. leti in začel tukaj izvrševati rokovičarsko obrt. S svojo vestnostjo, marljivostjo in poštenostjo pomagal si je kmalu do posebnega ugleda v obrtnih in sploh narodnih krogih, kajti skromni rokovičar ni bil samo izvrsten obrtnik, ampak tudi navdušen Slovan in goreč rodoljub ter se je koj v začetku svojega bivanja med Slovenci oklenil z vso ljubeznijo narodne stranke in jej ostal zvest do svoje smrti. Tedaj je vladal v Ljubljani najgrši nemškutarski birokratizem, kateremu je mrzelo vse, kar je bilo slovenskega. Horak je tedaj začel nagovarjati Ljubljanske obrtnike, naj ne zatajujejo svoje narodnosti, naj se upró nemškemu birokratizmu in naj skrbé za svoje gmotno blagostanje neodvisno od vladajočih krogov. Horak je deloval na to, da si obrtniki ustanové svoje posebno pomožno društvo in posrečilo se mu je. S takim delovanjem pridobil si je slavljenec splošno spoštovanje in zaupanje, postal je voditelj narodnih meščanov in veren sodelovalec Janeza Bleiweis-a. Leta 1865. ustanovil je Horak takozvano «meščansko stranko» v Ljubljani, in edino tej stranki, oziroma njenemu vodji Horak-u, se je bilo zahvaliti, da je dobila Ljubljana po smrti Ambrož-evi narodnega župana dr. Costo. Ta blagi mož je umrl 25. avgusta 1893.

II. Ljutomerska posojilnica.

Kakor je Ljutomer važen v narodno političnem, tako je važen tudi v narodno gospodarskem oziru.

Ljutomer je prvi praznoval na Slovenskem spomin slovanskih apostolov Cirila in Metoda (leta 1864), imel je prvi slovenski tabor in Ljutomer je ustanovil tudi prvi slovenski denarni zavod na Štajarskem. Je že skoro 32 let, odkar obstoji ta denarni zavod, zato smo bili naprosili to posojilnico, da nam je priobčila iz svojih zapisnikov o svoji ustanovitvi sledeče črtice, za katere se njenemu tajniku g. Antonu Misija prav lepo zahvaljujemo:

«Ker ob času ustanovitve naše posojilnice (leta 1872) še ni bilo zadružnega zakona, se je ista ustanovila izprva na podlagi društvenega zakona z dne 26. novembra 1852., kot društvo.

Osnovalni odbor je sestavil društvena pravila, katera so podpisali sledeči gospodje: Ivan Kukovec, posestnik in načelnik okrajnega zastopa v Ljutomeru; Ivan Farkaš, kmet in okrajni odbornik v Iljaševcih; Jožef Hrastovec, kmet in okrajni zastopnik v Križevcih; Jožef Štrakl, kmet in občinski odbornik v Križevcih; Jurij Kšela, kmet in župan v Babincih; Janez Habjanič, kmet in občinski svetovalec v Babincih; Vratoslav Moharič, posestnik in okrajni odbornik na Podgradju; Andrej Mihalič, kmet in okrajni zastopnik pri Mali nedelji; Matija Slavič, kmet v Bučečovcih; Janez Kralj, kmet v Iljaševcih; Matija Zemljič, trgovec in okrajni odbornik v Ljutomeru; Matija Krajnc, kmet v Babincih in drugi.

Ta pravila je c. kr. namestništvo v Gradcu odobrilo z odlokom z dne 23. junija 1872. leta, št. 7169, in na podlagi teh pravil se je društvo ustanovilo pri ustanovnem občnem zboru dne 15. septembra 1872, na katerem so pristopili k društvu kot člani in so tudi kot prvi zapisani sledeči gospodje:

1. Ivan Lapajne, nadučitelj v Ljutomeru; 2. Ivan Kukovec, posestnik v Ljutomeru; 3. Ivan Krýl, učitelj v Ljutomeru; 4. Vido Spindler, kmet na Krapji: 5. Josip Gomilšek, uradnik v Ljutomeru; 6. Ivan Rajh, župan na Cvenu; 7. Miha Spindler, kmet in župan v Starivasi; 8. Jošef Stuhec, kmet v Starivasi; 9. Jožef Hrašovec, kmet pri Mali nedelji; 10. Ivan Mežnarič, želar pri Mali nedelji.

Pri ustanovnem občnem zboru so bili v smislu § 3. pravil izvoljeni sledeči gospodje odborniki:

1. Ivan Kukovec, posestnik i. t. d. v Ljutomeru; 2. Anton Merčnik, kaplan v Ljutomeru; 3. Matija Zemljič, trgovec v Ljutomeru; 4. Jože Gomilšek, uradnik v Ljutomeru; 5. Ivan Lapajne, nadučitelj v Ljutomeru; 6. Jernej Rantaša, posestnik v Moravcih; 7. Ognjeslav Mohorič, posestnik na Podgradju; 8. Ivan Farkaš, posestnik na Iljaševcih; 9. Anton Bežan, posestnik v Šalincih.

Ta odbor si je izvolil v svoji seji dne 16. septembra 1872 sledeče gospode funkcijonarje: Ivan Kukovec, predsednik; Ivan Lapajne, podpredsednik; Matija Zemljič, denarničar; Anton Merčnik, preglednik in Josip Gomilšek, tajnik. Še le pri občnem zboru dne 12. aprila in 11. oktobra 1874 so bila sprejeta predrugačena pravila v zmislu zakona z dne 9. aprila 1873, na podlagi katerih je bilo društvo vsled odloka okrožnega sodišča v Celju z dne 27. oktobra 1874, št. 5394 vpisano v zadružni register.

O ustanovitelju ljutomerske posojilnice podamo še sledeče životopisne črtice.

Gosp. Ivan Kukovec je bil rojen leta 1840 blizu Ormož-a. Dovršil je gimnazijo v Varaždinu in slušal pravoslovne nauke na Dunaju. Vsled bolezni ni dovršil teh študij, marveč vstopil je v pisarno odvetnika dr. Ploj-a v Ljutomeru. Tu se je oženil in postal posestnik, kmet in gospod ob enem; kajti kmalu je bil kot jako zmožen in izobražen rodoljub izvoljen za načelnika slovenskega okrajnega zastopa, katero mesto zavzema že kakih 35 let. Bil je v dveh perijodah tudi deželni poslanec. Mesto predsednika in nadzornika v krajnem šolskem svetu zaseda že skoro brez prenehanja kakih 35 let. Kukovec je imeniten narodni gospodar, vinorejec in živinorejec. Ima parne mline, mlatilnice i. t. d. V sto in sto slučajih je on vzgled Slovencem.

V prvi dobi delovanja ljutomerske posojilnice je bil desna roka temu rodoljubu Josip Gomilšek, rojen v Planini na Kranjskem leta 1842. Šolal se je v Ljubljani. A radi smrti svojega očeta ni mogel dolgo hoditi v šolo. V mladih letih že (leta 1860) je prišel v Ljutomer, kjer je stopil kot pomožni uradnik v pisarno odvetnika dr. Ploj-a. Po odhodu tega slovenskega domoljuba v Ptuj ostal je Gomilšek v Ljutomeru, kjer je postal tajnik in odbornik posojilnice. Sodeloval je in spodbujal, ko se je v Ljutomeru osnovala čitalnica. Vedno trden narodnjak, trden kakor skala, pospeševal je vsako narodno podjetje in zlasti pri volitvah kmetom zvesto stal na strani. Ker je bil delaven in varčen in še brez rodovine — zapustil je le žalujočo vdovo — ustanovil si je svoj lastni dom v Ljutomeru in postal odločen naroden meščan v tem trgu, ki je z njim prav mnogo izgubil, ko je umrl meseca maja leta 1892.

III. Posojilnica pri Sv. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem.

Leta 1873. se je na podlagi društvenega zakona, z dne 26. novembra 1852. ustanovil narodni denarni zavod kot društvo pri Sv. Jakobu v Rožni dolini, kateri se je še le leta 1900 po prizadevanju gosp. revizorja Franjo Jošta pretvoril v zmislu zakona z dne 9. aprila 1873, v zadrugo (posojilnico). O ustanovitvi in njenih ustanovnikih ter o njenem prvotnem delovanju bi radi poročali kaj več, pa nismo mogli dobiti izvirnega poročila. Na trdno podlago sta postavila ta denarni zavod bivša Št. Jakobska župnika č. g. Jakob Knaflič in č. g. Andrej Aplen. Ker je pa Št. Jakob v Rožu zibelka imenitnih koroških Janežič-ev, dozdeva se nam, da so pri krstu ondotne posojilnice kumovali tudi ti domoljubi. Sedaj prav vspešno vodita najstarejši koroški denarni zavod, kateri je dobil lansko leto nemškutarsko konkurenco, č. g. župnik Matej Ražun in pa narodni župan Franjo Kobentar.

B.

Prvi neposredno na podlagi zadružnega zakona z dne 9. aprila 1873 snovani slovenski denarni zavodi.

Šoštanjska in mozirska posojilnica.

Po prizadevanju gosp. dr. J. Vošnjaka sta se v letu 1874. ustanovili posojilnici v Mozirju in Šoštanju, ki sta bili registrovani 18. avgusta, oziroma 2. oktobra leta 1874.

Glede ustanovitve mozirske posojilnice se mora gosp. Janezu Lipold, bivšemu državnemu poslancu v Mozirju, za šoštanjsko posojilnico pa tamošnjemu tržanu gosp. Mihaelu Vošnjak, očetu gg. dr. Josipa in inženirja Mihaela Vošnjak, priznati največ zaslug. Janez Lipold je bil celi čas do svoje smrti načelnik zavoda, katerega je vodil nekaj časa po njegovi smrti njegov sin Jožef Lipold, pozneje tega brat Marko Lipold in sedaj poštar gosp. Anton Goričar, kateri si je pridobil že kot dolgoletni denarničar velikih zaslug.

Za snovanje in razvitek šoštanjske posojilnice je pa največ pripomogel tržan gosp. Mihael Vošnjak. On je tudi od snovanja posojilnice do svoje smrti (1879) bil njen ravnatelj; od 1879 do 1883 pa je bil ravnatelj tamošnji notar gosp. Franc Rapoc. Sedaj vodita zavod gg. dr. Fran Mayer kot ravnatelj in deželni poslanec Ivan Vošnjak kot denarničar.

Od posojilnic, ki so bile registrovane neposredno kot zadruge, je začela uradovati prva šoštanjska.

Metliška posojilnica.

O tej posojilnici smo dobili sledeče zanimive črtice:

Prvi je bil gosp. Janez Kapelle, kateri je bil leta 1874 vzbudil to misel med meščani, da naj bi se osnovala posojilnica. On je sestavil tudi potrebna pravila.

Začela je poslovati posojilnica dne 1. aprila 1875 z imenom «Prva dolenjska posojilnica, registrovana zadruga z omejenim poroštvom v Metliki» pod vodstvom gg. Janeza Kapelle, oskrbnika nemškega vit. reda, Ferdinanda Salloker, okrožnega zdravnika, Antona Prosenik, trgovca in Martina Kamenšek, praktikanta pri nemškem vit. redu (vsi štirje že umrli).

Posojilnici so početkoma kapitalisti na vse načine nasprotovali. Bilanca je bila koncem leta 1875 naslednja: v imetju 1768 fl. 68 kr. in v dolgovih 1768 fl. 86 kr.

Pod marljivim vodstvom omenjenih odbornikov pa je posojilnica dobro napredovala.

Prva leta je posojevala denar največ na menice.

Do leta 1881 je posojilnica tako poslovala. Ker je bilo pa med tem časom ravnateljstvo zatoženo, da je neudom denar izposojevalo, in pozvano k c. kr. okrožnemu sodišču v Rudolfovem na odgovor, kjer je bilo na nekoliko globe obsojeno, popolnila so se leta 1882 pravila v toliko, da je posojilnica predrugačila svojo firmo iz «Prva dolenjska

posojilnica z omejeno zavezo» v «Prva dolenjska posojilnica z neomejeno zavezo», in tako, da je naprej posojevala tudi neudom in vsakomur lahko denar.

V novejši dobi, ko so se kapitalisti pomirili in videli, da je njih nasprotovanje zamán, dobila je posojilnica pa druge nasprotnike in sicer politične, kateri so jo podkopavali in obrekovali na vse mogoče načine, tako, da je moralo sedanje ravnateljstvo pozvati te obrekovalce sodiškim potom na odgovor; bili so tudi kaznovani z zaporom.

Pred nekaterimi leti ustanovili so politični nasprotniki tej posojilnici nasproti Raiffeisensko hranilnico in posojilnico, katera pa napredku posojilnice ni škodovala in je še danes za prvo posojilnico brez pomena.

Leta 1901 napali so politični nasprotniki posojilnico z veliko silo, da bi jo sedanjim rokam iztrgali, kar se jim pa ni posrečilo. Pri opreznem vodstvu sprejelo je ravnateljstvo še več novih udov (zadružnikov), zboljšalo pravila (§ 14. 19. 31. 32. in 39.) in se s tem zavarovalo za vse čase proti takim napadom.

V dobi poslovanja kupila in razkosala je posojilnica tudi več graščin z dobrimi dobički.

Vzlic visokemu obdačanju in raznovrstnim velikim davkom (72.000), ki jih je posojilnica plačala v dobi svojega obstanka, dala je zadružnikom na dividendah 118.000 K in večje svote v dobrodelne namene. Vendar ima še sedaj posojilnica rezervnega zaklada 60.000 kron v denarju in okoli 60.000 kron v zemljiščih.

14. januarja 1903, je kupila tudi metliško graščino za 130.000 K, katera je bila poprej last gosp. vit. pl. Savinšek-a.

Leta 1903. je pristopila posojilnica po osebnem posredovanju revizorja gosp. Franjo Jošt-a v «Zvezo slovenskih posojilnic v Celju».

Ormožka posojilnica.

O tej posojilnici piše njen ustanovitelj in vedno predsednik gosp. dr. Ivan Gršak, patrijotični pisatelj slovenski, v svoji prezanimivi, v plemenitem slovenskem duhu pisani knjigi: «Ormožki spomini» med drugim sledeče: »Leta 1901 je praznovala ona petindvajsetletnico svojega obstoja. «Dolžnost naša je», govoril je njen predsednik, «da se danes ogledamo nazaj po tistih možeh, kateri so bili prvi ustanovitelji te posojilnice, a ne smemo opustiti, spomniti se njihovih naslednikov v odborništvu in nadzorništvu od začetka posojilnice dne 2. januvarja 1876 do danes dne 2. januvarja 1901.

Ob istem času so bile na slovenskem Štajarskem le tri posojilnice: ljutomerska je bila tri leta stara, šoštanjska dve, mozirska pa eno leto; pet let pozneje se je ustanovila celjska posojilnica, po šestih letih pa mariborska.

Ko sem se dne 2. septembra 1871. leta naselil v Ormožu, ni bilo nobenega zanimanja za taka društva, pač pa za hranilnico ormožko, o kateri je že na taboru v Ormožu l. 1868. govoril dr. Ivan Petovar, odvetnik v Ormožu. Ta nemška od njega ustanovljena hranilnica začela je delovati še le l. 1879.

Izprevidel sem sicer koj od začetka svojega bivanja v Ormožu, da je zavod potreben, ki uvažuje osebni kredit poleg hipotečnega; vendar je bilo treba celino orati in si pridobiti zaupanje ljudstva.

Tako mi je bilo mogoče zbirati moči in družiti jih v zadrugo, ki še dandanes stoji in trdno stoji.

Kakor kaže zapisnik z dne 2. januvarja 1876, bilo je ta dan pristopilo 62 zadružnikov z 79 deleži po 50 gl. torej s vsoto 3950 gl.

Od teh tedanjih članov so še sedaj člani posojilnice samo trije: č. g. kn.-škofijski duhovni svetovalec Albin Schwinger, župnik pri Sv. Miklavžu, Mihalj Čačkovič, tržan v Središču in jaz. Drugi so pomrli ali izstopili iz zadruge.

Da-si je od začetka zadoščala »omejena» zaveza zadružnikov, vendar se je kazalo že okoli leta 1881. in 1882. da je treba to mlado zadrugo postaviti na krepkejše noge.

Omejena zaveza se je morala spremeniti v neomejeno. To se je zgodilo dne 15. junija 1883, ko je občni zbor soglasno sklenil neomejeno zavezo s tem, da bodi takratni zaklad 3546 gl. 66 kr. podlaga prihodnji bilanci.

Vsled te važne spremembe pravil je vodstvo posojilnice spoznalo potrebo, ustanoviti nadzorstvo, katerega dosedanja pravila niso imela.

Ta sprememba pravil je ugodno uplivala na društveno delovanje. Dočim se je l. 1882. število zadružnikov prvega leta, 220, skrčilo na 156, vloge od 10.323 gl. na 4366 gl., kaže bilanca za leto 1883, že izdaten napredek, kateri je opazovati pri številu zadružnikov, pri ulogah in pričuvnem zakladu.»

Celjska posojilnica.

V času od ustanovitve ormožke posojilnice (1875) do snovanja celjske posojilnice (1881) se na Slovenskem ni ustanovil noben narodni denarni zavod. Manjkalo je, žalibože, potrebnega poguma in inicijative! Sicer je n. pr. pičlo število tedanjih veljavnih Slovencev v Celju večkrat poskušalo osnovati tam posojilnico, pa brez uspeha: še-le ko se je začetkom l. 1880 naselil v Celju kot zasebnik g. Mihael Vošnjak, je prišlo dotično vprašanje v pravi tir. Ta narodnjak je namreč bil v ugodnem položaju, cel svoj čas in svoje duševne sile (inteligenco) žrtvovati svojemu narodnemu programu: «Gospodarski napredek in neodvisnost od nasprotne nemške stranke gledé kapitala».

V to svrho si je stavil M. Vošnjak nalogo, v narodnem središču Slov. Štajarja, v Celju, ustanoviti slovenski denarni zavod. Gotovo za tisti čas težavna naloga, ako se premisli tedanji položaj narodne stranke v Celju, katera je bila reprezentirana po gg. dr. Štefan Kočevar, dr. Josip Sernec, prof. Ivan Krušić, trgovec Fr. Kapus, vikar J. Žičkar in dr. L. Filipič. V nasprotnem taboru pa je bilo združeno vse nemško in nemčursko meščanstvo pod poveljstvom župana Neckermann-a, c. kr. uradništvo pa pod poveljstvom predsednika okrožnega sodišča, krutega Heinricher-ja in konečno nemčurski opat in mestni župnik Wretschko!

Ko je g. M. Vošnjak stopil gledé osnovanja celjske posojilnice tekom poletja 1880 v dotiko z omenjenimi narodnjaki, je prevladalo pa mnenje, da «bo težko šlo, ker se je že poskušalo, pa brez uspeha».

M. Vošnjak se pa ni ustrašil navedenih zaprek, ampak se je z eneržijo lotil priprav. Sprva je sestavil pravila po raznih uzorcih z deleži po 50 gl. Med tem se je pa v državnem zboru sklenil poseben zakon z dne 27. decembra 1880 o olajšavi davkov pri posojilnicah, ki dajejo le udom posojila. Da bi se novi zakon takoj izkoristil pri celjski posojilnici, je M. Vošnjak prenaredil že izdelana pravila v zmislu tega zakona in vsled tega določil deleže po 100, 10 in 1 gl. ter da mora biti vsak izposojevalec ob enem tudi zadružnik. — Ker je bil omenjeni zakon proglašen še-le dne 27. decembra 1880, celjska posojilnica pa je vsprejela že februarja 1881 določila tega zakona v svoja pravila, je bila celjska posojilnica prva v Avstriji, ki je uporabila ugodnost omenjenega zakona.

Tako urejena pravila je potem predložil Vošnjak zaupnemu shodu dne 9. februarja 1881, katerega so se udeležili gg. dr. J. Sernec, Franc Kapus, Franc Kamerer, dr. L. Filipič in dr. Juro Hrašovec.

Pri vpisanju zadruge v zadružni register je pa stavil omenjeni Heinricher vse mogoče in nemogoče zapreke, ker je hotel zabraniti ustanovitev posojilnice; karakterističen izrek njegov je bil tedaj: «Das Kapital und die Intelligenz in Untersteier sind deutsch und müssen deutsch bleiben.» Ako bi zdaj vstal Heinricher iz svojega groba in zagledal razvoj našega denarnega zadružništva in pa našo narodno inteligenco: rad bi se zopet vrnil v svojo gomilo! . . .

Premagale so se toraj vse ovire gledé vpisanja posojilnic v zadružni register, s težavo dobila soba za urad (glavni trg 105) in določil se je prvi uradni dan na 6. aprila 1881. Pa nikedar mirujoči Heinricher je imel pripravljeno še neko zlobnost: Izžrebal je

g. M. Vošnjaka ravno na tisti dan kot porotnika za obravnave, ki so imele trajati pozno v noč. Znano je iz poznejših pojasnil v državnem zboru dejstvo, da so se pod Heinricher-jem ravno tiste osebe izžrebale kot porotniki, katere je on želel, seveda to le prav «slučajno». G. M. Vošnjak se na ta način ni mogel udeležiti prvega uradnega dneva, kar mu je bilo silno neljubo. Uradovala pa sta gg. Kapus in Janeš.

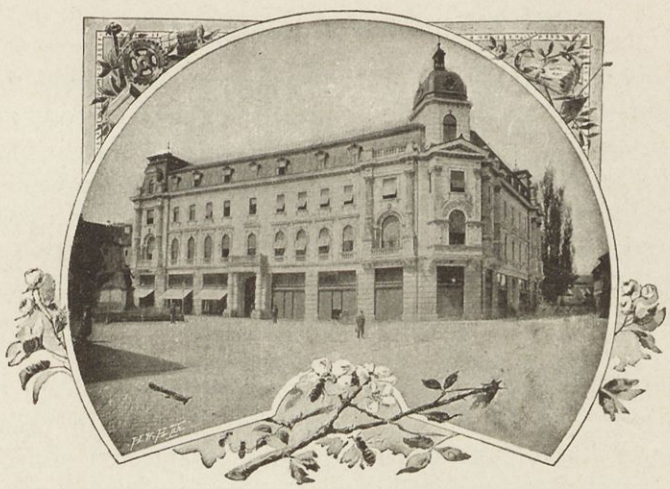
Prvo ravnateljstvo je bilo: ravnatelj: Mihael Vošnjak; denarničar: Franc Kapus; kontrolor: Franc Janeš; odborniki: dr. J. Sernec in vikar J. Žičkar.

Prvo nadzorstvo: Dr. Štefan Kočevar, Franc Kamerer, Ivan Krušič, dr. G. Ipavic in dr. L. Filipič.

Leta 1881 in 1882 je oskrboval celi pisarnični in računski posel posojilnice čisto sam g. Vošnjak, se vé, brez vsake plače. Ko se je pa začelo delo nepričakovano razvijati, se je najel pomožni uradnik Maks Veršec, kateri je postal stalni tajnik leta 1884.

G. Vošnjak je leta 1882 in 1883 vpeljal večjidel nove tiskovine za poslovanje slovenskih posojilnic, katere je založila «Narodna tiskarna» v Ljubljani.

Za zunanje župnije je on vpeljal nastavljanje «zaupnih mož», ki so se gledé zavodu neznanih izposojevalcev izražali o njih in o porokih na vprašalnih polah; vpeljal je tudi «posebno rezervo».

Narodni dom v Celju.

Leta 1884 je bil voljen g. Mihael Vošnjak v deželni in leta 1885 v državni zbor; raditega je odložil leta 1886 mesto ravnatelja in je od tistega časa na tem mestu dr. J. Sernec. Leta 1888 si je najela posojilnica večje prostore za uradovanje v Klobučarjevi hiši (poleg lekarne na glavnem trgu), leta 1896 se je pa preselila v «Narodni dom».

Že leta 1884, ko je videl M. Vošnjak, kako lepo se razvija celjska posojilnica, je prorokoval: «Ona mora graditi Narodni dom v Celju, da ne bode treba beračiti v to svrho!» Res leta 1897 se je s posebno slavnostjo otvoril «Narodni dom», kateri je veljal nad četrt milijona goldinarjev. Ali bi zamogla to storiti Raiffeisen-ovka?

Lanskega leta je imela posojilnica nad 4000 udov, okoli pet milijonov kron hranilnih vlog, okoli tri in pol milijona posojil in čez tristoštiri tisoč kron rezervnega zaklada!

Velikanske svote je zavod že daroval za dobrodelne namene!

Reči se mora: Od časa osnutja posojilnice v Celju se je tam tudi razvil narodni življ; ne moremo si več misliti Celja brez «Narodnega doma», brez «zavetja» slovenstva celjskega in sploh celega spodnjega Štajarja.

Ustanovitev celjske posojilnice, oziroma njen lepi razvitek, je pa tudi vspodbujal razne narodne kroge v vseh slovenskih pokrajinah, da so začeli misliti na ustanovitev

lastnih denarnih zavodov in reči se sme, da se je od časa otvoritve celjske posojilnice začela nova doba slovenskega posojilništva, kateremu je potem takem bila temelj celjska posojilnica.

Ko je bila ustanovljena celjska posojilnica in dobro napredovala, zadobili so rodoljubi še v drugih krajih srčnost, da so se podali na delo in ustanavljali posojilnice.

Žalska posojilnica.

Prvi se je oglasil pokojni Janez Hausenbichler iz Žalca ter naprosil g. M. Vošnjaka, naj pomaga ustanoviti tam posojilnico. Vošnjak je sestavil primerna pravila, naročil tiskovine in se udeležil prvega uradnega dneva (23. maja 1881) kot poučevalec.

Posojilnica ljubljanske okolice in na Vrhniki.

Tudi na Kranjskem so se začeli zanimati za posojilništvo in sicer v Ljubljani veletržec g. J. Knez, na Vrhniki pa gg. Franc Kotnik in J. Lenarčič. Po navodilih pridobljenih v Celju so zaslužni možje ustanovili tamošnji posojilnici leta 1882. Pri kmetski posojilnici ljubljanske okolice je sodeloval g. dr. Josip Vošnjak kot načelnik nadzorstva.

Mariborska posojilnica.

Za ustanovitev tega zavoda se je zelo zanimal šoštanjski notar Franc Rapoc, ki je uvidel kot rojen sin «Slovenskih goric» potrebo takšnega zavoda zaradi tamošnje bede.

Dogovoril se je z g. M. Vošjakom, da gresta v ta namen v Maribor in naprosil se je g. dr. Jernej Glančnik, naj skliče shod zaupnikov; shod se je vršil dne 8. januarja 1882; udeležila sta se istega tudi gg. Mihael Vošnjak in dr. J. Vošnjak. Pripravljena pravila so se sprejela. Izvoljeni so bili: dr. Jernej Glančnik kot načelnik, Pavel Simon kot blagajnik, Franc Bindlechner kot kontrolor; kot odborniki pa: dr. Fr. Radej, Ferk, Berdajs in Jos. Rapoc. V nadzorstvo: dr. Ferd. Dominkuš, J. Flucher, Herg, Kodela, dr. Gregorec in notar Franc Rapoc.

Notar F. Rapoc si je pa še v drugem oziru pridobil velikih zaslug za mariborsko posojilnico. V svoji oporoki d. d. Šoštanj 16. decembra 1881 je namreč določil sledeče: Vse njegovo premoženje, kar ostane čez legat, določen njegovi soprogi, naj se deli v dva dela; jeden del dobijo zabilježeni sorodniki, drugi del pa naj bode «ustanovnina mariborske posojilnice za okolico, posebno za Slovenske gorice», katera, — ako še takrat ne-bi bila ustanovljena, — se ima ustanoviti in ima nalogo, podpirati iz obresti te vsote slovenske dijake posebno mariborskega in šoštanjskega okraja. Načrt izpeljave ima sestaviti posebni odbor, sestavljen iz gg. dr. Josip Vošnjak, Mihael Vošnjak, dr. Dominkuš, dr. Radej in dr. J. Glančnik. Ta odbor ima pravico, pomnožiti se, ako on tega ne napravi. Tako se glasi v oporoki.

Ta oporoka je bila pisana 16. decembra l. 1881; na dan 8. januarja 1882 se je pa ustanovila mariborska posojilnica; umrl je blagi g. F Rapoc 28. majnika 1882 v Mariboru.

Vsled omenjene zadnje volje je dobila mariborska posojilnica po sodiški razpravi d. d. 30. novembra 1887 vsoto 30.307 goldinarjev 24 kr. kot «Rapočevo ustanovo»; po smrti vdove pokojnega Rapoc-a pa še dobi ta ustanova 10.000 goldinarjev vsled določbe g. Rapoc-a z dne 24. majnika 1882.

Obresti od ustanovnega kapitala se porabljajo po določilih zgoraj omenjenega odbora v štipendije za visokošolce; vsled smrti gg. dr. Radej-a in dr. Dominkuš-a so ostali udje odbora poklicali lansko leto v odbor č. g. kanonika dr. Mlakar-ja v Mariboru in pa dr. F. Mayer-ja v Šoštanju.

Primerno lepo se je razvila mariborska posojilnica in postavila krasni «Narodni dom»; celi čas od njene ustanovitve je g. dr. Jernej Glančnik njen načelnik, kakor smo že omenili.

Posojilnica v Sevnici.

Po prizadevanju veleposestnika Franca Lenček se je sklical na dan 12. novembra 1882 ustanovni shod «Sevniške posojilnice» na Blanco; Mihael Vošnjak je sestavil pravila, se udeležil shoda in pa prvega uradnega dneva.

Prvo ravnateljstvo je bilo: Ravnatelj: Franc Lenček; denarničar: Franc Kovačič; kontrolor: Ludovik Smolè.

Odborniki: župnik Anton Šibal, Vincenc Medic, Franc Novak.

Leta 1883 se je ustanovila «Zveza» in sad tega čina je bila leta 1884 ustanovitev osmih novih posojilnic.

V Pišecah je bil dne 29. maja 1884 ustanovni shod, katerega se je udeležil M. Vošnjak, ki je sestavil pravila. To je bila prva kmetska posojilnica.

Na Slatini je bil dne 9. junija 1884 ustanovni shod, na katerem je bil navzoč tudi M. Vošnjak; ta je bila druga kmetska posojilnica po uzoru, ki ga je sestavil M. Vošnjak.

Prvo načelstvo: Načelnik: A. Kurtz; udje načelstva: nadžupnik Fröhlich, posestnika Drofenik in Plevčak; kaplan Dekorti in posestnik Debelak računska pregledovalca.

Št. Peter pod Svetimi gorami.

Po volilnem shodu za deželni zbor dne 22. junija 1884 v Podsredi so se podali M. Vošnjak, notar Veršec in Jožef Jerman (kandidat za deželni zbor) v Št. Peter, kjer se je ustanovila kmetska posojilnica. «Zveza» je preskrbela registrovanje in tiskovine; posojilnica pa zaradi lokalnih zaprek ni začela svojega poslovanja ter se je pozneje vsled tega izbrisala iz registra pri okrožnem sodišču. Sedaj tam delujoča posojilnica se je na novo osnovala leta 1899.

Konjice.

Dan volitve v deželni zbor v Celju (19. avgusta 1884) je prišel blagi narodnjak dr. Anton Prus iz Konjic k «Zveznemu» načelniku radi ustanovitve konjiške posojilnice. Pravila so se po uzoru «Zveznem» takoj podpisala.

Prvo načelstvo je bilo: J. Šepic, načelnik; dr. Anton Prus, Peter Dobnik, odborniki; župnik Slatinšek, pregledovalec.

Makole.

Tamošnji župnik č. g. Mihael Lendovšek se je obrnil na «Zvezo» glede ustanovitve posojilnice leta 1884. Č. g. Lendovšek in odborniki so se potem sešli z M. Vošnjakom v Slov. Bistrici, kjer so se pravila podpisala in poverili podpisi pri notarju F. Rateju.

Koper v Istri.

Pri tej ustanovitvi je tudi «Zveza» sodelovala; M. Vošnjak se je udeležil prvega uradnega dneva 24. avgusta 1884.

Vransko.

Na Vranskem je vodil leta 1884 M. Vošnjak v notarski pisarni ustanovni zbor; «Zveza» je pravila preskrbela in so ista ustanovitelji takoj podpisali. Naročilo se je notarju (Schwarzenberg-u), da preskrbi registrovanje. Ta gospod je pa stal v zvezi s celjskim Heinricher-jem in ta dva sta tako dolgo «mučkala», da je cela stvar zaspala. Vransko je potem še-le leta 1890 dobilo svojo posojilnico.

Ptuj.

Svoječasni voditelj narodne stranke v Ptuju, dr. A. Gregorič, je delal že dalje časa na ustanovitev «Okrajne hranilnice»; vlada pa ni dovolila taiste, ker se je že nahajala mestna hranilnica tam. Po tem činu se je še-le začelo delo za ustanovitev posojilnice.

Ustanovni shod, katerega se je udeležil M. Vošnjak, se je vršil dne 13. decembra 1883; izvoljeni so bili sledeči funkcijonarji: Andrej Jurca, kot ravnatelj; dr. Jakob Ploj, dr. A. Gregorič, Tomaž Mikl, Miha Brenčič in Franc Urbas, kot udje načelstva. Delavni veletržec g. Anton Jurca je bil do svoje smrti ravnatelj zavoda: od tistega časa pa mu je na čelu dež. poslanec g. dr. F. Jurtéla.

Celovec.

Leta 1886. se je obrnila «Zveza» na g. Andr. Einspieler-ja glede ustanovitve posojilnice v Celovcu; «Zveza» je tudi sestavila pravila v obliki za večje posojilnice; otvorila pa se je posojilnica še-le par let pozneje.

Trst.

V jeseni leta 1886 sta se dogovorila na Dunaju takratna državna poslanca Mihael Vošnjak in Ivan Nabergoj, pripravljati snovanje slovenskega denarnega zavoda v Trstu. Nabergoj kot načelnik društva «Edinost» je vsled tega sklical zaupni shod narodnih veljakov na dan 21. novembra 1886 v dvorano »Slavjanske čitalnice» v Trstu. Udeležba je bila od domače strani ogromna; kot zunanji udeleženci so bili navzoči: g. Mihael Vošnjak kot predsednik «Zveze», potem gg. poslanca Vekoslav Spinčić in Slavoj Jenko. Predsedoval je shodu g. Nabergoj. Kot prvi govornik je nastopil g. M. Vošnjak, ki je temeljito dokazal potrebo slovanskega denarnega zavoda v Trstu, pa tudi dokazal dejstvo, da so tam vsi pogoji dani za dober uspeh takšonega podjetja. G. Viktor Dolenc je potem prečital že sestavljena paravila, katera so se vsprejela in se je takoj volilo načelstvo «Hranilnega in posojilnega društva v Trstu». Kot udje načelstva so bili voljeni: gg. M. Živic, M. Šorli, F. Dekleva, J. Vatovec, K. Schmid in dr. Pertot.

Ti gospodje so bili poverjeni, dati zadrugo registrovati. — Osebne razmere so pa bile krive, da žalibože tedaj ni prišlo do registrovanja, oziroma otvorjenja posojilnice in še-le leta 1891 je začela sedaj tako cvetoča «Posojilnica in hranilnica v Trstu» svoje plodonosno delovanje, katerega sad je že «Narodni dom», ki se sedaj zida v ponos tržaškega Slovanstva. Škoda pa za čas od 1886 do 1891!

Pazin.

Dne 20. julija 1887 se je mudil g. M. Vošnjak v Pazinu, da je pripravljal tla za ustanovitev posojilnice; do ustanovitve podružnice «Istarske posojilnice v Pazinu» (Matica ima svoj sedež v Pulju) je pa še-le prišlo leta 1894.

Zgodovina „Zveze“ slovenskih posojilnic v Celju.

Vedoč, da bode dober razvitek celjske posojilnice močno pospeševal ustanovitev novih slovenskih posojilnic, je g. M. Vošnjak leta 1881 in 1882 žrtvoval vso svojo delavno moč v razcvit omenjene posojilnice. Že računski zakjuček za prvo uradno leto (1881) je kazal prav ugodne uspehe. Nepričakovano se je pa razvila posojilnica leta 1882; vsled tega je bila kaj vznemirjena nemška, v Celju gospodujoča stranka.

Po tem ugodnem uspehu je omenjeni gospod začel delati na to, da se na celem Slovenskem razširijo posojilnice; v ta namen je sklenil, osnovati posebno društvo, («Zvezo») in v to svrho je on povabil s sledečim dopisom na dan 21. januarja 1883 vse tačas obstoječe slovenske posojilnice in sicer:

1. Celje,
2. Maribor,
3. Šoštanj,
4. Mozirje,
5. Ljutomer,
6. Ormož,
7. Postojna,
8. Vrhnika,
9. Žalec,
10. Št. Jakob v Rožni dolini,
11. Kmetska posojilnica ljubljanske okolice,
12. Metlika,
13. Hranilno in posojilno društvo v Ljubljani,
14. Obrtniško društvo v Ljubljani

na pogovor v Celje.

Omenjeni dopis se je tako glasil:

Slavno predstojništvo!

V CELJU, meseca januarja 1883.

Brez dvombe so se zadruge, osnovane na podlagi zakona od 9. aprila 1873 na slovenskem Štajarskem in na Kranjskem jako razvile, ter se tudi kaže, da te zadruge prav uspešno vplivajo na občno blagostanje. V ta namen pa, da bi se deloma že obstoječe posojilnice še bolje razvijale, in deloma, da bi se v krajih, kjer bi bila ustanovitev teh zadrug potrebna, pričele dotične priprave, bila je že od več strani izražena želja, naj se osnuje društvo «Zveza slovenskih posojilnic»; ob enem se tudi omeni, da je do sedaj že 14 slovenskih posojilnic. Da bi se pa posvetovalo o ustanovitvi take «Zveze», sešli se bodo odposlanci slovenskih posojilnic dne 21. januarja t. l. (nedeljo) popoludne ob dveh v uradni sobi celjske posojilnice, in k temu shodu povabi se tudi vodstvo Vaše posojilnice s prošnjo, poslati tedaj nekatere člane Vašega predstojništva (ravnateljstva) v ta namen sem.

Razven posvetovanja o predloženih pravilih «Zveze slovenskih posojilnic» se bo posvetovalo še o sledečih točkah:

1. Prošnja na finančno ministrstvo, naj se menice tiskajo in prodajajo tudi s slovenskim tekstom.
2. Kako bi se za posojilnice pridobile potrebne tiskovine po najnižjej ceni?
3. V katerih krajih spodnjega Štajarja in Kranjskega, kjer še ni posojilnic, bi bila ustanovitev teh zavodov najbolj potrebna?
4. Posamezni nasveti.

Z odličnim spoštovanjem

M. Vošnjak.

Od teh posojilnic so sledeče poslale svoje zastopnike dne 21. januarja 1883 v Celje:

Posojilnica v Mariboru g. Simon;
» » Mozirju gg. Josip Lipold in Ant. Goričar;
» » Šoštanju g. Ivan Vošnjak;
» » Žalcu g. Janez Hausenbichler;
» » Celju gg. dr. J. Sernec, Baš, dr. Filipič.

V daljšem razgovoru je shod odobril enoglasno sledeča, od g. M. Vošnjaka sestavljena pravila:

Pravila
„Zveze slovenskih posojilnic“.

§ 1.

Podpisane zadruge napravijo na podlagi sledečih pravil «Zvezo slovenskih posojilnic».

§ 2.

«Zveza» ima namen:

a) Pospeševati sploh napredek denarnih zavodov, kateri so se na podlagi zakona od 9. aprila 1873 osnovali na Slovenskem.
b) Med temi posojilnicami nastaviti opravilno zvezo.
c) Delati na to, da se letni računi teh posojilnic izdelujejo, oziroma razglašujejo v eni in tisti obliki (v prvi vrsti kar se tiče kontiranja).
d) Gledati in delati na to, da se v krajih na Slovenskem, kjer se še vkljub potrebi niso ustanovile posojilnice, ustanovijo take prej ko slej.
e) Pri snovanju novih posojilnic uspešno pomagati.

§ 3.

Posebno se omeni, da «Zveza» oziroma njeni organi, nimajo nikake pravice, v imenu podpisanih posojilnic delati take pogodbe, s katerimi se naklada posameznim posojilnicam ali pa «Zvezi» kaka zaveza.

§ 4.

Sedež «Zveze» je za prihodnji dve leti v Celju.

§ 5.

Opravičene do prošnje za sprejem v «Zvezo» so vse slovenske posojilnice. Prošnja se vloži pri načelstvu «Zveze».

§ 6.

Obstanek «Zveze» se začasno določi na dve leti; ali bi «Zveza» potem še dalje obstala, ali bi obstala po drugih pravilih, o tem se bo sklepalo pri občnem zboru leta 1884.

§ 7.

Ako «Zveza» neha, določi zadnji občni zbor, kako se razdeli premoženje «Zveze».

§ 8.

Organi «Zveze» so:

a) načelstvo,
b) občni zbor.

§ 9.

Načelstvo obstoji iz načelnika «Zveze» in dveh odbornikov, katere voli občni zbor za eno leto. Načelnik se mora voliti izmed ravnateljstva taiste posojilnice, kjer ima «Zveza» svoj sedež. Kot odborniki se smejo voliti le udje ravnateljstva posameznih v «Zvezi» se nahajajočih posojilnic.

§ 10.

Načelstvo ima sploh nalogo, vedno paziti na vse prigodbe zadružnih zavodov in skrbeti za to, da se tiste potem gledé naših razmer pretresujejo v prihodnjem občnem zboru.

§ 11.

Načelstvo sklicuje občne zbore in določi istim dnevni red.

§ 12.

Načelnik oskrbuje blagajnične posle «Zveze» in položi račun v občnem zboru.

§ 13.

Redni občni zbor se skliče vsako leto meseca aprila v kraj, kjer ima «Zveza» svoj sedež.

§ 14.

Izvanredni občni zbori se skličejo, če se to potrebno zdi načelstvu, ali pa, če dve posojilnici to zahtevate in naznanite predmete, o katerih bi se naj posvetovalo.

§ 15.

S povabilom vred se mora tudi naznaniti dnevni red občnega zbora.

§ 16.

Vsaka posojilnica «Zveze» ima pravico zahtevati, da se od nje naznanjeni predmeti postavijo na dnevni red občnega zbora.

To zahtevanje se mora pa izjaviti načelstvu najpozneje do konca meseca sušca.

§ 17.

Občni zbor sklepa:

a) o premembi pravil,
b) o pregledovanju letnega računa «Zveze»,
c) o zadružnih zadevah sploh,
d) o nehanju «Zveze»,
e) o posameznih nasvetih in
f) voli načelstvo.

§ 18.

K občnemu zboru pošlje vsaka posojilnica «Zveze» najmanj enega zastopnika. Pri glasovanju ima pa vsaka posojilnica le eden glas.

§ 19.

Za pokritje uradnih stroškov donaša vsaka posojilnica primerno vsoto, in sicer čisto po prosti volji.

§ 20.

Kot časnikarski organi «Zveze» se določijo: «Slov. Narod», «Südsteir. Post» in «Slov. gospodar».

§ 21.

Vse prepire, izvirajoče iz teh pravil, rešuje občni zbor brez daljnega priziva.

CELJE, dne 21. prosinca 1883.

M. Vošnjak l. r.

Pavel Simon l. r. **Janez Hausenbichler** l. r.

Ivan Vošnjak l. r. **Anton Goričar** l. r.

Jože Lipold l. r.

Takoj po shodu dne 21. januarja 1883 je predložil g. M. Vošnjak pravila v potrditev notranjemu ministrstvu.

Ker dolgo ni bilo odloka, naprosil je on tedanjega drž. poslanca za celjski okraj, dr. Jos. Vošnjaka, naj pospešuje rešitev, katera se je zakasnila zavoljo neugodnih poročil od namestništva v Trstu, Gradcu in Celovcu, od koder so se bile delale zapreke, rekši, da bo namerovana «Zveza» političnega pomena.

Zanimivo je dejstvo, da je med tem dobil g. M. Vošnjak neko anonimno pismo iz Trsta, v katerem je bilo rečeno, kako neugodno je tamošnje namestništvo referiralo v tej zadevi na notranje ministrstvo. Grof Taaffe je pa vendar dovolil ustanovitev društva.

Naša «Zveza» je bila ustanovljena leta 1883 in že leta 1884 je priznal deželni zbor kranjski uspešno delovanje društva z dopisom št. 7687 d. d. 26. oktobra 1884. Ta dopis se glasi:

Slavno načelstvo „Zveze slov. posojilnic“ v Celju!

(V roke g. M. Vošnjaku.)

«Slavni deželni zbor kranjski je v 6. seji dne 9. oktobra 1884 izrekel «Zvezi slovenskih posojilnic» svojo zahvalo in priznanje za njeno koristno delovanje. Ob enem je naročal deželnemu odboru, da v posebni okrožnici do občinskih in župnijskih uradov opozarja na koristno delovanje hranilnih in posojilnih zadrug in da okrožnici priloži navod k ustanavljanju, vzgled pravil in poduk za delovanje.

Podpisani deželni odbor se počastuje, slavni «Zvezi» naznanjati sklep slavnega deželnega zbora ter dostavlja prošnjo, da naj «Zveza» blagovoli pripomagati deželnemu odboru pri izvršitvi deželno-zbornega sklepa s tem, da sestavi pouk, kako se naj ravna pri ustanavljanju in delovanju hranilnih in posojilnih zadrug.

Slavna «Zveza» bi deželnemu odboru jako ustregla, ko bi priložila tudi vzgledna pravila, in sicer:

1. za kmetske posojilnice z omejenim poroštvom, ker za neomejeno poroštvo nazori niso še dovolj jasni, in

2. za posojilnice z neomejenim poroštvom.

Deželni odbor bo potem svoji okrožnici do župnijskih in občinskih uradov priložil navod in pravila.

Končno se usoja deželni odbor slavni «Zvezi» naznaniti, da je tudi kmetijska enketa, katera je 17. in 18. aprila t. l. zborovala v Ljubljani, v drugi seji sprejela enoglasno sledeči sklep: «Zvezi slov. posojilnic» se izreče zahvala za njeno marljivo in koristno delovanje, po katerem je že marsikatera kmetija bila rešena propada.»

Murnik l. r.

Vsled tega dopisa je «Zveza» poslala deželnemu odboru svoja uzorna pravila za posojilnice manjšega delokroga, oziroma kmetske posojilnice.

Potemtakem se sme opravičeno smatrati celjska «Zveza» tudi za zibelko kranjskemu posojilništvu.

Zvezna tiskarna.

V namen, da bi «Zveza» zamogla bolj uspešno delovati, sklenil je g. M. Vošnjak, pridobiti za isto tiskarsko koncesijo.

Namestništvo v Gradcu je pa po vplivu celjskega mestnega urada odbilo prošnjo za podelitev koncesije; vložil se je vsled tega rekurz na notranje ministrstvo; med tem je pa g. M. Vošnjak postal drž. poslanec ter mu je bilo vsled tega mogoče, vplivati pri grofu Taaffe-ju, da notranje ministrstvo ugodno reši omenjeni rekurz; to se je zgodilo in «Zveza» je dobila koncesijo za zadružno tiskarno, katero koncesijo je potem «Zveza» odstopila v začasno uporabo g. D. Hribar-ju.

To je bila važna pridobitev za «Zvezo», ravnotako važna pa tudi v narodnem oziru za Celje, da se je zamoglo tudi misliti tam na izdajo slov. političnega lista.

Gotovo je, da se je posrečilo le po osobnem prizadevanju g. M. Vošnjaka pri Taaffe-ju, doseči omenjeno koncesijo; ravno isto velja tudi mimogredé omenjeno, gledé dovoljenja ustanovitve «Južno-štajarske hranilnice v Celju».

Zveza prijateljev posojilništva v državnem zboru.

Da bi se v državnem zboru po možnosti delalo v prid posojilništva, je g. M. Vošnjak s češkim posojilničarjem poslancem Hevera sklical na Dunaj na dan 3. aprila 1886 vse državne poslance, od katerih je vedel, da se zanimajo za posojilnične zadeve, na posvetovanje. Prišlo jih je dosti na razgovor: jugoslovanski, češki, nemško-konservativni, socijalno-demokratski i. t. d.

Sklenila je ta zveza sprva delati na odpravo 2% neposredne pristojbine od obresti hranilnih vlog.

Posebno je pa omenjena «Zveza» pri debati o novih davkih koristno delovala v prid posojilnic; posrečilo se je n. pr. po nasvetu M. Vošnjaka doseči, da so nagrade načelstva proste davka, kar se sprva v vladni predlog ni bilo sprejelo.

Gledé vpeljave obligatorične revizije posojilnic se je omenjena «Zveza» po predlogu M. Vošnjaka potegovala celi čas za uveljavljenje takega zakona, pa žalibože vlada ni hotela razumeti važnosti tega čina, in še-le potem, ko so se pripetile razne goljufije pri zadrugah, je začela vlada misliti na realizovanje, oziroma vpeljavo obligatorične revizije; pa kakor je znano, se je še-le letos zadeva definitivno dognala z uveljavljenjem zakona in naredb, kar oboje prinašamo ob sklepu te knjige.

Omenjena državno-zborska «Zveza» je bila v ozki dotiki z državno-zborskim hranilničnim odsekom, kateri je tedaj tudi reševal posojilnične zadeve. V tem odseku je dne 9. februarja 1887 g. M. Vošnjak stavil motiviran predlog, naj taiste hranilnice, katere so bile ustanovljene pred letom 1844, oziroma pred izdajo «Regulativ für Gründung von Sparkassen», preidejo v last in opravo dotičnih dežel.

Ta predlog, po katerem bi graška, pražka in stara ljubljanska hranilnica prišle v deželno upravo, je pouzročil hud odpor pri nemško-liberalnih udih odseka, in ker se Poljaki niso ogrevali za stvar, je ostal predlog žalibože brez uspeha.

Mimogredé naj bode omenjeno, da je g. M. Vošnjak tudi stavil predlog v deželnem zboru v Gradcu l. 1885, da naj bi prevzela dežela staro štajarsko hranilnico v upravo, kateri predlog je pouzročil v deželnem zboru v nemško-liberalnih krogih silno razburjenje. Omenjeni gospod je namreč vedno poudarjal, da nimajo te stare hranilnice razun svojih rezervnih zakladov nobene druge najmanjše garancije za vložnike; ako se n. pr. poneverijo papirji teh zakladov, izgine tudi cela garancija za vložnike; nekaj druzega je pri občinskih ali okrajnih hranilnicah ali pa pri posojilnicah z neomejeno zavezo.

Naša „Zveza“ in male posojilnice na kmetih.

V najnovejšem času se je očitalo od gotove strani naši «Zvezi», oziroma njenemu predsedniku, da ne skrbi dovolj za razvoj in snovanje malih, to je kmetskih posojilnic.

V dokaz pa, da se je celjska «Zveza» že takoj od začetka svojega delovanja bavila s snovanjem kmetskih posojilnic, je omeniti, da je meseca julija 1884 razposlala oklic gledé ustanavljanja «kmetskih posojilnic», ki je bil tudi ponatisnjen v «Südsteirische Post» in sicer v 55. številki leta 1884. in se glasi tako-le:

«Smoter kmetskih posojilnic je v prvi vrsti, ustrezati osobnemu kreditu, to je, dajati posojila ne potom hipotek, temuč potom osobnega poroštva, kajti ako bi take posojilnice hotele negovati hipotekarni kredit, morale bi imeti znatnejše zaklade, kakor jih pa morejo doseči z nabiranjem deležev in hranilnih vlog. Denar, izposojen od drugih zavodov, je navadno predrag in raditega ga ni mogoče uporabljati za hipotečna posojila.

Posojilnice na kmetih naj se torej le bavijo z dajanjem osobnega kredita. Pri takšnem kreditu je pa potreba, da je posojilnično vodstvo natančno informirano o gmotnih razmerah prosilcev in da mu je znano, v kaki meri lahko zaupa prosilcu in njegovim porokom. Tak zavod sme imeti le majhen delokrog in raditega bode poslovanje pri taki posojilnici tem lažje izvedljivo in tem varnejše, čim ožji je društveni delokrog. Pri takih zadrugah bodo upravni stroški neznatni, posebno raznih pisarij ne bode mnogo; posebnega društvenega uradnika ni treba imeti, tudi ne posebnih društvenih prostorov, kajti posluje se lahko v občinskem uradu ali v čitalnici.

Ustanavljanje takih majhnih (kmetskih) posojilnic na deželi bode gotovo ugodno vplivalo na kmetski stan, ki bode odslej bolj neodvisen in se privadi načelu samopomoči.»

Za slovensko posojilništvo zaslužni možje.

Brata Vošnjak.

Že v 18. stoletju so se naselili Bošnjaki ali Vošnjaki v Šoštanju. Prebivali so prej v Vitanju in skoraj gotovo je, da so pribežali iz Bosne preko Save radi verskih zasledovanj, ali pa, da so prišli ob času turških vojsk s turškimi četami v naše kraje. Pristna jugoslovanska kri je gotovo krožila po njih žilah, ko so se naselili na Slovenskem. V Šoštanju so si skoraj pridobili velik ugled med tržani. Ali vkljub temu je bila Vošnjakova usnjarija še precej skromna, ko sta se rodila 4. januarja 1834 Josip in tri leta pozneje 18. septembra 1837 pa Mihael.

Mikalo bi pisca teh vrst, slikati rojstno hišo in rodbinsko življenje v Vošnjakovi hiši, ali opustiti hoče to namero, ker piše dr. Josip Vošnjak knjigo «Iz mojih spominov», v kateri slika življenje slovenskih tržanov začetkom 19. veka. Idiličen mir je tedaj vladal v krajih, kakoršen je bil Šoštanj. Novice o dogodkih, ki so razburjali ljudi v velikih mestih, so prihajale precej pozno sem v mirni in tihi šoštanjski trg. Vsak petek je prinesel «Tona Pot» pošto iz Celja in zasluga tega možakarja s čudnim imenom je bila, da so zvedeli tržani vsak teden, kaj se godi po svetu.

Dočim je prišel Mihael še-le l. 1847 na normalko v Celje, je bil Josip ob tem času že v Gradcu na gimnaziji. Stanoval je Mihael pri Šelandru, takratnemu učitelju celjske normalke. L. 1848. je prineslo tudi šolski mladini mnogo spremembe; dunajski dogodki so včasi pretrgali šolski pouk v radost učeče se mladine. Še dobro se spominja M. Vošnjak, kako so si vsi celjski dijaki, slovenski in nemški, natikali na čepice slovenske kokarde in hodili po celjskih ulicah. Neverjetno se nam danes dozdeva, da so ob onem času tudi Nemci čislali našo slovensko trobojnico.

L. 1850 je spremljal oče mladega Mihaela v Gradec, da ga je dal vpisati na višji realki. Dve leti pozneje pa je mladenič sam potoval na Dunaj, kjer je hotel nadaljevati svoje študije na politehničnem zavodu. Sprejeli ga pa tam niso, ker je bil še premlad. Vsled tega se je vrnil v Gradec in se posvetil na Jovaneju tehničnim študijam. Poslušal je tudi obilo neobveznih predmetov, in sicer na komercijelnem oddelku predavanje o knjigovodstvu in menično pravu; bil je tudi slušatelj slavnega profesorja Hlubeka, ki je predaval o poljedeljstvu in gozdarstvu. V poslednjem letu (1856—1857) svojih študij je pa bil inskribiran na dunajskem politehniku, kjer se je pripravljal za železnično službo.

Brat Josip je ob istem času študiral na dunajski univerzi medicino skupno z Benjaminom in Gustavom Ipavicem. Bilo je to pravo, pristno dijaško življenje. V živahni, prijateljski družbi pri pivu je pretekla marsikatera vesela in srečna ura. Niti oba Vošnjaka, niti oba Ipavica, poznejša imenitna slovenska skladatelja in rodoljuba, pač nista tedaj slutila, da jima bode usojeno delovati nekoliko let pozneje že v prid težnjam slovenskega naroda. Politika je bila torišče obeh Vošnjakov, glasba pa obeh Ipavicev. Z veliko radostjo se še vedno spominjajo vsi štirje na dunajska dijaška leta. Dijaška brezskrbnost jim tedaj na Dunaju ob času absolutizma ni dopuščala, da bi premišljevali o dogodkih, ki so se pripravljali.

Starejši brat Josip je imel mnogo smisla za literaturo in mnogokrat tudi je menda zajahal pegaza. Mlajši brat Mihael je pa imel vedno pred očmi realne smotre, saj je bil izvrsten matematik. Josip je ostal celo svoje življenje več ali manj idealist ter se zanimal v prvi vrsti za kulturna vprašanja, dočim je njegov brat vedno upošteval realne odnošaje in se zanimal za gospodarske probleme.

L. 1857 je bilo odločilnega pomena za Mihaela, ki je tedaj dovršil tehniko. Njegov profesor matematike ga je nagovarjal, naj se posveti profesuri, in sicer matematiki. Ako bi se ravnal po tem nasvetu, kedo ve, kaka lepa bodočnost bi ga lahko čakala na visoki šoli. On se je pa že prej odločil za železniško službo. Leto pozneje (1858) je promoviral njegov brat doktorjem medicine. Pota sta se sedaj ločila. Josipu je bilo usojeno stopiti že dve leti pozneje v javno življenje, dočim je zamogel njegov brat še-le mnogo pozneje se zanimati za politične dogodke.

Najprej hočemo na kratko narisati ono dobo življenja M. Vošnjaka, ki sega od l. 1858—1880, t. j. do njegovega vstopa v politično življenje. Treba je naglašati, da ta cela doba, trajajoča nad dvajset let, ni bila brez pomena za poznejše politično delovanje. Služba pri železnični upravi je učinila, da je pozneje, posebno v železničnem odseku državnega in deželnega zbora kazal ono izkušenost, ki se tako redko najde pri poslancih raznih zastopstev.

Ko je M. Vošnjak dovršil tehniko, zidala se je ravno proga Ljubljana—Trst. Komaj je zapustil tehniko, in že je bil imenovan inženirskim praktikantom za sekcijo Postojna. Naprtila se je mladeniču silna odgovornost, in sam se je pozneje čudil, da je tako lahko premagal vse težkoče svoje službe. Napočilo je usodepolno leto 1859. Z veliko spretnostjo in točnostjo je tedaj opravljal mladi uradnik svojo službo v Wörglu, na postaji novo-otvorjene tirolske železnice, ki je bila največje važnosti za prevažanje avstrijske armade v Italijo. L. 1866 komaj 29 let star, je bil že načelnik postaje na Pragarskem, kjer je bilo treba skrbeti za prevažanje avstrijske armade z ogrskega na italijansko in češko bojišče. Ko je bila v Parizu (l. 1867) svetovna razstava, poslal ga je generalni ravnatelj Južne železnice Bontoux v Pariz, da proučuje železnični oddelek na razstavi. Vrnivši se domov, sestavil je Vošnjak za južno železnico obširen referat. Leto pozneje bil kratko časa načelnik v Mürzuschlagu.

Prestavljen je bil leta 1869 kot načelnik postaje v Zagreb, kjer je intimno občeval z najodličnejšimi političnimi voditelji in prvaki. Banu Rauchu je bilo to silno neljubo in čakal je na priliko, nastopiti proti Vošnjaku. Ko se je Strossmayer vračal iz Rima po vatikanskem koncilu leta 1870., želela mu je prirediti narodna stranka v Zagrebu sijajen sprejem. Vošnjak kot načelnik postaje je ugodil ti želji hrvatskih prvakov. Vstop na peron je bil ljudstvu prost. Ves kolodvor je bil natlačeno poln. Strossmayerja so peljali v dvorni salon, kjer je vladika sprejel pozdrav deputacije v strašno jezo Madjaronom. Rauch je ovadil Vošnjaka pri ogrski vladi kot panslavista, in ta je zahtevala od Južne železnice, da ga odstrani iz teritorija ogrske krone. Bil je na to prestavljen v Gradec k železničnemu nadzorstvu, kjer je služboval do l. 1879. Istega leta je moral radi bolezni zapustiti železnično službo, kjer ga je gotovo čakala sijajna karijera. Preselil se je koncem l. 1879 v Celje, in sedaj začne druga doba njegovega življenja.

O javnem in literarnem delovanju dr. **Josipa Vošnjaka** je spisal dr. Pavel Turner pred leti sledečo zanimivo študijo:

Ko je l. 1858 bil kot 24letni mladenič promoviran za doktorja medicine in kirurgije na dunajskem vseučilišču, kjer je mnogo občeval in v najtesnejši zvezi bil z obema Ipavicema, Gustavom in Benjaminom, vrnil se je v svoj rojstni kraj ter tam ostal eno leto izvršujoč zdravniško prakso. Med vojsko leta 1859 pa se je tudi zglasil za zdravljenje ranjenih vojakov in bil poklican v vojaško bolnico ljubljansko. Po vojski nastanil se je v Kranju za nekaj mesecev, toda ker se je hotel še bolj izuriti, vstopil je za sekundarja v ljub-

ljansko bolnico. V Kranju je že začel delovati za narodno stvar i nabral nad 2000 podpisov za spomenico, katera se je potem z 20.000 podpisi Schmerlingu izročila. V Ljubljani leta 1861 je največ občeval s Fleišmanom, znanim skladateljem, Zabukovcem in drugimi rodoljubi, pripomagal pri ustanovitvi prvega slovenskega pevskega zbora pod vodstvom Fleišmanovim in sodeloval pri slovenskih diletantskih predstavah v Bleiweisovi hiši. Tudi s Svetcem se je tačas seznanil.

Začetkom decembra 1861 leta se je preselil v Slovensko Bistrico, kjer je bil imenovan c. kr. okrajnim zdravnikom. Tu v ponemčenem mestecu s sicer slovensko, a prav nič probujeno okolico, začelo se je tisto uporno delovanje za narodne pravice, katero je končno obrodilo obilo sadu. To navdušeno, neumorno, a silno težavno delovanje opisal je v svojem zanimivem romanu «Pobratimi», v katerem se zrcali imenitni del štajarsko-slovenske zgodovine. Odtod je dopisaval v «Novice», potem v celovškega «Slovenca» in ko je ta list moral ponehati, trudil se je dr. Vošnjak na vso moč, da je z dr. Prelogom v Mariboru ustanovil l. 1867 «Slovenskega gospodarja», l. 1868 pa v zvezi z najodličnejšimi

Dr. Josip Vošnjak.

štajarskimi rodoljubi «Slovenski Narod». Že poprej l. 1866 pa je spisal in izdal knjižico: «Slovenci, kaj čemo?», katera je najbolj pripomogla, da so štajerski Slovenci pri deželnozborskih volitvah v vseh okrajih zmagali. V mariborskem okraju je tudi on sam bil izvoljen zraven dr. Dominkuša po hudi borbi. Od l. 1871 nadalje do 1878 pa je zastopal v štajarskem deželnem zboru celjski okraj, kjer je tudi v državni zbor bil izvoljen l. 1873 in 1879. Po dvanajstletnem delovanju v državnem zboru se l. 1885 ni več dal izvoliti, ker je v tem času (1878) bil vstopil v kranjski deželni zbor, kot zastopnik notranjskih kmetskih občin in bil izvoljen deželnim odbornikom.

Leta 1869 je namreč zapustil Slovensko Bistrico in se je za eno leto naselil v Šmarju pri Jelšah, kjer so ga precej po prihodu izbrali za načelnika okrajnega zastopa. Toda že prihodnje leto se je preselil v Ljubljano.

Kar je dr. Vošnjak storil kot politik, o tem pričajo mnogi nasveti in temeljiti govori v deželnih zborih, štajarskem in kranjskem in v državnem zboru. Tudi na taborih je s svojo prirojeno zgovornostjo vnemal ljudstvo za narodne pravice.

Ni se pa omejil le na politično delovanje. Dr. Vošnjak je tudi eden najmarljivejših pisateljev slovenskih, katerega so vodile in priganjale k spisovanju malone v vseh strokah pismenosti razne narodne potrebe. O narodnih in političnih stvareh je poučeval Slovence v knjižicah: «Slovenci kaj čemo?» — «Slovenski tabori» (1870), in v neštevilnih člankih in dopisih v raznih slovenskih listih. Prav poučljivi so njegovi narodno-gospodarski spisi: «Poročilo o kmetijski enketi», 1884. — «Ob agrarnem vprašanju», 1884. — «Socijalni problem in kmetski stan», 1885. — «Kaj človeštvo uživa», 1886, 1887.

Našo imenitno Mohorjevo družbo je od l. 1872 nadalje skoraj vsako leto zalagal s kakim poučnim ali pripovednim spisom, od katerih omenjamo: «Umno kletarstvo», 1873, knjiga, katera ima posebno vrednost zaradi natančnega popisa vinogradarstva po vseh slov. vinorodnih krajih. — «Posojilnice na pomoč kmetom», 1872 in 1876. — «Proti žganju», 1886. — «Zakaj peša kmetski stan», 1886. — «O gospodarskih šolah«, 1890. Najpriljubljenejše delo prostemu ljudstvu so pa bile njegove povesti: «Trojno angeljsko češčenje», 1886. — «Dva soseda», 1888. — «Obsojen», 1889. — «Ti očeta do praga, sin tebe čez prag.», 1890. — «Blagor usmiljenim», 1892. — «Blagor žalostnim», 1893. — Prizora iz kmetskega življenja: «Svoji k svojim», 1890 in «Oreh», 1891 sta se že mnogokrat predstavljala na shodih podružničnih sv. Cirila in Metoda in bralnih društev ter ob drugih prilikah.

Od drugih pripovednih spisov omenjamo mični noveli: «Prvi poljub» in «Na črni zemlji», 1873, — nadalje v «Ljublj. Zvonu» priobčenih: «O prikazni in duhovih», 1882. — «Na Silvestrov večer», 1884. — «Odlomki iz človeške tragikomedije», 1885 itd.

Drami «Lepa Vida» in «Doktor Dragan» sta vzbudili občno pozornost. Kritika je vrlo pohvalila ta dva dramatična komada, ki sta na odru žela mnogo pohvale.

Po svojih povestih v knjigah družbe sv. Mohorja postal je dr. Vošnjak pravi blagovestnik prostemu kmečkemu narodu, kakor v romanu «Pobratimi» bodritelj narodne zavesti narodnega poguma in vztrajnega delovanja.

Koncem leta 1895 se je dr. Josip Vošnjak odpovedal vsemu javnemu delovanju in se preselil na svoj vinograd v Visole pri Slovenski Bistrici, kjer se peča z umno sadje- in vinorejo.

Mirno živi tam; v prostih urah, posebno v zimskem času pa piše knjigo «Iz mojih spominov», ki bode podajala jasno sliko plodonosnega življenja tega plemenitega moža.

Preostaja nam še, da zasledujemo politično in gospodarsko delovanje mlajšega brata.

V prvih desetletjih slovenskega političnega življenja je prevladal narodni idealizem. Govorilo se je večinoma le o milem slovenskem jeziku, o slovanskih bratih; jezikoslovci so pulili razne korenike in rahločutni pesniki so popevali o luni in zvezdah. V takih dobah stojijo v ospredju stani in življi, ki gospodarskega življenja ne poznajo Mihael Vošnjak pa je bil človek čisto drugega kova. Ni se brigal mnogo za abstraktne ideje in pojme, ampak ogreval se je za realne zahteve in potrebe slovenskega naroda: «gospodarska samostojnost in neodvisnost», to je bilo njegovo geslo. Res, že Bleiweisa je prešinjala ta misel, ali njega bi lahko primerjali vseučiliškemu profesorju narodnega gospodarstva, ki predava o setvi, žetvi in o živinskih boleznih, ne pa o velikih gospodarskih problemih, ki pretresajo svet.

Misel, da je treba med Slovenci snovati posojilnice in narod gmotno osamosvojiti, je že propagiral dobro desetletje pred Mihaelom njegov brat dr. Josip; z vso vnemo in vztrajnostjo se je pa poprijel mlajši Vošnjak te misli, ko se je bil naselil v Celju. Osnoval je najprej celjsko posojilnico, ki je danes eden največjih zavodov te vrste na avstrijskem jugu. Ko je prišel M. Vošnjak l. 1882 na Dunaj, da bi dognal vprašanje Savinske železnice, govoril je tudi z dr. Riegerjem, ki je bil načelnik državnozborskega železničnega

odseka. Rieger mu je rekel med drugim, da si morajo Slovenci najprej izvojevati gospodarsko neodvisnost. Nasvet velikega Čeha je bil skoraj odveč, ker si je bil Vošnjak itak v svesti, da je prepotrebna gospodarska organizacija slovenskega naroda.

Prvi smoter vsakega zdravega gospodarstvenega razvitka je, omogočiti, da si kmet ali obrtnik lahko preskrbi brzo in brez posebnih stroškov posojilo nizke obrestne mere. Čim višje stoji kaka dežela v obče kulturnem in gospodarskem razvitku, tem lažje bode kmetu in obrtniku, najti si posojilo. Kjer je civilizacija na nizki stopinji, tam je denar

Mihael Vošnjak.

drag, obrestna mera visoka, in šopiri se tam oderuštvo. Visoka ali nizka obrestna mera je nekako merilo za gospodarski napredek. Priznati moramo, da položaj slovenskega kmeta dandanes res ni posebno sijajen, ali vendar se mu godi mnogo boljše nego hrvatskemu, poljskemu ali ruskemu kmetu. Tega dejstva ni mogoče zanikati, in to je ravno posledica našega razvitega posojilništva. Ne pretiravamo, ako trdimo, da nadkriljujejo Slovence med vsemi slovanskimi narodi, kar se tiče solidne gospodarske organizacije,

edino le Čehi. Znani jugoslovanski publicist Stjepan Radić je pisal v tretjem letniku št. 4 «Slovanskega přehledu» o gospodarskem problemu med Hrvati sledeče: «Organizacija kmetskega kredita na Hrvatskem je popolnoma v povojih .... Slovenci pa imajo že celo literaturo v tej stroki, organizacija kmetskega kredita tam uspeva in na čelu cele organizacije stoji eden izmed najvplivnejših poslancev, katerega slavijo kot očeta gospodarskega preporoda med Slovenci.»

Krivo bi bilo misliti, da je bil edini smoter M. Vošnjakovega delovanja organizacija slovenskega kapitala. Glavni smoter je bil sicer, pomagati kmetu in obrtniku iz denarne zadrege in krepiti na ta način njegovo gospodarsko stališče, ali to ni bil edini cilj. Ko je nastopil Vošnjak, vprašali so ga rodoljubi: «Kaj je treba pri nas denarnih zavodov, saj nimamo kapitala». Ali umolknili so, ko so videli, koliko denarja se je stekalo v naših denarnih zavodih.

Za naše razmere so te vsote, nakopičene v raznih narodnih denarnih zavodih, uprav ogromne. In kdo je sezidal vse te narodne dome, ki so prave trdnjave slovenskega življenja? Sezidali so se z denarjem, katerega so si prihranili naši denarni zavodi.

Dne 19. avgusta 1884 so poslali M. Vošnjaka volilci celjskega kmetskega volilnega okraja v deželni zbor; leto pozneje pa na Dunaj v parlament. L. 1886 je izvojeval hudo borbo proti nemško-liberalni birokraciji. Razmere pri spodnje-štajarskih sodiščih so bile ob onem času za Slovence silno žalostne. Zagrizeni nemško-liberalni sodniki so sodili brezvestno in brez čuta za pravico. Bil je ob onem času dvorni svetnik Heinricher predsednik celjskega okrožnega sodišča, Waser predsednik višjega deželnega sodišča v Gradcu in Schmerling, predsednik najvišjega sodišča na Dunaju, vsi trije najljutejši nasprotniki slovenskega narodnega razvitka. Posebno spreten je bil Heinricher pri izžrebanju porotnikov. Javno se je govorilo po Celju, da ima Heinricher posebno srečo pri izžrebanju porotnikov, ker se izžrebajo vedno porotniki, ki so njemu všeč. Bil je pač vedno čuden, prav čuden «slučaj». V parlamentu je Vošnjak mnogokrat govoril o neznosnih sodiških razmerah na Spodnjem Štajarskem. Posebno prvi njegov govor v državnem zboru je bil naperjen proti Heinricherju, pa še-le štiri leta pozneje se mu je posrečilo, izpodriniti tega nevarnega moža. Dne 14. aprila 1891 se je namreč dogodilo nekaj nezaslišanega. Pred porotniki se je Heinricher osmelil, kritikovati politično delovanje poslanca M. Vošnjaka in mu očitati, da so vse njegove obtožbe lažnjive in ničeve. Vošnjak je pisal nato Heinricherju odprto pismo, v katerem izjavlja, da nima sodnik Heinricher, ampak edino-le državna zbornica soditi, ali odgovarjajo obdolžitve resnici. Vošnjak je tudi odposlal ovadbo na justično ministrstvo z zahtevo, da naj začne ministrstvo z disciplinarno preiskavo proti Heinricherju. Ko je pa ta zvedel, da se je ovadbi ugodilo, zbolel je in par mesecev potem umrl. Spodnje-štajarski Slovenci so se čutili kakor osvobojene od težke more, ki jih je davila dolgo vrsto let.

Doslednost v borbi za svoj smoter, to je bila najznačilnejša črta M. Vošnjakovega delovanja. Trije taki smotri so bili: Snovanje narodnih denarnih zavodov, Savinska železnica in celjska gimnazija. O njegovem delovanju na posojilniškem polju, smo že pisali.

Glede Savinske železnice omenjamo pa sledeče: Celih štirideset let se je zanimal M. Vošnjak za grajenje Savinske železnice. Kot mlad tehnik (l. 1856) je prostovoljno sodeloval pod nadzorstvom Klemensiewicza, očeta poznejšega podjetnika proge Celje—Velenje, pri sestavljanju načrta železnice iz Celja skozi Savinsko dolino, Šoštanj in Velenje na Koroško. Ta projekt se ni uresničil. L. 1871 je naročil ravnatelj Južne železnice Schüler Vošnjaku, da naj proučuje progo Celje—Spodnji-Dravograd. Vošnjak je sestavil obširno poročilo, ali še-le tri leta pozneje se je bavil državni zbor s tem vprašanjem, pa žalibože odklonil gradenje proge iz Celja do Dravograda in samo dovolil stavbo proge iz Dravograda v Wolfsberg. Vošnjak pa ni miroval, ampak sklical je l. 1882 shod odličnih interesentov v Šoštanj, da bi se posvetovali o zgradbi Savinske železnice. Nato je Vošnjak stopil v zvezo z ravnateljstvom Južne železnice, ki je potem poslalo višjega uradnika v

Savinsko dolino, da bi se nabirali podatki o rentabiliteti te železnice. Vendar so se pojavile zopet težkoče, ki niso dopuščale, da bi se začela stavba. Pozneje se je Vošnjak seznanil s podjetnikom Klemensiewiczem in mu nasvetoval progo Celje—Velenje ter vsled tega pouzročil, da se je ta podjetnik poprijel potrebnih priprav in slednjič tudi gradil omenjeno progo.

Razen Savinske železnice se je Vošnjak posebno zanimal za Slatinsko železnico v deželnem zboru in njemu se je zahvaliti, da se je deželni odbor slednjič vendar-le odločil, da se naj na Grobelnem združi nova proga s progo Južne železnice. Zanimal se je Vošnjak tudi vedno za zgradbo proge iz Polzele v Kamnik.

Ne samo na Dunaju, ampak tudi v graškem deželnem zboru je zagovarjal neutrudljivo narodno-gospodarske zahteve Slovencev.

Njegov smoter je bil tudi znižati obrestno mero hipotečnih posojil in je stavil v deželnem zboru tozadevni predlog, ki je slednjič prodrl.

Leta 1887 je M. Vošnjak ustanovil v Celju društvo «Dijaška kuhinja», da ni bilo več treba slovenskemu dijaku prosjačiti pri nemških rodbinah za kosilo ali druge podpore.

Pravi pouzročitelj celjskega vprašanja je bil Mihael Vošnjak. Ime Celje je zaslovelo daleč za mejami Avstrije; celjska slovenska gimnazija je razburjala celo avstrijsko javno mnenje, in zaraditega pač zasluži ta zadeva, da zasledujemo zgodovino tega usodepolnega vprašanja. Že dr. Josip Vošnjak je v državnem zboru od l. 1879—1885 skoraj vsako leto zahteval od naučnega ministrstva, da se naj vpelje slovenski jezik kot učni jezik na gimnazijah v Celju in Mariboru. Ali tedanji naučni minister Konrad se ni mnogo zmenil za to upravičeno zahtevo slovenskih poslancev. Mihael Vošnjak je pri svojem vstopu v državni zbor takoj uvidel, da potom resolucij ni mogoče ničesar doseči, ampak da je treba ubrati druge strune. V svojem prvem govoru v zbornici (dne 20. marca 1886) je obširno razpravljal o stari zahtevi Slovencev. Odslej se je pa posluževal druge taktike. Gautsch je postal naučni minister. Taaffejevo ministrstvo je prišlo v velike stiske in vsled tega je predsednik klical k sebi zastopnike raznih parlamentaričnih skupin, da bi izvedel njih želje. 23. novembra 1888 so bili v to svrho vabljeni k Taaffeju zastopniki slovenske delegacije: Poklukar, Klun in Vošnjak. Tudi Hohenwart je bil prisoten. Namen Taaffejev je bil, obljubiti strankam narodne koncesije in si ustvariti krepko večino. Položaj je bil za ministrstvo opasen. Ogrska vlada se je na vse kriplje trudila, Taaffeja odstraniti, Bismarck je iz Berolina intrigiral in nemška levica je komaj čakala, da se predrugači vladni sistem. Vsi ti trije činitelji so želeli Taaffeja uničiti. Taaffe je razložil slovenskim poslancem položaj, omenil opasnosti, ki grozijo vladi in parlamentarni večini ter vprašal, pod katerimi pogoji bi ga hotela slovenska delegacija še v bodoče podpirati? Vošnjak je nato takoj zahteval, naj se obljubijo slovenske paralelke v Celju in Mariboru. Taaffe se je sprva izgovarjal, da delata cela nemška levica in štajarski deželni šolski svet silne ovire, končno je pa vendar odločno obljubil, da se otvorijo prihodnje leto paralelke na mariborski gimnaziji. Ako bodo učni uspehi tam ugodni, otvorijo se potem tudi paralelke v Celju. To posvetovanje, je seve ostalo strogo tajno. Vspehi na paralelkah mariborske gimnazije, ki so se resnično otvorile v prihodnjem šolskem letu, so pa bili uprav sijajni. Povzročil je M. Vošnjak po zgoraj omenjenem posvetovanju tudi, da se je Hohenwartov klub izrekel za ustanovitev paralelke v Celju. Vsled ugodnih uspehov na mariborskih paralelkah je imel Taaffe trden namen, vpeljati paralelke tudi na celjski gimnaziji, a nenadoma je Taaffe padel. Znano je, da se je Hohenwart zvezal s Plenerjem raditega, ker je Taaffe predložil državni zbornici novi volilni red za državni zbor, po katerem bi bila vpeljana v Avstriji splošna volilna pravica, ne da bi bil Hohenwarta o tem obvestil. Sledilo je ministrstvo Windischgraetz.

Slovenska delegacija se je imela odločiti, ali ostane še nadalje v Hohenwartovem klubu. Vošnjak, katerega prvi smoter je bil ugodna rešitev celjskega vprašanja, je nasvetoval pri sestanku slovenskih poslancev, da naj Slovenci ne izstopijo takoj iz Hohen-

wartovega kluba, ampak da naj še čakajo. Slovenska delegacija pa se ni zedinila v tej zadevi, ampak se je cepila v dva tabora. Šest poslancev je ostalo v Hohenwartovem klubu, Hohenwart sam se je pa moral napram Vošnjaku zavezati, da doseže pri novi vladi ugodno rešitev celjskega vprašanja, in res je tudi vplival na novo vlado, ki je obljubila snovati slovenske paralelke. V prihodnjem državnem proračunu se je vsled tega nahajala postavka 1500 gld. za osnovanje prvega razreda celjskih paralelk.

Na to je nastala strašna burja v nemškem časopisju. Dolgo časa je polnilo celjsko vprašanje predale avstrijskih in inozemskih dnevnikov. Vse je bilo pokoncu. Nemška levica se je silno razljutila nad to vladno obljubo. Celje, Celje, in zopet Celje, tako je odmevalo od juga do severa, od zapada do vzhoda avstrijske države. Mesto ob Savini je postalo slavno, vse je govorilo o njem. Časniki so pisali, da čaka Vošnjaka mesto dvornega svetnika v trgovinskem ministrstvu, ako se uda in ne terja, da se naj izpolni vladna obljuba. 19. junija 1895 je sprejel budžetni odsek na zahtevo vlade postavko za celjsko gimnazijo, vsled česar je izstopila levica iz koalicije. Dva dni pozneje je sprejel cesar demisijo ministrstva Windischgraetz. Državni zbor je potem 11. julija 1895 sprejel pod novim uradniškim ministrstvom Kielmannsegg s 173 proti 143 glasovi v budžetni debati postavko Celje. V jeseni se je otvoril prvi razred s slovenskim učnim jezikom na celjski gimnaziji.

Celjsko vprašanje je del novejše avstrijske zgodovine. Profesor Gumplowics razpravlja na kraju svojega «Uvoda v državno pravo» (zadnja izdaja pod naslovom «Avstrijska državna zgodovina») na dolgo in široko o borbi za slovenske paralelke v Celju. Po njegovem mnenju je celjsko vprašanje dokaz, da se naravni razvitek ne da preprečiti. «To, kar zahteva logika činov in kar se mora izvršiti, ker bi bilo drugače nasprotje med razmerami in obstoječim zakonom, mora realizovati vsak minister». Izvajanja slovečega slovanskega državoslovca so istinita le do gotove meje. Istina, realni odnošaji so ustvarili slovenske paralelke v Celju, ali ti odnošaji še niso bili silni dovolj, da bi privedli zadevo do zmage, ne da bi slovenski poslanec vedno in vedno dregal ter spominjal vlado na storjeno obljubo.

Ko so bile začetkom leta 1897 razpisane nove državnozborske volitve, je Mihael Vošnjak odločno odklonil ponujeno mu kandidaturo; preseliti se je namreč moral vsled rodbinskih razmer v Gorico. Vkljub temu, da je dal slovo političnemu življenju, vendar ni odložil predsedništva «Zveze slovenskih posojilnic», ampak ostal na čelu te organizacije do našega letošnjega jubileja. Instinktivno je najbrž čutil, da bode odslej onemogočeno mirno parlamentarično delovanje. Celjsko vprašanje bi primerjali bliskanju brez groma pred nevihto, ko je ozračje nasičeno s soparom. In grozna burja je res prišla, bilo je to leto 1897. Slovanske sile so bile tega leta še preslabe, da bi si izvojevale zmago, vendar se je kazalo pri tej borbi, da so bili temelji, katere sta položila Hohenwart in Taaffe posredno ali neposredno, hote ali nehote bodoči državni stavbi, krepki in trajni. Temeljnih kamnov niso naši nasprotniki mogli izkopati iz zemlje, ostali so na svojem mestu nedotaknjeni, pripravljeni, nositi ponosno stavbo.

To dejstvo mora biti tolažilno za vse one, ki so se borili za enakopravnost avstrijskih narodov, in dva taka borilca sta bila tudi brata Josip in Mihael Vošnjak.

Končno pa moramo še nekaj pripomniti, kar je značilno za oba brata. Pripadala sta v dunajskem parlamentu dolgo časa, da vedno večini, vladni stranki, vendar nista nikdar izkoriščala položaja v dosego svojih lastnih, osebnih koristi. Ko sta se odpovedala javnemu življenju, čakala ju ni nikaka mastna državna služba, in jima ni bil podeljen nikak red!

Narod slovenski pa se bode obeh bratov vedno hvaležno spominjal!

Dr. Ivan Dečko.

O tem odličnem narodnjaku prinašajo «Ormožki spomini» sledeče lepe životopisne črtice:

Najodličnejši publicist in naš prvoboritelj na slovenskem Štajarskem je dr. Ivan Dečko. On je uzoren in požrtvovalen rodoljub, kateri se neumorno bori za pravice in za blaginjo slovenskega naroda.

Dr. Ivan Dečko se je porodil v Središču dne 9. avgusta 1859. Oče mu je bil Tomaž Dečko, mati Katarina rojena Podgorelčeva. Gimnazijo je dovršil v Mariboru l. 1879, pravoslovje pa na vseučilišču v Gradcu leta 1883. Odvetniško prakso nastopil je 1. septembra 1883 v Mariboru, kjer je vstopil v pisarno dr. Janeza Orozelna, pri katerem je ostal do 31. avgusta 1885. Poročil se je dne 24. februarja leta 1897 z Adelo Zanierjevo iz znane narodne obitelji v Št. Pavlu v Savinski dolini.

Skoro ko je prišel v Maribor, pristopil je uredništvu «Südsteirische Post» ter vodil uredništvo do svojega odhoda iz Maribora. S 1. septembrom 1885 preselil se je v Celje in stopil v pisarno dr. Josipa Serneca, pri katerem je ostal do konca odvetniške prakse, do oktobra 1891. Doktorjem vsega prava bil je proglašen na vseučilišču v Gradcu dne 31. oktobra 1887 leta. Odvetniški izpit položil je pri nadsodišču v Trstu dne 12. oktobra 1891, kjer je tudi prisegel odvetniško prisego. Kot odvetnik odprl je svojo pisarno dne 17. oktobra 1891 v Celju.

Žurnalistiki posvetil se je še za svojega bivanja na vseučilišču, kjer je spisal znamenita članka «Koroškim rodoljubom v preudarek», ki sta izšla v «Slov. Narodu» od 14. januarja 1881, 10, in od 8. februarja 1881, št. 30., s katerima je sprožil idejo, da se osnuje mal časnik za Koroško po ceni 1 gld., in v št. 296. od 29. decembra 1881 je res že prinesel «Slovenski Narod» vabilo na naročbo «Mira».

Ob istem času je objavil v «Ljubljanskem Zvonu» l. 1883 zanimiv zgodovinski spis «Slovenska predavanja na graškem vseučilišču». Dovršivši vseučiliške nauke posvetil se je z vso vnemo žurnalističnemu delovanju ter je sodeloval pri «Slovenskem Narodu», «Slovenskem Gospodarju», «Miru», «Domovini», zlasti pa pri «Südsteirische Post» ter s svojimi članki močno vplival na celo smer slovenske politike na slovenskem Štajarskem. Nadalje je stalen sotrudnik «Slovenskemu Pravniku» ter je izdal l. 1902 v Celju «Zbirko zakonov», tičočih se poslov občinskega področja, I. zvezek, kateri obsega občinski red. Ta knjiga je prav hitro našla pot malone v zadnjo občinsko pisarno na slovenskem Štajarskem.

V politično gibanje stopil je istotako z vso vnemo, ter ga je še kot odvetniškega kandidata izvolil kmetski volilni okraj Ljutomer-Ormož-Gornja Radgona v deželni zbor štajarski. Dr. Dečko je bil prvi slovenski poslanec, ki je vložil prve interpelacije v deželnem zboru v slovenskem jeziku. Drugokrat ga je volil leta 1896 in tretjikrat leta 1902 v dež. zbor kmetski volilni okraj celjski.

Držeč se gesla, da je treba politično in narodno samostojnost postaviti na široka tla; na občine in okrajne zastope kot podlage vsakemu uspešnemu političnemu delu, obračal je posebno pozornost in gledal, da se iztrgajo občine in okrajni zastopi iz rok nemških nasprotnikov. Po uspešnih neštetih rekurzih in pritožbah do upravnega sodišča priborila se je pod njegovim vodstvom okolica celjska in potem vse druge občine okoli Celja. V stvareh okrajnih zastopov dosegel je s pomembepolno razsodbo upravnega sodišča od 17. junija 1887, da se je določil pravično pojem velikega posestva, na kar je okrajni zastop celjski in ž njim okrajni celjski šolski svet prešel v slovenske roke. Ta razsodba imela je pa tudi pomen za druge okrajne zastope, ker so vsled te razsodbe tudi drugod prišli Slovenci do večine.

V volitvenih stvareh je na slovenskem Štajarskem sploh že navada, da se možje, če treba sveta in pouka ter pravniške pomoči, obračajo iz vseh okrajev na dr. Dečkota.

Ko so Slovenci zmagali prvič v okrajni zastop celjski leta 1889, izvolili so ga v okrajni zastop in odbor in leta 1899 tudi za načelnikovega namestnika.

Uspešno je bilo tudi njegovo delovanje v narodno-gospodarskem oziru. Ustanovitev Južno-štajarske hranilnice sprožila in izvršila sta skupno z rajnim Maksom Veršcem in g. M. Vošnjakom. Pri «Narodnem domu» v Celju je bil med glavnimi činitelji in ustanovitelji. Istotako je z izredno spretnostjo dognal nakup «Narodnega Doma» v Brežicah dne 27. aprila 1895. Ustanovitev «Merkurja» v Celju je bila njegova ideja, kakor je tudi z veliko eneržijo organizoval slovensko obrtništvo v Celju, kjer se je v primeroma kratki dobi ustanovil tako krepek in mnogobrojen obrtni stan, kakor ga ni nikjer na Slovenskem, izvzemši Kranjsko.

Osnoval je l. 1892 krasno narodno kopališče v Savini zadrugo «Diana», in l. 1901 ustanovil je s pomočjo revizorja Fr. Jošta in drugih za zadružništvo vnetih rodoljubov delavsko stavbeno zadrugo «Lastni dom», katera je pozidala v dveh letih svojega obstanka slovenskim delavcem, sploh manj premožnim ljudem že 13 hišic z dvoriščem in vrtom.

Spominjajoč se revščine, katero trpe slovenski dijaki, sprožil je ob cesarjevi petdesetletnici idejo, da bi se nabirali doneski za «Spodnje-štajarsko jubilejsko ustanovo», kateri bi bil namen, podpirati uboge slovenske dijake v vseh učnih oddelkih in vseh zavodih. Ta ustanova ima sedaj že glavnice 20.000 kron. Tudi «Dijaški dom» v Celju šteje dr. Dečkota med svojimi ustanovniki.

Kot slovenski odvetnik boril se je vedno za pravice slovenskega jezika v uradih ter je s svojo pritožbo na pravosodno ministrstvo za Mih. Vošnjaka dosegel l. 1887 prvi slovenski vpis v zemljiški knjigi na Štajarskem, katera je od te dobe postala že malone popolnoma slovenska.

O. Bayer, tajnik in odbornik kmetske posojilnice ljubljanske okolice, je ta zavod povzdignil na visoko stopinjo. Kot veščak v posojilniških zadevah je večkrat kot tak pozvan k sodiščim.

A. Endlicher, zdaj ravnatelj kr. deželne hipotečne banke dalmatinske je bil prej začasno revizor pri naši «Zvezi» in je ustanovil nekaj slovenskih posojilnic.

Josip Gomilšek, prvi tajnik ljutomerske posojilnice.

Dr. J. Geršak, je bil že omenjen, ko smo govorili o ormožki posojilnici.

Ivan Hribar, župan ljubljanski, je pisal več člankov o posojilništvu v «Zadrugi».

† **I. N. Horak,** ustanovitelj obrtnega pomožnega društva v Ljubljani; tega smo omenili že spredaj.

Franjo Jošt, zaslužni revizor in tajnik «Zveze slovenskih posojilnic» si je pridobil mnogo zaslug za slovensko posojilništvo z revidiranjem posojilnic in z ustanavljanjem novih zavodov. Kot strokovnjaka v zadružnih zadevah ga kličejo oblasti pogosto kot zvedenca. Kot vestno in neumorno delaven uradnik in organizator je povzdignil tudi «Zvezo» do današnjega viška.

† **Franc Janeš,** soustanovnik celjske posojilnice in prva leta najmarljivejši sodelovalec pri izvrševanju uradnih poslov.

Dr. Fran Jurtéla, je večletni načelnik ptujske posojilnice.

† **Andrej Jurca,** soustanovnik in večletni načelnik ptujske posojilnice.

† **Anton Knez.** Na tega moža spominja Knezova zabavna knjižica, katero izdaja leto za letom Slov. Matica. Rajni Ant. Knez je bil pravzaprav ustanovnik posojilnice za ljubljansko okolico in sploh vnet prijatelj slovenskega posojilništva. Njegov oče je bil njen predsednik, zdaj pa je predsednik iste njegov brat, znani rodoljub v Ljubljani.

† **Franc Kapus,** soustanovnik celjske posojilnice, odličen narodnjak celjski.

Josip Kožuh, c. kr. profesor v Celju, je bil svoje dni duša posojilnice v Kopru.

Ivan Kukovec, ustanovitelj ljutomerske posojilnice.

Dr. M. Laginja je ustanovnik in duša vsega lepo se razcvitajočega hrvaškega posojilništva v Istri.

Ivan Lapajne, pisec teh vrstic, star posojilničar; ustanovitelj Okrajne in Centralne posojilnice v Krškem; izdajatelj «Slovenske Zadruge» in spisatelj «Navoda za snovanje in poslovanje slovenskih posojilnic».

I. Lenarčič, predsednik močne posojilnice na Vrhniki.

Mihael Lendovšek je ustanovitelj posojilnice v Makolah in vedno njen predsednik.

† Župnik **J. Lenc,** rodom Čeh, ki je umrl v Železni Kaplji, je bil velik pospeševatelj slovenskega posojilništva na Koroškem.

Fran Lončar, mnogoletni zaslužni tajnik celjske posojilnice; si je gledé ustanovitve vranske posojilnice pridobil zasluge.

Dr. D. Majaron, odvetnik i. t. d. v Ljubljani je ustanovitelj lepo se razvijajočega «Splošnega kreditnega društva» v Ljubljani in odbornik «Zveze».

† **Jakob Ploj,** soustanovnik in večletni ud načelstva ptujske posojilnice.

Župnik **D. Rous,** odličen Čeh, kateri ima nevenljivih zaslug za slovensko posojilništvo na Koroškem.

† **Pavel Simon** je bil med prvimi, kateri so orali ledino na polju slov. posojilništva. Rojen je bil na Vrhniki ter bil grajski oskrbnik tu in na Štajarskem, naposled blizu Ruš na Štajarskem. Pred več kakor dvajset leti naselil se je v Mariboru in se takoj udeležil delovanja pri tamošnji posojilnici, kateri je bil on tajnik; kot tak je marljivo deloval za razvoj tega zdaj tako uglednega denarnega zavoda. Ko se je vpeljala pri naši «Zvezi» revizija posojilnic, mu je predsednik izročil pregledovanje koroških in več štajarskih posojilnic. Posebno si je rajni pridobil zaslug gledé razvitka slov. koroškega posojilništva. Po dolgem bolehanju je ta blagi mož preminil l. 1901. v Mariboru.

Dr. Jos. Sernec si je pridobil mnogo zaslug pri snovanju sedaj cvetoče posojilnice v Celju, kateri je na čelu že od leta 1896 naprej; tudi je odbornik «Zveze».

Franc Šegula, ustanovnik posojilnice pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu; prevel je na slov. jezik posojilniške tiskovine za štajarski deželni odbor.

Dr. Henrik Tuma je ustanovitelj velike trgovsko-obrtne zadruge v Gorici; ta je pred kratkim kupila znani «Hôtel Südbahn» in bo stavila v vrtni ulici v Gorici «Trgovski dom», v katerega se bodo preselili uradi omenjene zadruge. Ta stavba bo krasna palača po načrtih arhitekta dr. Fabijanija.

Ivan Valenčič, voditelj prve posojilnice v Trnovem in odbornik «Zveze».

† **Maks Veršec** je bil agilen posojilničar slovenski. Pri celjski posojilnici je bil prvi tajnik in je pomagal tedajnemu načelniku tega zavoda M. Vošnjaku pri ustanovitvi raznih posojilnic. Tudi pri snovanju Južno-štajarske hranilnice je marljivo sodeloval in je bil prvi tajnik iste. L. 1889 se je preselil v Ljubljano, kjer je osnoval v imenu dr. Šušteršiča konkurenčne posojilnice na Notranjskem in «Zvezo kranjskih posojilnic».

Dr. Volčič, c. kr. sodni tajnik v Novem mestu, je bil in je še velik prijatelj slovenskega posojilništva. Ustanovil je posojilnice v Žužemberku in Trebnjem.

† **Mihael Vošnjak,** oče gg. dr. Jos. in Mih. Vošnjak, ustanovitelj šoštanjske posojilnice.

Jožef Žičkar, dež. in drž. poslanec je kot svoječasni vikar celjski odlično sodeloval pri ustanovitvi posojilnice v Celju; kot župnik vitanjski je tam ustanovil posojilnico.

Za kranjsko in primorsko posojilništvo najnovejšega ustroja

imajo zasluge:

Odvetnik **dr. Šušteršič,** prof. **dr. Krek, dr. Schweitzer,** urednik «Narodnega gospodarja»; župnik **Hladnik** v Trebnjem, ki je upeljal čisti Raiffeisenski sistem in **S. Premrou,** uradnik Centralne posojilnice v Gorici in spisatelj «Navodila za Raiffeisenske posojilnice».

Še drugi za naše posojilništvo zaslužni možje naj oprosté, da jih nismo navedli. Navedeni pa naj ne zamerijo, ako smo jih omenili preveč na kratko.

V splošnem pa je dolžnost povdarjati, da gre mnogo zaslug za tolikanj uspešni razvoj našega posojilništva ponekod častiti duhovščini in nič manj na drugi strani našemu vrlemu narodnemu učiteljstvu, kakor tudi raznim drugim činiteljem, občinskim in okrajnim tajnikom i. t. d. Vsem bode vedel slovenski narod izkazovati zasluženo zahvalo na veke.

Kako so se množile slovenske posojilnice po ustanovitvi „Zveze“ (od 1883 do 1903).

Ker smo se odločili, da hočemo svojo razpravo izvajati po kronologični vrsti, zato naj nam cenjeni čitatelji oprosté, ako radi nekake sistematike tuintam kaj ponavljamo.

Glede na čas ustanovitve so bili do leta 1883. ustanovljeni po vrsti sledeči zavodi: 1. Obrtnijsko pomožno društvo v Ljubljani, 2. posojilnice: Ljutomer, 3. Sv. Jakob v Rožni dolini, 4. Šoštanj, 5. Mozirje, 6. Ormož, 7. Metlika, 8. Celje, 9. Žalec, 10. Maribor, 11. Vrhnika, 12. Ljubljana (za okolico), 13. Hranilno in posojilno društvo v Ljubljani in 14. Postojna. (Prvo načelstvo posojilnice v Postojni je bilo: A. Kraigher, Lavrenčič, P. Kraigher, dr. Pitamic in Kutin.)

Leto 1883.

V tem letu se je ustanovila 15. posojilnica v Sevnici.

Leto 1884.

V tem letu so začele poslovati posojilnice: 16. Pišece, 17. Slatina, 18. Makole, 19. Konjice, 20. Gorica («Ljudska posojilnica»). V prvem načelstvu «Ljudske posojilnice» v Gorici so bili: dr. N. Tonkli, dr. Rojic, Kravanja, dr. Gregorčič, Berbuč; 21. posojilnica v Kopru. Prvo načelstvo je bilo: Križanec, Belušić, Spinčić, Kristan, Poniž, Bartl in Gradina.

Leto 1885.

V tem letu se je ustanovila 22. «Okrajna posojilnica» v Krškem, za katere ustanovitev sta gg. Mihael Vošnjak in pokojni Maks Veršec že leta 1883. osebno v Krškem posredovala; to posredovanje je imelo še-le leta 1885. po trudu pisca teh črtic povoljen uspeh. V prvem načelstvu so bili: † Knavs, Lapajne, J. Pfeifer, Jugovic, Jurčec; leta 1885. se je ustanovila druga koroška slovenska posojilnica, to je v Slovenjem Plajbergu (23); na Gorenjskem pa posojilnica v Podbrezjem (24), katera je pa ponehala svoje delovanje leta 1891.

Nastala je pa krepka posojilnica v Črnomlju (25), kateri je bil prvi predsednik g. Jeršinovič, ki še sedaj plodonosno vodi ta zavod.

Nadalje se je na Koroškem ustanovila posojilnica v Bekštajnu v Ločah (26).

Leto 1886.

Proti koncu leta 1886. je bil položen temeljni kamen posojilnici v Logatcu (27); njeno prvo načelstvo je bilo: Gruntar, dr. Strgar in Smolej.

Tudi pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se je osnovala posojilnica (28) z načelstvom: Polič, Mesarič, Kravtič, Strah in Vogrin.

Leto 1887.

To leto je bilo gledé novih posojilnic nerodovitno. Temeljni kamen si je postavila edino le posojilnica (29) v Spodnjem Dravogradu na Koroškem, ki je pa začela poslovati še-le leta 1888. Pri konečni ustanovitvi je posredoval Maks Veršec in prvi načelnik jej je bil kaplan Rous, vrl Čeh.

Leto 1888.

V tem letu ni bila na Štajarskem ustanovljena nobena posojilnica, na Kranjskem pa edino le ona v Ribnici (30); na Koroškem so se delale priprave za posojilnice v (31) Celovcu in (32) v Šmihelu pri Pliberku.

Leto 1889.

V tem letu so bile ustanovljene: (33) Djekše in (34) Glinje na Koroškem, (35) Nabrežina na Goriškem in (36) Marenberg na Štajarskem.

Leto 1890.

V tem letu so nastale: Sinčaves (37) na Koroškem, Kamnik (38) na Kranjskem, Vitanje (39) na Štajarskem.

Leto 1891.

V tem letu so bile osnovane: (40) Črna, (41) Tinje in (42) Velikovec na Koroškem; (43) Radovljica in (44) Žužemberk (prva Raiffeisenovka na Slovenskem) na Kranjskem; (45) Šebrelje na Goriškem; (46) Gornjigrad in (47) Vransko na Štajarskem.

Leto 1892.

V tem letu so nastale: (48) Suha in Ziljska Bistrica (49) na Koroškem; Rojan pri Trstu — obenem konsumno društvo — (50), Pulj (51) in Trst (52) na Primorskem; Fram (53) in Gorenja Radgona (54) na Štajarskem.

Leto 1893.

(55) Prevalje, (56) Sv. Lenart pri Sedmih Studencih, (57) Št. Janž v Rožu na Koroškem; (58) Cerkno, (59) Tolmin na Goriškem; (60) Vzajemno podporno društvo v Ljubljani* in (61) Šmarje pri Jelšah na Štajarskem.

---

* Ta zadruga in «Trgovsko-obrtna zadruga» v Gorici (ustanovljena l. 1897.) ter posojilnica v Kandiji pri Novem mestu, katere se vse lepo razvijajo, imajo to posebnost, da so udje in deležniki z ozirom na čas pristopa razdeljeni v odseke. Deleži se lahko po malem vplačujejo. Več deležev ko ud vzame, večji kredit se mu dovoli, ako je sicer varno, bodisi s poroštvom ali brez njega. Posebno lepo se od teh zadrug razvija «Trgovsko-obrtna zadruga». Pri njej pristopi vsak deležnik za pet let. Vsi deležniki, ki so pristopili v teku enega leta, t. j. od 1. novembra do druzega 1. novembra, tvorijo eno družbo, en odsek. Vsak odsek upravlja se za-se, deli zgubo in dobiček za-se. Delež znaša 260 (dvesto šestdeset) K, ki se vplača ali naenkrat, ali v tedenskih obrokih po 1 K, ali v štirinajstdnevnih obrokih po 2 K, ali v štiritedenskih obrokih po 4 K za naprej. Na vsak delež izplača se koncem petega leta 300 K in poleg tega čisti dobiček, kateri odloči občni zbor deležnikov. Zadruga dovoljuje na vsak podpisan delež po 300 K posojila ali predujema, seveda proti primernemu poroštvu: na vrednostne papirje, predznambo na plačo, na knjižne tirjatve trgovcev in obrtnikov tudi brez tega. Kolikor deležev po 260 K kedo podpiše, tolikokrat po 300 K se mu sme dovoliti predujema. Predujem se vrača s tem, da se vplačavajo tedenski obroki po 1 K.

Leto 1894.

(62) Lož, (63) Mokronog, (64) Radeče — Okrajna, — (65) Slap pri Vipavi na Kranjskem; (66) Boršt pri Trstu — bolj konsumno društvo — in (67) Dol pri Hrastniku na Štajarskem.

Leto 1895.

(68) Kleče na Koroškem; (69) Bloke, (70, 71) Cerknica — dve, (72) Črnivrh nad Idrijo, (73) Dobrépolje, (74) Gorje pri Bledu, (75) Horjul, (76) Idrija, (77, 78) Ilirska Bistrica — dve, (79) Kranjska gora, (80) Litija, (81) Metlika — druga, (82) Srednja vas v Bohinju, (83) Sv. Peter na Krasu, (84) Št. Jernej na Dolenjskem, (85) Zagorje ob Savi na Kranjskem; (86) Ajdovščina na Goriškem, (87) Podgrad v Istri; (88) Ljubno pri Gornjemgradu, (89) Marija Snežna pri Cmureku, (90) Brežice, (91) Slovenska Bistrica in (92) Trbovlje na Štajarskem.

Posojilnično delovanje konservativne slovenske stranke na Kranjskem.

Ako bi bil ostal g. dr. Jos. Vošnjak deželni odbornik na Kranjskem, utegnilo bi se bilo zgoditi, da bi se bil kranjski deželni odbor pečal vsaj nekoliko s posojilništvom, s katerim vprašanjem se je pred desetimi leti nekoliko bavil deželni odbornik Murnik. Toda od te deželno-uradne strani se na Kranjskem ni niti stoti del tega storilo, kar se je zgodilo v drugih deželah. Veliko se je pa storilo po privatnem potu osobito od konservativne stranke. Do leta 1895. so bili videti glede posojilništva v tej deželi še vspehi tistih Slovencev, kateri niso pripadali ne k liberalcem, ne h klerikalcem, namreč pri snovanju posojilnic od strani «Zveze slovenskih posojilnic v Celju», ljubljanskega «Slov. društva» ter od strani rodoljubov: Lapajne, Endlicher, dr. Volčič in drugih. Osnovale so se v letih 1891—1895 posojilnice: Radovljica, Žužemberk, Lož, Mokronog, Radeče, Slap, Cerknica (I.), Trnovo (I.), Litija in pozneje Trebnje, Vel. Lašče, Bled itd.

Toda kmalu je nastopila kranjska «konservativna stranka», ki je začela snovati konkurenčne posojilnice. Te posojilnice so bile postavljene v iste kraje, kjer so že itak bile posojilnice (Trnovo, Cerknica, Lož, itd., itd.). Bile so osnovane po istih pravilih, kakor druge slovenske posojilnice. Pridevale so si ime «Raiffeisenovke», katerega imena pa prvotno niso zaslužile. Še le pozneje so se nekatere osnovale v Raiffeisenovem duhu in po zakonu z dne 1. junija 1889. Konservativna stranka je gledé posojilništva popolnoma kopirala našo celjsko «Zvezo», samo glede politike ne; kajti celjska «Zveza» hoče s posojilništvom vred ohraniti slovensko edinost; ona (konservativna kranjska stranka) je pa hotela s posojilništvom okrepčati svojo politično stranko in s tem vzdržati oziroma množiti razcepljenost. Vendar pa je ona, osobito na Kranjskem veliko koristila posojilništvu; kajti ustanovila je poleg nekaterih nepotrebnih tudi veliko koristnih posojilnic, katere so rastle od l. 1895 kakor ‚gobe po dežju'.

Hitri naraščaj slovenskih posojilnic od leta 1895 naprej.

Leta 1896

se je osnovalo 21 posojilnic: Sv. Štefan v Ziljski dolini (93), Št. Janž v Rožu (94) na Koroškem; Bled (95); Košana (96); Krško — Centralna posojilnica — (97); Loški potok (98); Moravče (99); Polhovgradec (100); Poljane nad Škofjoloko (101); Rovte (102); Sodražica (103); Stara Loka na Gorenjskem (104); Lož II. (105);

Sv. Križ pri Litiji (106); Trebnje (107); Vipava (108); Velike Lašče (109); Zatičina (110), vse na Kranjskem. Kobarid (111); Pazin (112) na Primorskem in Sv. Duh na Ostrem vrhu (113) na Štajarskem.

Leta 1897

so se ustanovile v Ljubljani: Splošno kreditno društvo (114); v Gorici: Trgovsko-obrtna zadruga (115); na Kranjskem: Gornji Tuhinj (116), Mengeš (117), Mošnje (118), Rove (119), Selce (120), Senožeče (121), Št. Vid pri Zatičini(122), Tomišelj (123), Zgornja Besnica (124). Na Goriškem: Bilje (125), Sv. Peter pri Gorici (126). Na Štajarskem: Sv. Miklavž (127), Sv. Trojica (128).

Kako so se množile posojilnice v letih 1898 do 1903, nam je težko zasledovati. Naraslo je pač v vsakem izmed teh let povprek kakih 20 posojilnic; kajti do konca junija leta 1903 je bilo vseh denarnih zavodov med Slovenci **dvestodevetinpetdeset** (259), in sicer na Kranjskem 115, na Štajarskem 55, na Koroškem 28, na Primorskem 61. Ako smemo verjeti «Letopisu» «Gospodarske zveze» v Ljubljani, bile bi med temi 104 posojilnice Raiffeisenovega zistema, ostale pa bile osnovane bolj po Schulze-Delitzsch-evem ustroju. Zdaj (konec 1903) utegne biti vseh posojilnic nad 260, od katerih jih je že čez 100 pri naši celjski «Zvezi», pa zopet čez 100 pri «Gospodarski zvezi» v Ljubljani; druge so drugod (v Gorici, Pulju, Gradcu, Celovcu).

Notranje delovanje „Zveze slovenskih posojilnic“.

Ako vidimo, da potok takoj pri svojem izvirku goni več mlinov, sklepamo iz tega, da mora biti že v svojem notranjem podzemeljskem teku močan. Enako je z našim društvom. Tudi ono je že v začetku svojega obstanka pokazalo zunanjemu svetu, da je močno in čvrsto. Tudi «Zveza slovenskih posojilnic» goni že veliko let — in to vsako leto več — mogočnih mlinov, veliko krepkih slovenskih posojilnic. Zakaj? Zato, ker je bilo tudi njeno notranje delovanje vedno in nepretrgoma intenzivno. Ako bi tudi ne bili v teku dolgih dvajsetih let živa priča temu plodonosnemu delovanju, pri kateremu je bil pisec sam sotrudnik, lahko bi bili isto sodbo izrekli na podlagi zapisnikov, občnih zborov in odborovih sej, katere hrani «Zveza» v posebni knjigi, ki nam služi za podlago za sledečo kronologično razpravo o notranjem društvenem delovanju:

L. 1883. Pri ustanovitvi na občnem zboru 21. januarja 1883 so bile zastopane posojilnice: Maribor, Mozirje, Šoštanj, Žalec, Celje. Sprejmejo se pravila, katera smo mi že priobčili. V načelstvo «Zveze» so bili izvoljeni: M. Vošnjak (predsednik), dr. Glančnik (Maribor), dr. Pitamic (Postojna). Razgovor je bil o menicah s slovenskim tekstom, da bi jih vlada dovolila, o društveni tiskarni, o ustanovitvi novih posojilnic.

L. 1884. Občni zbor 6. aprila. Zastopanih 10 posojilnic, in sicer razven zgoraj navedenih: Ptuj, Ljubljanska okolica, Postojna, Ormož, Sv. Jakob v Rožu. Razgovor: o tiskovinah, davčne zadeve, nalaganje rezervnih zakladov, ustanovitev novih posojilnic, dovoljevanje novih posojil, časnik «Zadruga» (gl. o njem v oddelku «Literatura» v tej razpravi), objavljanje trimesečnih računskih sklepov v «Zadrugi»; o doneskih posojilnic za «Zvezo». V istem letu je imelo društvo še izvanredni občni zbor 5. oktobra v Ljubljani, katerega se je udeležilo 10 zastopnikov peterih posojilnic. Dnevni red: prememba pravil (ne bistveno) in volitev načelstva.

L. 1885. Redni občni zbor v Celju 15. novembra. Zastopanih je bilo 8 posojilnic. Predsednik je poročal:

C. kr. finančno ministrstvo je 24. avg. 1885, št. 23096, dovolilo, da se smejo pristojbine, ki so se morale po zakonu od 21. maja 1873 in od 29. febr. 1864 plačevati vsakega polleta, od sedaj naprej izkazati in vplačati samo enkrat v letu, pa to vsako leto najdalje do 15. aprila. — Pogovor je bil dalje o časniku «Zadruga», o spremembi pravil, o tem, da bi avstrijska nacijonalna banka odprla kredit posojilnicam, o posojevanju na osebni in na hipotečni kredit, o davčnih zadevah itd.

L. 1886. Redni občni zbor 27. avgusta v Celju. Zastopanih 10 posojilnic. Dnevni red: delovanje in stanje «Zveze», časnika «Zadruge» in nasveti. Med temi je znamenit predsednikov predlog, da se ustanovi v svrho medsebojne denarne pomoči realna zveza naših posojilnic, na takšen način, da bi naj vsaka posojilnica gotovi dan vsakega tedna naznanila «Zvezi», koliko ima gotovine odveč, oziroma, koliko bi potrebovala; na podlagi teh poročil bi potem «Zveza» posredovala, da bi doposlale posojilnice, ki imajo odveč gotovine, potrebno vsoto taistim, ki potrebujejo gotovino, ali kot hranilno vlogo, ali kot posojilo. Ker pa niso poročale posojilnice redno, ni imela ta uredba uspeha.

L. 1887. Redni občni zbor 23. julija v Mariboru. Zastopanih 8 posojilnic. Poleg običajnih točk dnevnega reda sprememba pravil, pri kateri točki se naroči odboru, da prenaredi pravila tako, da ima «Zveza» tudi pravico, braniti posojilnice pred javnimi napadi. Nasvetovalo se je gledé visokosti gotovine, kolkovanja zadolžnic, itd., itd.

L. 1888. Redni občni zbor v Ptuju 29. julija. Zastopanih 8 posojilnic. Mesto obolelega M. Vošnjaka je vodil zbor brat dr. Josip Vošnjak, ki je zastopal posojilnico «Ljubljanske okolice». Sprejel se je predlog, da se skrbi za «enotno in redno poslovanje slovenskih posojilnic in v ta namen napotijo ravnateljstva posojilnic, da pregledujejo delovanje drugih (sosednih) posojilnic». Sklene se tudi, delovati na to, da se ustanovi «Južnoštajarska hranilnica».

V odborovi seji dne 28. oktobra t. l. se je določilo, da bodeta posojilniška tajnika Simon (Maribor) in Veršec (Celje) pregledala posojilnice: Ptuj, Ormož, Žalec, Sp. Dravograd.

L. 1889. Redni občni zbor dne 22. julija v Celju. Zastopanih 14 posojilnic. Predsednik (M. Vošnjak) je poročal, kako se je kot državni poslanec trudil za posojilniške zadeve, za odstranjenje 2% pristojbin od obresti hranilnih vlog, za pravilno kolkovanje zadolžnic s poroštvom, dajal je nasvete, da naj posojilnice samo udom posojujejo itd. Za njegov trud in gotove stroške v prid «Zveze» se je določila nagrada predsedniku 300 gld., katere je pa on takoj odstopil Dijaški kuhinji v Celju.

L. 1890. Redni občni zbor v Celju 8. oktobra 1890. Zastopanih je bilo 16 posojilnic. Razven navadnih točk je bilo na dnevnem redu: predrugačenje pravil, davčne razmere, oblika letnih računov posojilnic. Na tem občnem zboru se je sklenilo, da bode izhajal mesto «Zadruge» «Letopis», čegar uredovanje je prevzel g. I. Lapajne. Pravila so se spremenila v tem oziru, da je dobil društveni odbor pravico in dolžnost, pošiljati svoje nadzornike k posameznim posojilnicam. Na tem občnem zboru se je že začel razgovor, da se društvo «Zveza» pretvori v «skupno denarno zadrugo» (predlog g. Lapajneta), o čemur je bil govor še v poznejih letih in zopet leta 1903 (4. junija). Dočim je bil ta predlog vselej odbit, sprejel se je deloma na zadnjem občnem zboru.

Leto 1891. V odborovi seji dne 19. marca 1891 je storil revizor P. Simon obljubo in izročile so se mu spodnje-štajarske posojilnice v nadzorovanje.

Občni zbor je bil 19. novembra v Celju. Udeležilo se ga je 14 posojilnic. O delovanju «Zveze» je tudi na tem shodu poročal g. predsednik, kakor na vseh prejšnjih; revizor Simon pa o posojilnicah, katere je pregledal. Na tem zboru se je postavil g. dr. I. Dečko za pravnega konzulenta.

L. 1892. Redni občni zbor 15. decembra v Celju. Zastopanih je bilo 23 posojilnic. Razgovor je bil o koroških posojilnicah. G. Simon je poročal o nadzorovanih posojilnicah. Razgovor je tudi bil o porabi zakona z dne 1. junija 1889.

L. 1893. Redni občni zbor 26. oktobra v Celju. Zastopanih 31 posojilnic. Predsednik je poročal o društvenem delovanju in o stanju, revizorja Simon in Lapajne pa o nadzorovanih posojilnicah; pogovarjalo se je tudi o sestavi «Letopisa» itd.

L. 1894. V odborovi seji 12. julija 1894 je bil govor o nastavljenju nadzornikov: Simon (za Štajarsko), Endlicher (za Istro). Nadzorniku Lapajne se je naročilo, da ustanovi posojilnico v Litiji.

3. oktobra je priredila «Zveza» poučno zborovanje v Celovcu in še tisto leto dne 13. decembra redni občni zbor v Celju, na katerem je bilo 37 posojilnic zastopanih. Na dnevnem redu je bil razun običajnih točk pogovor o obligatorični reviziji.

L. 1895. Občni zbor v Celju 5. decembra z običajnim dnevnim redom. Zastopanih je bilo 38 posojilnic. Predsednik je obširno poročal o tem, kako se kot državni poslanec trudi, da bi nameravani novi davčni zakon posojilništvu ne škodoval. Tudi je poročal, da je bila na Dunaji enketa, ki se je pečala s prenaredbo zadružnega zakona. Gg. Simon in Lapajne sta poročala o nadzorovanih posojilnicah, slednji tudi o ustanovitvi novih zavodov.

L. 1896. Redni občni zbor je bil 17. decembra (v sejni dvorani celjske posojilnice v krasnem, še-le otvorjenem «Narodnem domu», — last posojilnice same). Zastopanih 31 posojilnic. Na dnevnem redu je bilo poročilo predsednikovo in revizorjev ter običajne točke. Na tem zboru se je sestavljanje 7. tečaja «Letopisa» (6 letnikov je bil uredil g. Lapajne, kateri zadnjega 7. radi bolehnosti ni mogel prevzeti) poverilo g. Endlicherju. Vse poznejše «Letopise» je uredil revizor g. Franjo Jošt.

L. 1897. Redni občni zbor 29. decembra v Celju. Zastopanih je bilo 36 posojilnic. Razgovor je bil o prenaredbi zadružnega zakona. Predsednik je poročal, da je potrebno nastaviti stalnega tajnika in revizorja. Revizorji (Endlicher, Lapajne, Simon) so poročali, katere posojilnice so nadzorovali in v kakošnem stanju so jih našli. Gledé načrta za novi zadružni zakon se je sklenila peticija na državni zbor, da bi se izdal takšen zakon, kakoršen bi ugajal slovenskemu posojilništvu.

L. 1898. V odborovi seji dne 8. junija nastavil se je tajnikom in revizorjem g. Franjo Jošt, ki je prevzel tudi urejevanje «Letopisa». V odborovi seji 14. septembra je novi tajnik in revizor poročal o sestavi «Letopisa», o revizijah itd. V tem letu je bilo pri «Zvezi» po zaslugah novega revizorja Jošta že 81 posojilnic, od katerih jih je bilo 47 zastopanih pri rednem občnem zboru 27. oktobra v Celju, na katerem sta poročala predsednik in revizor o društvenem stanju, o revizijah, o razvitku slovenskega posojilništva itd.

L. 1899. V odborovi seji 1. aprila je poročal tajnik o svojem delovanju, ki je bilo že takrat jako plodonosno, in med drugim obžaloval, da se je nekaj posojilnic odcepilo od «Zveze» ter pridružilo iz političnih nagibov ustvarjeni konkurenci. Od teh posojilnic še računov za «Letopis» ni bilo mogoče dobiti. Druga odborova seja v tem letu je bila 30. maja, v kateri je poročal tudi tajnik o revizijah. Baš o tistem predmetu je bil govor v odborovi seji 23. junija.

31. julija istega leta je bil poučni shod za koroške posojilnice v Celovcu. Glavni referat je pripadal revizorju Joštu.

28. avgusta 1899 je bila zopet odborova seja, v kateri se je govorilo o revizijah, o nakupu hiše v Graški ulici št. 12 v Celju od g. dr. Srebreta v Brežicah, kateri kup (za 23.800 gld.) se je odobril v odborovih sejah 3. sept. in 12. sept. V odborovi seji 16. nov. se je stalno potrdil kot tajnik in revizor g. Franjo Jošt, kateri ta težaven in trudapolen posel še danes opravlja v velik prid našega slovenskega posojilništva.

L. 1900. Redni občni zbor je bil 30. avgusta v Celju. Zastopanih je bilo od 98 posojilnic, ki so bile pri «Zvezi», 52. Razgovor se je vrtel o društvenem stanju, o nadzorovanih posojilnicah, o preustroju «Zveze» v centralni denarni zavod itd.

L. 1901. Redni občni zbor 17. oktobra v Celju z običajnim dnevnim redom pri mnogobrojni udeležbi; kajti bilo je zastopanih 64 posojilnic.

29. avgusta je pa imela «Zveza» poučni shod v Celovcu za koroške posojilnice, kakoršnega je bila tudi l. 1902 priredila v Velikovcu.

Iz vsega delovanja «Zveze» vidimo dosledno vstrajnost, koristiti slovenskemu posojiništvu v vsakem oziru in vsakem času.

Pravila je «Zveza» večkrat spremenila, toda ne v bivstvenih točkah. Najkoristnejša sprememba pravil je pa bila določba, da sme ona svoje člane nadzorovati in revidirati. «Zveza» je zeló koristila z rednimi in izrednimi, osobito s poučnimi shodi, kajti živa beseda je izdala veliko. — Neizmerno je pripomogla posojilništvu s svojimi publikacijami, z «Zadrugo», z «Letopisi» in s tem, da je tudi podpirala Lapajnetov list «Slovensko zadrugo». Z okrožnicami, katere je v važnih zadevah po potrebi razpošiljala svojim društvenicam, je tudi neizmerno koristila. Koliko je imela truda z ustanovitvami novih in z intelektuelnim podpiranjem ter nadzorovanjem že obstoječih posojilnic, kedo more to našteti! Hotela je celó podpirati trgovino, da bi bila v slovenskih rokah, ko je poskušala ustanoviti zadružnim potom kupčijo z železnino na debelo. Ta nakana se pa vsled takratnega ozkosrčnega razlaganja pojma o juridičnih osebah ni posrečila. Ravno ob času, ko je prišel v tisk predstoječi «Letopis», oziroma «Spominske črtice», se je objavil nov državni zakon (od 10. junija 1903) o obligatorični reviziji vseh zadrug; vsled tega je «Zveza» spremenila pravila tako, da si preskrbi tudi Centralno blagajno s tem, da napravi potrebno pogodbo s celjsko posojilnico, ki prevzame za «Zvezo» vse posle Centralne blagajne.

Slovstvo slovenskega posojilništva.

Bliže bi bili Slovenci Čehom, ako bi začeli imenovati svoje denarne zavode «Založne», kakor jih imenujejo oni z ozirom na njihov zgodovinski postanek, in kakor jih je imenoval g. dr. J. Vošnjak. On je, kakor smo že omenili, potoval l. 1868 po Češkem in videl ondi že takrat na mnogih krajih «Založne», na katere je on najprvo Slovence opozoril v «Slov. narodu». Ime «Posojilnica» je pa dal svojemu zavodu, ki je bil z ozirom na svoje krstno ime prvi te vrste med Slovenci, g. Ivan Kukovec v Ljutomeru, ki je s pridevkom «Okrajna» hotel ob enem reči, da ima njegov zavod služiti v denarnih potrebah celemu okraju, kateri naj bi torej ne iskal drugod pomoči. Beseda «Posojilnica» je tudi «signum temporis» (znamenje časa), ki kaže, da je bila nastala potreba med Slovenci, iskati na posodo, ne pa da bi preobilo žito po zgledu Čehov zalagali v založnicah ali preobili denar shranjevali po zgledu Nemcev v hranilnicah.

Pa pustimo to besedoslovno razmotrivanje in pričnimo s slovstvom slovenskega posojilništva. Prvi početek temu so bila uzorna pravila za slovenske posojilnice, katera je bil priobčil dr. Jos. Vošnjak v «Koledarju družbe sv. Mohorja» pred več kakor 30 leti. Ta pravila je bil namenil ob enem za posojilnico v Šmarju pri Jelšah, kjer je bil zdravnik, in kjer bi bila nastala prva slovenska posojilnica, ako ne bi bil dr. Vošnjak zapustil Šmarij.

L. 1884 se je začela ledina orati na slovstvenem polju slov. posojilništva. Naša «Zveza» je začela izdajati mesečnik «Zadruga», list za razpravo narodno-gospodarskih vprašanj. Zalagala ga je «Zveza», pisala sta ga M. Vošnjak, ki je bil ob enem lastnik lista, in Maks Veršec, kot odgovorni urednik, tiskala ga je pa «Narodna tiskarna» v Ljubljani. A vkljub trudoljubivosti g. M. Vošnjaka prišlo je v prvem in drugem tečaju (1885) le po 11 številk, v 3. letu 1886 le 5 številk in v 4., 5. in 6. letu (1887, 1888, 1889) le po 1 številka na svetlo. Odkod to nazadovanje? Bilo je premalo slovenskih posojilnic, da bi bile mogle list duševno in gmotno podpirati. Izdajatelj M. Vošnjak in urednik M. Veršec sta pa bila drugod vprežena, prvi kot državni poslanec in glavni sotrudnik pri «Südsteier. Post» i. t. d.; drugi kot uradnik celjske posojilnice in Južno-štajarske hranilnice.

Da se ta nedostatek pokrije, začeli so pa drugi pisatelji (Lapajne, Jošt in drugi) pridno pisati o slovenskem posojilništvu po časopisih («Narod», «Gospodar», «Südsteier. Post»); Lapajne je poročal pozneje o vsakoletnih vspehih pri slov. posojilništvu v «Koledarju družbe sv. Mohorja». Sicer je pa «Zveza» na njegov predlog sklenila hitro po prenehanju «Zadruge» izdajati «Letopis», katerega šest letnikov je on uredil, enega g. Endlicher in šest poslednjih pa revizor g. Franjo Jošt. Poleg te poglavitne literature v tej stroki začel je pisec teh vrstic izdajati drobne lističe, ki so bili ponatisi razprav v «Slov. narodu», pozneje v «Izvestjih Centralne posojilnice slovenske», katerim publikacijam je sledil stalni mesečnik «Slovenska zadruga», katerega urejuje že peto leto pisec in podpira duševno in materijelno «Zveza slovenskih posojilnic».

Ker se je bilo število slovenskih posojilnic zelo pomnožilo, in ker se je bilo nadejati, da se še veliko posojilnic ustanovi, izdal je Lapajne l. 1895 s podporo od strani «Zveze» «Navod o snovanju in poslovanju slov. posojilnic», knjigo, ki je v teku osmih let popolnoma pošla. Dobro nadomestilo zanjo je: Premrou, «Navodilo za Raiffeisenove posojilnice», obširno in temeljito pisana knjiga, katera je lani izišla v pisateljevi zalogi v Gorici. — Tudi ljublj. gospodarska organizacija je bila na svoj način (včasih pristransko) delavna za pouk na slovstvenem posojilniškem polju. Izdala je «Gospodarska zveza» v Ljubljani dvoje «Letopisov», v katerih je poleg štatistike nekaj navodil. O zadružništvu piše nekoliko tudi njen list «Narodni gospodar».

Narodni in posojilniški domovi.

Ako bi nobena reč ne mogla Slovencev prepričati, koliko je vredna gospodarska neodvisnost, prepričati jih morajo nekateri velikanski «Narodni in posojilniški domovi». Dokler nismo imeli Slovenci tega prepričanja, tičali smo, zasmehovani z našim jezikom vred, v bornih kočah na kmetih, od koder si nismo upali v mesta. Zdaj pa, ko smo začeli sami gospodariti s svojimi prihranjenimi novci, zdaj pa že pogumnejše nastopamo po lepših hišah, v katerih se nam ni treba več klanjati tujcu. To smo dosegli Slovenci s svojimi posojilnicami. V prvi vrsti so to dosegle tiste starejše posojilnice, katere so bile ukrojene bolj po Schulze-Delitzsch-evih načelih, kakor po Raiffeisenovih. Dosegle so to tiste posojilnice, katere so v večjih krajih, kjer so imele večji promet in vsled tega večji dobiček. Posledica velikih posojilnic je bilo vedno večje naraščanje rezervnih fondov, s katerimi smejo posojilnice poljubno razpolagati. In razpolagale so nekatere posojilnice na tak način, da se je s tem vstreglo Slovencem najbolj. Investirali so rezervne fonde in še druge novce v krasne, večinoma nove stavbe, narodne in posojilniške domove, katerih so posojilnice tako zelo potrebovale za svoje pisarne, Slovenci pa še bolj za svoje strehe, kakor n. pr. v starih časih popotniki tako zvanih «hospicev» na visokih gorah. S temi domovi se je pokazal zunanji vspeh dobro organizovanega slovenskega posojilništva.

Najdražji in najlepši «Narodni dom» ima celjska posojilnica.

Nič manj lep «Narodni dom» si je postavila posojilnica v Mariboru. Lepe domove so si kupile posojilnice: Ptuj, Brežice, Ljutomer. Krasni poslopji imata posojilnici: Črnomelj in Ormož, kateri sta si jih sami postavili. Enako tudi posojilnica v Št. Jakobu v Rožni dolini. Lepe domove so si kupile tudi druge koroške posojilnice, n. pr. Velikovec, Spodnji Dravograd in v najnovejšem času v Borovljah glinjska posojilnica. Velike hiše si bodete zidali posojilnici v Radovljici in ona za okolico v Ljubljani. Lepo hišo je bil podaril posojilnici v Šmarju pri Jelšah rajni mladi rodoljub dr. Kartin. Posojilnica v Logatcu ima že nekaj časa svojo hišo.

Stara «Prva dolenjska posojilnica» ima že nekaj let veliko posestev s poslopji vred in grad v Metliki. V Gorici ima «Ljudska posojilnica» svoj dom in ondotna «Trgovsko-obrtna zadruga» zida «Trgovski dom», dočim se bode v «Trstu» dvigal kmalu posojilniški «Narodni dom». Take hiše si bodo postavile tudi posojilnica v Podgradu v Istri in še druge.

Zvezni dom v Celju.

Naša «Zveza» je pred leti nabirala pri posojilnicah in drugih domoljubih družabnike v ta namen, da se je kupila hiša, v katerej bi se bila otvorila v Celju zadružna trgovina z železom. Ker je pa potem narodnjak g. Peter Majdič prevzel v Celju poprej

Zvezni dom v Celju.

na zadružni podlagi osnovano veliko trgovino z železom v svojo last in režijo in kupil tudi prvo «Zvezno» hišo, je prenehala zadružna trgovina kot taka. Ta trgovina, ki izvrstno vspeva in je trn v očeh vsem celjskim in štajarskim narodnim nasprotnikom, je toraj neposredno tudi sad delovanja «Zveze» in njenih funkcijonarjev. Vsled tega si bo pa z dotično gotovino postavila «Zveza slovenskih posojilnic» svoj dom v Celju, t. j. dom vseh slovenskih posojilnic. Dotično poslopje se že stavi v Schillerjevi ulici, v najlepšem delu mesta, po načrtu ljubljanskega arhitekta Cirila Koch in bode stalo okoli 100.000 K. V pritličju bode «Zvezna» tiskarna, v prvem nadstropju «Zvezni» uradi, v drugem pa zasebna stanovanja. S 1. septembrom 1904 preseli «Zveza» svoj urad iz «Narodnega doma» v lastno hišo. Ob enem začne takrat delovati v tej hiši povsem na novo opremljena in najmodernejšim zahtevam vstrezajoča tiskarna «Zveze».

Vrhutega pa bode našla streho v tej hiši tudi stavbena zadruga «Lastni dom», katero oskrbuje revizor Jošt, in še marsikatero drugo narodno društvo.

Sklep.

K sklepu še to.

V pretekli dvajsetletni dobi je na Slovenskem dvesto posojilnic zagledalo beli dan; začele so večinoma lepo rasti in se po svoje razvijati.

Za bodočo dvajsetletno dobo ne želimo, da bi se zopet osnovalo bogve koliko posojilnic; kajti le za malo število je še prostora po Slovenskem. Pač pa želimo, da bi vse osnovane posojilnice dobro vspevale in rodile obilo sadu v prid milega našega slovenskega naroda.

V to pomozi Bog!

Konec prvega dela.

Drugi del.

XIII. LETOPIS

SLOVENSKIH POSOJILNIC

za leto 1902.

SESTAVIL

FRANJO JOŠT,

TAJNIK IN REVIZOR „ZVEZE SLOVENSKIH POSOJILNIC“

V CELJU.

I.

Imenik posojilnic,

ki so član

„Zveze slovenskih posojilnic“

v Celju,

njih sedež, tvrdka, upravno leto, sodiški okraj, pošta, načelstvo oz. ravnateljstvo, nadzorstvo oz. računski pregledovalci, uradniki i. t. d.

Na Koroškem.

1. Sedež: **Loče.**
   Tvrdka: **Bekštanjska posojilnica v Ločah,** registrovana zadruga z omejeno zavezo.
   Upravno leto: 17.
   Sodiški okraj: Beljak.
   Pošta: Loče pri Beljaku.
   Ravnateljstvo: Janez Gailer, ravnatelj, Jakob Knaflič, denarničar in knjigovodja, Jožef Martič, Matevž Markovič, odborniki.
   Računska pregledovalca: Jurij Wucherer, Jožef Arnejc.

2. Sedež: **Celovec.**
   Tvrdka: **Hranilno in posojilno društvo v Celovcu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
   Upravno leto: 14.
   Sodiški okraj: Celovec.
   Pošta: Celovec.
   Ravnateljstvo: Valentin Podgorc, ravnatelj, Jos. Hribar, blagajnik, dr. Valentin Janežič, Janez Ure, odbornika.
   Nadzorstvo: štirje člani.
   Uradnik: Jos. Ferjančič, tajnik.

3. Sedež: **Črna.**
   Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica za Črno na Koroškem,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
   Upravno leto: 12.
   Sodiški okraj: Pliberk,
   Pošta: Črna.
   Načelstvo: Alojzij Božič, načelnik, Primož Walter, tajnik, Franc Müller, Karol Kirchmayer, Jožef Osojnik, Pavel Osojnik, Janez Srebrè, odborniki.
   Računska pregledovalca: Franc Premru, Franc Rosman.

4. Sedež: **Djekše.**
   Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica za Djekše,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
   Upravno leto: 14.
   Sodiški okraj: Velikovec.
   Pošta: Djekše.
   Načelstvo (odbor): Miha Ladinik, načelnik, Matija Samselnik, načelnikov namestnik, Janez Pečarnik, blagajnik, Jakob Aichwalder, Jurij Kasl, Alojz Lesjak, odborniki.
   Nadzorstvo: Josip Aichwalder, Andrej Majrič, Jakob Majrič, Simon Lesjak, Martin Harih.
   Tajnik: Dragotin Hraba.

5. Sedež: **Glinje.**
   Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Glinjah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
   Upravno leto: 14.
   Sodiški okraj: Borovlje.
   Pošta: Borovlje.
   Načelstvo: Lovro Zablačan, načelnik, Valentin Goričnik, tajnik, Andrej Vidman, blagajnik, Janez Fric, Boštjan Lučovnik, Luka Varh, Martin Štih, Tom. Widder, Mihael Turk, udje načelstva.
   Računska pregledovalca: Luka Bolte, Ludovik Borovnik.

6. Sedež: **Kleče.**
   Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Klečah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
   Upravno leto: 9.
   Sodiški okraj: Beljak.
   Pošta: Podravlje.
   Načelstvo: Janez Šervicelj, načelnik, Anton Gabrón, tajnik, Janez Fugger, Jožef Kopejnik, Luka Lasnik, Janez Lipič, Janez Šelander, Jakob Taschwer, udje načelstva.
   Računski pregledovalec: Valentin Falle.

7. Sedež: **Farna vas pri Prevaljah.**
   Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
   Upravno leto: 11.
   Sodiški okraj: Pliberk.

Pošta: Prevalje.
Načelstvo: Franc Lečnik, načelnik, Anton Stermic, Janez Herman, Lenart Arnoth, Anton Britovšek, Janez Močivnik, Anton Žertev, Matija Renner, Leopold Pristou, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Anton Kesnar, Franc Renner.

8. Sedež: **Sinčavas.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 13.
Sodiški okraj: Dobrlavas.
Pošta: Sinčavas.
Načelstvo: Janez Šumah, načelnik, Janez Povoden, Janez Mihev, Šimon Temelj, Luka Oraž, Jožef Lipuš, Aleš Karicelj, Jurij Rutar, Lovro Zilan, Luka Vavtižar, odborniki.
Računska pregledovalca: Valentin Šumah, Jurij Trunk.

9. Sedež: **Slovenji Plajberg.**
Tvrdka: **Posojilnica v Slovenjem Plajbergu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 17.
Sodiški okraj: Borovlje.
Pošta: Podgoro.
Načelstvo: Janez Laussegger, načelnik, Štefan Wieser, blagajnik, Janez Užnik, Valentin Laussegger, uda načelstva.
Računska pregledovalca: Martin Ogriz, Matevž Ogriz.

10. Sedež: **Spodnji Dravograd.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 15.
Sodiški okraj: Št. Pavel.
Pošta: Spodnji Dravograd.
Načelstvo: Dominik Kotnik, načelnik, Anton Smaričnik, Franc Kogelnik, Luka Kotnik, Lenart Kurej, Lenart Kuhar, Mat. Vasle, Aleš Jelen, Josip Zeichen, odborniki.
Računska pregledovalca: Martin Krejči, Jožef Kurtev.

11. Sedež: **Suha.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica na Suhi,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 11.
Sodiški okraj: Pliberk.
Pošta: Labod.
Načelstvo: Jakob Mihev, načelnik in blagajnik, Florjan Pičko, načelnika namestnik, Primož Lutnik, tajnik, Mat. Randl, Urban Stermic, Valentin Kac, odborniki.
Računska pregledovalca: Primož Walter, Karol Kirchmayer.

12. Sedež: **Št. Jakob v Rožni dolini.**
Tvrdka: **Posojilnica v Št Jakobu v Rožni dolini,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 30. (Upravno leto šteje pri tej posojilnici od 1. septembra do 30. avgusta.)
Sodiški okraj: Rožek.
Pošta: Št. Jakob v Rožni dolini.
Odbor: Matej Ražun, ravnatelj, Janez Fuger, njegov namestnik, Franjo Kobentar, tajnik, Jožef Štikar, Lipe Amruš, Gregor Janežič, Matija Mikula, Matevž Nagele, Jakob Serajnik, odborniki.
Računska pregledovalca: Janez Drunecky, Dragotin Hüttner.

13. Sedež: **Sv. Lenart pri sedmih studencih.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica za Sv. Lenart pri sedmih studencih in okolico,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 10.
Sodiški okraj: Beljak.
Pošta: Rekarjavas.
Načelstvo: Gašper Truppe, načelnik, Janez Pfeifer, njegov namestnik, Franjo Bergman, tajnik, Matija Wutti, blagajnik, Janez Uršič, Miha Wielč, odborniki.
Računska pregledovalca: Gregor Einspieler, Pavel Oprisnik.

14. Sedež: **Št. Štefan na Zili.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili in okolico,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Šmohor.
Pošta: Št. Štefan v Ziljski dolini.
Načelstvo: Boštjan Hebein, načelnik, Vinko Jank, njegov namestnik, Jernej Lekš, Mihael Erath, Anton Šturm, Peter Urbanc, Martin

Leitner, Jurij Millonig, Anton Pelnař, Jurij Fina, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Vincenc Lojk, Gašpar Lekš.

15. Sedež: **Šmihel pri Pliberku.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 14.
Sodiški okraj: Pliberk.
Pošta: Šmihel pri Pliberku.
Načelstvo: Jurij Rudolf, načelnik, Jože Kraut, njegov namestnik, Janez Jekl, Jože Konrad, Franc Kotnik, Franc Marinič, Janez Kolenik, Valentin Šumah, Jože Ažman, Lovrenc Kušej, odborniki.
Rač. pregledovalca: Jurij Trunk, Pavel Ridl.
Uradnik: Dragotin Gobec, tajnik.

16. Sedež: **Št. Janž v Rožni dolini.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica za Št. Janž in okolico,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 11.
Sodiški okraj: Borovlje.
Pošta: Bistrica v Rožni dolini.
Načelstvo: Martin Štih, načelnik, Jožef Valentinič, tajnik, Martin Šbajger, blagajnik, Janez Ogriz, Janez Kuraš, Valentin Malle, Ivan Jesenko, Rok Pak, Rupert Krušic, Anton Weiss, Boštjan Plajer, Franc Harniš, odborniki.
Računska pregledovalca: Janez Šuster, Janez Fajnik.

17. Sedež: **Št. Jurij na Zili.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Beljak.
Pošta: Št. Jurij na Zili.
Načelstvo: Tomaž Zwick, načelnik, Anton Mosser, njegov namestnik, Šimon Mosser, Jos. Sternig, Peter Sternig, Franc Götzinger, Jakop Pipp, udje načelstva.
Računski pregledovalec: Štefan Sakelšek; Luka Millonig, njegov namestnik.

18. Sedež: **Tinje.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Tinjah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 13.
Sodiški okraj: Velikovec.
Pošta: Tinje.
Načelstvo: Tomaž Wobak, načelnik, Silvester Rap, njegov namestnik, Jožef Lavre, blagajnik, Volbenk Serajnik, tajnik, Simon Wedenig, Fran Gross, Franc Messner, Jožef Trabe, Janez Pajer, Pavel Križman, odborniki.
Računska pregledovalca: Štefan Bayer, Tomaž Kulterer.

19. Sedež: **Velikovec.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Velikovcu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 12.
Sodiški okraj: Velikovec.
Pošta: Velikovec.
Načelstvo: Franc Reš, načelnik, Tomaž Cikulnik, njegov namestnik, Valentin Weiss, tajnik, J. Mavhler, Jurij Laznik, A. Cikulnik, Jožef Pušl, Bošt. Cikulnik, Luka Oraš, J. Rutar, Fr. Treiber, odborniki.
Računska pregledovalca: Ivan Volavčnik, Franc Petek.

20. Sedež: **Marija na Zili.**

Tvrdka: **Posojilnica na Zili,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 0
Sodiški okraj: Beljak.
Pošta: Beljak.
Načelstvo: Alojz Mörth, ravnatelj, Jožef Strojnik, njegov namestnik, Pavel Jobst, Peter Vielč, Jakob Ottowitz, Anton Erat, Andrej Pečar, Jožef Klemenc, odborniki.
Računska pregledovalca: Janez Fric, Janez Otovič.

21. Sedež: **Ziljska Bistrica.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica na Ziljski Bistrici,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 11.
Sodiški okraj: Podklošter.
Pošta: Ziljska Bistrica.

Načelstvo: Janez Drumel, načelnik, Franc Mörtl, Janez Kanalc, Janez Hebein, Franc Havliček, Franc Zwitter, Janez Warmut, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Štefan Sakelšek, Janez Millonig.

Tajnik: Valentin Krigl.

22. Sedež: **Žabnice.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Žabnicah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 0.

Sodiški okraj: Trbiž.

Pošta: Žabnice.

Načelstvo: Janez Ehrlich, načelnik, Janez Moschitz, njegov namestnik, Simon Jncko, Janez Kravina, Luka Anderwald, Janez Krawina, Blaž Lakata, Jožef Domenig, Janez Kranner, udje načelstva.

Računski pregledovalec: Albin Ehrlich; Pavel Rosenwirth, njegov namestnik.

23. Sedež: **Železna Kaplja.**

Tvrdka: **Posojilnica za Belo in okolico v Železni Kaplji,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 4.

Sodiški okraj: Železna Kaplja.

Pošta: Železna Kaplja.

Načelstvo: Anton Mubi, načelnik, Andrej Aplen, njegov namestnik in tajnik, Peter Preprotnik, denarničar, Jakob Pasterk, Janez Rezman, Luka Piskernik, Jožef Pavlič, Urban Sadovnik, Ernest Županc, Jožef Urh, udje načelstva.

Računski pregledovalec: Valentin Šumah.

Na Kranjskem.

1. Sedež: **Bled.**

Tvrdka: **Posojilnica za Bled in okolico,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 7.
Sodiški okraj: Radovljica.
Pošta: Bled.

Načelstvo: Jakob Peternel, načelnik, Anton Vovk, njegov namestnik, Fran Rus, tajnik, Šimen Kežar, Ivan Pretnar, Ivan Rus, Anton Pretnar, Karol Repe, Anton Wester, udje načelstva.

Nadzorstvo: Josip Verderber, načelnik, dr. Emil Klimek, Ivan Trojar, člana nadzorstva.

2. Sedež: **Cèrknica.**

Tvrdka: **Posojilnica v Cèrknici,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Cèrknica.
Pošta: Cèrknica.

Načelstvo: Franjo Šerko, načelnik, Franjo Zagorjan, njegov namestnik, Edvard Pogačnik, Jakob Meden, Matevž Završnik, Jernej Debevc, Anton Kravanja, Franjo Remžgar, udje načelstva in še eden ud načelstva.

Računska pregledovalca: Franjo Premrov, Ivan Žitnik.

3. Sedež: **Črnomelj.**

Tvrdka: **Posojilnica v Črnomlju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 18.
Sodiški okraj: Črnomelj.
Pošta: Črnomelj.

Načelstvo: Anton Jeršinovič, ravnatelj, Martin Malnerič, August Kunc, Karol Müller, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Franjo Šetina, Janko Puhek.

4. Sedež: **Idrija.**

Tvrdka: **Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Idrija.
Pošta: Idrija.

Načelstvo: Ivan Gruden, načelnik, Matevž Smuk, njegov namestnik, F. X. Goli, tajnik, Valentin Lapajne, blagajnik, Franc Didič, Fr. Nagode, Ivan Turk, Franc Kos, udje načelstva.

Računski pregledovalci: Val. Treven, Dragotin Lapajne, Ivan Pavšič.

5. Sedež: **Trnovo.**

Tvrdka: **Posojilnica za Ilirsko-Bistriški okraj,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 9.
Sodiški okraj: Ilirska Bistrica.
Pošta: Ilirska Bistrica.

Načelstvo: Martin Zarnik, načelnik, Ivan Urbančič, njegov namestnik; Ivan Valenčič, blagajnik, Rudolf Valenčič, Anton Krajnc, Friderik Martinčič, Josip Samsa, udje načelstva.

Nadzorstvo: Andrej Uršič, dr. Alojzij Žnidarič.

6. Sedež: **Kranj.**

Tvrdka: **Kreditno društvo v Kranju,** registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Kranj.
Pošta: Kranj.

Upravni svet: Janko Majdič, predsednik, Franc Krenner, podpredsednik, Rudolf Kokalj, pisarnični ravnatelj, Karol Jäger, Josip Kovač, odbornika.

Nadzorstvo: Vinko Majdič, Peter Mayr, Ciril Pirc, Ivan Rakovec, dr. Valentin Štempihar.

Tajnik: Dragotin Pohlin.

7. Sedež: **Krško.**

Tvrdka: **Centralna posojilnica slovenska,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Krško.
Pošta: Krško.
Načelstvo: Ivan Lapajne, ravnatelj, Florijan Rosman, Ivan Rupnik, Jurij Adlešič, Benjamin Kunej, Franjo Jošt. dr. Ivan Dečko, udje načelstva.
Računski pregledovalci in nadzorniki: Andrej Levak, Franc Veršec, Jernej Ravnikar, Lud. Škufca, Josip Kožuh.

8. Sedež: **Krško.**

Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Krškem,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 18.
Sodiški okraj: Krško.
Pošta: Krško.
Načelstvo: Ivan Lapajne, ravnatelj, Ivan Pfeifer, namestnik, Anton Jugovic, Anton Jurčec, Ludovik Škufca, udje načelstva.
Računski pregledovalci in nadzorniki: Ivan Rupnik, Jurij Adlešič, Franc Geraldi.

9. Sedež: **Ljubljana.**

Tvrdka: **Kmetska posojilnica ljubljanske okolice,** registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.
Upravno leto: 22.
Sodiški okraj: Ljubljana.
Pošta: Ljubljana.
Ravnateljstvo: Ivan Knez, ravnatelj. dr. Josip Staré, njegov namestnik, Oton Bayr, tajnik in blagajnik, Vekoslav Jenko, kontrolor, Ivan Vrhovnik, odbornik.
Nadzorstvo: Alojzij Staré, Ivan Rodé, Vinko Ogorelec.
Uradnik: Josip Dodič, knjigovodja.

10. Sedež: **Ljubljana.**

Tvrdka: **Splošno kreditno društvo,** registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Ljubljana.
Pošta: Ljubljana.
Upravni svet: Filip Supančič, predsednik, Ferdinand Staré, njegov namestnik in poslovodja, Viktor Rohrman, dr. Danilo Majaron, Josip Lenarčič, Alojzij Šimec, Iv. Lininger, odborniki.
Nadzorstvo: dr. Ivan Tavčar, Mihael Gostiša, dr. Karol Schmidinger.
Uradnik: J. Malenšek.

11. Sedež: **Ljubljana.**

Tvrdka: **Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Ljubljana.
Pošta: Ljubljana.
Upravni svet: dr. Matija Hudnik, predsednik, Anton Putrich, njegov namestnik, Josip Turk, Josip Čad, Josip Maček, Elija Predovič, Jakob Zalaznik, upravni svètniki.
Nadzorstvo: Alojzij Lavrenčič, Robert Pollak, Ludovik Štricelj.
Uradnika: Lev Rogl, tajnik, Franjo Knific, knjigovodja.

12. Sedež: **Ljubljana.**

Tvrdka: **Diskontno društvo posojilnic pri ljubljanski kreditni banki.** (Še ni začelo poslovati.)
Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Ljubljana.
Pošta: Ljubljana.
Načelstvo: Ivan Knez, predsednik, Ivan Hribar, dr. Ivan Dečko, dr. Henrik Tuma, Franjo Jošt, Franc Kollmann, Ladislav Pečanka, odborniki.

13. Sedež: **Logatec.**

Tvrdka: **Posojilnica v Logatcu,** registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Upravno leto: 15.
Sodiški okraj: Logatec.
Pošta: Logatec.
Ravnateljstvo: Tomo Tollazzi, ravnatelj, Josip Smole, blagajnik, Ivan Sicherl, tajnik in pregledník, Martin Petrič, Josip Turk, odbornika.
Nadzorstvo: dr. Stanko Sterger, Ivan Gruden, Mihael Gostiša.

14. Sedež: **Travnik.**

Tvrdka: **Posojilnica za Loškipotok, Drago in Travo,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 7.

Sodiški okraj: Ribnica.
Pošta: Travnik pri Rakeku.
Načelstvo: Ivan Lavrič, ravnatelj, Jakob Kordiš, njegov namestnik in blagajnik, Ivan Rus, tajnik, Ivan Bambič, Franc Vesel, Janez Bartol, Janez Košir, Josip Košmerlj, Jakob Lavrič, Franc Turk, udje načelstva.
Nadzorstvo: Oskar Heuberger, predsednik, Pavel Turk, njegov namestnik, Josip Bambič, Jan. Bartol, Jan. Levstek.

15. Sedež: **Metlika.**
Tvrdka: **Prva dolenjska posojilnica v Metliki,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 27.
Sodiški okraj: Metlika.
Pošta: Metlika.
Načelstvo: Leopold Gangl, ravnatelj, Otmar Sturm, blagajnik, Anton Rajmer, kontrolor, Franc Jutraž, Leopold Fleischmann, odbornika.
Nadzorstvo: Jure Bajuk, Franc Barbič, Janko Globočnik, Ivan Golja, Josip Hrehorič, Anton Terček.

16. Sedež: **Mokronog.**
Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Mokronogu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 9.
Sodiški okraj: Mokronog.
Pošta: Mokronog.
Načelstvo: Janez Virant, ravnatelj, Jože Gorjup, Štefan Kumar, Jakob Pleskovič, udje načelstva.
Računska pregledovalca in nadzornika: Franc Prijatelj, Aleksander Lunaček.

17. Sedež: **Moravče.**
Tvrdka: **Posojilnica in hranilnica v Moravčah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 7.
Sodiški okraj: Brdo.
Pošta: Moravče.
Načelstvo: Janez Rokavc, načelnik, Janko Toman, njegov namestnik, Alojz Detelja, Janez Hušnikar, Anton Novak, Franc Orehek, udje načelstva.
Računski pregledovalci: Josip Klopčič, Janez Kos, Lovro Učakar.

18. Sedež: **Postojna.**
Tvrdka: **Notranjska posojilnica v Postojni,** registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Upravno leto: 20.
Sodiški okraj: Postojna.
Pošta: Postojna.
Ravnateljstvo: Franjo Kuttin, ravnatelj, Gregor Pikel, blagajnik, Franjo Arko, kontrolor, Ferdo Gaspari, Anton Vodopivec, odbornika.
Nadzorstvo: Anton Ditrich, Rihard Šeber, Fr. Jurca, Anton Kovač, Janez Likon, Peter Kraigher.
Uradnik: Andrej Baraga, tajnik.

19. Sedež: **Radeče.**
Tvrdka: **Narodna hranilnica in posojilnica v Radečah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 2.
Sodiški okraj: Radeče.
Pošta: Radeče.
Načelstvo: Vendelin Küssel, načelnikov namestnik, Davorin Podlesnik, Jurij Kos, Mihael Trbovc, Vinko Medved-Plaser, Alojzij Drmelj, udje načelstva.
Računski pregledovalci: Ivan Sluga, Ivan Haller, Franc Gschella, Emil Gmeiner.

20. Sedež: **Ribnica.**
Tvrdka: **Posojilnica v Ribnici,** registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Upravno leto: 15.
Sodiški okraj: Ribnica.
Pošta: Ribnica.
Načelstvo: Josip Klun, načelnik, Josip Zotter, Ivan Lovšin, Fran Picek, dr. Anton Schiffrer, Anton Rudesch, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Ivan Skušek, Franc Stefančič; namestnika: Jakob Klun, Andrej Tavčar.
Uradnik: Ivan Arko, tajnik.

21. Sedež: **Vipava.**
Tvrdka: **Posojilnica na Slapu pri Vipavi,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 9.
Sodiški okraj: Vipava.
Pošta: Vipava.
Načelstvo: Fran Punčuh, načelnik, Alojzij Ferjančič, njegov namestnik, Anton Hrovatin.

Fran Štokelj, Josip Volk, Fran Kobal, Josip Petrovčič, Ivan Semenič, Jakob Fajdiga, udje načelstva.

Nadzorstvo: Ivan Nosan, predsednik, Ivan Premru, predsednikov namestnik, Anton Prhavec, Makso Žgur, Anton Volk, odborniki.

22. Sedež: **Sodražica.**

Tvrdka: **Posojilnica za Sodražico ter okolico,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 7.

Sodiški okraj: Ribnica.

Pošta: Sodražica.

Načelstvo: Jakob Lovrenčič, ravnatelj, Primož Pakiž, njegov namestnik, Fran Fajdiga, Fran Hudolin, Matej Gruden, Ivan Lovšin, Luka Mikolič, Ivan Pirc, udje načelstva.

Nadzorstvo: Matija Čampa, načelnik, Franc Bartol, Evgen Ivanc, Mihajl Vrbič, člani nadzorstva.

23. Sedež: **Stari Trg.**

Tvrdka: **Posojilnica za Stari Trg-Lož in sosedstvo,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 9.

Sodiški okraj: Lož.

Pošta: Stari Trg pri Rakeku.

Načelstvo: Tomaž Mlekuž, ravnatelj, Gregor Lah, njegov namestnik, Ivan Benčina, blagajnik, Franc Perušek, preglednik, Franjo Žagar, Franjo Intihar, Franjo Kovač, Ivan Stritof, Ferdo Wigele, udje načelstva.

Nadzorstvo: Jernej Kukec, Mihael Korber, Ivan Kraje, Andrej Sežun, Karl Kovač, Ivan Kandare, Alojz Žnidaršič, člani nadzorstva.

Tajnik: Ivan Tomec.

24. Sedež: **Sv. Križ pri Kostanjevici.**

Tvrdka: **Posojilnica Sv. Križ pri Kostanjevici,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 4.

Sodiški okraj: Kostanjevica.

Pošta: Sv. Križ pri Kostanjevici.

Načelstvo: Ivan Kerin, ravnatelj, Franc Kerin ml., tajnik, Al. Pisansky, Franc Kerin, star., udje načelstva.

Računski pregledovalec in nadzornik: Kozma Pavlič.

25. Sedež: **Škofjaloka.**

Tvrdka: **Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofjiloki,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 2.

Sodiški okraj: Škofjaloka.

Načelstvo: Lovro Sušnik, načelnik, Ivan Mali, njegov namestnik, Josip Guzelj, Anton Homan, Ivan Košir, Leo Lavrič, Matej Žigon, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Franc Kašman, Niko Lenček.

26. Sedež: **Trebnje.**

Tvrdka: **Posojilnica v Trebnjem,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 7.

Sodiški okraj: Trebnje.

Pošta: Trebnje.

Načelstvo: Janko Ruprecht, načelnik, Viljem Tomic, njegov namestnik, Janez Bukovec, Jožef Malenšek, Friderik Pehani, Franc Zupančič, udje načelstva.

Nadzorstvo: Jurij Fajfar, Emanuel Tomšič.

27. Sedež: **Velike Lašče.**

Tvrdka: **Posojilnica za sodni okraj Velikolaški ter okolico,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 7.

Sodiški okraj: Velike Lašče.

Pošta: Velike Lašče.

Načelstvo: Franc Ks. Grebenc, ravnatelj, Josip Smodej, njegov namestnik, Josip Hartman, Matej Gradišer, Anton Žužek, Josip Virant, Anton Somrak, Ivan Hočevar, udje načelstva.

Nadzorstvo: Daniel Šuflaj, načelnik, Albin pl. Födransperg, Josip Tekavčič, člana nadzorstva.

Uradnik: Jos. Žlindra, tajnik.

28. Sedež: **Vrhnika.**

Tvrdka: **Kmetska posojilnica na Vrhniki,** registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Upravno leto: 21.

Sodiški okraj: Vrhnika.

Pošta: Vrhnika.

Načelstvo: Josip Lenarčič, načelnik, Gabrijel Jelovšek, načelnika namestnik, Ivan Gruden, knjigovodja, Miha Tomšič, Josip Verbič, odbornika.

Nadzorstvo: Anton Komotar, načelnik, Karol Kotnik, Ivan Majaron, člana nadzorstva.

29. Sedež: **Zagorje ob Savi.**

Tvrdka: **Posojilnica v Zagorju ob Savi,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 8.

Sodiški okraj: Litija.

Pošta: Zagorje.

Načelstvo: Andrej Mauer, načelnik, Pavel Weinberger, njegov namestnik, Josip Modic, tajnik, Josip Zimermann, Matija Intihar, udje načelstva. Namestnika: Ivan Korbar in Fran Mandelj.

Računska pregledovalca: Ognjeslav Firm, Lavoslav Jerin.

30. Sedež: **Žužemberk.**

Tvrdka: **Posojilnica v Žužemberku,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 12.

Sodiški okraj: Žužemberk.

Pošta: Žužemberk.

Načelstvo: Feliks Pehani, ravnatelj, Ivan Kadunc, njegov namestnik, Franc Walland, Josip Pehani, Josip Podboj, Jakob Škerlj, Janez Zupančič, udje načelstva.

Nadzorstvo: Ivan Gregorčič, načelnik, Franc Pehani, Rudolf Poš, Franc Mausser, Ivan Sitar, udje nadzorstva.

Na Primorskem.

1. Sedež: **Bovec.**

Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Bovcu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Bovec.
Pošta: Bovec.
Načelstvo: Ivan Nep. Vidmar, načelnik, Anton Šulin, načelnikov namestnik, Kristijan Bratina, tajnik, Franc Pečenko, blagajnik, Franc Ostan, preglednik, Adolf Ant. Mlekuž, Domicijan Huber, udje načelstva.
Nadzorstvo: Matija Ivančič, predsednik, Albert Dominco, Ant. Straussgitl, uda nadzorstva.

2. Sedež: **Gorica.**

Tvrdka: **Goriška ljudska posojilnica,** registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Upravno leto: 19.
Sodiški okraj: Gorica.
Pošta: Gorica.
Ravnateljstvo: dr. Dragotin Treo, ravnatelj, Anton Pečenko, njegov namestnik, Andrej Kopač, denarničar, Ferdinand Seidl, dr. Rudolf Gruntar, uda ravnateljstva.
Nadzorstvo: Fran Blažon, predsednik, Andrej Gabršček, zapisnikar, Josip Pavletič, ud nadzorstva.
Uradnika: Anton Jakše, Franjo Jerše.

3. Sedež: **Gorica.**

Tvrdka: **Trgovsko-obrtna registrovana zadruga v Gorici,** z neomejenim jamstvom.
Upravno leto: 5. (Prvo petletje.)
Sodiški okraj: Gorica.
Pošta: Gorica.
Ravnateljstvo: Anton Pečenko, predsednik, dr. Rudolf Gruntar, podpredsednik, Andrej Gabršček, Anton Jeretič, Ant. Jerkič, Rudolf Konjedic, Josip Rovan.
Nadzorovalni svet: dr. Dragotin Treo, predsednik, Ant. Križnič, podpredsednik, Anton Koren, Ivan Drufovka, Ivan Gleščič, Alojzij Zajec, Anton Makuc, Anton Krušič.
Uradniki: Alojzij Bajec, uradni vodja, Anton Delak, denarničar, Karol Prinčič, korespondent, † Fran Gabršček, likvidator, Vladimir Janovsky, vajenec.

4. Sedež: **Kobarid.**

Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Kobaridu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 7.
Sodiški okraj: Kobarid.
Pošta: Kobarid.
Načelstvo: Jurij Peternel, načelnik, Franc Miklavič, njegov namestnik, Fran Bogotaj, tajnik, Anton Miklavič, blagajnik, Anton Juretič, kontrolor, Andrej Mašera, Franc Urbančič, udje načelstva.
Nadzorstvo: Ivan Leban, Ivan Sedej.

5. Sedež: **Komen.**

Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Komnu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Komen.
Pošta: Komen.
Načelstvo: Janez Lukežič, načelnik, Jos. Švara, njegov namestnik, Andrej Dugulin, Anton Ravbar, Karol Oblak, Josip Kovačič, Josip Milanič, udje načelstva.
Nadzorstvo: Ivan Remec, Leopold Stubelj, Jos. Švara.

6. Sedež: **Koper.**

Tvrdka: **Posojilnica in hranilnica v Kopru,** registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.
Upravno leto: 19.
Sodiški okraj: Koper.
Pošta: Koper.
Odbor: Fran Franković, predsednik, Rudolf Kregau, podpredsednik, Anton Kutin, tajnik.

Henrik Dominko, blagajnik, Jakov Jakac, Fran Orel, Fran Kramberger, odborniki.
Nadzorstvo: dr. Valentin Kušar, Ivan Strgar, Ivan Sabodin, Matko Kristofić, Jakob Pribac.

7. Sedež: **Marezige.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Koper.
Pošta: Koper.
Načelstvo: Mate Kocjančič, načelnik, Josip Krmac, Matej Vrgan, Dominik Babič, Ivan Sabadin, Ivan Jerman, odborniki.
Pregledovalca računov: Anton Sabadin, Anton Cerkvenič.

8. Sedež: **Nabrežina.**
Tvrdka: **Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini,** vknjižena zadruga z omejeno zavezo.
Upravno leto: 15.
Sodiški okraj: Komen.
Pošta: Nabrežina.
Predstojništvo: Fran Tomšič, predsednik, Ivan Milič, njegov namestnik, Andrej Štupica, blagajnik.
Pregledovalci računov: Avg. Tance, L. Pertot, J. Gruden.

9. Sedež: **Pazin.**
Tvrdka: **Podružnica Istarske posujilnice u Puli,** registrane zadruge na ograničeno jamčenje.
Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Pazin.
Pošta: Pazin.
Opunovlašteni upravitelji podružnice: dr. Dinko Trinajstić, dr. Šime Kurelić, Mate Cucančić, knjigovodja.

10. Sedež: **Podgrad.**
Tvrdka: **Podgradska posojilnica in hranilnica,** registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.
Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Podgrad.
Pošta: Podgrad.
Starešinstvo: Anton Rogač, ravnatelj, Slavoj Jenko, njegov namestnik, Anton Stanič, Martin Pirc, Josip Strnad, odborniki.
Nadzorstvo: dr. Tomaž Bilek, predsednik, Fran Rišlavý, njegov namestnik, Rajko Logar, Ivan Ukovič, Ivan Makarovič, udje nadzorstva.
Razsodstvo: Anton Peloza, Josip Prebilič, Štefan Debenjak.
Uradnik: Avgust Nadilo, tajnik.

11. Sedež: **Pulj.**
Tvrdka: **Istarska posujilnica u Puli,** registrana zadruga na ograničeno jamčenje.
Upravno leto: 12.
Sodiški okraj: Pulj.
Pošta: Pulj.
Starešinstvo: dr. Matko Laginja, načelnik, dr. Ivan Zuccon, zamjenik, Niko Mardešić, Pavao Pavešić, Ivan Dujmovič, odborniki.
Nadzorni odbor: Luka Kirac, Lacko Križ, dr. Fran Dorčić, Josip Krmpotič, Ante Mezulić.
Častni sud: Ignac Stiglić, Anton Mišan, Andrija Turak.
Poslovodja: Josip Stihović.

12. Sedež: **Selo.**
Tvrdka: **Posojilnica v Selu na Vipavskem,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Ajdovščina.
Pošta: Černiče.
Načelstvo: Franc Bavčar, načelnik, Jožef Mermolja, Anton Krkoč, Anton Bavčar (28), Jožef Mužina, Anton Bavčar (35), Ivan Podgornik, odborniki.
Nadzorstvo: Anton Bavčar, Ivan Batič, Jožef Pirjevec.

13. Sedež: **Sežana.**
Tvrdka: **Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani,** vpisana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Sežana.
Pošta: Sežana.
Načelstvo: Ivan Rožič, predsednik, Ludvik Mahorčič, Franc Stolfa, Janez Žnideršič, Anton Ukmar.
Nadzorstvo: Avgust Praprotnik, predsednik, Ivan Ravbar, Ivan Stolfa, Josip Brišček, dr. Dragotin Treo.

14. Sedež: **Skrilje.**
Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Skriljah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Ajdovščina.
Pošta: Sv. Križ-Ceste.
Načelstvo: Ant. Vrčon, načelnik, Alojz Hrobat, Vinko Favetti, Anton Rustija, Anton Hrobat, J. Rustija st., J. Rustija ml.
Računski pregledovalci: Radivoj Šinigoj, Anton Možina, Štefan Lah, Ivan Kravos, Jožef Čermelj.

15. Sedež: **Tolmin.**
Tvrdka: **Tolminska posojilnica in hranilnica,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 9.
Sodiški okraj: Tolmin.
Pošta: Tolmin.
Načelstvo: Oskar Gabrščik, načelnik, Rajmund Presel, podnačelnik, Rudolf Polenčič, tajnik, Franc Presel, Henrik pl. Ziernfeld, knjigovodja, Franc Bravničar, Andrej Vrtovec, blagajnik, Josip Sivec, udje načelstva.
Nadzorstvo: Andrej Lašič, predsednik, Ljudevit Cazafura, podpredsednik, Matija Kenda, zapisnikar, Ivan Luznik, Milan Ivančič, udje nadzorstva.

16. Sedež: **Volosko.**
Tvrdka: **Posujilnica na Voloskom,** registrana zadruga na ograničeno jamčenje.
Upravno leto: 6.
Sodiški okraj: Volosko.
Pošta: Volosko.
Ravnateljstvo: Vikt. Tomičić, načelnik, dr. Andr. Stanger, prvi zamjenik načelnika, dr. Konrad Janežič, drugi zamjenik načelnika, dr. Mate Trinajstić, dr. I. Poščić, Rade pl. Marochino, Marian Tomašić, odbornici.
Nadzorni odbor: Ivan Tomašić, Pavao Tomašić, Mate Stipanić, Vinko Zamlić, Anton Sterk.
Društveni sud: Vinko Ježica, Anton Jurković, Inocent Stanger.

Na Štajarskem.

1. Sedež: **Brežice.**

Tvrdka: **Posojilnica v Brežicah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Brežice.
Pošta: Brežice.
Načelstvo: Andrej Levak, načelnik, dr. Josip Strašek, njegov namestnik, Josip Mešiček, Miha Balon, Ivan Munda, Anton Umek, Ignac Poljanšek, udje načelstva.
Računski pregledovalci: Jože Horvat, Franc Gerec, Franc Varlec.
Uradnik: Benjamin Kunej, tajnik.

2. Sedež: **Celje.**

Tvrdka: **Posojilnica v Celju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 22.
Sodiški okraj: Celje.
Pošta: Celje.
Načelstvo: dr. Josip Sernec, ravnatelj, Lovro Baš, njegov namestnik, dr. Alojzij Brenčič, dr. Ivan Dečko, Jurij Detiček, Ferdinand Gologranc, dr. Juro Hrašovec, Josip Kožuh, Josip Kardinar, dr. Hinko Šuklje †, Mihael Vošnjak, dr. Josip Vrečko, Janez Zupanc †, udje načelstva.
Nadzorstvo: Ivan Krušič, predsednik, Andrej Elsbacher, Dragotin Hribar, Franc Ogradi, dr. Anton Žižek, udje nadzorstva.
Uradniki: Fran Lončar, tajnik, Josip Smertnik, Mirko Meglič, knjigovodji, Josip Berk, asistent.

3. Sedež: **Dol.**

Tvrdka: **Posojilnica na Dolu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 9.
Sodiški okraj: Laško.
Pošta: Dol.
Načelstvo: Franc Peklar, načelnik, Anton Veternik, Anton Gnus, Franc Majcen, Alojzij Podmenik, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Ferdinand Roš, Jakob Gašparič.

4. Sedež: **Fram.**

Tvrdka: **Posojilnica v Framu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 11.
Sodiški okraj: Maribor.
Pošta: Fram.
Načelstvo: Janez Gert, načelnik, Konrad Zamolo, Šimon Gaberc, Fran Pirkmajer, Jernej Zamolo, Miha Turner.
Računska pregledovalca: Matevž Koren, Pavel Kamšek.

5. Sedež: **Gornja Radgona.**

Tvrdka: **Posojilnica v Gornji Radgoni,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 11.
Sodiški okraj: Gornja Radgona.
Pošta: Radgona.
Načelstvo: Martin Osenjak, načelnik, Martin Roškar, Janko Pelcl, Josip Škrlec, Josip Semlič, dr. Josip Gorički, P. Emeran Šlander, Josip Janžekovič, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Martin Meško, Alojzij Šijanec.
Uradnik: Frid. Miklavc.

6. Sedež: **Gornjigrad.**

Tvrdka: **Posojilnica v Gornjemgradu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 12.
Sodiški okraj: Gornjigrad.
Pošta: Gornjigrad.
Načelstvo: Jože Kranjc, načelnik, dr. Ivan Šlander, njegov namestnik, Blaž Čeplak,

Matija Kranjc, Jože Mikuš, Franc Prislan, Ferdo Mächtig, Franc Šarb, udje načelstva.
Nadzorništvo: Franc Spende, Franc Schechel.
Tajnik: Franc Kocbek.

7. Sedež: **Gotovlje.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Gotovljah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 1.
Sodiški okraj: Celje.
Pošta: Žalec.
Načelstvo: Blaž Brinovc, načelnik, Franc Malgaj, namestnik, Andrej Antloga, Luka Antloga, Franc Baš, Franjo Jošt, Mihael Jošt, Janez Rak, Jakob Zupanič, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Anton Šumljak, Anton Goršek.

8. Sedež: **Jarenina.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Jarenini,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Maribor.
Pošta: Jarenina.
Načelstvo: Josip Čižek, načelnik, Josip Slekovec, Jožef Polančič, Jožef Jager, Leopold Zupanič, Ivan Sekol, Franc Šijanec, Franc Platajs, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Ivan Kapler, Franc Sal. Gomilšek.

9. Sedež: **Konjice.**

Tvrdka: **Posojilnica v Konjicah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 19.
Sodiški okraj: Konjice.
Pošta: Konjice.
Načelstvo: Ivan Šepic, ravnatelj, dr. Iv. Rudolf, Ivan Clarici, Martin Ogorevc, Blaž Režabek. udje načelstva.
Računski pregledovalec: Beno Serajnik.

10. Sedež: **Kozje.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Kozjem,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Kozje.
Pošta: Kozje.
Načelstvo: dr. Franc Jankovič, načelnik, Ivan Elsbacher, njegov namestnik, dr. Josip Barlé, dr. Franc Peitler, Marko Tomažič, Josip Druškovič, Mihael Horvat, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Anton Štepic, Franc Hlastec.

11. Sedež: **Križevci.**

Tvrdka: **Posojilnica v Križevcih,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Ljutomer.
Pošta: Križevci.
Načelstvo: Anton Slavič, načelnik, Matija Šantl, knjigovodja, Franc Babič, Alojz Štuhec, Alojz Jutrež, Franc Ostrc, udje načelstva.
Nadzorstvo: Vido Magdič, Franc Vaupotič, Mihael Korošak. Anton Prelog.

12. Sedež: **Ljutomer.**

Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Ljutomeru,** registrovano društvo z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 31.
Sodiški okraj: Ljutomer.
Pošta: Ljutomer.
Načelstvo: Ivan Kukovec, predsednik, Viljem Schneider, blagajnik, Anton Misja, preglednik.
Nadzorno svetovalstvo: Alojzij Rajh, Anton Heric, Josip Karba, Jožko Rajh.

13. Sedež: **Makole.**

Tvrdka: **Posojilnica v Makolah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 19.
Sodiški okraj: Slovenska Bistrica.
Pošta: Makole.
Načelstvo: Mihael Lendovšek, ravnatelj, Andrej Pohleven, Srečko Mahor, uda načelstva.
Računska pregledovalca: Martin Šamperl, Andrej Kodrič.

14. Sedež: **Maribor.**

Tvrdka: **Posojilnica v Mariboru,** registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Upravno leto: 21.
Sodiški okraj: Maribor.
Pošta: Maribor.
Ravnateljstvo: dr. Jernej Glančnik, ravnatelj, Josip Rapoc, Feliks Ferk, dr. Ivan Mlakar, Franc Pavlič, Ivan Koprivnik, Jernej Voh, odborniki.

Nadzorništvo: dr. Franc Firbas, Ivan Majciger, dr. Franc Vovšek, dr. Filip Terč, Blaž Matek, Henrik Schreiner, člani nadzorništva.
Uradnika: Miško Reicher, knjigovodja, Albert Avsenek, uradnik.

15. Sedež: **Marija Snežna.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 9.
Sodiški okraj: Cmurek.
Pošta: Cmurek.
Načelstvo: Avguštin Pestiček, načelnik, Jurij Zver, Janez Simonič, Jurij Perko, Marijan Zöhrer.
Računski pregledovalci: Rajmund Sfiligoj, Karol Krisper, Ambrož Zupanec, Anton Raušl.

16. Sedež: **Mozirje.**

Tvrdka: **Gornje-Savinska posojilnica v Mozirju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 28.
Sodiški okraj: Gornjigrad.
Pošta: Mozirje.
Načelstvo: Anton Goričar, ravnatelj, Anton Elender, Marko J. Lipold, Ivan Lipold, Feliks Tribuč, udje načelstva.
Računski pregledovalci: Anton Turnšek, Franc Žuža, Anton Jeraj.

17. Sedež: **Oplotnica.**

Tvrdka: **Ljudska posojilnica v Oplotnici,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 1.
Sodiški okraj: Konjice.
Pošta: Oplotnica.
Načelstvo: Anton Golčer, načelnik, Anton Leskovar, načelnika namestnik, Jožef Leskovar, Rok Golenač, Peter Videčnik, Štefan Pavnič, Vid Janžekovič, udje načelstva.
Računski pregledovalci: Jurij Bezenšek, Anton Flor, Janez Vahtar, Matija Skrbinek, Janez Kmetec.

18. Sedež: **Ormož.**

Tvrdka: **Ormožka posojilnica,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 27.
Sodiški okraj: Ormož.
Pošta: Ormož.
Predstojništvo: dr. Ivan Geršak, predstojnik, Anton Janežič, And. Muhič, Jurij Dogša, Martin Ivanuša, Anton Meško, člani predstojništva.
Nadzorstvo: Tomaž Korpar, Martin Stanič, Fr. Vraz, člani nadzorstva.

19. Sedež: **Ormož.**

Tvrdka: **Okrajna posojilnica v Ormožu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Ormož.
Pošta: Ormož.
Načelstvo: dr. Ivan Omulec, načelnik, Leopold Petovar, Alojz Mikl, Jakob Zadravec, Franc Gomzi, Štefan Pernat, Ivan Kolarič, udje načelstva.
Nadzorstvo: Ivan Kočevar, načelnik, Ivan Bohanec, Ivan Veselič, Franc Zabavnik, Mihael Školiber, udje nadzorstva.

20. Sedež: **Pišece.**

Tvrdka: **Posojilnica v Pišecah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 19.
Sodiški okraj: Brežice.
Pošta: Pišece.
Načelstvo: Jurij Veršec, ravnatelj, Mih. Sevnik, Franc Agrež, Martin Sodič, Franc Vrstovšek, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Franc Veršec, Anton Kokot.

21. Sedež: **Ptuj.**

Tvrdka: **Hranilno in posojilno društvo v Ptuju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 19.
Sodiški okraj: Ptuj.
Pošta: Ptuj.
Načelstvo: dr. Franc Jurtéla, ravnatelj, Mihael Brenčič, dr. Tomaž Horvat, Anton Jurca, Jožef Kralj, Tomaž Mikl, Simon Ožgan, Jožef Zelenik, udje načelstva.
Nadzorništvo: Andrej Brenčič, načelnik, Alojzij Čeh, Ivan Kaukler, Franc Koser, Franc Mahorič, udje nadzorništva.
Uradnika: Ferdinand Skuhala, Andrej Babič.

22. Sedež: **Rajhenburg.**

Tvrdka: **Posojilnica v Rajhenburgu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 4.

Sodiški okraj: Sevnica.

Pošta: Rajhenburg.

Načelstvo: Andrej Ivanc, Benjamin Kunej, Mihael Žmavc, Anton Kunej, Josip Kosar, udje načelstva.

Računski pregledovalci: Franjo Kacjan, Avgust Juvančič, Alojzij Schweiger.

23. Sedež: **Rogatec.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Rogatcu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 0.

Sodiški okraj: Rogatec.

Pošta: Rogatec.

Načelstvo: Josip Berlisg, načelnik, Ignac Mikuš, njegov namestnik, Šimen Sekirnik, Oroslav Kušec, Luka Trafenik, Jur Dolšak, Franc Ducman, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Janez Lesjak, Jurij Fric.

24. Sedež: **Sevnica.**

Tvrdka: **Posojilnica v Sevnici,** registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.

Upravno leto: 20.

Sodiški okraj: Sevnica.

Pošta: Sevnica.

Ravnateljstvo: Franc Veršec, ravnatelj, Marko Černko, Dam. Kurent, Ivo Pišl, Martin Kozinc.

Računski pregledovalci: (Jih nima po pravilih!)

25. Sedež: **Slatina.**

Tvrdka: **Posojilnica v Slatini,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 19.

Sodiški okraj: Rogatec.

Pošta: Rogaška Slatina.

Načelstvo: Franc Korošec, načelnik, Franc Ogrizek, Martin Debelak, Blaž Perkovič, Matevž Košak, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Franc Višnar, Miha Plemenitaž.

26. Sedež: **Slovenska Bistrica.**

Tvrdka: **Posojilnica v Slovenski Bistrici,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 9.

Sodiški okraj: Slovenska Bistrica.

Pošta: Slovenska Bistrica.

Načelstvo: dr. Urban Lemež, ravnatelj, Martin Obersne, blagajnik, Peter Novak, tajnik in knjigovodja, Franc Ašič, Anton Hajšek, Anton Jerovšek, Alojzij Pintar, udje načelstva.

Nadzorstvo: dr. Josip Vošnjak, predsednik, Ferdinand Ivanuš, Blaž Pernat, Martin Medved, Franc Mlakar, Franc Vehovar, udje nadzorstva.

27. Sedež: **Sv. Benedikt v Slovenskih goricah.**

Tvrdka: **Slovenska posojilnica pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 3.

Sodiški okraj: Št. Lenart v Slovenskih goricah.

Pošta: Sv. Benedikt v Slovenskih goricah.

Načelstvo: Franc Zupe, načelnik, Franc Zmazek, njegov namestnik, Peter Strmšak, Alojzij Kurbos, Tomaž Kralj, Peter Tomažič, Šimen Kurbos, Franc Lorenčič, Anton Žnuderl, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Franc Muršič, Jožef Friš.

28. Sedež: **Sv. Ema.**

Tvrdka: **Posojilno in hranilno društvo pri Sv. Emi,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 4.

Sodiški okraj: Šmarje pri Jelšah.

Pošta Pristova.

Načelstvo: Ivan Dobršek, načelnik, Štefan Pivec, tajnik, Valentin Voga, Janez Peperko, Jakob Sekirnik, Alojzij Škrabl, odborniki.

Nadzorstvo: Matevž Verk, Jožef Kranjc, Franc Drofenik, Jakob Kovačič, Jurij Smeh, Janez Anderlič.

29. Sedež: **Sv. Križ pri Mariboru.**

Tvrdka: **Kozjaška posojilnica pri Sv. Križu pri Mariboru,** vpisana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 3.

Sodiški okraj: Maribor.
Pošta: Maribor.
Načelstvo: Martin Elsnik, ravnatelj, Franc Kocpek, Jak. Sternad, Karol Harich, Andrej Hauptman, udje načelstva.
Računska pregledovalca in nadzornika: dr. Radoslav Pipuš, Filip Galunder.

30. Sedež: **Sv. Kunigunda na Pohorju.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica pri Sv. Kunigundi na Pohorju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Konjice.
Pošta: Zreče pri Konjicah.
Načelstvo: Jurij Šelih, načelnik, Jurij Potnik, njegov namestnik, Lovro Esih, Anton Podgrajšek, Matevž Rutnik, Matija Sadek, Alojz Mernik, udje načelstva.
Računska pregledovalca: Janez Sadek, Martin Ravnjak.

31. Sedež: **Sv. Lenart.**

Tvrdka: **Posojilnica pri Sv. Lenartu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 16.
Sodiški okraj: Sv. Lenart v Slovenskih goricah.
Pošta: Sv. Lenart v Slovenskih goricah.
Načelstvo: Josip Jurčič, načelnik, Anton Vogrin, Matija Šuman, Ivan Pajtler, Fran Wella, udje načelstva.
Računski pregledovalec: Josip Šinko.

32. Sedež: **Šmarje.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Šmarju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 10.
Sodiški okraj: Šmarje.
Pošta: Šmarje pri Jelšah.
Načelstvo: dr. Josip Georg, ravnatelj, Ivan Debelak, Fr. Ferlinc, Alojzij Kreft, Franc Podgoršek, dr. Josip Rakež, Tomaž Stoklas, udje načelstva.
Nadzorstvo: dr. Fr. Jurtéla, predsednik, Florjan Goleš, Martin Hrovat, Martin Kočevar, Janez Kozinc, Fr. Senica, dr. Josip Dijak, Janez Vehovar, Franc Verk, Alojzij Vičar, Jakob Zdolšek, Peter Zakošek, udje nadzorstva.

33. Sedež: **Šmartin na Paki.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Šmartinu na Paki,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Šoštanj.
Pošta: Rečica na Paki.
Načelstvo: Martin Pirtošek, načelnik, Marka Klančnik, Valentin Primožič, Fr. Klančnik, Janez Prislan, Jožef Kolarič, blagajnik, Jožef Kolenc, Jožef Letonja, odborniki.
Nadzorstvo: Vinko Kolšek, Jožef Sevčnikar, Franc Šošter, Ivan Podgoršek.

34. Sedež: **Sv. Miklavž pri Ormožu.**

Tvrdka: **Posojilno društvo za krajne občine Sv. Miklavž, Brebrovnik, Adrijanci, Hermanec, Krog in Vitan na Štajarskem,** registrovana (vpisana) zadruga z neomejenim poroštvom.
Upravno leto: 6.
Sodiški okraj: Ormož.
Pošta: Šmiklavž pri Ormožu.
Načelstvo: Franc Masten, načelnik, Anton Tomažič, njegov namestnik, Anton Peitler, knjigovodja, Štefan Šoštarko, Mat. Janežič, Jak. Ozmec, Fr. Štamper, Peter Puklavec, Mihael Tomažič, Alojz Reich, Anton Tomažič, Vincenc Praprotnik, odborniki, Vincenc Medik, namestnik.
Nadzorni svet: Mihael Tomažič, načelnik, Franc Simonič, njegov namestnik, Anton Zadravec, Jakob Dolinar, Štefan Haložan, Blaž Zadravec, Marko Haložan, Iv. Rizman, Vincenc Zadravec, Martin Kožajnc, Ivan Hlebec, Ivan Plohel, Lovrenc Bokša, odborniki.

35. Sedež: **Šoštanj.**

Tvrdka: **Posojilnica v Šoštanju,** registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.
Upravno leto: 29.
Sodiški okraj: Šoštanj.
Pošta: Šoštanj.
Ravnateljstvo: dr. Fr. Mayer, ravnatelj, Vinko Kolšek, njegov namestnik, Ivan Vošnjak, denarničar, Miha Tajrik, kontrolor, Fran Rajšter, namestnik odbornika.

Nadzorništvo: Ivan Kranjc, predsednik, Martin Hleb, Martin Pirtošek, Vinko Ježovnik, udje nadzorništva.

36. Sedež: **Št. Ilj pod Turjakom.**

Tvrdka: **Posojilnica za slovenjegraški okraj v Št. Ilju pod Turjakom,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Slovenji Gradec.
Pošta: Mislinje.

Načelstvo: Pavel Rath, načelnik, Blaž Tovšak, njegov namestnik, Franc Krušic, Ignac Jeromel, Franc Potočnik, Val. Urbancelj, Jožef Černič, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Ivan Munda, Anton Šplihal.

37. Sedež: **Sv. Ilj v Slovenskih goricah.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica pri Sv. Ilju v Slovenskih goricah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 4.
Sodiški okraj: Maribor.
Pošta: Št. Iljski tunel.

Načelstvo: Matija Kelemina, načelnik, Anton Hauc, njegov namestnik, Franjo Thaler, tajnik, Janez Flucher, Janez Baumann, Franc Cimperc, Fr. Mörth, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Jožef Ferk, Franc Celcer.

38. Sedež: **Št. Peter pod sv. gorami.**

Tvrdka: **Posojilnica v Št. Petru pod sv. gorami,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 3.
Sodiški okraj: Kozje.
Pošta: Št. Peter pod sv. gorami.

Načelstvo: Jožef Tombah, ravnatelj in blagajnik, E. Moric, tajnik, Jožef Stadler, Ferd. Kunej, Jožef Novak, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Janez Drofenik, Jakob Fink.

39. Sedež: **Trbovlje.**

Tvrdka: **Posojilnica v Trbovljah,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 8.
Sodiški okraj: Laško.
Pošta: Trbovlje.

Načelstvo: Peter Erjavec, načelnik, Franc Kalan, njegov namestnik, Josip Mol, tajnik, Jožef Goropevšek, Anton Volavšek, Jos Šribar, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Fortunat Končan, Janez Kramar.

40. Sedež: **Velenje.**

Tvrdka: **Šaleška posojilnica v Velenju,** vpisana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Šoštanj.
Pošta: Velenje.

Ravnateljstvo: Vinko Ježovnik, ravnatelj, Jožef Skaza, namestnik, Urh Lager, Janez Lahovnik, Franc Polh in dr. Janko Sernec, udje ravnateljstva.

Nadzorstvo: Karl pl. Adamovič, Jakob Lempl, Franc Cizej, Vinko Kolšek, Ivan Kranjc in Matevž Šaloven.

41. Sedež: **Videm.**

Tvrdka: **Hranilnica in posojilnica v Vidmu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 0.
Sodiški okraj: Brežice.
Pošta: Videm.

Načelstvo: Jos. Žičkar, načelnik, Matija Golob, njegov namestnik, Maks Goričar, Miha Planinc, Janez Bogovič, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Franc Vidmar, Alojz Šoba.

42. Sedež: **Vitanje.**

Tvrdka: **Posojilnica v Vitanju,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 13.
Sodiški okraj: Konjice.
Pošta: Vitanje.

Načelstvo: Franc Hrustelj, načelnik, Rudolf Kosèr, tajnik, Florjan Jeseničnik, Janez Poklič, Franc Steničnik, udje načelstva.

Računski pregledovalec: dr. Lavoslav Gregorec.

43. Sedež: **Vojnik.**

Tvrdka: **Posojilnica v Vojniku,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 6.

Sodiški okraj: Celje.

Pošta: Vojnik.

Načelstvo: Anton Brezovnik, načelnik in tajnik. dr. Anton Žižek, njegov namestnik in blagajnik, Janez Žgajner †, Jožef Jošt, Jakob Kovač, Valentin Kranjc, Jožef Lipuš, Ignac Samec, Jan. Prekoršek, Andrej Vodušek, Jožef Vincl, udje načelstva.

Računski pregledovalci: dr. Lavoslav Gregorec, Mihael Plevnik, Jos. Vrečer.

44. Sedež: **Vransko.**

Tvrdka: **Posojilnica na Vranskem,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 12.

Sodiški okraj: Vransko.

Pošta: Vransko.

Načelstvo: Karol Schwentner, načelnik, Franjo Schaur, Jakob Brinovc, Mihael Jezovšek, Anton Kumer, Vincenc Geršak, Jakob Mesič, Anton Ottenschläger, Fr. Zdolšek, udje načelstva.

Računska pregledovalca: Matija Sevnik, Janez Apat.

Uradnik: J. Kolšek, tajnik.

45. Sedež: **Žalec.**

Tvrdka: **Savinjska posojilnica v Žalcu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Upravno leto: 22.

Sodiški okraj: Celje.

Pošta: Žalec.

Ravnateljstvo: Franjo Roblek, ravnatelj, Josip Širca, tajnik, Rudolf Senica, blagajnik, Vincenc Vabič, Franc Nidorfer, uda ravnateljstva.

Nadzorstvo: dr. Mihael Bergman, Anton Petriček, Jos. Žigan.

Uradnik: J. Košar, knjigovodja.

II.

Imenik

vseh na širnem Slovenskem in v hrvaškem delu Istre poslujočih slovenskih in istrsko-hrvaških

denarnih zadrug,

ki niso član

„Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju

ter njih sedež, tvrdka, sodiški okraj, zaveza in upravno leto.

Koroško.[1]

Zaporedno število	Sedež	Tvrdka	Sodiški okraj	Zaveza	Leto ustanovitve
1	Galicija	Posojilnica	Dobrlavas	neomejena	1903
2	Globasnica	dto.	dto.	dto.	1903
3	Hodiše pri Celovcu	Hranilno in posojilno društvo	Celovec	dto.	1902
4	Kasaze	Hranilnica in posojilnica	Dobrlavas	dto.	1901
5	Škofiče	Posojilnica	Celovec	dto.	1902

[1] Navedeni denarni zavodi so osnovani po Raiffeisenovem zistemu in so se pridružili, dasi so jih poklicali v življenje Slovenci, nemški zvezi «Centralkassa» v Celovcu.

Kranjsko.

Zaporedno število	Sedež	Tvrdka	Sodiški okraj	Zaveza	Leto ustanovitve
1	Blagovica	Hranilnica in posojilnica	Brdo	neomejena	1902
2	Bled	dto.	Radovljica	dto.	1902
3	Bloke	dto.	Lož	dto.	1895
4	Borovnica	dto.	Vrhnika	dto.	1902
5	Cerknica	dto.	Cerknica	dto.	1894
6	Češnjica pri Železnikih	dto.	Škofjaloka	dto.	1899
7	Črnivrh nad Idrijo	Posojilnica in hranilnica	Idrija	dto.	1895
8	Dobrépolje	Posojilnica	Velike Lašče	dto.	1894
9	Dobrunje	Hranilnica in posojilnica	Ljubljana	dto.	1898
10	Domžale	dto.	Kamnik	dto.	1897
11	Dvorje (Cerklje)	dto.	Kranj	dto.	1899
12	Gore	Hranilnica in posojilnica	Idrija	dto.	1902
13	Gorje	dto.	Radovljica	dto.	1895
14	Gozd	dto.	Kamnik	dto.	1899
15	Horjul	dto.	Vrhnika	dto.	1894
16	Hrenovice	dto.	Senožeče	dto.	1901
17	Idrija	Ljudska hranilnica in posojilnica	Idrija	dto.	1902
18	Izlake	Hranilnica in posojilnica	Litija	dto.	1900
19	Jesenice	dto.	Kranjskagora	dto.	1900
20	Kamnik	Prva okrajna hranilnica in posojilnica	Kamnik	omejena	1890
21	Kandija	Hranilnica in posojilnica	Novomesto	neomejena	1898
22	Košana	Posojilnica	Postojna	dto.	1893
23	Kranjskagora	dto.	Kranjskagora	dto.	1895
24	Leskovec	Hranilnica in posojilnica	Krško	dto.	1901
25	Leskovice	dto.	Škofjaloka	dto.	1897
26	Litija	Okrajna posojilnica	Litija	dto.	1894
27	Ljubljana	Gospodarska zveza	Ljubljana	omejena	1899
28	dto.	Obrtniško društvo za denarno pomoč	dto.	dto.	1874
29	dto.	Hranilno in posojilno društvo	dto.	dto.	1875
30	dto.	Vzajemno podporno društvo	dto.	dto.	1893
31	dto.	Ljudska posojilnica	dto.	neomejena	1895
32	Mengeš	Hranilnica in posojilnica	Kamnik	dto.	1897
33	Metlika	dto.	Metlika	dto.	1895
34	Mošnje	dto.	Radovljica	dto.	1895
35	Naklo pri Kranju	dto.	Kranj	dto.	1902
36	Planina	dto.	Logatec	dto.	1900
37	Polhovgradec	Posojilnica in hranilnica	Vrhnika	dto.	1896
38	Poljane nad Škofjoloko	dto.	Škofjaloka	omejena	1896
39	Radeče	Okrajna posojilnica	Radeče	neomejena	1894
40	Radovljica	Posojilnica	Radovljica	omejena	1891
41	Ribnica	Hranilnica in posojilnica	Ribnica	neomejena	1898
42	Rob	dto.	Velike Lašče	dto.	1899
43	Rove	dto.	Brdo	dto.	1897
44	Rovte pri Logatcu	Posojilnica in hranilnica	Logatec	dto.	1896
45	Selce pri Škofjiloki	Hranilnica in posojilnica	Škofjaloka	dto.	1897
46	Semič	dto.	Metlika	dto.	1899
47	Senožeče	dto.	Senožeče	dto.	1896
48	Smlednik	dto.	Kranj	dto.	1903
49	Srednja vas	dto.	Radovljica	dto.	1895
50	Staraloka na Gorenjskem	Posojilnica in hranilnica	Škofjaloka	dto.	1897
51	Staritrg	Kmetijska hranilnica in posojilnica	Lož	dto.	1895
52	Struge	Hranilnica in posojilnica	Ribnica	dto.	1901

Zaporedno število	Sedež	Tvrdka	Sodiški okraj	Zaveza	Leto ustanovitve
53	Studenec	Hranilnica in posojilnica	Ljubljana	neomejena	1900
54	Sv. Križ pri Litiji	Posojilnica in hranilnica	Litija	dto.	1896
55	Škocjan pri Mokronogu	Hranilnica in posojilnica	Mokronog	dto.	1897
56	Škofjaloka	Ljudska hranilnica in posojilnica	Škofjaloka	dto.	1903
57	Šmarje	Posojilnica in hranilnica	Ljubljana	dto.	1900
58	Šmartno pri Litiji	dto.	Litija	dto.	1901
59	Št. Jakob ob Savi	Hranilnica in posojilnica	Ljubljana	dto.	1898
60	Št. Janž	dto.	Mokronog	dto.	1899
61	Št. Jernej na Dolenjskem	Slovenska posojilnica	Kostanjevica	dto.	1895
62	Št. Jurij pri Kranju	Hranilnica in posojilnica	Kranj	dto.	1900
63	Št. Peter na Krasu	dto.	Postojna	dto.	1895
64	Št. Rupert	dto.	Mokronog	dto.	1900
65	Št. Vid pri Zatičini	dto.	Višnjagora	dto.	1896
66	Šturje	dto.	Vipava	dto.	1898
67	Tabor	dto.	Ribnica	dto.	1903
68	Trebelno	dto.	Mokronog	dto.	1901
69	Tomišelj	Posojilnica in hranilnica	Ljubljana	dto.	1896
70	Trnovo pri Ilirski Bistrici	Hranilnica in posojilnica	Ilir. Bistrica	dto.	1894
71	Tržič	dto.	Tržič	dto.	1901
72	Tržišče na Dolenjskem	dto.	Mokronog	dto.	1901
73	Tunice	dto.	Kamnik	dto.	1899
74	Velike Lašče	dto.	Velike Lašče	dto.	1903
75	Vipava	dto.	Vipava	dto.	1896
76	Višnjagora (Dedendol)	dto.	Višnjagora	dto.	1900
77	Vojsko	dto.	Idrija	dto.	1902
78	Vrhnika	dto.	Vrhnika	dto.	1900
79	Zagradec	dto.	Žužemberk	dto.	1901
80	Zatičina	Posojilnica	Zatičina	dto.	1895
81	Zgornja Besnica	Hranilnica in posojilnica	Kranj	dto.	1897
82	Zgornja Sorica	dto.	Škofjaloka	dto.	1902
83	Zgornji Tuhinj	dto.	Kamnik	dto.	1897
84	Žiri	dto.	Idrija	dto.	1898
85	Žužemberk	dto.	Žužemberk	dto.	1902

Primorsko.[1]

Zaporedno število	Sedež	Tvrdka	Sodiški okraj	Zaveza	Leto ustanovitve
1	Ajdovščina	Posojilnica in hranilnica	Ajdovščina	neomejena	1895
2	Baderna	Družtvo za štednju i zajmove	Poreč	neogran.	1900
3	Barban	dto.	Pula	dto.	1901
4	Baška	Seoska blagajna za štednju i zajmove	Krk	dto.	1901
5	Beram	Družtvo za štednju i zajmove	Pazin	dto.	1898
6	Biljana Medana	Hranilnica in posojilnica	Kormin	neomejena	1898
7	Bilje pri Gorici	dto.	Gorica	dto.	1897
8	Buzet	Družtvo za štednju i zajmove	Buzet	neogran.	1897
9	Ciritež	Ročko družtvo za štednju i zamove	dto.	dto.	1899
10	Cres	Gospodarsko družtvo za šted. i zajm.	Cres	dto.	1899
11	Cerkno	Hranilnica in posojilnica	Cerkno	neomejena	1894
12	Čepovan	dto.	Gorica	dto.	1900
13	Črniče	dto.	Ajdovščina	dto.	1899
14	Dobrinj	Družtvo za štednju i zajmove	Krk	neogran.	1899
15	Dornberg	Hranilnica in posojilnica	Gorica	neomejena	1902
16	Gorica	Centralna posojilnica	dto.	omejena	1899
17	Kamnje	Hranilnica in posojilnica	Ajdovščina	dto.	1900
18	Kanal	Okrajna posojilnica	Kanal	neomejena	1897
19	Karojba	Motovunsko družtvo za šted. i zajmove	Motovun	neogran.	1899
20	Kaštelir	Družtvo za štednju i zajmove	dto.	dto.	1900
21	Kojsko-Šmartno v Brdih	Hranilnica in posojilnica	Gorica	neomejena	1898
22	Krk	Središ.vjeresijski zavod za kotar Lošinj	Krk	neogran.	1900
23	Lindar	Družtvo za štednju i zajmove	Pazin	dto.	1903
24	Livade	Oprtaljsko družtvo za šted. i zajmove	Motovun	dto.	1899
25	Mali Lošinj	Družtvo za štednju i zajmove	Mali Lošinj	dto.	1902
26	Medulin	dto.	Pula	neogran.	1898
27	Miren	Hranilnica in posojilnica	Gorica	neomejena	1897
28	Nerezine	Gospodarsko družtvo za šted. i zajm.	Lošinj	neogran.	1900
29	Omišalj	Družtvo za štednju i zajmove	Krk	dto.	1901
30	Pevma	Hranilnica in posojilnica	Gorica	neomejena	1899
31	Pula	Gospodarska Sveza za Istru	Pula	omejena	1903
32	Renče	Hranilnica in posojilnica	dto.	neomejena	1898
33	Šolkan pri Gorici	dto.	dto.	dto.	1897
34	Šebrelje	Štedilna posojilnica	Cerkno	dto.	1891
35	Šempeter pri Gorici	Hranilnica in posojilnica	Gorica	dto.	1897
36	Štanjel na Krasu	dto.	Komen	dto.	1902
37	Štijak pri Štanjelu	dto.	Komen	dto.	1901
38	Tinjan	Družtvo za štednju i zajmove	Pazin	neogran.	1899
39	Tomaj	Hranilnica in posojilnica	Sežana	neomejena	1898
40	Trst	Posojilnica in hranilnica	Trst	omejena	1891
41	Vabriga	Družtvo za štednju i zajmove	Poreč	ograničena	1902
42	Veliki Lošinj	dto.	Cres	dto.	1902
43	Višnjan	dto.	Motovun	neogran.	1899
44	Vrbnik	dto.	Krk	dto.	1900
45	Zalošče pri Dornbergu	Hranilnica in posojilnica	Gorica	neomejena	1902

[1] Zadruge pod zaporednim številom 2, 4, 5, 8, 9, 14, 20, 23, 26, 29, 36 in 41 so osnovane po «Istarski posujilnici u Puli», ki je dobila v ta namen od vlade denarne podpore; «Istarska posujilnica u Puli» imenovane denarne zadruge tudi nadzoruje in jih materijelno podpira.

Štajarsko.

Zaporedno številô	Sedež	Tvrdka	Sodiški okraj	Zaveza	Leto ustanovitve
1	Cven[2]	Posojilno društvo	Ljutomer	neomejena	1902
2	Frankolovo	Posojilnica	Celje	dto.	1899
3	Laško	Hranilnica in posojilnica	Laško	dto.	1899
4	Ljubno	dto.	Gornjigrad	dto.	1894
5	Marenberg	Posojilnica	Marenberg	dto.	1889
6	Rečica v Savinski dolini	Ljudska hranilnica in posojilnica	Gornjigrad	dto.	1899
7	Sv. Duh na Ostrem vrhu[1]	Posojilnica	Arvež	dto.	1896
8	Sv. Trojica v Slov. gor.[1]	dto.	Št. Lenart v Sl. gor.	dto.	1896
9	Št. Jur na juž. železnici	Hranilnica in posojilnica	Celje	dto.	1900
10	Ščavnica pri Cmureku[2]	Hranilno in posojilno društvo	Cmurek	dto.	1902

[1] Posojilnica Sv. Duh na Ostrem vrhu, ki spada že pod Arvežki sodni okraj in v področje c. kr. deželnega kot trgovinskega sodišča v Gradcu je bila osnovana svojčas po deželnem odboru štajarskem ter je podvržena njegovemu nadzorovanju. Isto velja o posojilnici pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

[2] Posojilno društvo na Cvenu in ono na Ščavnici pri Cmureku sta osnovani po «Zvezi kmetijskih zadrug v Gradcu», ki razteza svoje delovanje tudi po slovenskem Štajarju.

Vseh slovenskih in istrsko-hrvaških zavodov, ki so osnovani na podlagi zadružnega zakona, je torej:

V «Zvezi slovenskih posojilnic» stoječih:

Koroško	23	
Kranjsko	30	
Primorsko[1]	16	
Štajarsko	45	
skupaj		114

V raznih drugih zvezah, ali pa v nobeni zvezi:

Koroško	5	
Kranjsko[2]	85	
Primorsko[3]	45	
Štajarsko	10	
skupaj		145
Torej vseh skupaj		259

[1] Pod «Primorsko» se razume področje celega c. kr. namestništva v Trstu, t. j. Goriško-Gradiščansko, Istra, Primorje, Trst in okolica.

[2] Izmed teh jih kakih 8 menda ne pripada nobeni zvezi.

[3] Izmed teh jih menda 5 ni v nobeni zvezi

III.

Statistika posojilnic,

ki so član

„Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Denarno gibanje leta 1902

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Koroškem.

Št.	Sedež posojilnice	Prejemki		Izdatki		Promet	
		K	v	K	v	K	v
1	Bekštanj v Ločah	150.478	38	142.240	95	292.719	33
2	Čelovec	268.566	84	268.300	38	536.867	22
3	Črna	102.290	03	93.817	60	196.107	63
4	Djekše	112.912	18	99.222	23	212.134	41
5	Glinje	172.764	34	164.618	31	337.382	65
6	Kleče pri Beljaku	89.939	49	87.195	16	177.134	65
7	Prevalje	143.518	52	115.787	98	259.306	50
8	Sinčavas	138.668	72	133.443	86	272.112	58
9	Slovenji Plajberg	11.592	34	10.532	85	22.125	19
10	Spodnji Dravograd	163.278	26	159.011	89	322.290	15
11	Suha nad Pliberkom	62.227	72	61.269	83	123.497	55
12	Sv. Jakob v Rožni dolini	134.638	62	125.191	57	259.830	19
13	Sv. Lenart pri sedm. stud.	69.278	75	67.673	06	136.951	81
14	Sv. Štefan v Ziljski dolini	100.534	61	97.900	75	198.435	36
15	Šmihel pri Pliberku	98.303	07	96.297	28	194.600	35
16	Št. Janž v Rožu	90.569	65	84.693	45	175.263	10
17	Št. Jurij na Zili	—	—	—	—	—	—
18	Tinje	32.309	43	31.567	78	63.877	21
19	Velikovec	260.263	10	250.647	66	510.910	76
20	Zila	—	—	—	—	—	—
21	Ziljska Bistrica	142.761	15	138.306	76	281.067	91
22	Žabnice	—	—	—	—	—	—
23	Železna Kaplja	53.343	16	51.994	97	105.338	13
	Skupaj . .	2,398.238	36	2.279.714	32	4,677.952	68

Denarno gibanje leta 1902

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Kranjskem.

Št.	Sedež posojilnice	Prejemki		Izdatki		Promet	
		K	v	K	v	K	v
1	Bled	185.101	21	182.849	08	367.950	29
2	Cerknica	323.861	06	321.764	91	645.625	97
3	Črnomelj	738.439	89	710.618	62	1,449.058	51
4	Idrija	1,331.325	54	1,315.373	37	2.646.698	91
5	Ilirska Bistrica (Trnovo)	331.518	37	326.761	93	658.280	30
6	Kranj	—	—	—	—	—	—
7	Krško (Centralna)	334.290	31	333.493	13	667.783	44
8	Krško (Okrajna)	611.923	46	600.155	53	1,212.078	99
9	Ljubljana (Kmetska posoj.)	9,603.909	84	9.466.505	45	19.070.415	29
10	Ljubljana (Spl. kred. dr.)	1,917.473	41	1,884.185	86	3,801.659	27
11	Ljubljana (Glavna sl. h. in p.)	5,525.473	44	5,511.692	52	11,037.165	96
12	Ljubljana (Diskontno društvo)	—	—	—	—	—	—
13	Logatec	464.214	51	459.137	25	923.351	76
14	Loškipotok (Travnik)	210.535	67	200.630	76	411.166	43
15	Metlika	1,263.876	31	1,250.990	39	2,514.866	70
16	Mokronog	49.161	40	48.063	97	97.225	37
17	Moravče	234.567	90	225.033	97	459.601	87
18	Postojna	402.229	—	401.210	18	803.439	18
19	Radeče	112.833	02	112.798	56	225.631	58
20	Ribnica	1,109.330	94	1,095 466	01	2.204.796	95
21	Slap pri Vipavi	318.351	78	308.430	03	626.781	81
22	Sodražica	267.149	72	258.770	64	525.920	36
23	Staritrg	179.679	58	172.845	75	352.525	33
24	Sv. Križ pri Kostanjevici	104.749	37	94.918	54	199.667	91
25	Škofja Loka	501.406	14	494.943	68	996.349	82
26	Trebnje	130.319	29	122.824	72	253.144	01
27	Velike Lašče	71.079	19	67.223	86	138.303	05
28	Vrhnika	1,243.492	66	1,178.794	99	2,422.287	65
29	Zagorje	503.305	24	495.955	40	999.260	64
30	Žužemberk	504.894	70	491.966	69	996.861	39
	Skupaj . .	28,574.492	95	28,133.405	79	56.707.898	74

Denarno gibanje leta 1902

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Primorskem.

Št.	Sedež posojilnice	Prejemki		Izdatki		Promet	
		K	v	K	v	K	v
1	Bovec	93.983	20	93.792	64	187.775	84
2	Gorica (Ljudska posojilnica.)	1,311.787	66	1,290.613	68	2,602.401	34
3	Gorica (Trg. obrtna zadrnga)	3,642.552	06	3,603.242	01	7,245.794	07
4	Kobarid	231.204	20	221.232	16	452.436	36
5	Komen	64.315	55	64.025	28	128.340	83
6	Koper	189.292	99	187.289	02	376.582	01
7	Marezige	42.085	87	41.802	97	83.888	84
8	Nabrežina	29.650	21	28.212	94	57.863	15
9	Pazin	379.222	85	373.477	—	752.699	85
10	Podgrad	190.194	50	187.575	86	377.770	36
11	Pulj	580.315	18	569.164	—	1,149.479	18
12	Selo	25.603	06	24.510	73	50.113	79
13	Sežana	—	—	—	—	—	—
14	Skrilje	25.903	99	25.593	12	51.497	11
15	Tolmin	378.502	76	359.983	19	738.485	95
16	Volosko	813.387	28	801.449	81	1,614,837	09
	Skupaj . .	7,998.001	36	7,871.964	41	15,869.965	77

Denarno gibanje leta 1902

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Štajarskem.

Št.	Sedež posojilnice	Prejemki		Izdatki		Promet	
		K	v	K	v	K	v
1	Brežice	388.456	89	338.607	88	727.064	77
2	Celje	5,067.695	53	5,015.883	24	10,083.578	77
3	Dol	189.790	14	188.258	37	378.048	51
4	Fram	185.993	85	175.916	94	361.910	79
5	Gornja Radgona	222.836	95	212.416	72	435.253	67
6	Gornjigrad	282.611	71	276.855	38	559.467	09
7	Gotovlje	49.278	14	47.698	62	96.976	76
8	Jarenina	14.211	05	14.011	41	28.222	46
9	Konjice	313.747	87	303.031	41	616.779	28
10	Kozje	—	—	—	—	—	—
11	Križevci	59.223	84	56.509	44	115.733	28
12	Ljutomer	370.677	14	356.103	10	726.780	24
13	Makole	447.199	43	426.960	13	874.159	56
14	Maribor	1,802.399	09	1,784.443	12	3,586.842	21
15	Marija Snežna	48.419	48	46.754	40	95.173	88
16	Mozirje	422.125	82	417.096	—	839.221	82
17	Oplotnica	27.005	15	19.044	23	46.049	38
18	Ormož	308.779	97	301.935	28	610.715	25
19	Ormož (Okrajna posojilnica)	289.035	—	281.269	65	570.304	65
20	Pišece	53.548	86	52.940	26	106.489	12
21	Ptuj	1,676.775	05	1,623.554	29	3,300.329	34
22	Rajhenburg	54.346	90	51.003	01	105.349	91
23	Rogatec	—	—	—	—	—	—
24	Sevnica	179.184	77	173.265	46	352.450	23
25	Slatina	53.866	62	52.885	07	106.751	69
26	Slovenska Bistrica	421.649	83	408.682	19	830.332	02
27	Sv. Benedikt v Slovenskih goricah	27.888	90	27.467	52	55.356	42
28	Sv. Ema	9.309	94	8.514	30	17.824	24
29	Sv. Križ pri Mariboru	12.989	05	12.304	01	25.293	06
30	Sv. Kunigunda na Pohorju	48.338	07	45.874	66	94.212	73
31	Sv Lenart v Slov. goricah	203.061	01	201.109	41	404.176	42
32	Šmarje pri Jelšah	283.472	41	273.364	58	556.830	99
33	Šmartin na Paki	16.290	51	15.994	53	32.285	04
34	Šmiklavž pri Ormožu	55.979	97	52.972	75	108.952	72
35	Šoštanj	351.420	46	346.179	75	697.600	21
36	Št. Ilj pod Turjakom	68.158	53	68.017	53	136.176	06
	Iznos . .	14,005.767	93	13,676.924	64	27,682.692	57

Št.	Sedež posojilnice	Prejemki		Izdatki		Promet	
		K	v	K	v	K	v
	Prenos . .	14,005.767	93	13,676.924	64	27,682.692	57
37	Št. Ilj v Slov. goricah	36.277	56	34.374	21	70.651	77
38	Št. Peter pod sv. gorami	15.059	92	14.631	77	29.691	69
39	Trbovlje	188.530	57	186.482	31	375.012	88
40	Velenje	—	—	—	—	—	—
41	Videm	—	—	—	—	—	—
42	Vitanje	245.025	64	239.852	45	484.878	09
43	Vojnik	114.953	12	109.803	12	224.756	24
44	Vransko	376.867	75	355.965	09	732.832	84
45	Žalec	713.153	26	707.627	54	1.420.780	80
	Skupaj . .	15,695.635	75	15,325.661	13	31,021.296	88

Skupni denarni promet

vseh v „Zvezi slovenskih posojilnic“ stoječih denarnih zavodov leta 1902.

Dežela	Prejemki		Izdatki		Promet	
	K	v	K	v	K	v
Koroško	2,398.238	36	2,279.714	32	4.677.952	68
Kranjsko	28,574.492	95	28,133.405	79	56,707.898	74
Primorsko	7,998.001	36	7,871.964	41	15,869.965	77
Štajarsko	15,695.635	75	15,325.661	13	31,021.296	88
Skupaj	54,666,368	42	53,610.745	65	108,277.114	07

Lastno in tuje imetje in ostala pasiva

Na Koroškem. posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju. Na Koroškem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Upravno leto	Zaveza	A. Lastno imetje koncem leta 1902										B. Tuje imetje				C. Ostala pasiva						Tekoče število
				Število deležev	Deleži leta 1902 vplačani		Deleži leta 1902 izplačani		Stanje koncem leta 1902 z obrestmi vred		Rezervni zakladi		Skupno lastno imetje		Hranilne v teku leta vplačane		Hranilne v teku leta izplačane		Dobiček		Predplačane obresti		Razna druga		
					K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
1	Bekštanj v Ločah	17	o	459	480	—	1.640	—	15.526	42	13.337	91	28.864	33	41.096	90	56.672	66	1.178	29	1.386	60	—	—	258.123	38	1
2	Čelovec	14	n	503	560	—	596	22	13.438	11	15.460	11	28.898	22	134.265	12	120.454	70	1.323	68	1.706	52	—	—	621.742	43	2
3	Črna	12	n	207	18	—	28	—	1.316	80	3.641	54	4.958	34	42.184	29	34.565	72	425	90	215	04	—	—	146.300	86	3
4	Djekše	14	n	150	100	—	100	—	3.060	—	496	90	3.556	90	44.194	73	45.470	85	141	35	9	57	—	—	208.751	95	4
5	Glinje	14	n	408	64	—	8	—	1.922	80	10.334	59	12.257	39	80.854	40	82.906	19	1.176	23	658	74	—	—	359.762	06	5
6	Kleče pri Beljaku	9	n	436	224	—	160	—	3.232	—	2.193	67	5.425	67	31.307	36	31.049	74	—	—	831	64	—	—	179.372	50	6
7	Prevalje	11	n	335	118	—	72	—	2.958	—	15.051	38	18.009	38	74.019	85	53.962	35	2.286	94	605	01	15	77	371.972	47	7
8	Sinčavas	13	n	777	94	—	341	—	9.880	60	13.715	84	23.596	44	76.377	29	74.176	38	1.797	67	1.256	39	—	—	353.797	46	8
9	Slovenji Plajberk	17	n	33	—	—	10	—	330	—	1.488	73	1.818	73	4.377	94	3.015	35	125	10	39	77	—	—	14.769	82	9
10	Spodnji Dravograd	15	n	1.667	223	—	82	—	4.607	73	17.955	66	22.563	39	86.085	69	60.099	79	1.767	38	1.412	01	—	—	355.238	86	10
11	Suha nad Pliberkom	11	n	230	140	—	54	—	1.108	—	3.498	87	4.606	87	23.519	02	26.263	23	701	13	554	11	—	—	111.996	91	11
12	Sv. Jakob v Rožni dolini	30	n	938	105	—	—	—	126.199	33	28.988	12	155.187	45	51.393	82	67.276	40	1.019	94	1.135	75	150	—	419.926	19	12
13	Sv. Lenart pri sedmih Studencih	10	n	152	60	—	20	—	1.856	38	2.878	22	4.734	60	37.467	39	27.979	04	800	25	572	59	—	—	154.474	43	13
14	Sv. Štefan v Ziljski dolini	8	n	212	82	—	22	—	2.500	89	4.134	—	6.634	89	58.251	60	49.907	29	1.262	89	692	31	—	—	224.635	42	14
15	Šmihel pri Pliberku	14	n	575	116	—	62	—	7.327	60	17.485	15	24.812	75	57.273	39	40.956	75	1.109	88	1.861	61	—	—	317.345	23	15
16	Št. Janž v Rožu	11	n	339	114	—	12	—	2.137	46	6.767	91	8.905	37	45.006	89	30.697	42	1.397	59	178	67	—	—	258.937	39	16
17	Št. Jurij na Zili*)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
18	Tinje	13	n	150	14	—	62	—	1.089	60	2.455	92	3.545	52	17.361	34	14.938	75	659	02	30	70	—	—	65.607	49	18
19	Velikovec	12	n	501	236	—	300	—	8.544	38	13.313	31	21.857	69	130.793	60	71.658	68	976	92	657	51	—	—	399.232	20	19
20	Zila**)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
21	Ziljska Bistrica	11	n	219	96	—	340	—	4.274	05	5.161	46	9.435	51	89.464	59	45.116	11	1.133	08	91	05	20	—	283.567	77	21
22	Žabnice***)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
23	Železna Kaplja	4	n	73	180	—	160	—	1.442	—	335	12	1.777	12	30.101	87	13.043	81	196	52	—	—	—	—	66.210	34	23
	Skupaj	—	—	8.364	3.024	—	4.069	22	212.752	15	178.694	41	391.446	56	1,155.397	08	950.211	25	19.479	76	13.895	59	185	77	5.171.765	16	

Imetje leta 1902 — Vloge: Stanje koncem leta 1902 s kapitalizovanimi obrestmi vred		Vloge: Obrestna mera %	Izposojila: V teku leta 1902 prejeta		Izposojila: Stanje koncem leta 1902		Skupno tuje imetje		Na 1 krono lastnega imetja pride tujega	Tekoče število
K	v		K	v	K	v	K	v		
221.294	16	4·—	5.400	—	5.400	—	226.694	16	7·85	1
589.814	01	4·25	—	—	—	—	589.814	01	20·41	2
140.701	58	4·—	—	—	—	—	140.701	58	28·37	3
203.700	13	4·5	—	—	1.344	—	205.044	13	57·64	4
345.669	70	4·—	—	—	—	—	345.669	70	28·20	5
170.615	19	4·5	—	—	2.500	—	173.115	19	31·90	6
351.055	37	4·—	—	—	—	—	351.055	37	19·48	7
327.146	96	4·—	—	—	—	—	327.146	96	13·82	8
12.786	22	4·—	—	—	—	—	12.786	22	7·02	9
322.539	80	4·—	6.956	28	6.956	28	329.496	08	14·60	10
106.134	80	4·5	—	—	—	—	106.134	80	23·03	11
250.203	05	4, 4·5	10.000	—	12.230	—	262.433	05	1·69	12
148.366	99	4·—	—	—	—	—	148.366	99	31·33	13
216.045	33	4·—	—	—	—	—	216.045	33	32·56	14
289.560	99	4·—	—	—	—	—	289.560	99	11·67	15
248.455	76	4·—	—	—	—	—	248.455	76	27·90	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
53.210	85	4·—	—	—	8.161	40	61.372	25	17·30	18
375.740	08	4·5	—	—	—	—	375.740	08	17·19	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
272.888	13	4·—	—	—	—	—	272.888	13	52·87	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
64.236	70	4·—	—	—	—	—	64.236	70	36·14	23
4,710.165	80	4·13	22.356	28	36.591	68	4,746.757	48	12·12	

*) Hranilnica in posojilnica v Št. Juriju na Zili je začela poslovati 4. aprila 1903
**) Posojilnica na Zili je začela poslovati 5. aprila 1903.
***) Hranilnica in posojilnica v Žabnicah je začela poslovati 4. januarja 1903.

Lastno in tuje imetje in ostala pasiva

Na Kranjskem. posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju. Na Kranjskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Upravno leto	Zaveza	A. Lastno imetje koncem leta 1902								B. Tuje imetje leta 1902										C. Ostala pasiva								Tekoče število
				Število deležev	Deleži leta 1902 vplačani		Deleži leta 1902 izplačani		Stanje koncem leta 1902 z obrestmi vred		Rezervni zakladi		Skupno lastno imetje		Hranilne vloge v teku leta vplačane		Hranilne vloge v teku leta izplačane		Stanje koncem leta 1902 s kapitalizovanimi obrestmi vred		Obrestna mera %	Izposojila V teku leta 1902 prejeta		Izposojila Stanje koncem leta 1902		Skupno tuje imetje		Na 1 krono lastnega imetja pride tujega	Dobiček		Predplačane obresti		Razna druga		Skupna pasiva		
					K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		K	v	K	v	K	v		K	v	K	v	K	v		
1	Bled	7	n	252	116	—	80	—	1.986	48	6.558	63	8.545	11	98.702	70	76.007	16	230.289	17	4·5	20.000	—	20.000	—	250.289	17	29·29	1.602	29	1.457	99	—	—	261.894	56	1
2	Cerknica	8	n	630	456	—	172	—	9.637	34	7.055	50	16.692	84	168.424	17	140.311	42	348.128	46	4·5	—	—	—	—	348.128	46	20·85	4.056	04	400	50	—	—	369.277	84	2
3	Črnomelj	18	n	1.772	240	—	120	—	9.994	95	20.685	35	30.680	30	410.154	07	278.034	63	1,066.200	16	4·5	—	—	—	—	1,066.200	16	34·78	3.153	93	4.531	12	44.554	65	1,149.120	16	3
4	Idrija	8	n	1.035	960	—	676	06	25.638	01	37.779	29	63.417	30	483.999	96	434.455	94	1,363.961	57	4·5	—	—	—	—	1,363.961	57	21·50	2.542	70	5.473	—	—	—	1,435.394	57	4
5	Ilirska Bistrica (Trnovo)	9	n	515	122	—	354	—	3.258	56	15.383	01	18.641	57	171.681	36	135.274	89	400.595	10	4·5	—	—	—	—	400.595	10	21·48	2.730	18	1.875	53	—	—	423.842	38	5
6	Kranj*)	—	o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
7	Krško (Centralna)	8	n	93	6.055	31	900	26	19.516	99	566	86	20.083	85	100.946	72	48.812	13	146.684	83	4·5	—	—	—	—	146.684	83	7·02	227	83	68	50	—	—	167.065	01	7
8	Krško (Okrajna)	18	n	1.159	2.450	18	3.709	57	36.835	26	22.805	10	59.640	36	338.598	60	276.529	31	330.032	67	4·5	—	—	—	—	330.032	67	5·53	1.752	49	3.131	52	—	—	394.557	04	8
9	Ljubljana (Kmetska pos.)	21	n	1.701	264	—	58	—	24.210	—	74.757	33	98.967	33	2,766.656	94	2,167.527	92	4,298.077	57	4·5	—	—	—	—	4,298.077	57	43·42	18.460	45	10.492	47	—	—	4,425.997	82	9
10	Ljubljana (Splošno kred. društvo)	5	o	669	11.280	—	8.340	—	89.297	48	12.471	24	101.768	72	743.921	21	301.517	23	1,086.224	65	4,4·5,5·-	180.734	60	2.011	44	1,088.236	09	10·69	6.438	64	5.838	—	194	68	1,202.476	13	10
11	Ljubljana (Glavna slov. hranilnica in posojiln.)	4	n	278	420	—	200	—	15.475	—	10.294	63	25.769	63	1,156.073	23	933.933	36	1,144.853	22	4·5	998.356	36	182.877	15	1,327.730	37	51·52	10.312	72	7.050	10	157	59	1,371.020	41	11
12	Ljubljana (Diskont. dr.**)	—	o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
13	Logatec	15	o	894	198	—	116	—	26.557	98	40.401	82	66.959	80	173.293	26	222.331	05	630.261	22	4·5	—	—	—	—	630.261	22	9·41	4.892	27	1.622	50	351	98	704.087	77	13
14	Loškipotok (Travnik)	7	n	545	120	—	24	—	5.701	88	7.541	65	13.243	53	135.862	72	93.527	83	358.008	52	4·—	—	—	—	—	358.008	52	27·03	4.229	29	1.635	02	—	—	377.116	36	14
15	Metlika	27	n	594	468	—	540	—	21.384	—	60.000	—	81.384	—	568.449	24	458.058	41	1,388.713	63	4·5	—	—	—	—	1,388.713	63	17·06	2.970	—	8.059	07	—	—	1,481.126	70	15
16	Mokronog	9	n	256	552	—	504	—	6.139	—	2,206	51	8.345	51	33.647	—	34.233	92	60.711	94	4·5	—	—	—	—	60.711	94	7·27	603	04	712	02	9	06	70.381	57	16
17	Moravče	7	n	798	325	—	250	—	4.646	92	8.537	19	13.184	11	137.242	90	72.524	11	297.549	48	4·45	—	—	—	—	297.549	48	22·56	1.138	79	1.761	90	186	45	313.820	73	17
18	Postojna	20	o	786	1.900	—	940	—	39.186	12	30.959	83	70.145	95	245.619	12	181.716	84	437.794	67	4·5	—	—	—	—	437.794	67	6·24	7.940	06	1.757	30	—	—	517.637	98	18
19	Radeče	2	n	388	900	—	10	—	1.940	—	1.101	28	3.041	28	79.356	68	38.452	28	96.830	40	4·5	7.200	—	7.200	—	104.030	40	34·20	1.074	99	3.441	12	—	—	111.587	79	19
20	Ribnica	15	o	1.268	1.000	—	630	—	36.636	59	74.846	80	111.483	39	623.347	11	517.020	98	1,884.011	47	4·5	—	—	—	—	1,884.011	47	16·89	13.810	27	5.662	81	—	—	2,014.967	94	20
21	Slap pri Vipavi	9	n	632	1.466	—	160	—	8.560	04	5.916	88	14.476	92	171.564	23	122.222	09	443.039	10	4·5	—	—	—	—	443.039	10	30·60	3.742	06	3.949	12	—	—	465.207	20	21
22	Sodražica	7	n	449	392	—	84	—	2.573	49	3.475	39	6.048	88	134.980	31	73.450	66	218.863	67	4·5	—	—	—	—	218.863	67	36·18	1.373	32	1.654	45	—	—	227.940	32	22
23	Staritrg	9	n	589	210	—	214	—	4.623	65	6.980	—	11.603	65	115.046	53	68.963	94	304.099	61	4·5	—	—	7.147	52	311.247	13	26·82	3.676	34	1.191	25	—	—	327.718	37	23
24	Sv. Križ pri Kostanjevici	4	n	575	2.388	—	552	—	6.808	—	1.832	46	8.640	46	66.514	—	11.807	75	123.779	22	4·5	—	—	—	—	123.779	22	14·32	1.113	49	1.598	94	—	—	135.132	11	24
25	Škofja Loka	2	n	267	180	—	650	—	6.271	05	1.124	31	7.395	36	274.588	81	144.538	76	396.186	10	4·5	15.000	—	15.000	—	411.186	10	55·60	2.188	57	3.742	81	18	—	424.530	84	25
26	Trebnje	7	n	454	43	—	161	—	1.545	70	4.668	13	6.213	83	82.102	05	56.292	43	232.988	84	4·5	—	—	—	—	232.988	84	37·49	1.979	38	1.497	78	—	—	242.679	83	26
27	Velike Lašče	7	n	200	70	—	25	—	1.518	31	2.738	27	4.256	58	16.602	23	47.871	88	59.112	04	4·5	—	—	34.850	—	93.962	04	22·07	1.248	41	145	17	—	—	99.612	20	27
28	Vrhnika	21	o	72	—	—	—	—	15.048	—	106.892	14	121.940	14	503.706	45	411.402	84	1,617.766	07	4·5	—	—	—	—	1,617.766	07	13·26	8.973	25	169	89	—	—	1,748.849	35	28
29	Zagorje	8	n	598	300	—	70	—	6.241	—	13.503	66	19.744	66	314.367	64	211.455	01	607.095	72	4·5	—	—	—	—	607.095	72	30·74	4.973	29	25	50	—	—	631.839	17	29
30	Žužemberk	12	n	1.477	826	—	82	—	5.174	09	18.425	74	23.599	83	174.991	79	297.480	07	485.474	18	4·5	—	—	—	—	485.474	18	20·57	3.176	59	1.827	86	—	—	514.078	46	30
	Skupaj	—	—	18.946	33.701	49	19.621	89	436.405	89	599.509	—	1,035.914	89	10,290.441	03	7,855.754	84	20,057.333	28	4·49	1,221.290	96	269.086	11	20,326.419	39	19·62	120.380	68	80.773	24	45.472	41	21,608.960	61	

*) Kreditno društvo v Kranju je začelo poslovati 2. januarja 1903.
**) Je pri Ljubljanski kreditni banki ustanovljeno, pa še ni začelo poslovati.

Lastno in tuje imetje in ostala pasiva

Na Primorskem. posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju Na Primorskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Upravno leto	Zaveza	A. Lastno imetje koncem leta 1902. Število deležev	Deleži leta 1902 vplačani K	v	Deleži leta 1902 izplačani K	v	Stanje koncem leta 1902 z obrestmi vred K	v	Rezervni zakladi K	v	Skupno lastno imetje K	v	B. Tuje Hranilne v teku leta vplačane K	v	izplačane K	v
1	Bovec	4	n	211	164	—	—	—	848	—	342	37	1.190	37	73.497	—	28.933	07
2	Gorica (Ljudska posoj.)	19	o	1.853	1.786	—	31.400	—	138.694	16	63.014	67	201.708	83	590.567	54	489.099	34
3	Gorica (Trg.-obrt. zadr.*)	6	n	3.144	193.279	58	381.489	—	336.082	50	—	—	336.082	50	1,951.633	32	1,220.301	22
4	Kobarid	7	n	469	266	—	20	—	2.756	—	7.839	61	10.595	61	138.218	18	93.193	45
5	Komen	3	n	170	110	—	40	—	924	20	478	31	1.402	51	33.407	05	11.370	73
6	Koper	19	n	798	1.320	—	140	—	7.980	—	22.986	51	30.966	51	91.130	81	11.831	67
7	Marezige	3	n	172	215	—	5	—	860	—	747	38	1.607	38	6.029	88	4.757	96
8	Nabrežina	15	o	319	741	70	376	80	6.845	77	2.148	60	8.994	37	9.805	20	4.979	69
9	Pazin	8	o	717	800	—	640	—	14.700	—	6.772	32	21.472	32	99.849	91	51.963	36
10	Podgrad	8	n	541	920	—	180	—	11.522	66	7.225	77	18.748	43	67.405	85	28.208	41
11	Pulj	12	o	1.046	1.080	—	740	—	20.300	—	12.596	95	32.896	95	303.074	66	212.362	40
12	Selo	4	n	99	45	—	3	—	300	—	481	78	781	78	14.460	65	3.090	93
13	Sežana**)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Skrilje	3	n	93	290	—	—	—	930	—	53	54	983	54	11.778	15	10.337	68
15	Tolmin	9	n	805	500	—	910	—	9.326	—	18.600	—	27.926	—	202.262	57	195.160	50
16	Volosko	6	o	1.119	2.477	—	385	—	15.999	82	14.500	—	30.499	82	515.368	61	262.074	17
	Skupaj	—	—	11.556	203.994	28	416.328	80	568.069	11	157.787	81	725.856	92	4,108.489	38	2,627.665	24

imetje leta 1902 vloge Stanje koncem leta 1902 s kapitalizovanimi obrestmi vred K	v	Obrestna mera %	Izposojila V teku leta 1902 prejeta K	v	Izposojila Stanje koncem leta 1902 K	v	Skupno tuje imetje K	v	Na 1 krono lastnega imetja pride tujega	C. Ostala pasiva Dobiček K	v	Predplačane obresti K	v	Razna druga K	v	Skupna pasiva K	v	Tekoče število
146.478	32	4·5	—	—	—	—	146.478	32	123·09	172	56	256	70	—	—	148.097	95	1
1,479.006	70	4·5	—	—	—	—	1,479.006	70	7·33	9.252	03	9.277	44	—	—	1,699.245	—	2
912.745	25	4·5	435.234	56	78.600	—	991.345	25	2·94	54.149	41	4.616	72	—	—	1,386.193	88	3
430.440	34	4·5	—	—	—	—	430.440	34	40·62	3.612	82	575	12	—	—	445.223	89	4
65.985	84	4·5	—	—	—	—	65.985	84	47·03	232	40	190	72	—	—	67.811	47	5
225.223	80	4·5,5	40.000	—	35.000	—	260.223	80	8·40	3.498	88	3.226	47	—	—	297.915	66	6
5.275	26	5·—	—	—	28.000	—	33.275	26	20·70	395	77	479	65	72	50	35.830	56	7
32.626	—	4·5	600	—	2.200	—	34.826	—	3·87	410	63	147	22	245	48	44.623	70	8
202.797	52	4·5	131.955	78	76.913	58	279.711	10	42·33	1.415	33	725	43	—	—	303.324	18	9
242.781	99	4·5	—	—	—	—	242.781	99	12·94	2.270	24	368	07	168	90	264.337	63	10
517.361	28	4·5	56.713	07	62.002	03	579.363	31	45·99	1.285	92	1.224	73	2.084	48	616.855	39	11
26.309	82	4·5	2.000	—	2.000	—	28.309	82	37·48	179	82	—	—	—	—	29.271	42	12
—	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
5.396	38	4·5	7.000	—	17.000	—	22.396	38	22·76	52	55	—	—	—	—	23.432	47	14
632.369	12	4·5	—	—	—	—	632.369	12	22·64	2.791	48	2.159	78	—	—	665.246	38	15
855.538	68	4·5	—	—	—	—	855.538	68	28·05	10.488	38	4.074	16	—	—	900.601	04	16
5,780.336	30	4·84	673.503	41	301.715	61	6,082.051	91	8·38	90.208	22	27.322	21	2.571	36	6,928.010	62	

*) Trgovsko-obrtna zadruga je zaključila z 31. decembrom 1902 prvo petletje.
**) Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani je začela poslovati šele 21. marca 1903.

Lastno in tuje imetje posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju in ostala pasiva

Na Štajarskem.

Na Štajarskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Upravno leto	Zaveza	A. Lastno imetje koncem leta 1902. — Število deležev	Deleži leta 1902 vplačani K	v	Deleži leta 1902 izplačani K	v	Stanje koncem leta 1902 z obrestmi vred K	v	Rezervni zakladi K	v	Skupno lastno imetje K	v	B. Tuje imetje — Hranilne v teku leta vplačane K	v	Hranilne v teku leta izplačane K	v
1	Brežice	8	n	1·515	1.592	—	1.834	—	11.294	—	9.840	91	21.134	91	230.228	68	147.158	67
2	Celje	22	n	4·065	2.252	—	1.487	—	90.067	86	284.679	49	374.747	35	1,668.863	39	2,236.490	23
3	Dol	9	n	809	188	—	92	—	3.236	—	6.185	10	9.421	10	83.965	80	55.314	95
4	Fram	11	n	528	1.860	—	580	—	21.880	—	12.607	30	34.487	30	123.777	28	77.828	29
5	Gornja Radgona	11	n	646	584	—	982	—	11.805	89	24.958	13	36.764	02	154.509	80	104.212	97
6	Gornjigrad	12	n	654	64	—	418	—	11.415	63	26.949	79	38.365	42	157.870	55	93.031	98
7	Gotovlje*)	1	n	33	330	—	—	—	330	—	66	—	396	—	47.395	20	100	—
8	Jarenina	4	n	106	48	—	4	—	920	—	637	01	1.557	01	7.500	42	6.635	95
9	Konjice	19	n	1·233	130	—	120	—	2.466	—	26.809	62	29.275	62	232.106	80	196.457	86
10	Kozje**)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Križevci	4	n	153	64	—	4	—	284	—	523	13	807	13	43.073	—	27.862	67
12	Ljutomer	31	n	817	5.063	02	7.094	42	96.595	97	88.278	24	184.874	21	216.912	37	194.830	73
13	Makole	19	n	2·160	48	—	86	—	4.344	60	53.932	25	58.276	85	142.501	80	231.850	22
14	Maribor	21	o	2·804	7.400	—	4.740	—	125.535	73	168.263	38	293.799	11	820.147	72	637.731	58
15	Marija Snežna	9	n	412	98	—	46	—	1.280	—	2.918	01	4.198	01	18.692	—	15.728	13
16	Mozirje	28	n	1.077	238	—	322	—	12.384	—	37.250	02	49.634	02	202.719	67	116.727	53
17	Oplotnica	1	n	48	144	—	—	—	144	—	—	—	144	—	22.708	—	1.760	—
18	Ormož	27	n	1·356	340	—	1.970	—	17.604	28	67.576	94	85.181	22	92.048	89	48.663	96
19	Ormož (Okrajna posoj.)	4	n	709	3.360	—	920	—	14.551	34	5.452	76	20.004	10	175.934	28	84.067	12
20	Pišece	19	n	2·472	298	—	210	—	5.475	—	11.372	86	16.847	86	9.928	—	8.547	06
21	Ptuj	19	n	4·048	3.667	—	6.416	—	89.727	34	231.932	83	321.660	17	791.551	29	621.338	82
22	Rajhenburg	4	n	353	1.536	—	136	—	3.982	—	1.108	09	5.090	09	33.248	33	14.227	32
23	Rogatec***)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Sevnica	20	n	1.626	510	—	386	74	3.946	74	9.771	88	13.718	62	86.694	50	50.713	74
25	Slatina	19	n	683	170	—	36	—	1.366	—	9.008	71	10.374	71	31.323	72	16.264	68
26	Slovenska Bistrica	9	n	894	560	—	260	—	7.945	80	14.434	09	22.379	89	232.245	34	205.113	01
27	Sv. Benedikt v Slov. gor.	3	n	83	530	—	70	—	830	—	462	08	1.292	08	23.533	26	11.351	20
28	Sv. Ema	4	n	79	22	—	—	—	158	—	303	71	461	71	5.010	—	1.902	46
29	Sv. Križ pri Mariboru	3	n	31	36	—	12	—	372	—	145	91	517	91	7.614	70	4.297	25
30	Sv. Kunigunda na Poh.	3	n	75	250	—	40	—	750	—	600	37	1.350	37	32.195	61	17.508	07
31	Sv. Lenart v Slov. gor.	16	n	1·258	1.132	—	380	—	7.490	66	13.521	30	21.011	96	115.028	17	89.104	20
32	Šmarje pri Jelšah	10	n	1·029	1.810	—	292	—	15.175	—	23.399	54	38.574	54	196.419	89	120.463	90
33	Šmartin na Paki	3	n	191	70	—	32	—	382	—	238	19	620	19	10.188	14	4.548	63
34	Šmiklavž pri Ormožu	6	n	104	418	—	108	—	1.248	—	886	24	2.134	24	18.414	36	13.854	29
35	Šoštanj	29	n	1.401	124	—	220	—	8.722	18	25.242	20	33.964	38	202.622	36	196.373	08
36	Št. Ilj pod Turjakom	3	n	109	320	—	30	—	1.090	—	313	61	1.403	61	44.159	61	45.421	27
37	Št. Ilj v Slov. goricah	4	n	133	240	—	40	—	1.338	—	578	34	1.916	34	19.558	43	8.860	87
38	Št. Peter pod sv. gorami	3	n	196	266	—	30	—	1.054	—	896	43	1.950	43	10.614	60	2.551	11
39	Trbovlje	8	n	448	136	—	32	—	1.792	—	3.662	50	5.454	50	84.308	99	78.820	83
40	Velenje****)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Videm*****)	—	n	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Vitanje	13	n	985	366	—	212	—	8.816	31	14.819	15	23.635	46	145.755	43	137.722	90
43	Vojnik	6	n	410	396	—	86	—	3.337	68	2.063	28	5.400	96	63.890	85	37.535	96
44	Vransko	12	n	752	1.040	—	580	—	15.276	33	34.711	51	49.987	84	232.360	99	196.556	03
45	Žalec	22	n	1·259	1.720	—	880	—	35.676	—	82.329	44	118.005	44	370.507	16	352.135	79
	Skupaj	—	—	37·744	39.420	02	31.192	16	642.090	34	1,298.730	34	1,940.820	68	7,208.129	38	6,511.665	31

Tekoče število	Stanje koncem leta 1902 s kapitalizovanimi obrestmi vred K	v	Obrestna mera %	Izposojila — V teku leta 1902 prejeta K	v	Izposojila — Stanje koncem leta 1902 K	v	Skupno tuje imetje K	v	Na 1 krono lastnega imetja pride tujega	C. Ostala pasiva — Dobiček K	v	Predplačane obresti K	v	Razna druga K	v	Skupna pasiva K	v	Tekoče število
1	441.777	37	4·5	—	—	24.128	41	465.905	78	22·04	2.864	34	3.634	12	—	—	493.539	15	1
2	4,973.104	30	4·1	—	—	—	—	4,973.104	30	13·27	34.848	39	17.093	67	—	—	5,399.793	71	2
3	280.347	22	4·5	—	—	—	—	280.347	22	29·75	1.193	98	1.092	90	—	—	292.055	20	3
4	305.570	46	4·25	—	—	—	—	305.570	46	8·86	2.714	88	2.117	08	—	—	344.889	72	4
5	353.081	62	4·5	—	—	1.914	91	354.996	53	9·65	2.646	41	2.701	51	20	—	397.128	47	5
6	355.877	73	4·5	—	—	—	—	355.877	73	9·27	4.502	31	426	02	20	—	399.191	48	6
7	47.444	07	4·5	—	—	—	—	47.444	07	119·80	80	40	194	20	—	—	48.114	67	7
8	21.762	13	4·—	900	—	—	—	21.762	13	13·97	305	59	227	76	8	—	23.860	49	8
9	499.294	46	4·—	—	—	—	—	499.294	46	17·05	3.136	12	1.661	74	—	—	533.367	94	9
10	—	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
11	55.865	32	4·5	4.000	—	—	—	55.865	32	69·22	397	80	354	03	—	—	57.424	28	11
12	547.311	71	4·5	—	—	—	—	547.311	71	2·96	6.026	28	4.678	08	8	33	742.898	61	12
13	410.762	09	4·5	—	—	—	—	410.762	09	7·04	1.694	70	3.784	08	—	—	474.517	72	13
14	2,632.116	03	4·4·5	—	—	—	—	2,632.116	03	8·95	18.935	19	19.678	88	—	—	2,964.529	21	14
15	55.865	65	5·—	—	—	10.000	—	65.865	65	15·69	552	21	810	22	—	—	71.426	09	15
16	652.378	23	4·5	—	—	—	—	652.378	23	13·14	399	62	3.135	70	—	—	705.547	57	16
17	21.197	43	5·—	—	—	—	—	21.197	43	147·20	—	—	208	90	—	—	21.550	33	17
18	301.946	63	5·—	34.263	—	31.318	40	333.265	03	3·91	1.461	92	2.842	58	—	—	422.750	75	18
19	296.434	55	4·75	—	—	—	—	296.434	55	14·81	2.938	74	2.953	57	—	—	322.330	96	19
20	46.424	43	5·—	—	—	39.600	—	86.024	43	5·10	220	58	151	89	—	—	103.244	76	20
21	1,953.231	45	4·5	—	—	—	—	1,953.231	45	6·07	13.377	79	14.616	94	—	—	2,302.886	35	21
22	59.789	75	4·5	4.000	—	5.000	—	64.789	75	12.72	792	09	943	42	150	02	71.765	37	22
23	—	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
24	257.740	83	5·—	24.000	—	47.818	30	305.559	13	22·27	2.756	54	683	74	—	—	322.718	03	24
25	93.267	26	5·—	—	—	—	—	93.267	26	8·99	542	85	497	06	—	—	104.681	88	25
26	478.297	11	4·5	—	—	—	—	478.297	11	21·37	2.495	63	2.765	06	—	—	505.937	69	26
27	18.086	96	4·5	—	—	—	—	18.086	96	14·—	9	21	249	89	—	—	19.638	14	27
28	5.974	93	4·5	—	—	24.500	—	30.474	93	65·97	97	56	260	36	—	—	31.294	56	28
29	26.791	46	4·—	—	—	—	—	26.791	46	51·72	161	33	207	87	—	—	27.678	57	29
30	49.071	32	4·5	—	—	—	—	49.071	32	36·35	49	25	162	35	—	—	50.633	29	30
31	282.295	75	5·—	—	—	43.332	—	325.627	75	15·49	2.294	78	1.205	83	—	—	350.140	32	31
32	460.116	41	5·—	—	—	—	—	460.116	41	11·92	3.904	38	3.057	19	—	—	505.652	52	32
33	29.287	28	4·5	500	—	—	—	29.287	28	47·23	370	23	241	57	—	—	30.519	27	33
34	18.620	45	5·—	1.000	—	14.568	37	33.188	82	—	407	78	—	—	11	90	35.742	74	34
35	473.862	98	4·5	23.500	—	13.500	—	487.362	98	14.34	1.044	18	1.662	55	423	—	524.457	09	35
36	64.607	23	4·5	—	—	—	—	64.607	23	46·01	165	82	588	25	—	—	66.764	91	36
37	41.006	95	4·5	—	—	6.786	68	47.793	63	24·94	186	64	346	67	—	—	50.243	28	37
38	36.125	33	4·5	—	—	—	—	36.125	33	18·52	313	59	487	17	—	—	38.876	52	38
39	318.145	94	4·—	—	—	—	—	318.145	94	58·31	2.841	74	1.284	73	—	—	327.726	91	39
40	—	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
41	—	—	4·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
42	560.547	60	4·5	—	—	—	—	560.547	60	23·71	340	11	2.031	54	—	—	586.554	71	42
43	169.263	34	4·5	—	—	—	—	169.263	34	31.33	1.137	68	948	16	14	—	176.764	14	43
44	636.078	04	4·—	—	—	—	—	636.078	04	12.72	8.524	73	2.645	33	—	—	697.235	94	44
45	816.927	33	4·5	—	—	—	—	816.927	33	6·92	8.327	10	4.482	63	—	—	947.742	50	45
	19,147.697	13	4·25	92.163	—	262.467	07	19,410.164	20	10·—	135.060	47	107.115	24	655	25	21.593.815	84	

*) Hranilnica in posojilnica v Gotovljah je začela poslovati še le 26. oktobra 1902., pa je izdala računski zaključek za dobo svojega dvamesečnega delovanja.
**) Hranilnica in posojilnica v Kozjem je začela poslovati dne 16. marca 1903.
***) Hranilnica in posojilnica v Rogatcu je začela poslovati dne 23 marca 1903.
****) Šaleška posojilnica v Velenju je začela poslovati dne 6. novembra 1902., pa za čas do. 31 decembra 1902. ni še izdala računskega zaključka, ampak bode vštela to dobo v račun za leto 1903.
*****) Hranilnica in posojilnica v Vidmu je začela poslovati dne 15 januarja 1903.

Posojila in druga aktiva

Na Koroškem.

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Koroškem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	A. Posojila										B. Druga aktiva												Tekoče število
		V teku leta 1902				Koncem leta 1902																		
		dana		vrnena		stanje		število dolžnikov	povprečno posojilo		Obrestna mera najvišja	Obrestna mera najnižja	Zaostale obresti		Naloženi denarji z obrestmi vred		Nepremičnine		Inventar		Vrednost papirjev		Ostala aktiva		Gotovina		Skupna aktiva		
		K	v	K	v	K	v		K	v			K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
1	Bekštanj v Ločah	83.901	89	70.056	50	244.747	77	349	701	28	5·—	5·—	3.699	98	1.420	40	—	30	—	—	—	—	17	80	8.237	43	258.123	38	1
2	Čelovec	83.293	14	87.200	88	560.050	94	503	1.113	42	6·—	4·75	16.892	20	26.264	19	17.469	31	440	—	—	—	359	34	266	46	621.742	43	2
3	Črna	4.140	—	6.587	59	68.946	29	144	478	79	5·—	5·—	3.991	34	57.684	49	6.426	—	480	—	—	—	300	—	8.472	43	146.300	86	3
4	Djekše	13.234	60	8.756	78	123.092	24	117	1.052	05	5·5	5·5	16.465	20	27.867	31	25.500	—	137	25	—	—	2.000	—	13.689	95	208.751	95	4
5	Glinje	47.295	58	21.618	25	288.898	52	295	978	65	5·—	5·—	6.427	73	55.049	03	—	—	1,098	63	—	—	142	12	8.146	03	359.762	06	5
6	Kleče pri Beljaku	51.041	—	46.494	—	156.384	92	497	314	65	5·5	5·5	6.224	26	874	68	11.000	—	995	31	—	—	1.149	—	2.744	33	179.372	50	6
7	Prevalje	26.630	—	19.340	19	194.633	09	335	580	99	5·—	5·—	8.222	04	135.404	15	5.600	—	382	65	—	—	—	—	27.730	54	371.972	47	7
8	Sinčavas	40.326	—	21.192	50	317.147	61	839	378	—	6.—	4·5	7.060	61	23.633	71	—	—	279	78	—	—	—	89	5.224	86	353.797	46	8
9	Slovenji Plajberk	350	—	250	—	6.350	—	17	371	76	5·—	5·—	213	36	7.146	97	—	—	—	—	—	—	450	—	1.059	49	14.769	82	9
10	Spodnji Dravograd	50.549	74	23.926	98	313.359	56	573	546	87	6·—	5·—	6.492	38	600	—	30.000	—	520	55	—	—	—	—	4.266	37	355.238	86	10
11	Suha nad Pliberkom	29.750	—	13.610	—	105.834	—	217	487	71	5·5	5·5	1.560	63	3.644	39	—	—	—	—	—	—	—	—	957	89	111.996	91	11
12	Sv. Jakob v Rožni dolini	26.234	—	35.624	60	370.921	13	938	395	44	5·5	4·5	13.551	15	4.600	—	20.000	—	606	86	—	—	—	—	9.447	05	419.926	19	12
13	Sv. Lenart pri sedm. studencih	17.230	—	4.846	82	72.254	—	134	539	20	5·25	4·75	382	14	80.215	94	—	—	—	—	—	—	800	66	1.605	69	154.474	43	13
14	Sv. Štefan v Ziljski dolini	26.539	58	12.432	80	116.286	08	267	435	52	5·—	5·—	3.189	60	102.073	43	—	—	411	55	—	—	16	90	2 633	86	224.635	42	14
15	Šmihel pri Pliberku	50.647	46	24.725	97	285.359	94	504	566	19	5·—	5·—	3.773	40	—	—	26.000	—	206	10	—	—	40	—	2.005	79	317.345	23	15
16	Št. Janž v Rožu	45.053	—	10.189	08	232.762	45	236	986	28	5·—	5·—	9.869	86	5.171	65	4.985	60	271	63	—	—	—	—	5.876	20	258.937	39	16
17	Št. Jurij na Zili	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
18	Tinje	8.170	—	4.603	25	51.034	75	120	425	28	5·—	5·—	3.296	01	488	75	9.829	08	217	25	—	—	—	—	741	65	65.607	49	18
19	Velikovec	71.866	—	48.023	68	245.964	31	501	490	94	5·5	5·—	4.906	02	99.625	47	38.507	52	613	44	—	—	—	—	9.615	44	399.232	20	19
20	Zila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
21	Ziljska Bistrica	35.301	—	20.736	42	160.219	45	165	971	02	5·—	4·75	6.131	11	112.134	85	—	—	418	09	—	—	—	88	4.454	39	283.567	77	21
22	Žabnice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	209	—	—	—	—	—	22
23	Železna Kaplja	31.474	—	14.514	—	50.096	—	73	686	24	5·—	4·5	—	—	14.284	41	—	—	481	74	—	—	—	—	1.348	19	66.210	34	23
	Skupaj	743.026	99	494·730	29	3,964.343	05	6.824	580	94	5·28	4·32	122.349	02	758.183	82	195.317	81	7.560	83	—	—	5.486	59	118.524	04	5.171.765	16	

Posojila in druga aktiva

Na Kranjskem. posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju. Na Kranjskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	A. Posojila										B. Druga aktiva												Tekoče število
		V teku leta 1902				Koncem leta 1902																		
		dana		vrnena		stanje		število dolžnikov	povprečno posojilo		Obrestna mera najvišja	najnižja	Zaostale obresti		Naloženi denarji z obrestmi vred		Nepremičnine		Inventar		Vrednost papirjev		Ostala aktiva		Gotovina		Skupna aktiva		
		K	v	K	v	K	v		K	v			K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
1	Bled	63.529	—	18.650	80	244.388	57	191	1.279	52	6·—	5·5	4.117	15	10.605	75	—	—	443	70	—	—	87	26	2.252	13	261.894	56	1
2	Cerknica	76.609	78	26.219	32	262.179	68	299	876	85	6·—	5·5	5.972	54	98.774	91	—	—	254	56	—	—	—	—	2.096	15	369.277	84	2
3	Črnomelj	105.949	56	75.622	80	578.367	03	1.280	451	84	6·—	5·—	12.374	14	419.653	40	65.000	—	992	35	44.745	—	166	97	27.821	27	1.149.120	16	3
4	Idrija	450.358	54	256.593	53	1.149.360	83	697	1.650	44	5·—	5·—	19.806	39	202.895	26	—	—	2.037	69	—	—	45.342	23	15.952	17	1,435.394	57	4
5	Ilirska Bistrica (Trnovo)	67.873	01	33.903	58	304.237	55	439	693	02	5·5	5·5	6.557	04	77.033	05	—	—	290	20	30.952	50	15	60	4.756	44	423.842	38	5
6	Kranj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6·—	5·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
7	Krško (Centralna)	281.710	91	217.887	86	166.249	43	48	3.463	52	5·25	5·—	8	40	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	797	18	167.065	01	7
8	Krško (Okrajna)	100.476	79	70.409	63	325.263	36	1.136	286	32	5·5	5·5	286	60	55.675	45	—	—	1.563	70	—	—	—	—	11.767	93	394.557	04	8
9	Ljubljana (Kmetska posoj.)	1,480.480	07	924.584	67	3,373.608	04	1.609	2.096	67	5·5	5·25	62.731	66	753.545	33	87.758	59	1.097	18	6.200	—	3.652	63	137.404	39	4,425.997	82	9
10	Ljubljana (Splošno kred. druš.	605.733	94	427.616	95	1,050.327	84	352	2.955	47	6·—	5·—	10.374	41	91.590	31	—	—	1.079	12	15.816	90	—	—	33.287	55	1,202.476	13	10
11	Ljubljana (Glavna sl. hr. in pos.)	2,603.845	26	2,434.878	32	1,336.010	94	235	5.685	15	6·5	5·5	8.985	91	9.689	07	—	—	1.980	90	—	—	572	67	13.780	92	1,371.020	41	11
12	Ljubljana (Diskontno društvo)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
13	Logatec	187.546	50	99.432	97	600.043	54	599	1.001	74	5·5	5·5	22.918	17	62.579	48	12.995	16	474	16	—	—	—	—	5.077	26	704.087	77	13
14	Loškipotok (Travnik)	40.254	—	28.741	65	233.982	26	382	612	50	5·5	5·—	5.010	59	128.003	30	—	—	215	30	—	—	—	—	9.904	91	377.116	36	14
15	Metlika	774.836	35	563.714	28	1,316.621	92	594	2.216	53	5·5	6·—	25.089	95	92.772	91	33.500	—	200	—	56	—	—	—	12.885	92	1,481.126	70	15
16	Mokronog	10.020	—	8.481	75	67.848	42	225	301	54	6·—	6·—	703	55	539	33	—	—	133	16	—	—	59	68	1.097	43	70.381	57	16
17	Moravče	63.522	77	31.482	30	292.205	28	443	659	60	6·—	6·—	6.941	09	3.434	10	—	—	772	59	—	—	933	74	9.533	93	313.820	73	17
18	Postojna	103.124	59	33.992	28	455.002	45	646	704	33	6·—	5·5	13.060	02	46.922	46	—	—	604	96	500	—	529	27	1.018	82	517.637	98	18
19	Radeče	63.751	60	9.782	50	110.462	10	201	550	16	6·—	5·—	119	59	240	—	—	—	—	—	—	—	731	64	34	46	111.587	79	19
20	Ribnica	363.131	91	150.058	65	1,729 314	98	997	2.734	51	6·—	5·5	31.436	22	188.250	29	1.140	53	455	41	49.025	—	1.480	58	13.864	93	2,014.967	94	20
21	Slap pri Vipavi	149.894	83	77.502	29	450.683	90	632	713	10	6·—	5·5	3.271	55	220	—	—	—	1.110	—	—	—	—	—	9.921	75	465.207	20	21
22	Sodražica	72.677	—	34.601	53	125.100	—	303	412	87	6·—	6·—	12	50	93.175	69	—	—	348	05	925	—	—	—	8.379	08	227.940	32	22
23	Staritrg	55.638	47	33.650	68	259.465	67	278	933	32	6·—	6·—	15.560	77	24.329	86	19.820	—	733	06	—	—	975	18	6.833	83	327.718	37	23
24	Sv. Križ pri Kostanjevici	80.226	—	25.646	89	123.900	57	575	215	47	6·—	5·—	68	52	1.040	—	—	—	292	19	—	—	—	—	9.830	83	135.132	11	25
25	Škofja Loka	297.018	70	47.986	23	411.529	85	164	2.509	32	6·—	6·—	1.756	35	1.869	58	—	—	1.188	29	—	—	1.724	31	6.462	46	424.530	84	25
26	Trebnje	38.340	—	22.309	34	189.365	64	374	506	32	6·—	5·5	5.029	62	40.520	—	—	—	270	—	—	—	—	—	7.494	57	242.679	83	26
27	Velike Lašče	12.747	65	38.720	65	91.268	66	139	656	60	6·—	5·—	2.778	83	716	78	—	—	872	60	—	—	120	—	3.855	33	99.612	20	27
28	Vrhnika	397.629	49	217.648	04	1.470.491	79	1.137	1.293	30	5·5	5·—	20.782	85	185.207	64	700	—	770	—	6.000	—	199	40	64.697	67	1.748.849	35	28
29	Zagorje	123.380	—	16.907	24	572.245	39	323	1.771	32	5·5	5·5	5.430	46	17.606	04	28.980	—	227	44	—	—	—	—	7.349	84	631.839	17	29
30	Žužemberk	79.487	—	125.555	42	357.358	80	724	493	58	5·5	5·5	10.393	75	130.839	71	—	—	561	16	—	—	1.997	03	12.928	01	514.078	46	30
	Skupaj	8,749.793	72	6,052·582	15	17,646.884	49	15.022	1.174	73	5·80	5·44	301.578	62	2,737.729	70	249.894	28	18.967	77	154.220	40	58.598	19	441.087	16	21,608.960	61	

Posojila in druga aktiva

Na Primorskem. posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju. Na Primorskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	A. Posojila										B. Druga aktiva												Tekoče število
		V teku leta 1902				Koncem leta 1902																		
		dana		vrnjena		stanje		število dolžnikov	povprečno posojilo		Obrestna mera najvišja	Obrestna mera najnižja	Zaostale obresti		Naloženi denarji z obrestmi vred		Nepremičnine		Inventar		Vrednost papirjev		Ostala aktiva		Gotovina		Skupna aktiva		
		K	v	K	v	K	v		K	v			K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
1	Bovec	47.490	—	5.892	—	85.912	63	108	795	48	6·—	5·5	290	32	60.982	23	—	—	445	21	—	—	277	—	190	56	148.097	95	1
2	Gorica (Ljudska posojilnica	249.032	69	185.216	39	1,443.030	10	1·853	778	75	6·—	5·5	17.962	62	51.330	86	142.643	20	5.382	53	16.880	—	841	71	21.173	98	1,699.245	—	2
3	Gorica (Trgovsko-obrt. zadr.)	836·414	28	635.268	91	1,248.175	07	1·257	992	97	7·28	6·—	11.746	09	30.011	80	51.144	65	1.180	58	4.240	—	385	64	39.310	05	1.386.193	88	3
4	Kobarid	102.194	—	18.577	78	364.431	72	378	964	10	6·—	5·5	12.249	79	58.255	90	—	—	180	52	—	—	133	80	9.972	16	445.223	89	4
5	Komen	13.830	—	3.539	—	48.201	—	87	554	03	6·—	5·5	180	45	18.771	64	—	—	326	27	—	—	41	84	290	27	67.811	47	5
6	Koper	144.799	69	27.850	12	289.161	44	996	289	72	6·—	6·—	3.434	62	2.472	50	—	—	278	56	—	—	564	57	2.003	97	297.915	66	6
7	Marezige	19.236	—	8.567	27	34.194	73	153	223	49	6·—	6·—	6	37	877	—	—	—	295	12	—	—	174	44	282	90	35.830	56	7
8	Nabrežina	21.957	—	14.727	32	41.983	20	104	403	68	6·—	6·—	332	87	202	—	—	—	282	33	356	—	30	03	1.437	27	44.623	70	8
9	Pazin	76.720	96	53.151	51	251.658	11	704	357	48	6·—	6·—	15.423	30	11.330	79	15.941	67	182	96	—	—	3.041	50	5.745	85	303.324	18	9
10	Podgrad	45.216	—	11.092	80	223.466	24	492	454	19	6·—	6·—	6.623	33	27.623	44	2.337	76	285	55	—	—	1.382	67	2.618	64	264.337	63	10
11	Pulj	71.551	81	53.499	57	470.230	51	659	713	55	6·—	6·—	33.784	71	52.827	27	36.870	03	688	14	5.591	93	5.711	62	11.151	18	616.855	39	11
12	Selo	11.724	—	6.576	—	27.615	—	99	278	93	6·—	6·—	—	—	206	—	—	—	278	05	—	—	80	04	1.092	33	29.271	42	12
13	Sežana	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6·—	5·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
14	Skrilje	14.310	—	5.076	—	22.491	—	93	241	84	6·—	5·5	—	—	205	—	—	—	425	60	—	—	—	—	310	87	23.432	47	14
15	Tolmin	90.249	20	50.248	09	536.579	—	593	904	85	6·—	5·—	18.669	80	79.815	26	7.432	67	675	63	2.926	66	627	79	18.519	57	665.246	38	15
16	Volosko	253.490	18	116.066	38	674.485	73	781	863	62	6·—	5·—	4.809	79	149.275	82	59.327	29	264	94	500	—	–	--	11.937	47	900.601	04	16
	Skupaj	1,998.215	81	1,195.349	14	5,761.615	48	8·357	689	43	6·08	5·08	125.514	06	544.187	51	315.697	27	11.171	99	30.494	59	13.292	65	126.037	07	6,928.010	62	

Posojila in druga aktiva

Na Štajarskem.

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Štajarskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	A. Posojila										B. Druga aktiva												Tekoče število
		V teku leta 1902				Koncem leta 1902																		
		dana		vrnena		stanje		število dolžnikov	povprečno posojilo		Obrestna mera najvišja	najnižja	Zaostale obresti		Naloženi denarji z obrestmi vred		Nepremičnine		Inventar		Vrednost papirjev		Ostala aktiva		Gotovina		Skupna aktiva		
		K	v	K	v	K	v		K	v			K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
1	Brežice	147.099	—	63.858	76	372.598	55	1.341	277	85	6·—	6·—	2.481	98	8.032	06	59.807	89	769	66	—	—	—	—	49.849	01	493.539	15	1
2	Celje	588.083	22	434.782	51	3,329.545	41	3.703	899	14	6·—	5·5	110.696	47	613.146	79	633.611	01	5.277	60	332.210	—	323.494	14	51.812	29	5,399.793	71	2
3	Dol	35.110	—	17.503	65	175.228	03	256	684	48	5·5	5·5	2.251	05	93.884	18	18.112	04	616	38	—	—	431	75	1.531	77	292.055	20	3
4	Fram	43.530	—	35.414	64	229.898	85	481	477	96	6·—	5·—	1.300	93	103.107	09	—	—	288	16	—	—	217	78	10.076	91	344.889	72	4
5	Gornja Radgona	95.534	—	34.360	55	362.738	60	723	501	71	5·5	5·5	6.845	50	8.310	30	7.000	—	339	93	—	—	1.473	91	10.420	23	397.128	47	5
6	Gornjigrad	103.890	09	72.727	71	311.234	05	481	647	06	6·—	6·—	15.109	22	52.962	85	10.458	56	593	05	2.192	—	885	42	5.756	33	399.191	48	6
7	Gotovlje	8.800	—	—	—	8.800	—	17	517	64	6·—	5·5	—	—	37.200	—	—	—	525	15	—	—	10	—	1.579	52	48.114	67	7
8	Jarenina	4.430	—	3.255	—	21.504	—	93	231	22	5·5	5·5	42	62	1.905	69	—	—	208	54	—	—	—	—	199	64	23.860	49	8
9	Konjice	35.380	—	23.058	72	361.531	99	802	450	78	6·—	5·—	12.413	66	98.519	53	50.000	—	186	30	—	—	—	—	10.716	46	533.367	94	9
10	Kozje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6·—	5·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
11	Križevci	21.060	—	6.424	—	51.776	—	121	427	57	5·5	5·5	114	—	2.475	15	—	—	344	73	—	—	—	—	2.714	40	57.424	28	11
12	Ljutomer	122.280	—	76.248	—	595.863	—	817	729	30	6·—	6·—	7.444	79	53.532	75	70.719	60	472	75	—	—	291	68	14.574	04	742.898	61	12
13	Makole	36.780	—	21.150	56	428.216	42	1.271	336	91	6·—	6·—	3.855	52	17.479	22	—	—	679	89	3.025	—	1.022	37	20.239	30	474.517	72	13
14	Maribor	661.294	94	492.721	14	1,967.113	03	2.589	752	07	6·—	5·—	14.167	01	380.917	97	418.191	67	993	34	163.712	50	1.477	72	17.955	97	2,964.529	21	14
15	Marija Snežna	22.257	15	17.466	75	62.490	40	275	227	23	6·—	6·—	53	81	748	—	6.175	64	260	—	—	—	33	16	1.665	08	71.426	09	15
16	Mozirje	97.204	90	93.495	07	510.955	72	1.048	487	55	6·—	6·—	9.779	70	83.184	20	55.900	—	1.095	82	38.538	95	1.063	36	5.029	82	705.547	57	16
17	Oplotnica	13.060	—	—	—	13.060	—	36	362	78	6·—	6·—	9	53	13	50	—	—	459	53	—	—	46	85	7.960	92	21.550	33	17
18	Ormož	122.008	79	118.138	59	322.986	01	638	509	54	6·5	6·—	5.671	76	20.537	85	63.601	36	469	26	—	—	2.639	82	6.844	69	422.750	75	18
19	Ormož (Okrajna posojilnica)	132.210	—	58.692	97	269.332	27	692	389	21	6·—	5·5	1.110	36	43.134	16	—	—	988	82	—	—	—	—	7.765	35	322.330	96	19
20	Pišece	37.440	—	33.185	—	93.381	—	544	171	66	6·—	6·—	5.976	32	827	—	2.143	82	152	86	—	—	155	16	608	60	103.244	76	20
21	Ptuj	585.698	68	475.859	08	1,681.983	24	3.546	474	33	6·—	4·75	18.258	22	235.930	95	150.348	37	236	61	131.767	50	31.140	70	53.220	76	2,302.886	35	21
22	Rajhenburg	34.755	—	8.070	—	65.895	50	353	186	67	6·—	6·—	95	48	1.814	—	—	—	604	—	—	—	12	50	3.343	89	71.765	37	22
23	Rogatec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6·—	5·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
24	Sevnica	101.597	—	44.130	50	299.574	60	1.039	283	51	6·—	6·—	8.760	40	6.793	24	—	—	168	96	—	—	1.501	52	5.919	31	322.718	03	24
25	Slatina	20.290	—	6.300	16	88.122	73	549	191	98	6·—	6·—	2.364	53	12.884	45	—	—	75	42	—	—	253	20	981	55	104.681	88	25
26	Slovenska Bistrica	86.281	—	27.964	21	373.561	22	821	450	50	6·—	5·5	7.110	95	74.885	58	35.982	55	1.354	20	—	—	75	55	12.967	64	505.937	69	26
27	Sv. Benedikt v Slov. goricah	15.595	—	2.378	52	18.785	21	72	260	90	5·5	5·5	26	55	—	—	—	—	405	—	—	—	—	—	421	38	19.638	14	27
28	Sv. Ema	3.115	—	1.574	43	28.405	27	79	359	56	6·—	6·—	310	59	1.000	—	—	—	269	96	—	—	513	10	795	64	31.294	56	28
29	Sv. Križ pri Mariboru	1.600	—	2.092	—	14.385	—	19	757	11	5·5	5·5	25	67	12.204	53	—	—	378	33	—	—	—	—	685	04	27.678	57	29
30	Sv. Kunigunda na Pohorju	21.663	35	5.999	77	40.083	13	53	755	15	5·5	5·5	557	21	7.061	57	—	—	467	97	—	—	—	—	2.463	41	50.633	29	30
31	Sv. Lenart v Slov. goricah	77.030	73	48.016	72	271.342	16	1.104	245	78	6·—	6·—	12.917	46	26.875	38	33.890	18	544	84	—	—	2.618	70	1.951	60	350.140	32	31
32	Šmarje pri Jelšah	90.756	—	36.200	—	398.448	—	926	430	29	6·—	5·5	6.050	33	83.172	88	7.659	42	214	06	—	—	—	—	10.107	83	505.652	52	32
33	Šmartin na Paki	10.780	—	3.080	—	29.740	—	116	256	39	5·5	5·5	362	39	2	—	—	—	118	90	—	—	—	—	295	98	30.519	27	33
34	Šmiklavž pri Ormožu	30.738	79	20.417	67	30.817	—	104	296	32	6·—	6·—	868	—	869	80	—	—	180	72	—	—	—	—	3.007	22	35.742	74	34
35	Šoštanj	51.620	—	28.707	14	435.362	18	910	478	42	5·5	5·5	27.989	70	2.340	—	42.336	42	1.049	74	4.534	—	5.604	34	5.240	71	524.457	09	35
36	Št. Ilj pod Turjakom	32.129	15	9.682	86	45.689	49	103	443	58	5·5	5·5	120	32	20.222	50	—	—	550	—	—	—	41	60	141	—	66.764	91	36
37	Št. Ilj v Slov. goricah	12.900	—	2.834	—	37.492	—	100	374	92	5·5	5·5	218	12	407	43	10.000	—	163	92	—	—	58	46	1.903	35	50.243	28	37
38	Št. Peter pod sv. gorami	11.110	—	1.460	—	37.912	—	194	195	42	6·—	6·—	7	01	200	—	—	—	329	36	—	—	—	—	428	15	38.876	52	38
39	Trbovlje	40.550	—	7.280	06	159.965	50	88	1.817	78	6·—	5·5	2.260	81	162.901	54	—	—	550	80	—	—	—	—	2.048	26	327.726	91	39
40	Velenje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5·5	5·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
41	Videm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6·—	5·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
42	Vitanje	62.146	65	32.801	52	432.960	—	769	563	02	5·5	5·5	15.862	19	126.396	05	5.400	—	454	19	—	—	309	09	5.173	19	586.554	71	42
43	Vojnik	35.790	—	12.825	—	124.250	—	440	282	38	6·—	5·5	1.977	44	23.593	37	21.210	87	582	46	—	—	—	—	5.150	—	176.764	14	43
44	Vransko	129.660	—	34.742	75	460.705	31	790	583	17	5·5	5·5	10.518	47	202.890	29	—	—	2.219	21	—	—	—	—	20.902	66	697.235	94	44
45	Žalec	184.581	84	52.600	40	771.883	66	1.075	718	03	6·—	5·5	24.394	93	61.066	99	19.728	96	502	24	64.640	—	—	—	5.525	72	947.742	50	45
	Skupaj	3,967.840	28	2,467.500	41	15,335.616	53	29.178	525	58	5.85	5·61	340.381	—	2,683.430	84	1,722.278	36	26.142	66	740.619	95	375.371	88	369.974	62	21,593.815	84	

Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic" v Celju.

Na Koroškem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Zadružniki				Od dobička l. 1902 se je porabilo za												Tekoče število
		Koncem l. 1901	leta 1902 pristopilo	leta 1902 odstopilo	Koncem l. 1902	rezervno zaklado K	rezervno zaklado v	dobrodelne namene K	dobrodelne namene v	dividendo K	dividendo v	nagrade K	nagrade v	Davki in neposredne pristojbine K	Davki in neposredne pristojbine v	Upravni stroški K	Upravni stroški v	
1	Bekštanj v Ločah	499	24	64	459	658	29	520	—	597	—	—	—	273	93	1.335	02	1
2	Čelovec	494	27	18	503	223	68	100	—	—	—	1.000	—	1.063	22	1.128	26	2
3	Črna	217	18	28	207	225	90	100	—	—	—	100	—	105	24	1.113	70	3
4	Djekše	144	6	—	150	141	35	—	—	—	—	—	—	257	02	818	20	4
5	Glinje	386	23	4	408	410	23	766	—	—	—	—	—	286	44	1.628	69	5
6	Kleče pri Beljaku	430	22	17	435	—	—	—	—	—	—	—	—	568	46	1.128	61	6
7	Prevalje	316	23	4	335	2.286	94	—	—	—	—	—	—	303	14	1.088	90	7
8	Sinčavas	760	37	20	777	1.200	—	597	67	—	—	—	—	493	16	1.074	91	8
9	Slovenji Plajberk	25	—	1	24	75	10	50	—	—	—	—	—	5	75	10	40	9
10	Spodnji Dravograd	611	25	9	627	357	38	1.410	—	—	—	—	—	284	70	1.744	39	10
11	Suha n. Pliberkom	213	25	9	229	701	13	—	—	—	—	—	—	60	92	646	92	11
12	Sv. Jakob v Rožni dolini	1.344	16	114	938	—	—	1.019	94	—	—	—	—	1.511	98	2.172	03	12
13	Sv. Lenart pri sedmih Studencih	126	12	1	137	380	25	50	—	—	—	370	—	76	80	262	60	13
14	Sv. Štefan v Zilj. dol.	197	17	2	212	1.000	—	—	—	—	—	262	89	214	42	214	91	14
15	Šmihel pri Pliberku	559	31	4	575	844	88	265	—	—	—	—	—	305	—	1.114	74	15
16	Št. Janž v Rožu	315	23	3	337	297	59	500	—	—	—	600	—	371	50	553	14	16
17	Št. Jurij na Zili	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
18	Tinje	146	7	3	150	659	02	—	—	—	—	—	—	27	54	317	44	18
19	Velikovec	485	35	19	501	76	92	100	—	—	—	800	—	429	15	529	01	19
20	Zila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
21	Ziljska Bistrica	201	21	15	207	1.100	—	33	08	—	—	—	—	114	12	769	92	21
22	Žabnice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
23	Železna Kaplja	72	9	8	73	196	52	—	—	—	—	—	—	32	15	70	05	23
	Skupaj	7.540	401	343	7.284	10.835	18	5.511	69	597	—	3.132	89	6.784	64	17.721	84	

Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Kranjskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Zadružniki: Koncem l. 1901	Zadružniki: leta 1902 pristopilo	Zadružniki: leta 1902 odstopilo	Zadružniki: Koncem l. 1902	Od dobička l. 1902 se je porabilo za: rezervno zaklado K	v	dobrodelne namene K	v	dividendo K	v	nagrade K	v	Davki in neposredne pristojbine K	v	Upravni stroški K	v	Tekoče število
1	Bled	225	25	12	238	1.602	29	—	—	—	—	—	—	114	26	973	30	1
2	Cerknica	296	54	19	331	2.840	44	750	—	465	60	—	—	170	06	591	34	2
3	Črnomelj	1.249	60	29	1.280	2.375	73	430	—	348	20	—	—	1.076	32	4.742	16	3
4	Idrija	710	48	28	730	2.542	70	—	—	—	—	—	—	711	87	4.219	81	4
5	Ilirska Bistrica	459	61	30	490	2.730	18	—	—	—	—	—	—	208	14	746	72	5
6	Kranj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
7	Krško (Centralna)	45	9	6	48	227	83	—	—	—	—	—	—	116	64	571	04	7
8	Krško (Okrajna)	1.123	176	140	1.159	1.752	49	—	—	—	—	—	—	150	99	4.116	76	8
9	Ljubljana (Kmetska posojilnica)	1.514	132	13	1.635	12.690	45	1.070	—	2.000	—	2.700	—	3.346	67	10.548	52	9
10	Ljubljana (Splošno kred. društvo)	269	122	41	350	934	64	—	—	4.860	—	644	—	1.297	42	6.361	33	10
11	Ljubljana (Glavna slov. hran. in pos.)	210	81	13	278	8.834	22	—	—	928	60	550	—	1.258	18	10.616	18	11
12	Ljubljana (Diskont. društo)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
13	Logatec	793	45	22	816	2.800	—	731	04	841	26	520	—	959	66	1.896	42	13
14	Loškipotok	368	26	6	388	2.958	35	770	94	—	—	500	—	38	95	349	17	14
15	Metlika	?	?	?	347	2.970	—	—	—	—	—	—	—	6.452	02	2.893	66	15
16	Mokronog	254	23	21	256	263	04	90	—	—	—	250	—	42	05	922	30	16
17	Moravče	526	64	10	621	838	79	300	—	—	—	—	—	335	32	1.045	41	17
18	Postojna	659	75	38	696	3.465	06	1.240	—	1.938	—	1.297	—	752	91	1.531	43	18
19	Radeče	102	103	2	203	566	99	8	—	—	—	500	—	207	59	305	16	19
20	Ribnica	1.083	91	63	1.268	8.000	—	2.064	31	1.945	96	1.800	—	2.263	12	2.902	27	20
21	Slap pri Vipavi	568	89	23	632	2.886	06	—	—	536	—	320	—	308	95	2.192	83	21
22	Sodražica	290	95	15	324	1.373	32	—	—	—	—	—	—	74	25	697	20	22
23	Staritrg	479	29	31	477	600	—	1.726	34	—	—	1.350	—	560	24	1.228	72	23
24	Sv. Križ pri Kostanjevici	438	199	46	575	1.113	49	—	—	—	—	—	—	41	64	1.224	53	24
25	Škofja Loka	133	66	6	193	1.220	85	967	72	—	—	—	—	107	40	1.199	09	25
26	Trebnje	398	43	8	433	4.668	13	—	—	—	—	—	—	107	20	1.296	93	26
27	Velike Lašče	200	5	5	200	1.248	41	—	—	—	—	—	—	61	81	1.124	64	27
28	Vrhnika	22	—	—	22	6.400	—	1.133	20	792	—	648	—	3.744	98	4.430	81	28
29	Zagorje	271	30	7	294	2.101	29	174	—	598	—	2.100	—	577	79	1.163	92	29
30	Žužemberk	1.411	75	32	1.454	3.176	59	—	—	—	—	—	—	340	28	3.273	47	30
	Skupaj	14.095	1.826	666	15.738	83.181	34	11.455	55	15.253	62	13.179	—	25.426	71	73.165	12	

Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju.

Na Primorskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Zadružniki: Koncem l. 1901	Zadružniki: leta 1902 pristopilo	Zadružniki: leta 1902 odstopilo	Zadružniki: Koncem l. 1902	Od dobička l. 1902 se je porabilo za: rezervno zaklado K	v	dobrodelne namene K	v	dividendo K	v	nagrade K	v	Davki in neposredne pristojbine K	v	Upravni stroški K	v	Tekoče število
1	Bovec	112	37	—	149	172	56	—	—	—	—	—	—	41	60	886	75	1
2	Gorica (ljudska p.)	1.819	147	113	1.853	5.036	23	2.800	—	7.063	91	1.415	80	4.763	99	11.696	26	2
3	Gorica (Trg.-obrt. z.)	1.739	352	834	1.257	54.149	41	—	—	—	—	—	—	1.406	28	52.266	89	3
4	Kobarid	407	72	10	469	3.612	82	—	—	—	—	—	—	203	41	1.734	71	4
5	Komen	126	46	2	170	232	40	—	—	—	—	—	—	27	84	166	15	5
6	Koper	680	132	14	798	2.013	49	485	39	—	—	1.000	—	196	96	2.540	01	6
7	Marezige	130	43	1	172	395	77	—	—	—	—	—	—	2	01	177	45	7
8	Nabrežina	119	23	3	139	230	63	80	—	—	—	100	—	17	73	178	22	8
9	Pazin	706	40	32	714	415	33	550	—	—	—	200	—	99	75	4.337	62	9
10	Podgrad	500	45	9	536	1.614	24	220	—	—	—	436	—	267	24	1.902	25	10
11	Pulj	915	54	24	945	785	92	550	—	—	—	200	—	232	26	7.753	69	11
12	Selo	86	15	2	99	179	82	—	—	—	—	—	—	8	16	194	03	12
13	Sežana	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
14	Skrilje	64	29	4	93	52	55	—	—	—	—	—	—	1	90	187	13	14
15	Tolmin	600	50	12	655	1.400	—	1.013	98	377	50	—	—	971	09	3.196	71	15
16	Volosko	912	258	51	1.119	7.000	—	1.000	—	802	56	1.685	82	1.078	26	1 641	52	16
	Skupaj	8.915	1.343	1.111	9.168	77.291	17	6.699	37	8.243	97	5.037	62	9.318	48	88.859	39	

Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic" v Celju.

Na Štajarskem.

Tekoče število	Sedež posojilnice	Zadružniki				Od dobička l. 1902 se je porabilo za												Davki in neposredne pristojbine		Upravni stroški		Tekoče število
		Koncem l. 1901	leta 1902		Koncem l. 1902	rezervno zaklado				dobrodelne namene				dividendo				nagrade								
			pristopilo	odstopilo		K	v			K	v			K	v			K	v			K	v	K	v	
1	Brežice	1.213	378	186	1.405	1.050	34			440	—			74	—			1.300	—			2.156	49	1.539	06	1
2	Celje	3.995	190	120	4.065	17.956	88			11.450	—			1.899	10			3.542	41			4.437	54	18.120	47	2
3	Dol	303	47	10	340	314	90			184	48			94	60			600	—			364	05	771	91	3
4	Fram	513	44	20	528	513	68			740	—			671	20			790	—			300	20	2.224	24	4
5	Gornja Radgona	603	75	32	646	1.871	87			370	—			—	—			404	54			494	94	1.964	29	5
6	Gornjigrad	403	14	20	397	2.384	32			135	—			522	99			1.460	—			410	21	1.351	07	6
7	Gotovlje	—	33	—	33	80	40			—	—			—	—			—	—			—	—	63	47	7
8	Jarenina	95	12	1	106	305	59			—	—			—	—			—	—			13	02	102	27	8
9	Konjice	1.048	38	51	1.035	1.056	80			1.435	71			—	—			643	61			605	86	1.384	06	9
10	Kozje	—	—	—	—	—	—			—	—			—	—			—	—			—	—	—	—	10
11	Križevci	112	32	2	153	397	98			—	—			—	—			—	—			19	67	147	06	11
12	Ljutomer	810	60	53	817	6.026	28			—	—			—	—			—	—			1.921	09	4.638	45	12
13	Makole	1.462	24	30	1.456	1.694	70			—	—			—	—			—	—			884	44	3.462	99	13
14	Maribor	2.718	202	116	2.804	8.073	23			3.170	—			5.391	96			2.300	—			3.232	99	6.667	44	14
15	Marija Snežna	386	49	23	412	152	21			—	—			—	—			400	—			125	36	1.073	61	15
16	Mozirje	1.050	51	53	1.048	399	62			—	—			—	—			—	—			2.102	39	3.208	14	16
17	Oplotnica	—	46	—	46	—	—			—	—			—	—			—	—			—	—	131	20	17
18	Ormož	700	34	53	681	461	92			900	—			—	—			100	—			928	81	3.560	74	18
19	Ormož (Okrajna)	587	168	46	709	2.547	24			391	50			—	—			—	—			289	25	1.109	14	19
20	Pišece	722	34	29	727	220	58			—	—			—	—			—	—			85	76	1.517	03	20
21	Ptuj	4.003	286	241	4.048	8.067	17			5.310	62			—	—			—	—			2.566	88	17.408	49	21
22	Rajhenburg	223	142	12	353	892	09			—	—			—	—			—	—			31	67	250	32	22
23	Rogatec	—	—	—	—	—	—			—	—			—	—			—	—			—	—	—	—	23
24	Sevnica	1.534	255	163	1.626	2.456	54			20	—			—	—			280	—			178	88	1.962	75	24
25	Slatina	467	54	7	514	291	29			251	56			—	—			—	—			116	95	1.049	52	25
26	Slovenska Bistrica	850	72	28	894	830	63			555	—			—	—			1.100	—			691	16	1.999	05	26
27	Sv. Benedikt v S. g.	35	53	7	83	9	21			—	—			—	—			—	—			3	51	247	05	27
28	Sv. Ema	68	11	—	79	97	56			—	—			—	—			—	—			1	69	81	96	28
29	Sv. Križ pri Marib.	29	3	1	31	161	33			—	—			—	—			—	—			13	34	26	99	29
30	Sv. Kunigunda n. P.	52	15	4	63	49	25			—	—			—	—			—	—			17	15	101	24	30
31	Sv. Lenart v Sl. gor.	1.241	87	70	1.258	954	78			80	—			—	—			1.260	—			589	33	1.531	29	31
32	Šmarje pri Jelšah	921	126	18	1.029	3.061	88			800	—			42	50			—	—			825	89	1.809	75	32
33	Šmartin na Paki	130	31	6	155	370	23			—	—			—	—			—	—			—	—	11	50	33
34	Šmiklavž pri Orm.	79	34	9	104	407	78			—	—			—	—			—	—			8	60	493	08	34
35	Šoštanj	1.012	61	51	1.022	534	18			510	—			—	—			—	—			610	56	1.842	82	35
36	Št. Ilj pod Turj.	79	39	3	108	165	82			—	—			—	—			—	—			32	42	151	—	36
37	Št. Ilj v Slov. gor.	98	24	3	114	110	—			20	—			—	—			56	64			?	—	108	54	37
38	Št. Peter pod sv. g.	123	40	6	194	313	59			—	—			—	—			—	—			28	32	205	—	38
39	Trbovlje	88	10	3	95	1.266	—			303	74			72	—			1.200	—			233	71	590	30	39
40	Velenje	—	—	—	—	—	—			—	—			—	—			—	—			—	—	—	—	40
41	Videm	—	—	—	—	—	—			—	—			—	—			—	—			—	—	—	—	41
42	Vitanje	785	42	22	805	340	11			—	—			—	—			—	—			519	44	2.156	33	42
43	Vojnik	357	42	7	392	600	43			147	—			50	25			340	—			148	65	531	42	43
44	Vransko	573	52	29	596	6.395	73			1.180	—			209	—			740	—			766	59	912	80	44
45	Žalec	1.033	86	44	1.075	4.787	10			2.540	—			—	—			1.000	—			1.236	24	4.494	48	45
	Skupaj	30.500	3.096	1.579	32.046	77.671	24			30.934	61			9.027	60			17.517	20			26.993	05	91.002	32	

Skupni pregled.

Lastno in tuje imetje ter ostala pasiva

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic" v Celju.

Tekoče število	Dežela	Število posojilnic z zavezo	Število posojilnic o.	Število posojilnic Skupno	A. Lastno imetje koncem leta 1902: Število deležev	Deleži leta 1902 vplačani K	Deleži leta 1902 vplačani v	Deleži leta 1902 izplačani K	Deleži leta 1902 izplačani v	Stanje koncem leta 1902 z obrestmi vred K	Stanje koncem leta 1902 z obrestmi vred v	Rezervni zakladi K	Rezervni zakladi v	Skupno lastno imetje K	Skupno lastno imetje v	B. Tuje imetje leta 1902 — Hranilne vloge — v teku leta vplačane K	v	izplačane K	v	Stanje koncem leta 1902 s kapitalizovanimi obrestmi vred K	v	Obrestna mera %	Izposojila — V teku leta 1902 prejeta K	v	Stanje koncem leta 1902 K	v	Skupno tuje imetje K	v	Na 1 krono lastnega imetja pride tujega	C. Ostala pasiva: Dobiček K	v	Predplačane obresti K	v	Razna druga K	v	Skupna pasiva K	v	Tekoče število
1	Koroška	22	1	23	8.364	3.024	—	4.069	22	212.752	15	178.694	41	391.446	56	1,155.397	08	950.211	28	4,710.165	80	4·13	22.356	28	36.591	68	4,746.757	48	12·12	19.479	76	13.895	59	185	77	5,171.765	16	1
2	Kranjska	23	7	30	18.946	33.701	49	19.621	89	436.405	89	599.509	—	1,035.914	89	10,290.441	03	7,855.754	84	20,057.333	28	4·49	1,221.290	96	269.086	11	20,326.419	39	19·62	120.380	68	80.773	24	45.472	41	21,608.960	61	2
3	Primorska	11	5	16	11.556	203.994	28	416.328	80	568.069	11	157.787	81	725.856	92	4,108.489	38	2,627.665	24	5,780.336	30	4·84	673.503	41	301.715	61	6,082.051	91	8·38	90.208	22	27.322	21	2.571	36	6,928.010	62	3
4	Štajarska	44	1	45	37.744	39.420	02	31.192	16	642.090	34	1,298.730	34	1,940.820	68	7,208.129	38	6,511.665	31	19,147.697	13	4·52	92.163	—	262.467	07	19,410.164	20	10·—	135.060	47	107.115	24	655	25	21,593.815	84	4
	Skupaj	100	14	114	76.610	280.139	79	471.212	07	1,859.317	49	2,234.721	56	4,094.039	05	22,762.456	87	17,945.296	67	49,695.532	51	4·49	2,009.313	65	869.860	47	50,565.392	98	12·35	365.129	13	229.106	28	48.884	79	55.302.552	23	

Posojila in druga aktiva

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic" v Celju.

Tekoče število	Dežela	A. Posojila: V teku leta 1902 dana K	v	V teku leta 1902 vrnena K	v	Koncem leta 1902 stanje K	v	Koncem leta 1902 število dolžnikov	Koncem leta 1902 povprečno posojilo K	v	Obrestna mera najvišja	Obrestna mera najnižja	B. Druga aktiva: Zaostale obresti K	v	Naloženi denarji z obrestmi vred K	v	Nepremičnine K	v	Inventar K	v	Vrednost papirjev K	v	Ostala aktiva K	v	Gotovina K	v	Skupna aktiva K	v	Tekoče število
1	Koroška	743.026	99	494.730	29	3,964.343	05	6.824	580	94	5·28	4·32	122.349	02	758.183	82	195.317	81	7.560	83	—	—	5.486	59	118.524	04	5,171.765	16	1
2	Kranjska	8,749.793	72	6,052.582	15	17,646.884	49	15.022	1.174	73	5·80	5·44	301.578	62	2,737.729	70	249.894	28	18.967	77	154.220	40	58.598	19	441.087	16	21,608.960	61	2
3	Primorska	1,998.215	81	1,195.349	14	5,761.615	48	8.357	689	43	6·08	5·68	125.514	06	544.187	51	315.697	27	11.171	99	30.494	59	13.292	65	126.037	07	6,928.010	62	3
4	Štajarska	3,967.840	28	2,467.500	41	15,335.616	53	29.178	525	58	5·85	5·61	340.381	—	2,683.430	84	1,722.278	36	26.142	66	740.619	95	375.371	88	369.974	62	21.593.815	84	4
	Skupaj	15,458.876	80	10,210.161	99	42,708.459	55	59.381	719	23	5·75	5·26	889.822	70	6,723.531	87	2,483.187	72	63.843	25	925.334	94	452.749	31	1,055.622	89	55,302.552	23	

Skupni pregled.

Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški

posojilnic, ki so član „Zveze slovenskih posojilnic" v Celju.

Tekoče število	Dežela	Zadružniki				Od dobička l. 1902 se je porabilo za												Tekoče število
		Koncem l. 1901	leta 1902 pristopilo	leta 1902 odstopilo	Koncem l. 1902	rezervno zaklado K	rezervno zaklado v	dobrodelne namene K	dobrodelne namene v	dividendo K	dividendo v	nagrade K	nagrade v	Davki in neposredne pristojbine K	Davki in neposredne pristojbine v	Upravni stroški K	Upravni stroški v	
1	Koroška	7.540	471	343	7.284	10.835	18	5.511	69	597	-	3.132	89	6.784	64	17.721	84	1
2	Kranjska	14.095	1.826	666	15.738	83.181	34	11.455	55	15.253	62	13.179	—	25.426	71	73.165	12	2
3	Primorska	8.915	1.343	1.111	9.168	77.291	17	6.699	37	8.243	97	5.037	62	9.318	48	88.859	39	3
4	Štajarska	30.500	3.096	1.579	32.046	77.671	24	30.934	61	9.027	60	17.517	20	26.993	05	91.002	32	4
	Skupaj . .	61.050	6.736	3.699	64.236	248.978	93	54.601	22	33.122	19	38.866	71	68.522	88	270.748	67	

Zaključek.

Kakor vsako leto, je za boljše in lažje razumevanje statistike potrebnih tudi letos nekaj opomb in razjasnil.

V splošnem moram omeniti, da iz računskih zaključkov posojilnic žal tudi to pot nisem posnel, da bi se vse posojilnice zanimale za nasvete, katere dobivajo vsako leto na tem mestu, kar nekaterim pač ne dela nikake časti in da računski zaključki ter z istimi vred statistični podatki tako dolgo ne bodo zavsem popolni, dokler se vse članice ne bodo strogo ravnale po onih naukih, katere jim dajemo ustmeno in pismeno leto za letom.

Želimo, da bi se te zaključne besede letos, ko završuje «Zveza slovenskih posojilnic» dvajset let svojega obstanka in podaja pričujoči «Letopis» morebiti kot zadnji v sedajšnji svoji obliki, od vseh onih posojilnic, katerim so namenjene, pravilno razumevale ter tudi temu primerno uvaževale.

Imenik:

Gledé imenika opozarjam zopet na vse ono, kar sem na tem mestu pisal v lanskem letniku in česar zaradi obširnosti ne kaže vnovič ponavljati.

Promet:

Isto kakor glede imenika, velja tudi zaradi prometa. Pojma promet še vedno ne shvatajo pravilno vse posojilnice, ker se niti ne potrudijo, da bi prečitale vsaj enkrat naš tozadevni pouk in kažejo z napačnimi poročili v tem oziru le svojo nevednost in brezbrižnost.

Promet tvori: gotovina poprejšnjega leta, prištevši k istej vse prejemke in vse izdatke tekočega leta. Gotovina, ki ostane ob sklepu tekočega leta, se ne všteva v promet, ker ista resnično ne tvori v tekočem letu še nobenega prometa, ampak se prenese, kakor zgoraj povedano, v prvo postavko prejemkov bodočega leta. To zapomniti si, pač ni pretežavno in kdor se potrudi in to le enkrat pazno prečita, tega načela tudi nikoli ne bode pozabil. Seveda je treba čitati!

Lastno in tuje imetje:

Na vsakem računskem zaključku mora biti razvidno po § 22. zadružnega zakona od 9. aprila 1873, drž. zak. štev. 70, poleg števila zadružnikov tudi število deležev, ne gledé na to, ako ima vsak zadružnik le eden delež ali več.

To poročilo pa naj bode na vsakem računskem zaključku kot posebno poročilo pred denarnim prometom posebej navedeno na prvi strani računa, da ni potreba iskati tozadevnih številk še-le v prometu ali v bilanci. Pri nekaterih računih pa teh številk sploh ni iz računa posneti, kar je po navedenem paragrafu zadružnega zakona naravnost nedopustno in kaznjivo.

Nekatere posojilnice imajo v tem oziru napačna poročila, meneč, da se za to nihče ne briga; zopet druge pa navajajo namesto števila deležev znesek vplačanih deležev, kar

je načelno napačno. Znesek vplačanih deležev se najde itak v bilanci med pasivami, med tem ko zahteva zakon v napominanem poročilu izrecno navedenje števila deležev in ne vplačane vsote istih.

V rubrike: vplačane in izplačane hranilne vloge ter stanje istih koncem leta, sem vštevał deloma tudi reeskompt.

Iz marsikaterega računskega zaključka ni razvidna obrestna mera hranilnih vlog. Tudi to poročilo ni le samo važno, ampak je naravnost potrebno, da se izogne s tem dolgotrajnemu poizvedovanju in dopisovanju.

Med izposojili so zapopadeni vknjiženi dolgovi na hišah in posestvih posojilnic, ponekod pa deloma tudi reeskompt, kjer je bilo smatrati, da ne spada isti v rubrike hranilnih vlog.

Gledé imenovanja rubrike: predplačane obresti posojil, je treba omeniti, da ni pravilno, ako se reče v bilanci med pasivami: predplačane obresti dolgov, ker zadevne vsote, na katere se nanašajo predplačane obresti posojil, niso posojilnični dolgovi, ampak so posojilnična aktiva, torej se mora reči pri predplačanih obresti gledé teh aktiv: predplačane obresti posojil, kar je edino pravo in razumljivo.

V rubriki: razna druga, so zapopadene najraznovrstnejše postavke kakor: prehodni zneski, predplačane najemnine, zaostale obresti izposojil, vknjiženi dolgovi, neporabljen čisti dobiček poprejšnjega leta, še ne plačani stroški za obdelovanje posestev, nevzdignena darila za dobrodelne namene, neizplačane nagrade, še neplačan davek, predplačani prejemki iz nepremičnin i. t. d. Sploh so zapopadene v tej rubriki vse one postavke, katerih po njihovem bistvu ni mogoče uvrstiti v nobeno ostalih rubrik dotične tabele.

Posojila in druga aktiva:

Iz marsikaterega računskega zaključka ni bilo mogoče posneti števila dolžnikov, ker se, kakor rečeno, posojilnice gledé poročil ne drže in ne morejo v svoji stari konservativnosti in ukoreninjeni navadi oprijeti onega obrazca, ki ga v «Letopisu» vsako leto ponavljamo.

Kjer torej iz računskega sklepa število dolžnikov ni posebej razvidno, sem smatral, da je vsak zadružnik tudi dolžnik ter sem vzel število zadružnikov ali pa deležev tudi za število dolžnikov, kar pa pravzaprav ne odgovarja povsod resničnemu stanju, ker gotovo ni vsaj povsod vsak zadružnik tudi dolžnik posojilnice in bi to tudi nikjer ne smelo biti. Potrebno je torej, da se tudi število dolžnikov v poročilu letnega računa naznani posebej.

Enako, kakor ni pri lastnem in tujem imetju razvidna obrestna mera hranilnih vlog, ni marsikje razvidna tudi obrestna mera za posojila, kar je tudi neodpustljivo. Na vsakem računskem zaključku naj bodo posebej razvidne vse eventualne mere gledé deležev, vlog in posojil, izposojil, tekočih računov i. t. d. Kjer iz letošnjega računa nisem mogel posneti obrestne mere, sem smatral, da je ostala ista neizpremenjena in sem vzel število iz lanskoletnega «Letopisa».

V rubriki: ostala aktiva, so zapopadene postavke kakor: predplačane obresti izposojil, predplačani davki, prehodnji zneski, zaloge kolekov in tiskovin, nepovrnjeni stroški, zaostala najemnina, neprodani pridelki, predplačani sodni stroški, predplačani ekspenzarji in zavarovalnine, predplačane obresti reeskomptov, predplačana stanarina, vadiji, rezervni zakladi, izguba in skratka vse one številke, katerih ni bilo mogoče uvrstiti v katero ostalih rubrik, tabel za posojila in druga aktiva, ali katere po svojem bistvu ne spadajo v katero drugih rubrik.

Zadružniki, dobiček, davki, pristojbine, upravni stroški:

Zapazil sem na nekaterih računih, da smatrajo posojilnice poročilo o pristopivših in izstopivših zadružnikih ter o stanju istih ob sklepu leta za silno malo važno, dasi je isto, kakor v tem članku že od začetka omenjeno, naravnost predpisano po zadružnem zakonu. Našel sem, da se ne strinja naznanilo o številu zadružnikov poprejšnjega leta z enakim naznanilom, katero se ponavlja, v tekočem letu, kar je, ako se posebej na dotičnem mestu ne pojasni, popolnoma nerazumljivo. Pričakovati je torej, da bodo ta poročila v bodoče bolj točna in zanesljiva.

Kjer iz računskega zaključka ni razvidna nikaka razdelitev čistega dobička po občnem zboru, sem smatral, da se je pridjal ves čisti dobiček rezervnemu zakladu. Samo ob sebi se pa razume, da gre pri posojilnicah Raiffeisenovkah ves čisti dobiček v rezervo že po zakonitih določilih.

Za dobrodelne namene in nagrade dovoljujejo nekatere posojilnice po svojih pravilih prispevke iz tekočih prejemkov že med letom in ne še-le ob sklepu leta iz čistega dobička. Ti zneski pridejo seveda v izgubo in se za toliko zmanjša čisti dobiček. Vsled tega so na tej tabeli zadevne rubrike prazne.

Ponekod se deleži obrestujejo in dotične posojilnice ne določujejo potem pri občnem zboru deležem nikake dividende. Par posojilnic pa je, katere dajejo deležem poleg navadnih obresti povrh še dividendo, kakor sklene občni zbor. Največ pa je takih posojilnic, ki ne dajejo deležem nikakih obresti in nikake dividende, kar je zelo požrtvovalno zlasti pri malih posojilnicah prva leta njihovega obstanka, da se tem hitreje okrepi rezervni zaklad.

V denarnem prometu morajo biti med izdatki natančno specificirani plačani davki, da se razvidi, koliko je plačala posojilnica neposrednih pristojbin, rentnine, pridobnine in eventualnega zemljiškega, hišnonajemninskega in drugih davkov. Ta specifikacija je potrebna tudi zaraditega, ker je važna pri izdelovanju napovedi za pridobnino in da se izogne tako posojilnica, kakor tudi «Zveza» in davčno nadzorstvo zamudnim poizvedovanjem.

V rubriki: upravni stroški so zapopadene tudi one nagrade in darila za različne dobrodelne namene, katere je dovolila posojilnica že med letom in ki ne pridejo zaradi tega v poštev pri razdeljevanju čistega dobička.

V splošnem je potrebno, da tu povdarjam, da imajo nekatere posojilnice, kakor kažejo tabele, silno visoko razmerje med lastnim in tujim premoženjem, to pa zaradi tega, ker imajo ponajveč prenizke deleže in na drugi strani ogromno izposojil ali hranilnih vlog. Razmerje med lastnim in tujim premoženjem bi naj bilo razdeljeno tako, da pride pri posojilnicah z neomejeno zavezo na 1 K lastnega imetja do 15 K tujega imetja, medtem ko naj bi bilo razmerje med lastnim in tujim imetjem pri posojilnicah z omejeno zavezo kakor 1 : 10.

One posojilnice, ki imajo izločene rezervne zaklade, naj iste vendar zaračunavajo tudi v bilanci med aktivami in pasivami, ker je naravno, da spadajo skupaj vsa aktiva in vsa pasiva brez izjeme v bilanco in ne gledé na to, ako se vodi za iste še poseben račun dobička in izgube in posebna špecijalna bilanca.

Par posojilnic je, ki imajo silno visoka posojila in nerazmerno visoko povprečno posojilo. Naše posojilnice ne smejo nikdar pozabiti, da so le posojilnice in nič druzega, da se ne smejo spuščati v špekulativna podjetja, da je njih namen v prvi vrsti pomagati kmetu, obrtniku in trgovcu z malimi posojili in da je treba prepustiti dajanje visokih posojil, ki se navadno tudi kmalu ne povrnejo, večjim hranilnicam, bankam i. t. d. Posojilnice naj imajo precejšnji del svojega denarja razmeroma vedno mobilen in naj ne zabijejo visokih vsot le na eno podjetje ali enemu zadružniku.

Slednjič priporočam vsem posojilnicam, ki razglašajo svoj računski zaključek v drugačni obliki, naj se v bodoče ravnajo po našem uzorcu, katerega na koncu «Letopisa» zopet priobčujemo in naj ne izpustijo v računu ničesar, kar na istega spada, in kar je za poročilo potrebno. Samo ob sebi se razume, da velja za večje zavode lahko izjema, vendar velja tudi istim naš opomin, naj bodo na računu vsi oni podatki, katere zahteva zakon in katere potrebujemo mi za «Letopis». Na nobenem računskem zaključku tudi ne sme manjkati naznanilo, da je posojilnica član «Zveze slovenskih posojilnic» in da je le-ta izvršila predpisano revizijo.

Nikakor ne morem zaključiti svojih opazk, da ne bi tudi letos potožil, koliko težav in pisarij sem imel, predno sem dobil od posojilnic računske zaključke. Posojilnice naj nikdar ne pozabijo, da se zrcali vse njihovo delovanje v vsakoletnem računskem zaključku in da predočuje računski sklep nekako obličje cele posojilnice in njenih funkcijonarjev. Zato pa naj posojilnice tudi skrbé, da izgotovijo svoje računske zaključke do one dobe, kakor jim predpisujejo pravila; potem ne bodo imele sitnosti ne posojilnica, ne «Zveza» in nobena oblast, katerim so dolžne dajati posojilnice razne podatke.

Ko zaključujem pričujoči «Letopis», naj omenim z veseljem, da se začenja ponosno dvigati iz tal v eni najlepših ulic mesta Celje «Zvezna» hiša, v katerej se nastanijo že prihodnje leto «Zvezne» pisarne, «Zvezna» tiskarna in knjigoveznica ter potrebna stanovanja in s tem bode naša tudi sicer najstarejša «Zveza» prva, ki bode imela lastno hišo. Sliko bodočega našega doma prinašamo v prvem delu tega spisa.

H koncu pa bodi omenjeno tudi dejstvo, da se kot posledica uveljavljenja revizijskega zakona in naredeb preosnuje dosedanje društvo tako, da bode sprejemala «Zveza» lahko za člane zadruge vsake vrste. Tako preosnovana «Zveza» in njena Centralna blagajna (Posojilnica v Celju) začnete delovati že v tem letu in izpolni s tem «Zveza» vse svoje obljube, katere je dala v tem oziru v minolih letih ter ustreže s tem najrazličnejšim željam svojih članov.

Dal Bog, da bi preosnovana «Zveza» krepko napredovala ter bila za vedno dika in ponos svojih ustanoviteljev in sedanjih voditeljev, svojih zadružnikov ter slovenskega posojilništva sploh.

V CELJU, meseca junija 1903.

Franjo Jošt.

Zapisnik

o rednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“, kateri se je vršil v četrtek, dne 11. septembra 1902, ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika oz. revizorja.
3. Poročilo računskih pregledovalcev.
4. Nadomestna volitev v odbor.
5. Volitev pododbora za Koroško.
6. Razni nasveti.

K točki 1. Poročilo predsednika.

Zastopane so deloma po odposlanih zastopnikih, deloma po pooblaščencih naslednje posojilnice:

Iz Koroškega:

hranilnico in posojilnico v Klečah;
posojilnico v Št. Jakobu v Rožni dolini;
hranilnico in posojilnico v Št. Lenartu pri sedmih studencih;
hranilnico in posojilnico v Šmihelu pri Pliberku;
hranilnico in posojilnico v Spodnjem Dravogradu in
hranilnico in posojilnico v Ziljski Bistrici zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt.

Iz Kranjskega:

posojilnico na Bledu zastopa kot pooblaščenec g. Mih. Vošnjak;
posojilnico v Črnomlju zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Trnovem pri Ilirski Bistrici zastopa g. Ivan Valenčič;
centralno posojilnico slovensko v Krškem in
okrajno posojilnico v Krškem zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
kmetsko posojilnico ljubljanske okolice zastopa g. Josip Dodič;
notranjsko posojilnico v Postojni;
narodno hranilnico in posojilnico v Radečah in
posojilnico v Trebnjem zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Velikih Laščah zastopa kot pooblaščenec g. dr. Ivan Dečko.

Iz Primorskega:

goriško ljudsko posojilnico in
trgovsko obrtno zadrugo v Gorici zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
hranilno in posojilno društvo v Nabrežini zastopa g. Andrej Štupica;
posojilnico in hranilnico v Podgradu zastopa kot pooblaščenec g. I. Valenčič;

istarsko posujilnico u Puli zastopa kot pooblaščenec g. Mih. Vošnjak;
posojilnico v Selu na Vipavskem zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Volovskem zastopa kot pooblaščenec g. dr. Ivan Dečko.

Iz Štajarskega:

posojilnico v Brežicah zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Celju zastopajo gg. dr. Ivan Dečko, profesor Josip Kožuh in Mihael Vošnjak;
posojilnico na Dolu zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Framu zastopa g. Mihael Turner;
posojilnico v Gornji Radgoni zastopa kot pooblaščenec g. Mih. Vošnjak;
posojilnico v Konjicah in
posojilnico v Marnbergu zastopa kot pooblaščenec g. dr. Ivan Dečko;
hranilnico in posojilnico pri Mariji Snežni zastopa kot pooblaščenec g. Fr. Jošt;
posojilnico v Ormožu zastopa kot pooblaščenec g. Mih. Vošnjak;
okrajno posojilnico v Ormožu zastopa kot pooblaščenec g. dr. Ivan Dečko;
posojilnico v Rajhenburgu,
posojilno in hranilno društvo pri Sv. Emi in
hranilnico in posojilnico v Šmarju zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Šoštanju zastopa kot pooblaščenec g. Mih. Vošnjak;
posojilnico za slovenjegraški okraj v Št. Ilju pod Turjakom in
posojilnico v Vitanju zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;
posojilnico v Vojniku zastopa g. Anton Brezovnik;
posojilnico na Vranskem zastopata gg. Karol Schwentner in Franc Schaur.

Predsednik g. Mih. Vošnjak konštatuje, da je občni zbor v zmislu § 14. društvenih pravil pravilno sklepčen, ker je zastopanih pri zborovanju 41 izmed 101 v «Zvezi» stoječih posojilnic ter otvori občni zbor.

V začetku pozdravi predsednik prisrčno vse navzoče zborovalce.

Predno preide na dnevni red, omeni, da je umrl v soboto dne 6. septembra 1902 v Mariboru tajnik mariborske posojilnice, g. Pavel Simon. On je bil marljiv buditelj na posojilniškem polju ob času, ko slovensko posojilništvo še ni bilo tako razvito. Gospodu predsedniku je pomagal tudi pri ustanovitvi naše «Zveze» in je bil prvi društveni revizor, zlasti za posojilnice na Koroškem; zaraditega pozove predsednik zborovalce, da izrazi današnji občni zbor na tej izgubi svoje sočutje s tem, da zakliče pokojniku: «Blag mu spomin; slava!» ter da se to zabilježi v zapisnik občnega zbora.

Nadaljujoč pravi predsednik: «Moje poročilo ne more biti obširno, ker bode o delovanju «Zveze» obširneje poročal tajnik in revizor. Vendar pa hočem omeniti nekatere stvari in sicer v prvi vrsti dejstvo, da se razna nasprotstva na posojilniškem polju žal vedno bolj in bolj širijo ter se ista zagovarjajo celo tudi po nekaterih domačih časopisih. Od neke strani se silno propagira Raiffeisenov sistem in se misli, da se bode edino le z Raiffeisenovkami rešilo naš narod.

Omenjeno nasprotovanje se je porodilo sprva na Kranjskem in se je žal preneslo deloma tudi že k nam na Štajarsko. Vse to nasprotovanje pa ni nič druzega nego skrito politično gibanje, za katero se pa prvotni ustanovitelji starih posojilnic niso brigali.

Naša «Zveza» kot taka torej obžaluje ta žalostni pojav in mora želeti, da bi se ta škodljivi rak ne zajedal dalje v naše delovanje na denarnem polju».

Predsednik pravi, da se je zelo začudil, ko je izvedel, da celo neki ljubljanski strokovni list tako čudno piše o sedanjem posojilništvu in da isti povdarja, da bode Raiffeisenov sistem vse rešil. Govornik pravi, da sme v imenu zborovalcev izreči obžalovanje na tem rovanju na narodno-gospodarskem polju in pričakuje, da zavodi, ki so v

naši «Zvezi», ostanejo zvesti našim načelom, ki niso goli Raiffeisenovi pa tudi ne Schultze-Delitzschevi. Politika nas ne sme nič brigati, potem bodo naše posojilnice še bolj napredovale in se tem lepše razvijale.

Gledé Raiffeisenovih posojilnic pravi predsednik, da prizna istim sicer nekatere prednosti, da pa imajo tudi naše stare posojilnice skoraj vse iste znake, katere morajo izrecno obsežene imeti v pravilih Raiffeisenovke samo s tem razločkom, da n. pr. ne morejo in ne smejo Raiffeisenovke nič razdeliti v dobrodelne namene, medtem ko naše stare posojilnice leto za letom darujejo velike vsote, katere pridejo v prid mnogim revnim dijakom in najraznovrstnejšim dobrodelnim napravam in omogočujejo njih gmotni obstanek.

Ako se hoče osnovati kaka mala posojilnica v kraju, kjer je faktična potreba, gotovo nobeden pameten človek ne bo nasprotoval, ako se tudi po Raiffeisenovem principu osnuje; ako pa faktične potrebe ni za ustanovitev, naj se rajši opusti snovanje, ker goli politični uzroki bi ne smeli biti povod za ustanovitev denarnega zavoda.

K točki 2. Poročilo tajnika ozir. revizorja.

Tajnik in revizor g. Franjo Jošt je poročal kakor sledi:

Ob sklepu leta 1901 je štela «Zveza» 102 posojilnici.

Leta 1902 sta izstopili na Kranjskem dve posojilnici in sicer ena iz malenkostnih uzrokov, ki niso vredni, da bi se zapisali, druga vsled odhoda svojega ustanovitelja in načelnika.

Od koroških posojilnic ni oficijelno izstopa naznanila še nobena, dasi se je v tej kronovini pojavilo žalibog neko gibanje v slovenskih krogih, o katerem sem omenil že pri lanskoletnem občnem zboru in katero stremi za tem, da odcepi koroške slovenske posojilnice, ki so se po večini osnovale z sodelovanjem in pomočjo naše «Zveze», od te «Zveze» ter iste priklopi nemškemu društvu «Centralkassenverband» v Celovcu. Ta «Centralkassenverband» snuje namreč posojilnice po Raiffeisenovem sistemu tudi po slovenskem delu Koroške ter so se po njegovem prizadevanju ustanovile tudi že na slovenskem Koroškem dosedaj tri posojilnice, ki niso več pristopile naši «Zvezi», kar sem moral tudi v Letopisu posebej omeniti.

Pristopili sta pa «Zvezi» nanovo letos dve posojilnici na Primorskem in sicer Selo in Skrilje na Vipavskem, kateri delujeta že dve ozir. tri leta, tako, da šteje «Zveza» danes obstoječih in registrovanih 101 posojilnic in sicer: na Koroškem 20, na Kranjskem 26, na Primorskem 14 in na Štajarskem 41.

Veliko lepše bi seveda ilustrovalo naše razmere, ako bi bile vsaj vse štajarske posojilnice združene v našej domačej «Zvezi», kar pa žalibog ni.

Priprave za osnutje posojilnic z «Zvezno» pomočjo se delajo še v Kanalski dolini na Koroškem in sicer v Žabnicah pod sv. Višarijami in že osnovani, ne pa še registrovani sta tudi hranilnica in posojilnica v Gotovljah ter Šaleška posojilnica v Velenju na Štajarskem, obe po sistemu Raiffeisen. Ker bodo poslednje tri začele poslovati v teku tega leta, bode število «Zveznih» članic naraslo do sklepa leta 1902 na lep broj 104. Upam tudi, da bodo vse te posojilnice, ki so po večini v prav zanesljivih in spretnih rokah, ostale zveste naši «Zvezi».

Ako se pa rodoljubi oglasijo še iz kakega drugega kraja, kjer so dani pogoji za ustanovitev ter uspešno napredovanje posojilnice, bodemo takšno prizadevanje po svojih močeh kakor dosedaj vedno radi podpirali.

Gledé registrovanja novih posojilnic smo imeli v tem letu hude boje z okrožnim kot trgovinskim sodiščem v Celju, katero se je kar naenkrat postavilo na stališče, da naše posojilnice ne bi smele sprejemati več hranilnih vlog, ako si ne pridobe zato od ministrstva posebne koncesije. Samo ob sebi se razume, da bi uničila taka razlaga zadružnega zakona, ako bi obveljala, obstanek vseh dosedanjih ter oživotvorenje snujočih se posojilnic. Zaraditega pa te neopravičene brce celjskega okrožnega sodišča nismo

vteknili molče v žep, nego smo se pritožili na višje deželno sodišče v Gradcu, katero je sicer sklep prve inštance tudi potrdilo. Še-le najvišje sodišče na Dunaju je izreklo z odločbo od 5. avgusta 1902, št. 11.195, da je taka razlaga zadružnega zakona popolnoma kriva ter da morajo trgovska sodišča registrovati posojilnice, ne da bi morale one poprej dokazati, da so si pridobile koncesijo za sprejemanje hranilnih vlog od ministrstva. Trgovska sodišča pa bi morala registrovati nove posojilnice tudi v slučaju, če bi koncesija zares potrebna bila, ne da bi se posojilnica katera se še-le snuje morala s tako eventualno koncesijo izkazati že naprej.

Razen navedenih rekurzov pa smo v tej zadevi podali po naših poslancih v državnem zboru tudi dobro ilustrovano interpelacijo, katero so priobčili svoj čas naši slovenski časopisi. Ker je ta zadeva načelne važnosti in utegne zanimati marsikaterega posojilničarja, objavimo vsebino rekurzov in interpelacijo v letošnjem «Letopisu», ki se ravnokar tiska in izide v par tednih.

Na Koroškem so začela ponekod sodišča slovenskim posojilnicam silno kljubovati. Tako je n. pr. okrajno sodišče v Borovljah odreklo vknjižbo nekaterih dolžnih pisem hranilnici in posojilnici v Glinjah zaraditega, ker je bil dolžnik na dolžnih pismih podpisan drugače (namreč popolnoma pravilno po slovenskem pravopisu), kakor je bilo spakedrano njegovo ime v zemljiški knjigi, namreč brez lastnikove krivde ponemčeno.

Tudi v tej zadevi smo se za imenovani denarni zavod pritožili na deželno sodišče v Celovcu, obenem smo pa uložili po državnem poslancu dvornemu svetovalcu gospodu dr. Miroslavu Ploj ostro pritožbo naravnost na pravosodno ministrstvo. Uspeh je bil nepričakovano nagel in povsem ugoden in že v par dneh je dobilo okrajno sodišče v Borovljah vsled rešitve rekurza nalog, da dotična dolžna pisma nemudoma vknjiži, kajti prošnjika ne zadene krivda, ako se je njegovo ime samolastno po uradnikih, ki slovenski ne znajo, ali naš jezik iz neumnega sovraštva mrzijo, popačilo v zemljiških knjigah. Seveda je imela posojilnica pri tem precej stroškov, katerih jej nihče ne povrne, povrh pa še mnogo neljubih sitnosti.

Tudi besedilo teh pritožb smo obelodanili zaradi njih važnosti v koroškem listu «Mir». Oboje pa prinese tudi še «Letopis».

Poleg teh važnejših opravil smo izdelovali posojilnicam davčne napovedi, rekurze zoper nepravilno odmerjanje pridobninskega davka in razne druge pritožbe v zadevi slovenskega uradovanja, ker je še vedno precej takšnih uradov, med njimi tudi državnih, v vseh kronovinah, kjer so «Zvezne» posojilnice, ki nočejo posojilnicam pošiljati slovenskih dopisov in občevati ž njimi v slovenskem, t. j. njihovem uradnem jeziku.

Uradna korespondenca se je proti onej poprejšnjih let znatno pomnožila in je bila moja posebna skrb, odgovarjati posojilnicam na razna njihova vprašanja kolikor mogoče najhitreje.

Pri tem delu in povodom revizij sem se prepričal, da one posojilnice, ki se obračajo na «Zvezo» pogosto za kak svet, po navadi tudi pravilno poslujejo, medtem ko sem pri onih, ki ne čutijo nikdar potrebe, da bi kaj vprašale, našel marsikatero grdo napako, bodisi gledé knjigovodstva, bodisi gledé splošnega uradovanja, katero sem že poprej enkrat, ali pa tudi celo večkrat moral grajati. Prav naravnost povem, da imam s takšnimi posojilnicami, katere se «Zveze» pogosto spominjajo, zares veliko veselja, ker vidim, da si resno prizadevajo, imeti svoje stvari vedno v lepem redu. Upam, da bodo tem sledile tudi ostale, katerim veljajo te moje besede.

Gledé snovanja novih posojilnic se mi zdi potrebno na tem mestu še omeniti, da se nam od gotove strani na Štajarskem kaj rado, dasi popolnoma brez uzroka, očita, da ne pospešujemo snovanja novih posojilnic. Ta trditev pa je popolnoma neresnična, kajti že večkrat in pri raznih prilikah smo ponovno poudarjali, da je «Zveza» v vsakem oziru rada na pomoč. Pač pa se je treba oglasiti, kajti želj, katerih nam nikdo ne izrazi, vendar ne moremo spoznati ter jim ustrezati.

Omenim še, da je snovanje Raiffeisenovk zlasti v mariborskem okraju potrebno, ker rastejo baš tu nemške posojilnice, ki se snujejo z deželnim denarjem, kakor gobe po dežju. V mariborskem okraju je kakih 20 posojilnic; od teh so pa žal le štiri ali pet v zanesljivih slovenskih rokah; dve sem jaz ustanovil, namreč v Št. Ilju v Slovenskih goricah in v Jarenini, ki obe prav lepo napredujeta. Vsi drugi denarni zavodi v tem okraju pa so našim težnjam nasprotni, dasi imajo svoj sedež in delokrog na slovenski grudi in med slovenskim ljudstvom.

Oni gospodje torej, ki preradi ustmeno in po časopisih, kar je še bolj pohujšljivo, neopravičeno in neobjektivno kritikujejo, naj bi rajše tudi nekoliko poprijeli za delo na tem polju. Kličite nas na pomoč in mi bodemo prišli in zabavljajte le takrat, če vam bode kdo svojo pomoč brez pravega uzroka odrekel. Ako se pa od nikoder nihče ne oglasi, ne more niti tajnik dzir. revizor, niti «Zveza» sama delati čudežev, kajti posojilnica se ne vsadi kakor kak divjak, ki potem samoraslo poganja neplodovite svoje vršiče, ampak za snovanje posojilnice je najpoprej potreba poskrbeti za življenske pogoje, to je za prvotno prometno glavnico. Ničmanj važna je tudi potreba, osigurati si rodoljubnih domačinov, ki se hočejo žrtvovati ter posvetiti se hvaležnemu delu.

Ako zamorejo uspevati na slovenskih tleh in v slovenskih krajih nemške Raiffeisenovke, lahko tembolj uspevajo tudi slovenski zavodi istega sistema. Očitanje pa, da smo Celjani nasprotniki sistema malih posojilnic, to je Raiffeisenovk, je povsem neosnovano in izvira, če ne iz prevelikega strastnega strankarstva, pa vsaj iz nevednosti in nepoznanja dejanskih razmer posameznikov.

Složno moramo torej delati vsi, ako hočemo, da solidno dovršimo našo veliko narodno-gospodarsko stavbo. Ne sme se pa podirati ali izpodkopavati samovoljno temelja temu, kar so čisti rodoljubi ustvarili z velikim trudom in ponekod tudi z nemalimi žrtvami. Saj se gotovo vsak iskren rodoljub rad ponosno ozre na naše slovensko posojilništvo stare korenine, katero je obrodilo v teku tridesetih let svojega obstanka že obilo dobrega sadu in je rešilo marsikatero ped rodne nam zemlje pohlepnemu žrelu sovražnega zmaja.

Iskreno želim, da bi se me prav razumelo tam, kamor so namenjene te moje besede.

Nadalje poda tajnik in revizor g. Franjo Jošt naslednje revizijsko poročilo:

Od lanskoletnega občnega zbora pa do danes se je pregledalo 60 posojilnic. Nekaterim revizijam se je pridružil tudi pravni konzulent g. dr. Ivan Dečko.

Revizije se porazdelijo po kronovinah naslednje:

Izmed	koroških	posojilnic	je	bilo	revidiranih	. . . 16	
»	kranjskih	»	»	»	»	. . . 16	
»	primorskih	»	»	»	»	. . . 5	in
»	štajarskih	»	»	»	»	. . . 23	

O vseh revizijah se vodi natančni seznam, iz katerega se razvidi, katere posojilnice, po kaki vrsti in ob katerem času so bile revidirane in je ta seznam na željo na razpolaganje. O posameznih revizijah se je poročalo po potrebi društvenemu odboru. V splošnem se zamore z veseljem konštatovati, da velika večina naših posojilnic sedaj že pravilno uraduje, dasi bi se bilo ponekod lahko že marsikaj zboljšalo, kar sem grajal že po večkrat.

Vsa aktiva v «Zvezi stoječih posojilnic znašajo koncem leta 1901 K 48,847.442·02, medtem ko so znašala ista ob sklepu leta 1900 K 42.284.193·12, in so torej v enem letu se povišala za K 6,563.248·90. Ta vsota znači pač velikanski napredek na našem denarnem polju, kateri daje pa poklicanim načelstvom čimdalje več odgovornosti, kajti s tujim denarjem in s takimi ogromnimi vsotami je treba najvestnejše in najprevidnejše gospodariti, da se obdrži posojilništvo pri svojem dobrem imenu.

Gledé pregledovanja posojilnic je ponekod še vedno veliko neprilik in iste se bodo ponavljale sigurno še tako dolgo, dokler ne dobimo zakona o obligatorični reviziji pridobitnih in gospodarskih zadrug, kateri zakon gotovo vsi revizorji z menoj vred prav željno pričakujejo.

Dosedaj «Zveza», ki ima svojega revizorja, nima nekako prave moči, nastopiti o potrebi z vso eneržijo, ker nima na razpolaganje ravnoimenovanega zakona o obvezni reviziji. Vsekako bode pa gotovo našim posojilnicam tudi po uveljavljenju revizijskega zakona veliko ljubše, da jih bodo revidirali «Zvezni» revizorji domačini, kakor da bi prišel revidirat kak odposlanec katerekoli si bodi državne oblasti.

Žal, da moram letos poročati o dveh nesrečah, ki sta se zgodili pri dveh posojilnicah na Kranjskem vsled velike brezbrižnosti in slepega zaupanja načelstev dotičnih zavodov. Dogodila so se precejšnja poneverjenja, vsled katerih ima eden zavod izgube ca. 23.000 K, med tem ko pri drugem menda občutne izgube ne bode, ker se je vsled energične revizije še marsikaj rešilo. Revizor poroča potem podrobneje o teh poneverjenjih in razloži, kako je bilo sploh mogoče, da se je to dogodilo.

Opravičeno se je pa bati, da bode trpela silno velike izgube tudi neka štajarska posojilnica, ki se noče ravnati po sprejetih navodih vzlic temu, da smo isto v poslednjem času prav pogosto revidirali. O tej zadevi bode poročal g. pravni zastopnik pri zadnjej točki dnevnega reda. Takšnih zavodov, ki ne spoštujejo «Zveznih» naukov, se bode morala «Zveza» brez ozira otresti zato, da črna senca ne bode padla tudi na druge poštene zavode.

Ena sama oseba naj nikdar ne uraduje in eden odbornik sam naj bi ne imel nikdar vseh ključev od blagajne in denarja. Kontrola mora biti vsakemu poštenemu človeku ljuba in prevelika odgovornost pri oskrbovanju tujega premoženja tudi ni baš prijetna. Vsaj se človek pri največji pozornosti zlasti pri računih lahko včasih tako zmoti, da bi kdo drugi mogel smatrati dotični pogrešek kot poneverjenje ali falsifikacijo. Oskrbovanje gotovine in vrednostnih stvari se mora poveriti vedno zanesljivim rokam, potem zamore tudi načelstvo vsak čas reči, da je glede poštenosti vse v redu in da ima v tem oziru mirno vest. Zaraditega pa naj bodeta pri denarnih manipulacijah navzoča vedno najmanj dva uda načelstva oz. dve zanesljivi osebi, ki imata to stvar oskrbovati.

Omeniti je še treba, da odbori niso samo zaraditega izvoljeni, da figurirajo na papirju in da je morebiti izvršena formalnost. Vsak posamezni odbornik naj bi se delovanju posojilnice pritegnil po zmožnosti kolikor mogoče in naj se zato tudi primerno odškoduje. Nikakor pa ne gre, da pograbijo ponekod posamezni odborniki ves čisti dobiček, medtem, ko drugi niso deležni nobenega haska. Slednjič pa pri takih zavodih ne preostane tudi nič za rezervo, še manj pa za dobrodelne namene.

Največ neprilik sem letos zopet imel z letnimi računi posojilnic, katere račune smatram za najvažnejše delo celega leta. Nekateri zavodi so v tem oziru zares silno malomarni. Dva računska zaključka sem dobil, to se pravi, moral sem jih sam iti napraviti še-le h koncu meseca avgusta, vsled česar se je tudi izdaja «Letopisa» precej zakasnila. Dotične posojilnice nikakor nočejo umeti, da je zadruga vse kaj druzega, kakor kako društvo, ki ni po zakonu podvrženo javnemu polaganju svojih računov. Računski sklep mora biti gotov, kakor velevajo pravila po večini, že do konca meseca marca in se mora do takrat vršiti tudi občni zbor. Ako pa iz nepričakovanih tehtnih uzrokov tega ni mogoče, mora pa biti bilanca gotova vsaj do konca junija, ker predpisuje tako zadružni zakon. Kjer se to iz zgolj malomarnosti ne zgodi, ne zasluži načelstvo druzega, kakor da bi se ga prav občutno kaznovalo, kar bi se tudi marsikje zgodilo, ako bi se le oblasti pobrigale za pravice, ki jim pristojajo v tem oziru po zakonu.

Letni računi so po veliki večini napravljeni po našem uzoru; vsaj sem jih prilično kakih 40 izdelal tudi sam in ponajveč na licu mesta.

O posameznih podrobnostih raznih revizij odgovarjam lahko na eventualno željo tudi obširneje. Vseh grehov, malenkosti itd. pa po mojem mnenju ne kaže naštevati, ker bi bilo to prvič preobširno, ker se je že na tem mestu večkrat razpravljalo o tem in drugič tudi ni potrebno, da pride vse to v zapisnik.

Kakor dosedaj, se bodem tudi v prihodnje vestno trudil, da odpravim pri nekaterih posojilnicah še one nedostatke, kolikor jih je še zaostalo iz raznih uzrokov.

Blagajniško poročilo za leto 1902 je sledeče:

Skušal sem v tem letu iztirjati vse doneske, kolikor nam jih gre po naših pravilih. Žal, da sem imel v tem oziru tudi to pot, kakor druga leta, nepovoljen uspeh. Posojilnice še vedno ne uvidevajo velikih koristi, katere uživajo s tem, da podpirajo z doneski svojo «Zvezo». «Zveza» pa brez denarnih sredstev ne more tako razviti svojega delovanja, kakor bi ga rada in kakor bi bilo potrebno. Na doneskih bi morale plačati koroške posojilnice 1280 K, plačale pa so le 1130 K, torej manj 150 K; kranjske posojilnice bi morale plačati 3520 K, pa so nam poslale le 2610 K, torej manj 910 K; primorske posojilnice bi morale plačati 1260 K, pa so poslale le 1120 K, torej tudi manj 140 K; najbolj točne in zveste so vedno naše stare štajarske posojilnice, ki so plačale dolžne doneske do zadnjega vinarja v znesku 3800 K. Le-te tudi najbolj omogočujejo obstanek «Zvezi» in moram v tem oziru pohvalno omeniti naših velikih posojilnic v Celju, Ptuju, Mariboru, Žalcu, Ljutomeru, Vitanju i. t. d., katere plačujejo razmeroma jako visoke doneske, do 600 K, medtem ko potrebujejo od «Zveze» prav malo, nekatere skoro prav nobene pomoči.

Iz zgoraj navedenih številk sledi, da je bila «Zveza» prikrajšana za 1200 K. Revizor navede tudi imenoma vse one posojilnice, ki niso poslale doneska v polni visokosti. Morebiti jih s tem napotimo na boljšo pot v prihodnje, da bodo svoje obveznosti nasproti «Zvezi» tudi točno izpolnjevale.

Denarni račun za l. 1901 izkazuje prejemkov 8081 K 26 v in izdatkov 8068 K 77 v torej prebitka 12 K 49 v. O računu bode itak poročal še računski pregledovalec.

Slednjič izrekam še enkrat željo, naj bi nam ostale zveste vse naše članice in naj se nam pridruži še mnogo drugih, bodisi že ustanovljenih, bodisi, da se še-le porodijo. Vse bodemo radi sprejeli pod svoje okrilje ter jih skrbno negovali kot upapolne cvetke na zadružnem polju.

Posojilnice naj bi pa tudi svojega revizorja ne le samo ubogale ter se po danih navodilih ravnale, nego naj bi istega pri njegovem ne baš lahkem delu in napornem popotovanju podpirale ter mu olajšale po možnosti njegov težavni poklic.

Sklepam z zavestjo, da sem se po svojih skromnih močeh pošteno trudil, izvrševati prevzeto nalogo kolikor mogoče vestno in natančno ter rad obljubim, da bodem v tem zmislu in po navodilih cenjenega odbora tako postopal tudi v bodoče.

Na poziv predsednika, če želi k tajnikovemu ozir. revizorjevemu poročilu kdo besede, vpraša g. prof. Kožuh, kakšno da je v splošnem poslovanje primorskih posojilnic in če je zlasti gledé poštenja vse v redu? Tajnik in revizor da zaželjena pojasnila ter se izreče o primorskih posojilnicah prav pohvalno.

Ker se nihče drugi več ne oglasi, se vzame tajnikovo in revizorjevo poročilo z zadovoljstvom na znanje ter se enoglasno odobri.

K točki 3. Poročilo računskih pregledovalcev.

Imenom računskih pregledovalcev poroča g. profesor Kožuh, da je on v družbi z g. dr. Antonom Žižek dne 29. avgusta t. l. blagajnični dnevnik in vse računske priloge natančno pregledal ter da sta našla vse v redu. Ker bode letni račun o prejemkih in izdatkih itak priobčen v «Letopisu», poda poročevalec nekatera važnejša pojasnila, na kar se potem računski sklep brez ugovora enoglasno odobri.

K točki 4. Nadomestna volitev v odbor.

Po predlogu predsednika se odloži ta točka do prihodnjega izvanrednega občnega zbora, kateri se bode vršil, kakor je pričakovati, v kratkem na Koroškem. Ker se tiče ta točka najbolj koroških razmer, naj o istej sklepajo zastopniki koroških posojilnic, ki so poklicani v to.

K točki 5. Volitev pododbora za Koroško.

Iz enakih vzrokov kakor poprejšnja točka, se odloži tudi rešitev te točke do prihodnjega izvanrednega zborovanja, katero se bode vršilo v prihodnjem mesecu na Koroškem in sicer v Velikovcu, da zamorejo o tem odločiti koroške posojilnice same, katerih zastopniki se zaradi velike oddaljenosti niso mogli udeležiti današnjega občnega zbora.

K točki 6. Razni nasveti.

Pri tej točki poroča g. dr. Ivan Dečko o žalostnih razmerah, v kakoršne je zabredla posojilnica v Marenbergu vsled tega, ker se ni hotela ravnati po navodilih, katere je prejela od revizorja in od njega samega kot pravnega zastopnika «Zveze». Poročilo, ki je vzbudilo med zborovalci splošno začudenje, ostane vsled sklepa zaupno.

Vsled predloga, ki se je stavil v tem oziru od zborovalcev, naj se marenberška posojilnica iz «Zveze» izključi, se sklene prepustiti odboru, da napravi tak sklep takoj po zborovanju v zmislu § 18. društvenih pravil.

Tajnik poroča, da «Zvezino» delovanje ovira dejstvo, da nekateri listi včasih brez vsacega povoda prav pristransko kritikujejo njeno delovanje ter navaja tudi dotične časopise.

Sklene se, izreči takemu ravnanju, ki je sposobno rušiti dosedaj neskaljeno disciplino v naših vrstah, zborovo obžalovanje, na isto pa ne reagirati ter se nikdar spuščati v kakšno polemiko. V bodoče pa se na take neosnovane napade sploh ne bode oziralo, ker bi vsaka časnikarska polemika naši skupni in dobri stvari le škodovala in bi ne prinesla najbrž pri sedajšnjih razmerah nikdar zaželjenega uspeha.

Ker se potem nihče več k besedi ne oglasi, se zahvali predsednik zborovalcem za udeležbo, izreče željo, naj bi «Zveza» vedno to ostala, za kar se je ustanovila ter da bi se v tem oziru tudi zanaprej vedno lepše razvijala in rodila obilno sadu v prid ljubljeni naši slovenski domovini. Na to se zaključi občni zbor.

Mihael Vošnjak, predsednik. **Franjo Jošt**, zapisnikar.

Dr. Ivan Dečko. **Anton Brezovnik.**

Zapisnik

o izvanrednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju, kateri se je vršil v sredo, dne 22. oktobra 1902 ob 2. uri popoldne v dvorani posojilnične gostilne „Narodni dom“ v Velikovcu.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo revizorja o koroških posojilnicah.
3. Pravni pouk o raznih posojilničnih zadevah.
4. Poročilo o cepljenju nekaterih koroških posojilnic od slovenske «Zveze».
5. Nadomestna volitev v odbor.
6. Volitev pododbora za Koroško.
7. Razni govori in nasveti.

Predsednik «Zveze slovenskih posojilnic» v Celju g. Mihael Vošnjak otvori zborovanje in povdarja, da so opravičeni vdeležiti se zbora člani v «Zvezi» stoječih posojilnic in pododborov.

Revizor g. Franjo Jošt naznani potem, da so zastopane po odposlancih oziroma pooblaščencih naslednje posojilnice in sicer:

Iz Koroškega:

posojilnico Bekštanj v Ločah zastopa kot pooblaščenec g. Franjo Jošt;

hranilnico in posojilnico na Črni zastopata gg. Alojzij Božič in Primož Walter;

hranilnico in posojilnico na Djekšah zastopa č. g. Alojzij Mlinar;

hranilnico in posojilnico v Glinjah zastopajo gg. Janez Fric, Valentin Goričnik, Mihael Türk in Andrej Vidman;

hranilnico in posojilnico v Klečah zastopajo gg. Janez Šervicelj, Franc Eller, Janez Fugger in č. g. Anton Svatoň;

hranilnico in posojilnico v Prevaljah zastopata gg. Anton Stermic in Leopold Pristou;

hranilnico in posojilnico v Sinčivasi zastopajo gg. Janez Šumah, Luka Oraš, Jurij Rutar in Lovro Zilan;

posojilnico v Slovenjem Plajbergu zastopa g. Martin Ogriz;

hranilnico in posojilnico na Suhi zastopata gg. Jakob Mihev in Primož Lutnik;

posojilnico v Št. Jakobu v Rožni dolini zastopa č. g. Matej Ražun;

hranilnico in posojilnico v Št. Lenartu pri sedmih studencih zastopata č. g. Franjo Bergman in Gregor Einspieler;

hranilnico in posojilnico v Šmihelu pri Pliberku zastopajo gg. Dragotin Gobec, Franc Kotnik, Lovrenc Kušej, Pavel Ridl, J. Rudolf in J. Tomič;

hranilnico in posojilnico v Spodnjem Dravogradu zastopajo gg. Dominik Kotnik, Franc Kogelnik in č. g. Josip Zeichen;

hranilnico in posojilnico v Št. Janžu v Rožni dolini zastopajo gg. Martin Štih, Jožef Valentinič in č. g. Janez Ogriz;

hranilnico in posojilnico v Tinjah zastopata g. Tomaž Vobak in č. g. Volbenk Serajnik;

hranilnico in posojilnico v Velikovcu zastopajo g. Franc Reš, č. gg. Franc Treiber, Ivan Volavčnik in Valentin Weiss ter gg. Anton Cikulnik, Boštjan Cikulnik, Jurij Laznik, Jožef Pušl, Valentin Kunst in J. Škofič;

hranilnico in posojilnico v Ziljski Bistrici zastopajo gg. Janez Drumel, Janez Kanalc, Valentin Krigl in č. g. Štefan Sakelšek;

kot zastopnika novoosnovavše se posojilnice v Žabnicah sta bila navzoča g. Janez Ehrlich in č. g. dekan Simon Jncko.

Razun navedenih zastopnikov je bilo pri zborovanju navzočih približno toliko drugih zadružnikov raznih posojilnic ter prijateljev našega slovenskega posojilništva izmed katerih smo spoznali v veliki gnječi č. gg. župnika Štefana Bayer, kanonika Karola Hraba, župnika Ledvinka in Veliscig, kaplane Vinko Poljanec, Jernej Pšeničnik, J. Uranšek in še mnogo drugih, katerih v naglici nismo mogli popisati;

vrhutega je zastopal koroški rojak, zdravnik g. dr. Josip Rakež, hranilnico in posojilnico v Šmarju pri Jelšah na Štajarskem in drug koroški rojak, g. učitelj Beno Serajnik, posojilnico v Konjicah na Štajarskem;

posojilnico v Celju sta zastopala odbornika gg. Mihael Vošnjak in dr. Ivan Dečko;

hranilnico in posojilnico v Gotovljah je zastopal odbornik iste g. Franjo Jošt.

Razun teh so se pustile s pooblastili pri zborovanju zastopati še naslednje posojilnice in sicer:

Iz Kranjskega:

posojilnica na Bledu po g: Franju Jošt;
posojilnica v Črnomlju po g. Mihaelu Vošnjak;
okrajna in centralna posojilnica slovenska v Krškem po g. Franju Jošt;
posojilnica in hranilnica v Moravčah po g. Franju Jošt;
narodna hranilnica in posojilnica v Radečah po g. Franju Jošt;
posojilnica Sv. Križ pri Kostanjevici po g. Franju Jošt;
posojilnica v Velikih Laščah po g. dr. Ivanu Dečko;
posojilnica v Zagorju ob Savi po g. Franju Jošt.

Iz Primorskega:

goriška ljudska posojilnica, trgovsko-obrtna zadruga v Gorici, okrajna posojilnica v Kobaridu in posojilnica in hranilnica v Kopru, vse po g. Franju Jošt;

podružnica Istarske posujilnice u Pazinu po g. Mihaelu Vošnjak;

posojilnica in hranilnica v Podgradu po g. dr. Ivanu Dečko;

posojilnica v Selu na Vipavskem in posojilnica in hranilnica v Tolminu po g. Franju Jošt ter

posujilnica na Voloskom po g. dr. Ivanu Dečko.

Iz Štajarskega:

posojilnica v Framu po g. Franju Jošt;
posojilnica v Gornji Radgoni po g. dr. Ivanu Dečko;
okrajna posojilnica v Ljutomeru po g. Franju Jošt;
hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki po g. Franju Jošt;
posojilnica v Ormožu po g. Mihaelu Vošnjak;

posojilnica v Šmiklavžu pri Ormožu, posojilnica v Št. Ilju pod Turjakom in posojilnica v Vitanju po g. Franju Jošt;

Kot zastopniki «Zveze slovenskih posojilnic» v Celju so bili navzoči gg.: predsednik Mih. Vošnjak, podpredsednik in pravni konzulent dr. Ivan Dečko ter tajnik in revizor Franjo Jošt.

Vlado je zastopal c. kr. okrajni nadkomisar baron Ott iz Velikovca.

Vsega skupaj je bilo torej zastopanih pri zborovanju 17 koroških, 9 kranjskih, 9 primorskih in 12 štajarskih v «Zvezi» stoječih posojilnic in vseh udeležencev, kakor že v začetku omenjeno, nad 100.

Konštatovati se mora, da so bile povabljene k temu zborovanju vse koroške slovenske posojilnice brez izjeme, torej tudi one, ki svojega pristopa niso priglasile «Zvezi», kakor tudi zastopniki ozir. snovatelji imenovanih zavodov. Vendar se izmed teh gospodov nobeden ni udeležil zborovanja.

K točki 1. Nagovor predsednika.

Otvorivši torej zborovanje in konštatujoč sklepčnost občnega zbora v zmislu pravil pozdravi predsednik g. Mihael Vošnjak prav prisrčno v tako velikem številu došle zastopnike in pooblaščence posojilnic, ter predstavi zastopnika vlade c. kr. okrajnega nadkomisarja barona Ott, podpredsednika in pravnega konzulenta g. dr. Ivana Dečko ter tajnika in revizorja g. Franja Jošt.

Predsednik omeni, da so se podobna zborovanja oz. poučni shodi vršili dosedaj že trikrat v Celovcu. Letošnji izvanredni občni zbor je sklicala «Zveza» na izrecno željo odličnih koroških rodoljubov v Velikovec, ker so tukaj najprimernejši prostori za zborovanje.

Namen zborovanja je poučljiv, kakor so bili vsi dosedanji enaki shodi. Govoriti še posebej o koristi denarnih zavodov bi bilo odveč. Vsi smo trdno prepričani, da so naše posojilnice jako potrebne in važne narodno-gospodarske naprave. Ti zavodi zamorejo uspešno delovati in dobro napredovati le tedaj, ako je njih vodstvo poverjeno takim rodoljubom, ki imajo srce za svoj narod. Obžalovati je žalostne izrastke cepljenja posojilnic v drugih deželah, katero naj bi ne našlo tal med koroškim slovenskim posojilništvom. Koroške posojilnice zaraditega dobro napredujejo, ker so na čelu istih zanesljivi gospodje, ki ne gledajo na svoj lastni hasek. Predsednik izreče zahvalo vsem tistim, ki na tem polju delujejo in želi, da bi enako delovali tudi v bodoče.

K točki 2. Poročilo revizorja o koroških posojilnicah.

Izražujoč svoje veselje nad tako veliko udeležbo pozdravi predsednik zborovalce še enkrat ter odda besedo potem tajniku in revizorju gosp. Franju Jošt, ki je obširno poročal tako-le:

Slavni občni zbor! Ker je danes občni zbor, zdi se mi potrebno, da poročam, kar se tiče koroških posojilnic, tudi one tajniške stvari, katere spadajo pred občni zbor in to zaraditega, ker pri rednem občnem zboru, ki se je vršil v Celju dne 11. septembra t. l. ni bila zastopana po odposlancu nobena koroških posojilnic, marveč so iste poslale le pooblastila nam Celjanom, da smo jih zastopali kot pooblaščenci.

Vseh koroških slovenskih posojilnic je dosedaj 23. Izmed teh smo jih šteli sedaj v naši «Zvezi» 20, to je vse one stare posojilnice, ki so se po veliki večini osnovale s pomočjo in po prizadevanju naše «Zveze». Posojilnico v Celovcu, ki je «Zvezi» lansko leto sicer naznanila, da bode iz «Zveze» izstopila in da se bode to konečno odločilo pri letošnjem občnem zboru te posojilnice, smo šteli dosedaj še vedno med svoje člane.

četudi ta zavod doneska že dve leti ni plačal. To se pa zaraditega ni zgodilo, ker nismo še dobili po letošnjem občnem zboru te posojilnice, kateri se je vršil spomladi, oficijelnega naznanila o izstopu, katero doposlati se nam je obljubilo. Tako do danes pravzaprav sami ne vemo, je-li sklenila celovška posojilnica, da članstvo odpove, ali če ostane še nadalje ud naše «Zveze».

Razen teh 20 posojilnic, katere so član naše «Zveze» in katere itak vsi, če ne drugače, vsaj iz «Letopisa» poznate, so se ustanovile na Koroškem še 3 slovenske posojilnice, in sicer leta 1901 «Hranilnica in posojilnica» v Kasazah v dobrlovaškem okraju in leta 1902 «Hranilno in posojilno društvo» v Hodišah pri Celovcu in posojilnica za župnije Št. Ilj, Škofiče, Logavas in Otok, obedve poslednji v celovškem okraju. Poslednja je, kakor je bilo čitati v časopisih, dobila tudi nemško konkurentinjo v svoji najbližji soseščini. Te tri letos oz. lansko leto osnovane posojilnice niso prijavile svojega pristopa v našo «Zvezo», dasi bi jih bili gotovo radi sprejeli, nego so se pridružile, kakor se nam je sporočalo, nemški zvezi «Centralkassa» v Celovcu. Ker je v tem oziru postavljena na dnevni red itak posebna točka, o katerej bode poročal preč. g. kanonik Treiber, naš stari in verni posojilničar, nimam torej v tem pogledu ničesar več dostaviti.

Pri tej priliki naj še kot «Zvezni» tajnik omenim, da sem napravil in tudi že vložil vse potrebne spise za ustanovitev nove posojilnice v Kanalski dolini, kjer so tamošnji rodoljubi že davno sklenili osnovati slovensko posojilnico, a jim je žal delalo celovško deželno kot trgovinsko sodišče skoraj nepremagljive ovire. Upam, da bode imela sedajšnja vloga za registrovanje te potrebne posojilnice več uspeha, kakor so ga imeli prvotni domači poskusi.

Priprave za ustanovitev nove posojilnice se pa delajo tudi še v nekem prav važnem kraju spodnje Rožne doline in upam, da bode tudi v dotičnem kraju, katerega danes še ni potreba navesti, prav kmalu začela plodonosno delovati slovenska posojilnica.

Slednjič pa povdarjam, da je «Zveza» vselej in v vsakem oziru rada vedno na pomoč pripravljena pri snovanju slovenskih posojilnic in nas bode le veselilo, ako zamoremo v bodoče osnovati na slovenskem Koroškem še prav mnogo posojilnic, bodisi Raiffeisenovk, bodisi večjih po starem uzoru v takih krajih, kjer se rodoljubi oglasijo za ustanovitev in kjer so dani pogoji za uspešen razvoj in dober obstanek slovenske posojilnice. Zaraditega pa pozivljam cenjene koroške rodoljube, naj se le pogosto obračajo za pomoč na našo «Zvezo» in naj ustanove povsod tam, kjer je potreba, slovenske posojilnice, ki bodo tvorile mogočen jez proti vsem sovražnim navalom in ki bodo slovenskemu Korotanu najzvestejša opora v krutem boju za njegov narodno-gospodarski obstanek.

Na letnih doneskih bi morala prejeti «Zveza» od koroških posojilnic za pretečeno leto v zmislu določb pravil skupaj 1280 K; prejeli pa smo le 1130 K, torej za 150 K manj, to pa zaraditega, ker ena posojilnica, katero sem že v začetku imenoval, ni doneska plačala že dve leti, drugej mladej pa smo istega zaradi malega prometa in nizkega čistega dobička v prvih letih njenega poslovanja opustili popolnoma in eni mali pa deloma.

Plačale pa so posojilnice in sicer: Bekštanj 80 K, Črna 40 K, Djekše 60 K, Glinje 100 K, Kleče 60 K, Prevalje 60 K, Sinčavas 80 K, Slovenji Plajberg 10 K, Suha 40 K, Sv. Jakob v Rožni dolini 100 K, Št. Lenart pri sedm. studencih 40 K, Št. Štefan v Ziljski dolini 40 K, Šmihel pri Pliberku 80 K, Spodnji Dravograd 80 K, Št. Janž v Rož. d. 60 K, Tinje 20 K, Velikovec 80 K in Ziljska Bistrica 60 K, skupaj torej 1130 K.

Vsota doneskov torej, katero prejme «Zveza» od svojih koroških članic, ni bogve kako velika in ni v nikakem razmerju s stroški, katere ima «Zveza» vsako leto z revidiranjem posojilnic, z različnimi potovanji in z izdatki za pravno pomoč ob raznih prilikah. Pri vsem tem pa se mora pomisliti, da je treba «Zvezi» vzdrževati tudi stalnega uradnika ter da se stroški za vzdrževanje istega pokrivajo iz letnih doneskov posojilnic, ker kakih

drugih dohodkov «Zveza» za sedaj nima. Zaraditega pa se sme reči brez samohvale, da je «Zveza» za koroške posojilnice ves čas svojega obstanka zares mnogo žrtvovala in se je po svojih močeh pošteno trudila, povzdigovati njih ugled ter utrditi njih gospodarsko moč. Prav tako pa se bode ista trudila rada tudi v bodoče, ako jej ostanejo vse slovenske posojilnice zveste. — To je moje kratko tajniško poročilo, katero prosim, da vzamete blagohotno na znanje.

Kot revizorju vaših posojilnic, dovolite mi navesti naslednje podatke: Kolikor sem zamogel dognati na podlagi zapisnikov rajnega g. Simona, kateri je pred menoj pregledoval posojilnice na Koroškem od časa njihovega obstanka in pomagal tudi marsikatero ustanoviti po naročilu predsedstva naše «Zveze», je ista revizije izvrševala na Koroškem po svojih revizorjih že prilično pred 15. leti. Števila revizij do onega časa, ko se je poverilo to zaupno, pa težavno delo moji malenkosti, ne morem določiti, vendar je gotovo, da bode isto z ozirom na 20-letno dobo obstanka «Zveze» precej veliko. Od časa pa, ko sem začel potovati po Koroškem jaz, to je od l. 1897, je bilo izvršenih prilično 60 revizij, pri katerih sem posojilnice poučeval o pravilnem knjigovodstvu, o uravnanju poslovanja ter iste opozarjal zlasti na izpolnjevanje tozadevnih zakonitih predpisov. Razen teh imenovanih rednih revizij, od katerih so trajale neke po več dni, da celo tudi po več tednov, kakor je pač potreba nanesla, pa sem storil še mnogo drugih potov na Koroško, zlasti ob priliki sklepanja letnih računov in bilanc, katero delo je za posojilnice najimenitnejše in najvažnejše. Vsikdar pa sem bil rad pripravljen potovati na Koroško tudi ob drugih prilikah, če so posojilnice za to prosile in so v takih slučajih deloma trpele tudi same nekaj stroškov. Na vse mogoče napake in nedostatke, katere sem našel v teku petih let, odkar pregledujem in poučujem posojilnice jaz, sem obširno poročal že pri II. poučnem zborovanju koroških slovenskih posojilnic, katero se je vršilo dne 31. julija leta 1899 v Celovcu in katero bode gotovo še v spominu marsikateremu posojilničarju zaradi strašne nesreče, ki se je pripetila tisti dan na železnici pri Rikarjivasi in katera nam je takrat naše zborovanje tudi precej zakasnila.

V splošnem zamorem z zadovoljstvom konštatovati, da je uradovanje pri veliki večini posojilnic sedaj že v prav lepem redu, da ponekod celo uzorno. Ako se pa upošteva, da vodijo naše posojilnice po Koroškem marsikje skoraj sami kmetje, ki so poštenjaki in v vsakem oziru zanesljivi, od katerih se je pa marsikateri učil slovensko pisati in čitati še-le pozneje, ko je zapustil nemško ljudsko šolo, kjer so mu vtepavali v glavo le blaženo nemščino, se ni čuditi, če najde revizor ponekod še vedno nedostatke. Tem manje se je temu čuditi, če se pomisli, da so taki nedostatki skoraj izkjučno pripisovati na rovaš nepoznanja pravilnega knjigovodstva, katerega se odborniki posojilnic niso imeli prilike učiti v šolah ali kje drugod. Naši posojilničarji so le samouki, ki se vestno trudijo, spopolniti kolikor mogoče svoje znanje in se moram v tem oziru zares čuditi njihovi vztrajnosti ter njihovi dobri volji. Seveda je bolje v tem oziru pri onih posojilnicah, kjer se udeležujejo uradovanja gospodje duhovniki, ki so na Koroškem takorekoč edini izobraženci v posojilniški stroki. Požrtvovalnost in nesebičnost teh gospodov, ki so postavili svoje moči v službo posojilničnega delovanja, zasluži torej vse priznanje, četudi bi vsaj jaz želel, da bi se ponekod nekoliko bolj izpolnjevala revizorjeva navodila ter da bi se isti, katerim veljajo te dobromišljene besede, ravnali po prejetih naukih.

Po teh splošnih opazkah naj sedaj torej navedem nekatere najvažnejše nedostatke, kateri se še tupatam najdejo in katere je treba odločno odpraviti.

Marsikje se še najde, da ni v redu najvažnejša izmed vseh knjig, to je zadružni register ali imenik društvenikov. Zadružni zakon od 9. aprila 1873 predpisuje prav izrecno le dve knjigi in sicer v § 14. zahteva zakon izrecno kazalo ali register; nadalje pa predpisuje zadr. zakon v § 34. izrecno še knjigo zapisnikov velikega zbora: o tej poslednjej knjigi bodemo slišali še pozneje. O vseh drugih zadružnih knjigah pa

zakon ne določa, kake naj bodo, ampak pravi v § 22., da morajo biti pisane po predpisu trgovinskega zakona.

Zadružni register mora biti torej vedno v redu. Vsak pristopivši zadružnik se mora v istega takoj vpisati, kakor predpisujejo rubrike v dotični knjigi, zabilježiti se pa mora vselej takoj tudi odpoved oz. izstop zadružnika, tako da je vsak čas natančno in zanesljivo razvidno iz registra, kdo je še zadružnik in kdo ne več. Ponekod imajo navado, da vpišejo zadružnike v register še-le ob sklepu leta, kar je pa popolnoma napačno. V zadružni register se mora dovoliti ob uradnih urah tudi vpogled vsakemu, kdor bi to zahteval.

Veliko premalo važnosti se pripisuje tudi pristopnim listom, to so one izjave, katere obsegajo vse zaveze zadružnikov in ki v pravnem pomenu pravzaprav tvorijo posojilnico oz. njeno zavezo. Teh pristopnic ne sme torej nobena manjkati in da jih je mogoče vsak čas lahko pregledati, morajo biti zložene po vrsti, kakor prihajajo zadružniki, ter se morajo zaznamovati vzporedno z zadružnim registrom s tekočimi ali deležnimi številkami.

Knjiga deležev, to je ona knjiga, v kateri ima vsak zadružnik odmerjeno stran za vpis deleža ter za eventualne druge spremembe, kakor doplačilo deležev, izplačilo obresti oz. dividende itd., mora biti istotako kakor zadružni register vedno v redu. Kolekovati te knjige ni potreba.

Največ se greši pri posojilnicah s tem, da načelstva ali odbori nimajo vedno rednih sej, pri katerih se morajo reševati vse prošnje za posojila in vse druge posojilniškega delovanja se tičoče stvari.

Redne odborove seje se morajo vršiti po potrebi in naj se temu nasproti stavijo kakršnekoli ovire. V tem oziru ni dopusten nobeden ugovor in izgovor. Niti eno posojilo se ne sme izplačati brez odborovega sklepa.

Pri sejah se mora pisati tudi zapisnik in vsak sklep mora biti pravilno zabilježen ter morajo zapisnik sej načelstva vedno podpisati vsi navzoči udje načelstva. Ako pa kateri izmed navzočih odbornikov proti katerikoli točki glasuje, naj to pristavi na koncu zapisnika pri svojem podpisu.

Še bolj važen, kakor zapisnik o sejah načelstva, pa je zapisnik za sklepe občnega zbora, ki se mora tudi spisovati v posebno knjigo, kakor sem takoj v začetku že omenil, ker to izrecno predpisuje zadružni zakon od 9. aprila 1873 v § 34. Uzorec, kako mora biti pravilno sestavljen ta zapisnik, sem priobčil v «IX. Letopisu» slovenskih posojilnic za leto 1898 na str. 57. obenem z uzorci, nanašajočimi se na druge važne sklepe občnega zbora. Žal da ne morem potrditi, da bi se tudi v tem oziru bile ravnale vse posojilnice po mojih navodilih, kar je pripisovati gotovo dejstvu, da se posojilnični odbori mnogo premalo brigajo za stvari, katere sprejemljejo od «Zveze« ter da premalo ali celo nič ne čitajo niti «Letopisa» niti drugih strokovnih časopisov. Biti pa morata dve knjigi; posebna knjiga namreč za sklepe načelstva in posebna knjiga za sklepe občnega zbora.

Že poprej sem omenil, da se morajo dovoljevati posojila pri rednih sejah. Pri tem pa mora biti načelstvo vedno previdno, zlasti če prošnjika ali pa porokov dobro ne pozna. Presoditi se morajo natanko premoženjske razmere prošnjika in porokov in se mora načelstvo po potrebi obrniti na zaupne može ali pa povprašati v zemljiški knjigi. Treba pa se je ozirati tudi še na druge okolnosti, tako n. pr. na značaj prošnjika, na njegovo preteklost, vprašati se mora za kaj bode denar potreboval, koliko je že dolžan in ali je morebiti dolžnik tudi že pri kaki sosednji posojilnici zavezan? Velikokrat se namreč pripeti, da je kdo do vrh glave že zadolžen pri eni posojilnici, potem pa gre k drugi in prosi zopet tam posojila. V tem oziru žal niso vsi prošnjiki posojil vestni oziroma pošteni in zaraditega je dolžnost načelstev, da pri dovoljevanju posojil postopajo nad vse previdno in varno.

Na kaka podjetja, obrtna itd. naj posojilnice, ki so namenjene le kmečkemu kreditu, ne posojujejo. Polica za življensko zavarovanje sama tudi ni zadostna zastava za posojilo, ampak se morajo zahtevati vedno tudi še poroki. Žena dolžnikova naj pri vsakem posojilu dolžno pismo ali menico sopodpiše, da bodeta vedela oba za vse dolgove.

Za poroke se naj sprejemljejo le poštene, zanesljive in zaupanja vredne osebe. Ravnotako, kakor pri dolžniku, se je treba informirati tudi o vseh razmerah porokov. Udje načelstva sami naj se kolikor največ mogoče ogibljejo poroštev in tudi sami naj ne postanejo dolžniki pri domači posojilnici, da se ne more poreči, da so oni najbolje stranke za posojilnico. Brez poroštva ali primerne zastave pa bi se sploh ne smelo nikdar in nikomur posoditi. Samoobsebi se razume, da so dopustne gledé vsega tega, kar sem sedaj navedel, tudi izjeme. Želeti pa je le, naj bi bile iste prav redke.

Dolžna pisma je potreba pravilno sestavljati. Paziti je, da se ista zadostno kolekujejo in sicer se vzame pri posojilih na osobni kredit proti poroštvu dvakratni znesek koleka po lestvici II, več pa nikdar, namreč prvi kolek je za dolžnika, drugi pa velja za vse poroke. V dolžnem pismu sta namreč zapopadeni dve pogodbi: Ena, ki veže dolžnika, druga pa, ki veže poroke.

Pri onih osebah, ki se na dolžna pisma le podkrižajo, ker pisati ne znajo, morajo biti podpisi dveh prič. Udje načelstva pa ne smejo na zadolžnicah podpisovati za priče, kar sem gotovo vsaki posojilnici že večkrat ustmeno razložil in vendar najdem pri revizijah še marsikje napake v tem oziru.

Še večje pozornosti je treba pri onih posojilnicah, katere posojujejo tudi na menice. Križ na menici je sploh neveljaven, ako ni sodniško ali notarsko poverjen. Aktiven častnik ne sme podpisati menice.

Menice je treba natanko izpolniti in gledati, da so zadostno kolekovane; treba je paziti, da se termin (čas), ko menica zapade, ne določi več kakor na 6 mesecev od dneva, ko se menica napravi. Ako je termin daljši, mora biti menica kolekovana po lestvici II. Prav posebno je treba paziti na to, da se menice ob pravem času obnovijo, ker pride sicer posojilnica lahko v škodo. Da se zamorejo obdržati menice v vedni in dobri evidenci (pregledu), je potreba napraviti škadenco ali terminsko knjigo. Najbolje pa je, da delajo posojilnice kolikor mogoče malo z menicami ter da posojujejo rajši na dolžna pisma. Menice in dolžna pisma se morajo zaznamovati z aktivnimi številkami ter biti zložene zaporedno, kakor so konti v glavni knjigi. Shranjevati se morajo samo v blagajni in ne v kakih lesenih omarah.

Pri vseh posojilih je treba skrbeti, da dolžniki tudi po malem odplačujejo in se mora torej skušati vpeljati redno amortizacijo, kajti posojilnice naj tudi skrbijo za to, da so njih dolžniki dolga iznebijo polagoma in na lahek način.

Glavne knjige za posojila se sedaj po večini že pravilno vodijo in sklepajo ob koncu leta. Tupatam najdem vendar še napake. Vsako odplačilo na kapital in obresti se mora ob uradnem dnevu, ako pa takrat ni mogoče, pa vsaj do prihodnjega uradnega dneva prenesti v glavno knjigo.

Obresti od posojil naj se plačujejo redno in vedno za pol leta naprej. Nobeni posojilnici ne dela preveč časti, ako mora izkazati v bilanci mnogo zaostalih obresti.

Kolikor sem se prepričal, nima posebnih izgub hvala Bogu dosedaj nobena koroška posojilnica in je upati, da jih tudi v bodoče ne bo, ako se bodo ravnala načelstva posojilnic po tem, kar sem povedal.

Blagajniški dnevnik se mora zaključiti vsak uradni dan. Uradujoči udje načelstva morajo sklep podpisati in se prepričati, ako se nahaja v blagajni tudi zares toliko gotovine, kakor kaže dnevnik. Isto velja tudi za one posojilnice, katere imajo tak dnevnik, ki služi obenem kot razdelnik; knjiga blagajniški dnevnik se kolekuje, predno se vzame v porabo, kot pomožna knjiga.

V dnevnik se mora vsak prejemek in vsak izdatek nemudoma zapisati, kakor hitro se izvrši, da se ničesar ne pozabi in da se ob zaključku stanje gotovine strinja. Dnevnik je takorekoč duša vseh knjig posojilnice.

Kjer ni dnevnik tako vpeljan, da bi služil obenem za razdelnik, se mora voditi posebni razdelnik za prejemke in posebni razdelnik za izdatke. Ti razdelniki se naj sklepajo mesečno, pri večjih zavodih so morajo enako kakor dnevnik, sklepati vsak dan. Tudi razdelniki morajo biti vedno sproti pisani in ne še-le, kakor sem ponekod našel, na koncu leta. Iz razdelnikov se je mogoče prepričati, če je blagajnični dnevnik v redu. Razdelnikov, če niso obenem dnevniki, ni treba kolekovati.

Enako kakor glavna knjiga za posojila se sedaj skoraj povsod že pravilno vodi glavna knjiga za hranilne vloge. Ta knjiga mora biti kolekovana kot glavna knjiga: Vse vloge in vzdigi se morajo vedno sproti zapisovati. V opombo se zapišejo eventualne določbe zaradi odpovedi, vinkulacije itd. Koncem leta se morajo obresti izračunati in pripisati h kapitalu ter konti skleniti, kakor sem povsod ustmeno naročal.

Vse te navedene knjige naj bodo dobro vezane in morajo biti paginirane, to je, zaznamovane s tekočimi številkami, ker to predpisuje trgovinski zakon. Najbolje je, da se vsaka knjiga, predno se jo začne rabiti, naprej paginira.

Izposojila, katera dobi posojilnica od drugih denarnih zavodov in ne v obliki hranilnih vlog, se ne smejo zapisovati v knjigo za vloge, ampak se mora napraviti za taka izposojila posebna mala knjiga.

Sploh se pa naj izposojila iščejo le v skrajni sili in ako ni na razpolaganje dovolj domačega denarja, se mora pač dovoljevanje posojil omejiti. Tudi bi bi bilo napačno vpisovati izposojila v knjigo za hranilne vloge zaradi rentnega davka.

Ravnotako pa se ne sme zapisovati naložen denar, katerega posojilnica pošilja drugim denarnim zavodom, med posojila v knjigo posojil in se mora tudi za naloženi denar napraviti posebna knjiga, katere tudi še nisem našel povsod. Če bi se vpisoval naložen denar v knjigo dolžnikov, bi morala biti ta knjiga kolekovana in zavod, ki naložen denar sprejme, bi moral postati zadružnik posojilnice.

H knjigi dolžnikov in h knjigi vlagateljev se morajo napraviti imeniki (indeksi), da se po potrebi stranka, katero se išče, hitro najde. Zlasti so ti indeksi pri nekaterih posojilnicah zelo pomanjkljivi, ponekod pa jih še dosedaj niso napravili, kar se mora pa še zgoditi.

Važna knjiga je tudi vložni zapisnik, posebno pri večjih in starejših posojilnicah, v katerega se vpišejo vsa došla pisma in iz katerega je razvidno, kaj se je na ista ukrenilo in kedaj se je odposlala rešitev.

Gotovina, vrednostni papirji, zadolžnice in pristopnice morajo biti varno shranjene v blagajni in sicer pod dvojnim zaporom. Nikakor namreč ne gre, da bi imel vse ključe od blagajne le eden odbornik, če je še tako bogat in vsega zaupanja vreden. Ključi morajo biti razdeljeni in se morajo udje načelstva pač vrstiti pri uradovanju. Eden odbornik brez druzega naj nikdar ne gre odpirati blagajne.

Za uradnico se naj izbere vedno primerni lokal, da se posojilnica tudi reprezentuje kot urad.

Marsikje najdem še vedno, da odborniki ne poznajo zadružnega zakona, da niti celo lastnih pravil. Potrebno je, da tisti udje načelstva, ki oskrbujejo uradovanje pri posojilnici, pravila večkrat preberejo in se potem po istih tudi ravnajo.

Veliko se greši s tem, da se na novo izvoljeni udje načelstva ne registrujejo hitro. Izvoljeni nov odbornik za posojilnico ne sme prej podpisovati, dokler ni registrovan pri okrožnem oz. deželnem sodišču. Je pa nekaj posojilnic, ki bi jih lahko imenoval, ki ne pustijo odstopivših ali umrlih odbornikov iz zadružnega registra zbrisati in ki niso preskrbele za registrovanje novih. Jaz opozarjam danes na ta velik nedostatek zaraditega, da bodo zastopniki onih posojilnic, katerim veljajo te besede, prišedši domov, takoj poskrbeli, da

se ti nedostatki odpravijo. § 16. zadružnega zakona izrecno predpisuje, da se morajo na novo izvoljeni udje načelstva registrovati takoj. Natančni poduk, kako se napravi dotična prošnja in kake priloge je treba priložiti sem spisal v IX. «Letopisu» na straneh 56.—61. Kdor istega prečita, lahko napravi vse za registrovanje potrebno sam; če bi pa posojilnica vzlic temu sama tega ne zadela, mora pač naprositi notarja ali kakega odvetnika, da jej to napravi, ali pa se naj obrne na «Zvezo», oziroma mene, da napravim listine sam.

Marsikje najdem, da udje načelstva sami ne vedo, kako se glasi firma njihovega zavoda, da, našel sem celo napačne pečate.

Firma zavoda se mora vedno tako podpisovati, kakor je imenovana v izvirnih pravilih in kakor je registrovana pri trgovinskem sodišču. Če stoji v pravilih «Hranilnica in posojilnica», se mora za zavod tudi vedno tako podpisovati. Pristaviti se pa mora tudi vedno še drugi del, ki je tudi registrovan in sicer «registrovana zadruga z neomejeno ali omejeno zavezo». Če se pa registrovanje glasi «vpisana ali vknjižena zadruga z neomejenim ali omejenim poroštvom», se mora pač firma potem vedno tako zapisovati in se tako pustiti tiskati tudi v vseh knjižicah in tiskovinah.

Uradni dan naj bode natančno določen. Izven uradnega dneva se naj denar nikdar ne sprejemlje. Udje načelstva se naj po možnosti menjavajo pri uradovanju, ker se s tem na eni strani razbremenijo, na drugi strani pa vsi vedno vedo, kaj se v posojilnici godi, in imajo tudi stranke, zlasti vlagatelji, več zaupanja do zavoda, ako vidijo, da se načelstvo za redno uradovanje tudi pobriga. Uradujoče osebe se naj pa tudi za svoj trud primerno nagradijo, seveda pa zopet ne tako, kakor se najde, da bi ves čisti dobiček šel le za nagrade posameznikom, tako da ne ostane potem nič za dobrodelne namene, še manj pa za rezervo, katero se mora razmeroma tudi vedno pomnoževati.

Slednjič še priporočam, da se naj poslužujejo posojilnice tako v medsebojnem občevanju, kakor tudi zlasti pri dopisovanju raznim oblastim in uradom izključno in dosledno vedno le našega ljubljenega slovenskega materinega jezika. Uradi so zaradi nas tukaj in morajo z nami občevati slovensko ter nam pošiljati slovenske dopise. Vsak drug dopis pa, ki ni slovenski, ni treba sprejeti in se naj vrne, ker imamo pravico zahtevati, da se uraduje z našimi posojilnicami v njihovem uradnem jeziku. Ako bi uradi nagajali, kar se posebno na Koroškem pogosto rado pripeti, naj se to naznani «Zvezi», da napravimo pritožbo, kakoršnih smo tudi dosedaj že mnogo napravili in po večini z vspehom, kar je deloma znano iz «Mira».

Da se najde največ napak in da je največji križ z letnimi računskimi zaključki, mi ni potreba menda posebej povdarjati. Da so računi sedaj po večini že izdelani po enotnem uzoru in da jih velika večina posojilnic izda ob pravem času, mi je prizadejalo mnogo truda. Navzlic vsem poukom, opominom in tudi grožnjam pa se žal nahajajo tudi še tako malomarne posojilnice, ki ne pridejo na dan z letnim računom niti do meseca avgusta. Jaz nočem nobene imenovati in za trdno pričakujem, da prihodnje leto ne bodem imel v tem oziru več toliko težav, pisanja in drugih sitnosti, kakor sem jih imel ravno v tem letu. Posojilnice imajo vse v svojih pravilih določilo, da se mora letni račun objaviti do konca marca. In če to stoji v pravilih, se mora potem tudi zgoditi. Le ako nastanejo nepremagljive ovire, dovoljuje zakon, da se sme račun objaviti pozneje, vendar pa do konca junija. Nobeni posojilnici ni v čast, ako ne izda računa kmalu po novem letu, kajti letni račun je najvažnejše opravilo posojilnice in v njem se nekako zrcali vse delovanje in cela moč vsacega zavoda. Želim torej, da bi prejel po novem letu vse račune že tiskane vsaj v mesecu aprilu. Potem bode tudi «Letopis» lahko izšel za več mesecev poprej, kakor je to bilo dosedaj mogoče in so me pri spisovanju istega ovirale le nekatere skrajno zanikrne posojilnice.

H sklepu naj še omenim, da smo pri «Zvezi» poskrbeli za to, da dobi ista v najkrajšem času za svoje posojilnice tudi centralni denarni zavod, v katerem se

bode centraliziralo celo denarno gibanje «Zveznih» posojilnic in kateri bode vsakojakim prošnjam posojilnic lahko vselej tudi takoj in točno vstrezal, kar žal dosedaj drugi denarni zavodi zares niso mogli iz različnih uzrokov.

Slednjič še torej enkrat vsem zastopnikom posojilnic prav toplo priporočam, naj prišedši domov preskrbijo za odpravo eventualno še obstoječih napak in to tembolj, ker, kakor je znano, dobimo kmalu zakon o obligatorični reviziji posojilnic, po katerem se bodo oblasti za naše zavode imele pravico veliko bolj brigati, kakor dosedaj in ker bodo potem morali revizorji oblastim tudi poročati o vsaki reviziji ter naznaniti vse najdene nedostatke.

In če ostanejo vse posojilnice «Zvezi» zveste, potem se nam ne bode treba bati niti tega revizijskega zakona. S tem sklepam.

Tajnikovemu in revizorjevemu poročilu je sledila živahna pohvala ter »živijo»- in «dobro»-klici.

Predsednik pozove na to zborovalce, če želi k temu poročilu kdo besedo, oziroma pojasnila. Ker se nihče ne oglasi, se poročilo enoglasno odobri in vzame na znanje.

K točki 3. Pravni pouk o raznih posojilničnih zadevah.

Predsednik naznani, da se je ta točka pri dosedajšnjih enakih zborovanjih obravnavala tako, da so stavili zastopniki posojilnic svoja vprašanja na pravnega konzulenta, ki je potem odgovarjal vsakemu posameznemu. Zaraditega pozove zborovalce naj tudi danes stavijo vprašanja, katera želijo imeti pojasnjena.

G. Franc Reš, predsednik hranilnice in posojilnice v Velikovcu, pozdravi najprvo kot kučegazda prav prisrčno vse zborovalce, ki so danes pod streho velikovške posojilnice. Potem pravi, da je treba vzeti trdno v pest besedo porok in jo držati.

Treba je skrbeti, da ne pride do slučaja, v katerem bi moral plačati posojilo namesto dolžnika kak porok, ker se mu zdi, da to vrže nekako senco na posojilnico in povzroči veliko jeze in sovraštva. On priporoča veliko previdnosti pri dovoljevanju posojil in vpraša, kako se naj bi obvarovali poroki škode.

Predsednik gosp. Mihael Vošnjak pravi, da je tudi on prepričan, da se pri nas poroštvo vzame prelahko. Včasih je poroku samemu težko odreči iz raznih uzrokov prošnjiku. V takih slučajih je najbolje, da porok posojilnici že naprej namigne, naj ga ista ne sprejme, ali pa, da posojila, ako ni varno, sploh ne dovoli. Posojilnica mora poroke vedno po možnosti varovati škode. Tudi bi bilo prošnjikom vedno težje, dobiti porokov v sili, ako bi se pogosto pripetilo, da bi morali plačati posojilo poroki. Posojilnica bi pa zamogla potem, ako ima vendar dosti denarja na razpolaganje, le slabo napredovati, če bi ne mogla denarja varno izposojevati.

Gosp. dr. Dečko pravi, da je to vprašanje zares eno najvažnejših. Celo poslovanje namreč sloni na tem, da daje posojilnica posojila proti poroštvu, kajti namena, dajati posojila proti vknjižbam, posojilnice nimajo, porok pa vendar želi, da bi bil obvarovan škode. Poglavitna potreba je, da se gleda pri dovoljevanju posojil v prvi vrsti na zmožnost prošnjika. Kdor je pijanec ali zapravljivec, temu tudi s posojilničnim posojilom ni pomagano. Posojilnica naj si ohrani vedno svoj delokrog. Da nese porok vedno sam svojo kožo na trg, kadar podpiše dolžno pismo ali menico, to se mu mora vselej zabičiti pri podpisu. Slabo poslovanje bi bilo, ako bi se posojilnica ozirala le na poroštvo. Slednjič bi nihče več ne hotel biti porok in bi se moralo nehati celo poslovanje. Zaraditega je boljša prva zamera, kakor če pridejo kasneje poroki v škodo.

G. Reš naznani nadalje, da so pri velikovški posojilnici prakticirali pri tistih dolžnikih, ki ne znajo pisati, nekaj časa tako, da se je dolžniku ali poroku najprej narisal njegov podpis in da ga je potem dotičnik sam po tem uzorcu nekako na menico naslikal, kolikor je mogel in znal. Posojilnica pa je prišla vsled tega v nekaterih slučajih v škodo, ker sodišče takih podpisov ne priznava, če podpisani reče, da sam pisati ne zna.

G. dr. Dečko razlaga, da je tako podpisovanje nezakonito. Ako stranka ne zna pisati, naj se na menici rajše podkriža in se pusti potem križ legalizovati. Še bolje je pa, da se naredi v takem slučaju dolžno pismo. Zakon o menicah pravi namreč izrecno, da mora biti na istih lastoročni podpis. Dolžno pismo velja za vedno, medtem ko mora biti menica po preteku treh let obnovljena.

Č. g. Volbenk Serajnik vpraša, ako se mora poroku vedno povedati, za koliko časa ostane porok?

G. dr. Dečko razloži, da je porok pri zadolžnicah tako dolgo zavezan, dokler posojilo ni povrnjeno in da to nič ne velja, ako porok pri podpisu reče, jaz podpišem samo za eno ali dve leti oz. za toliko in toliko časa. Porok naj se vedno sam briga za dolžnika in skrbi zato, da isti posojilo ob pravem času povrne. Ako porok izve, oz. vidi, da dolžnik slabo gospodari, naj se oglasi v posojilnici in zahteva, da se posojilo izterja, ali pa z vknjižbo zavaruje. Poroštvu se pa odpovedati ne more, ako take odpovedi posojilnica ne sprejme prostovoljno. Poroštvo na menici pa traja toliko časa, dokler menica ne poteče. Ko izteče ozir. zapade menica, ugasne poroštvo in je zavezan le še dolžnik in velja taka potečena menica le kot dolžno pismo. Treba je torej vedno paziti na to, da se menice ob pravem času ponovijo, ako se taka posojila niso pred potekom povrnila.

G. M. Vošnjak še povdarja, da naj se poroku takrat, ko dolžno pismo podpiše, vedno reče: «Ti podpišeš kot porok in plačnik», da se pozneje ne bi kdo hotel izgovarjati.

Č. gosp. župnik Bayer vpraša, če se zamore dolžno pismo napraviti samo za dve ali tri leta?

G. Franjo Jošt odgovarja, da so vse koroške posojilnice, ki so v «Zvezi», takega sistema, da veljajo njihova dolžna pisma za nedoločen čas. Le hranilnica in posojilnica na Djekšah je osnovana po načinu Raiffeisen in se morajo pri takih posojilnicah zadolžnice obnoviti ozir. podaljšati vsaka štiri leta, ker tako zahteva zakon od 1. junija 1889. Vsem drugim pa tega ni potreba.

K točki 4. Poročilo o cepljenju nekaterih koroških posojilnic od »Zveze«.

O tej točki dnevnega reda je govoril č. gosp. Franc Treiber, kanonik-župnik v Št. Rupertu pri Velikovcu približno tako-le:

«Velespoštovani posojilničarji!

Nalogo imam, govoriti danes o četrti točki dnevnega reda. To je kočljiv predmet, pa mislim, da me vsi dobro poznate, da nisem iskal nikdar osebne časti, in upam, da med slovenskimi rodoljubi nimam nobenega nasprotnika. Zaraditega mislim, da lahko nastopim kot poročevalec in prosim tudi, da se naj ne čuti nihče razžaljenega, če bi katera mojih besed temu ali onemu ne bila po volji, ker nimam namena, koga žaliti in naj bode vsakdo prepričan, da me vodi edino le ljubezen do našega ljubljenega slovenskega naroda.

Do leta 1901 je bilo vseh 20 slovenskih koroških posojilnic v «Zvezi» slovenskih posojilnic v Celju. To društvo je pomagalo in posredovalo pri ustanovitvi vseh naših posojilnic in je iste tudi revidiralo. Leta 1901 so se začeli gibati tudi naši nemški konservativci in kakor so poprej posnemali našo dično družbo sv. Mohorja s tem, da so ustanovili družbo sv. Jožefa, ki izdaja nemške knjige na podoben način kakor Mohorjeva družba, tako so začeli posnemati tudi nas Slovence s tem, da so začeli snovati nemške konservativne posojilnice povsod po deželi.

Ko so imeli potem Nemci že nekaj takih posojilnic, je nastala za-nje tudi potreba lastne «Centrale» in svoje «Zveze». Taka «Zveza» se je ustanovila v Celovcu, katera se imenuje «Centralna posojilnica v Celovcu».

Do tega leta torej so bile naše slovenske posojilnice vse brez izjeme v «Zvezi» slovenskih posojilnic v Celju. Ali lansko leto je pa naznanilo slovensko Hranilno in posojilno društvo v Celovcu, svoj izstop iz celjske «Zveze», četudi tega izstopa, kakor smo slišali iz poročila gospoda revizorja, še ni povsem oficijelno potrdilo. Vendar se mora smatrati, da celovška posojilnica ni več v celjski «Zvezi», ker že dve leti ni plačala po pravilih dolžnega doneska.

Leta 1901 in 1902 so se ustanovile potem še tri slovenske posojilnice, namreč v Hodišah, v Kasazah in v Škofičah, pa vse te tri nove slovenske posojilnice niso pristopile več k slovenski celjski «Zvezi», pri kateri so druge naše posojilnice, ampak so se priklopile nemški centralni posojilnici v Celovcu.

Rodoljubi, ki vodijo te slovenske posojilnice, so uzorni rodoljubi, ravno tako zanesljivi, kakor vsak danes tukaj navzoč posojilničar. Vprašati se mora torej, kateri vzroki so jih potem vodili do tega koraka, da se odtujujejo naši slovenski «Zvezi»? Oni sami pravijo: Prvi vzrok je ta, da jemlje nemška centralna posojilnica v Celovcu od vseh vlog, katere ji pošiljajo v njeni «Zvezi» stoječe posojilnice, $^1/_4$ odstotka za sebe in ker se vsi denarji v Celovec pošiljajo, ima ona velik promet in da s tem $^1/_4$ odstotka zaslužka ta nemška centralna posojilnica lahko pokriva svojo režijo ter plačuje lahko s tem tudi svojega revizorja, tako, da posameznim posojilnicam, ki se pridružijo tej nemški «Zvezi», ni potreba plačevati nobenega druzega letnega doneska.

Drugi vzrok je, pravijo, da dobivajo posojilnice pri nemški centralni posojilnici v Celovcu izposojila na nižje obresti, tako, da zamorejo potem tudi one delovati po nizki obrestni meri.

Tretji uzrok pravijo je, da s tem svoji narodnosti nič ne škodujejo, da oni varujejo svojo posameznost in da je revizor te nemške «Zveze» tudi Slovenec.

Navedeni trije uzroki naj bi bili torej napotili nekatere slovenske posojilnice, da se priklopijo nemški organizaciji. Na vse to odgovarjam: Kar zadene doneske posojilnic, katere morajo donašati «Zvezi», mislim, da so naše posojilnice že tako trdne in da imajo po toliko čistega dobička, da se jim ni potreba zmeniti za tiste krone, katere morajo izročevati «Zvezi». Ta mali prispevek naših posojilnic ne bode ugonobil in zaradi teh grošev nikdar ne prodamo svojega slovenskega prepričanja. Vrhutega je pa, kakor je poročal g. revizor, naša celjska «Zveza» nekaterim mladim in manjšim posojilnicam na njih prošnjo donesek tudi opustila oziroma znižala.

Na drugi vzrok, ki se tiče obrestne mere, pravim, da se gledé iste ne more določiti splošno enako merilo za vse posojilnice. V nekaterih krajih, zlasti tam, kjer je več denarnih zavodov, je velika konkurenca in se mora tedaj obrestna mera določevati po teh razmerah. Samoobsebi se razume, da mora iti naše stremljenje za tem, da se obrestna mera za posojila zniža kolikor mogoče. Za primer, da se je treba ravnati po razmerah in da se je treba ozirati na konkurenco, naj navedem, da so morali tukajšnji velikovški nemški denarni zavodi hitro znižati obrestno mero za posojila, kakor hitro je začela pred 12. leti poslovati naša slovenska posojilnica.

Ugovarjam pa tudi tretjemu vzroku, katerega navajajo v opravičevanje one posojilnice, ki se niso pridružile slovenski «Zvezi» v Celju.

Naša organizacija je izvrstna. Celjska «Zveza» ima svoj pododbor v Celovcu, kateri dosedaj sicer ni mnogo deloval, kateri se pa naj sedaj ojači in naj začne plodonosno delovati, ker ima zato hvaležno polje. Pododbor naj posreduje, da se snujejo nove posojilnice in da se jim potem, ko začnejo poslovati, tudi primerno na pomoč pride, ako je potreba, da zamorejo delovanje ugodno zapričeti precej v začetku.

Ali ne zahteva naša narodna dolžnost, naše narodno čutstvo, da ju varujemo do skrajne mere še prav posebno pri nas na Koroškem? Za vse večne čase nam mora biti v ravnilo pri naši slovenski organizaciji delovanje našega nam nepozabljivega monsignora Andreja Einspielerja, moža, kateri je nad 50 let vodil uzorno nas slovenske Korošce,

kateri je sam imel obilo skušenj in kateri je dobro preudaril, kaj zamore nam Slovencem hasniti in v kateri organizaciji je naša rešitev. Ta mož je bil tudi izvrsten konservativni mož in je delal za vse, kar je konservativno.

Na večer svojega življenja pa je prišel ta mož do zaključka, da se Slovencem ni družiti z Nemci, če so tudi konservativni, vsaj ne v vseh vprašanjih in tako je sam monsignor Andrej Einspieler opustil izdajanje nemških časopisov, katere je poprej sam najizdatneje podpiral ter nam je ustanovil skromni naš današnji slovenski «Mir». In s tem nam je dal ta odlični narodnjak nepozabnega spomina navodilo, da se moramo naslanjati koroški Slovenci le na naše rodne brate zunaj naše kronovine, ki govorijo naš jezik in ki z nami čutijo kakor bratje.

Mi pa tudi nimamo prav nobenega povoda, se odcepljevati od slovenske celjske «Zveze». Čujte, kaj govore števila iz XII. «Letopisa» katerega je izdala za l. 1901 «Zveza slovenskih posojilnic» v Celju. Lani so bile 104 slovenske posojilnice, katere so imele skupaj prometa K 86,640.830·93.

Ati ni to častna organizacija naše slovenske «Zveze» v Celju, katere članice imajo tako ogromen promet? In to mogočno organizacijo naj bi mi zapustili? Ali niso močne in velike tudi že naše slovenske koroške posojilnice, ki so v «Zvezi slovenskih posojilnic» v Celju? One so imele leta 1901 prometa K 4,124.988·20 in naši rezervni fondi so znašali K 165.242·04. To je narodno premoženje! Ali ni sploh to naš naravni razvoj, ki nas uči, da se moramo naslanjati le na svoje krvne brate, ki imajo na razpolaganje tako ogromne vsote narodnega kapitala? Kdo nam vzdržuje našo dično Mohorjeve družbo, kdo največ podpira našo požrtvovalno družbo sv. Cirila in Metoda in neposredno s to tudi tukajšnjo našo narodno šolo v Št. Rupertu?

Kot duhovnik, ki ljubim sveto katoliško cerkev, mislim, da ne žalim splošnega verskega čutstva, če narodno stran povdarjam in se potegujem za strogo narodno organizacijo ter da s tem ne žalim nobenega nemškega konservativca oziroma katoličana. Mi smo ostali konservativni, kakor smo bili poprej; mi se nismo spremenili, pač pa so se spremenili drugi in to so nemški konservativci. Zvezo z nemškimi konservativci v kolikor je potreba, bodemo držali, ali gledé narodnih posebnosti, kakor je naša slovenska posojilniška organizacija, pa nikakor ni potrebno, da bi se mi družili z Nemci. Kar mi imamo in kar je naše, to naj nosi tudi naše pošteno slovensko ime. Če bi se pa reklo, da so naše slovenske posojilnice konservativne in ne slovenske, bi naši slovenski denarni zavodi izginili tudi iz štatistike in bi potem vladni organi tudi na nas Slovence več ne jemali ozira.

Nam torej ne preostaja drugega, kakor da ostanemo zvesti «Zvezi slovenskih posojilnic» v Celju in je za nas ta odločitev tem lažja, ker se je ta «Zveza» vselej izvrstno izkazala in je tudi vedno po materinsko skrbela za nas. Kolikorkrat smo se na njo obrnili, našli smo vedno zaprošeno pomoč in ko je velikovška posojilnica kupila to hišo v katerej ima sedaj svoje krasne gostilniške prostore in v katerih danes zborujemo, nam je bila «Zveza slovenskih posojilnic» v Celju največja pomagalka in svetovalka.

In ko se bodemo ločili danes iz tega bojevnega kraja, mora biti deviza nas vseh: «Slovenski Korošci ne proč od slovenske organizacije, ampak oklenimo se še tesneje te naše slovenske organizacije in ostanimo zvesti naši spoštovani «Zvezi slovenskih posojilnic» v Celju!»

Ob velikem navdušenju je končal govornik. Njegovemu govoru je sledila živahna pohvala ter oduševljeni živijo- in dobro-klici.

Predsednik g. M. Vošnjak nagovori potem takole: «Zahvaliti se nam je gospodu predgovorniku za njegovo krasno poročilo. Mislim, da govorim iz src vseh, ako izrečem v imenu zborovalcev prisrčno zahvalo preč. g. Treiberju.

Kar se pa tiče odcepljenja sedanjih slovenskih posojilnic na Koroškem od celjske «Zveze», moram omeniti, da je bil ta predmet že tudi na dnevnem redu pri lanskoletnem zborovanju posojilnic v Celovcu. Jaz sem tam zborovalcem omenil le eno točko. Nov revizijski zakon, ki se bode sklenil v državnem zboru te dni, namreč zahteva, da morajo v enej in istej «Zvezi» stoječe posojilnice uradovati tudi v enem in istem jeziku. Slovenske posojilnice torej uradujejo slovensko, nemške konservativne posojjlnice pa nemško; če bi se torej hotele te posojilnice združiti v eno «Zvezo», potem bi se morale zediniti tudi na eden sam uradni jezik. Ali mislite, da bi hotele nemške posojilnice sprejeti slovenski uradni jezik? To se ne bi nikdar zgodilo; pač pa bi morale potem v slučaju takega združenja zavreči naše slovenske posojilnice svoj dosedanji slovenski uradni jezik in sprejeti nemško uradovanje. Mislim, da kaj takega ne bodo nikdar storile.»

Predsednik vpraša potem, če želi kdo k tej točki še besede?

Gosp. Mihael Türk, odbornik hranilnice in posojilnice v Glinjah, se v imenu tega zavoda zahvali «Zvezi slovenskih posojilnic», da jo je ista tako krepko branila proti okrajnemu sodišču v Borovljah ter jej pripomogla do njenih pravic, ker to sodišče ni hotelo vstrezati slovenskim vlogam in prošnjam posojilnice, dokler ni dobilo strogega ukaza in obenem pa tudi zasluženega dolgega nosa od višjih oblasti v Celovcu in na Dunaju; ta zadeva je bralcem «Mira» tudi znana, ker je bila v tem listu objavljena po revizorju g. Joštu.

G. dr. Dečko pravi: «Gledati moramo pri našem delovanju na gospodarskem polju tudi na splošno narodno stvar. Če smo vsi Slovenci v organizaciji združeni, lahko drug drugemu največ pomagamo. Ako pa iščemo zveze pri Nemcih, nam bodo morebiti isti tupatam pomagali; toda srca za nas nikdar niso imeli in ga gotovo tudi ne bodo imeli, kakor nas uči skušnja. Naše posojilnice so imele, kakor se razvidi iz «Letopisa», koncem leta 1901 premoženja 48,847.442 K 02 v. To so tako velikanske vsote, da si Slovenci pred kratkim časom na iste še misliti niso upali. In vse te vsote smo sami zbrali brez nemške pomoči.

Če pa bi Korošci, oziroma njihove posojilnice, potrebovali denarne pomoči, dobijo isto po naši «Zvezi» do vsake visokosti. Vaše slovenske posojilnice pa ne potrebujejo nobene pomoči in če kdo reče, da iste potrebujejo od Nemcev, to ni res. Slovenske koroške posojilnice imajo po veliki večini same odveč denarja, tako da ga same pošiljajo še v druge dežele, od koder ga lahko vedno po potrebi dobijo nazaj.

Človek je sam sebi najbližji, narod narodu in gotovo je, da nas nobeden narod ne bode bolj ljubil, kakor Slovenci. Nemci niso še nikdar pokazali posebne ljubezni za nas in nas poznajo le takrat, ako nas sami potrebujejo. Slovenski Korošci dobijo od nas v Celju vedno lahko vsako pomoč bodisi denarno, bodisi pravno ali kakoršnokoli treba. Ne bilo bi pa tudi narodno, iskati pomoči pri tujcu, ako se ista lahko dobi pri Slovencih. Štajarski Slovenci smo vaši bratje in čutimo z vami kakor bratje. Zaraditega nas pa le veseli, ako zamoremo koroškim Slovencem kjerkoli pomagati».

Gosp. Martin Štih, načelnik hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v Rožni dolini govori nekako tako-le: «Slavni zbor! Če pomislimo, da je «Zveza slovenskih posojilnic» ustanovila in sodelovala pri večini naših posojilnic, bi bila vendar grda nehvaležnost, če bi jo sedaj za ta veliki trud, ki ga je z nami imela, plačevali tako skrajno nehvaležno! Mislim, da koroški Slovenci tako nehvaležni nismo, in če bi se zgodilo to, da bi se odcepilo naše posojilništvo od slovenske «Zveze» ter bi se pridružilo nemški, tedaj se storimo krivimi narodnega samomora. Saj so itak le še naše slovenske posojilnice tista naprava, na katero s ponosom kažemo in če še te prenehajo biti slovenske, smo Slovenci na Koroškem narodno umorjeni. Želim torej, naj bi slavna «Zveza slovenskih posojilnic» v Celju sestavila posebni cirkular in istega razposlala vsem slovenskim

koroškim posojilnicam brez izjeme, v katerem naj bi opozarjala na posledice, katere bi imelo združenje z nemško organizacijo in naj bi svarila, da naj takega nespametnega koraka nikdar ne storijo!»

Nato se sprejme z velikim ravdušenjem na predlog g. Štiha enoglasno naslednja resolucija:

«Pri današnjem občnem zboru «Zveze slovenskih posojilnic» izrečejo zborovalci srčno željo, da bi ostale vse koroške slovenske posojilnice zveste «Zvezi slovenskih posojilnic» v Celju in pričakujejo, da se tej «Zvezi» pridružijo v najkrajšem času tudi še one koroške slovenske posojilnice, katere dosedaj niso v tej «Zvezi».»

K točki 5. Nadomestna volitev v odbor.

Predsednik gosp. M. Vošnjak naznani, da se ta točka pri rednem občnem zboru v Celju ni rešila zaraditega, ker koroških zastopnikov ni bilo navzočih in smo hoteli prepustiti, naj si Korošci svoje zastopnike v odboru «Zveze» sami imenujejo.

Čast. g. kanonik Valentin Weiss priporoča, da se naj volijo z ozirom na to, da je Celje precej oddaljeno od Koroške, taki zastopniki, ki bi se odborovih sej «Zveze», katere so vedno le v Celju, zamogli tudi vdeleževati in ki bi interese koroških posojilnic zamogli tudi zastopati. Za odbornike se tedaj naj volijo taki gospodje, ki razmere koroških posojilnic tudi poznajo.

Na predlog č. g. Treiberja se izvolita v odbor «Zveze» č. g. kanonik Val. Weiss, odbornik hranilnice in posojilnice v Velikovcu, in g. Fr. Kogelnik, odbornik hranilnice in posojilnice v Spodnjem Dravogradu.

K točki 6. Volitev pododbora za Koroško.

Pred volitvijo pododbora povdarja še g. dr. Dečko, da je pododbor za Koroško velikega pomena. Ta pododbor ima popolno avtonomijo. Ker nima na Koroškem na razpolaganje pravnikov, se lahko v takih zadevah obrne na odbor v Celju. V organizaciji domačega posojilništva, o snovanju novih posojilnic i. t. d., lahko samostalno sklepa in pokliče kadar hoče na pomoč glavni odbor v Celju.

Na predlog č. g. Gregorja Einspieler se izvolijo v pododbor za Koroško naslednji gospodje enoglasno: Čast. g. Valentin Weiss, kanonik v Velikovcu; čast. g. Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožni dolini; g. dr. Valentin Janežič, c. in kr. nadštabni zdravnik v pok. v Celovcu; g. Leopold Pristou, posestnik in župan v Prevaljah in gosp. Valentin Krigl, krojaški mojster in tajnik posojilnice v Ziljski Bistrici.

Ta pododbor si bode izbral potem izmed sebe svojega načelnika in tajnika ter skliceval po potrebi pododborove seje.

K točki 7. Razni govori in nasveti.

K besedi se oglasi g. dr. Dečko in pravi: «Predno se razidemo, ne smemo pozabiti velikega veselja, katero nam je danes napravila velikovška posojilnica. Ona nas je danes povabila v svoje lastne prostore, v svojo lastno hišo. To je velikega pomena. V mestih in trgih, ki so po večini žal v rokah naših narodnih nasprotnikov, smo bili do pred nedavnem še nekako tujci. Dandanes pa se dvigajo tudi že v teh zagrizenih nemških krajih najlepše palače, «Narodni domovi», ki so last Slovencev oziroma slov. posojilnic, tako n. pr. v Celju, Mariboru, Ptuju, Brežicah. Pa tudi na Koroškem so začele pridobivati

naše slovenske posojilnice svoje strehe in tako je sledila najstarejši slovenski posojilniic v Št. Jakobu v Rožni dolini, ki ima že par let svoj lastni «Narodni dom», tudi posojilnica v Velikovcu, ki poseduje ta krasni hram, v katerem ima svoje uradne prostore in gostilno in v katerem nas je danes sprejela in pozdravila. To znači velik napredek in priča, da smo že jaki, ko si postavljamo lastne «Narodne domove». Jaz se torej iz srca zahvaljujem odboru hranilnice in posojilnice v Velikovcu, ki nam je napravil toliko veselja in mu častitam, da ima tako lep «Narodni dom». Bog živi to vrlo koroško slovensko posojilnico!»

Predsednik g. M. Vošnjak se zahvaljuje za mnogobrojno udeležbo pri zborovanju ter pravi, da so slovenske posojilnice na Koroškem na trdni podlagi in se jim ni bati propada. Naj le ostanejo vedno slovenske in izvršujejo svojo nalogo, kakor dosedaj. Predsednik nazdravi vsem zavednim slovenskim Koroščem.

H sklepu spregovori še preč. g. kanonik-župnik Treiber približno tako-le:

«Velecenjeni zborovalci! Dovolite mi, da se v imenu nas vseh prav prisrčno zahvaljujem gospodom od «Zveze» v Celju, ki so prišli na današnje zborovanje nas poučevat in nas navduševat. Prisrčno se zahvaljujem v imenu slovenskega koroškega posojilništva predsedniku «Zveze slovenskih posojilnic» v Celju, gospodu Mihaelu Vošnjak, podpredsedniku gospodu dr. Ivanu Dečko in revizorju gospodu Franju Jošt za veliki trud, katerega z nami imajo. Naj vzamejo ti vrli štajarski Slovenci, zapuščajoč naš tužni Korotan, seboj v domovino prepričanje in zagotovilo, da duh nepozabnega nam monsignora Andreja Einspieler še krepko živi med nami, to je duh slovenske vzajemnosti in slovenske celokupnosti. Pozivam torej vse navzoče, da z menoj vred navdušeno zakličejo trikratni krepki «živijo»!

Zborovalci so se tem besedam z navdušenjem odzvali in po dvorani «Narodnega doma» v Velikovcu je zaoril iz stotero poštenih slovenskih grl gromoviti trikratni «živijo», kakoršnega ti prostori menda še niso slišali nikdar!

Nato zaključi predsednik izvanredni občni zbor.

Mihael Vošnjak,
predsednik.

Franjo Jošt,
zapisnikar.

Dr. Ivan Dečko. **Valentin Weiss.**

Zapisnik

o rednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju, kateri se je vršil v četrtek, dne 4. junija 1903 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika oz. revizorja.
3. Poročilo računskih pregledovalcev in odobrenje računa.
4. Razprava oz. sklepi o obligatorični reviziji.
5. Določitev o izdaji «Letopisa».
6. Volitev predsednika.
7. Volitev odbora.
8. Volitev pododborov.
9. Volitev računskih pregledovalcev.
10. Razni nasveti.

K točki 1. Poročilo predsednika.

Predsednik gospod Mihael Vošnjak otvori zborovanje ob določeni uri, pozdravi navzoče zastopnike in pooblaščence ter konstatuje sklepčnost občnega zbora v zmislu pravil.

Ker je vsled poročila tajnika g. Franja Jošt zastopanih deloma po odposlanih zastopnikih, deloma pa s pooblastili 73 posojilnic in sicer izmed koroških: Bekštanj, Djekše, Glinje, Sinčavas, Spodnji Dravograd, Suha, Št. Lenart pri sedmih studencih, Sv. Štefan v Ziljski dolini, Št. Janž v Rožu, Tinje, Zila in Zilska Bistrica; izmed kranjskih: Bled, Cerknica, Črnomelj, Idrija, Kranj, Krško (centralna), Krško (okrajna), Metlika, Moravče, Postojna, Radeče, Sodražica, Staritrg, Sv. Križ, Trebnje, Velike Lašče, Zagorje, Žužemberk; izmed primorskih: Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici, Kobarid, Komen, Koper, Marezige, Nabrežina, Pazin, Podgrad, Pulj, Selo, Sežana, Skrilje, Tolmin, in Volosko; izmed štajarskih: Brežice, Celje, Dol, Fram, Gornjigrad, Gotovlje, Kozje, Ljutomer, Marija Snežna, Oplotnica, Ormož, Pišece, Rajhenburg, Rogatec, Slatina, Slovenska Bistrica, Sv. Benedikt v Slovenskih goricah, Sv. Ema, Sv. Križ pri Mariboru, Št. Lenart v Slovenskih goricah, Šmartin na Paki, Šoštanj, Št. Ilj pod Turjakom, Št. Ilj v Slovenskih goricah, Št. Peter pod Sv. gorami, Trbovlje, Videm in Vitanje.

Časopis «Domovina» je poslal kot poročevalca g. A. Ekarja.

Predsednik konštatuje nadalje dejstvo, da je zakon o obligatorični reviziji pridobitnih in gospodarskih zadrug, sedaj vendar enkrat že sklenjena stvar in da se isti z izvršilnimi naredbami vred v kratkem času uveljavi.

Omenja tudi enketo, ki se je vršila v pravosodnem ministrstvu na Dunaju v svrho določitve revizijskih naredb pretečeni mesec in pri kateri sta zastopala «Zvezo» gg. Jošt in Lapajne.

Z uveljavljenjem tega zakona je storjen važen korak za nadaljni razvoj posojilništva, prav posebno pa še za napredek «Zveze». Vprašanje nastane sedaj, naj li ostane «Zveza» kot društvo kakoršna je, ali se naj preosnuje ista v zadrugo? To vprašanje se pa bode danes razmotrivalo pri poznejši točki dnevnega reda.

K točki 2. Poročilo tajnika oziroma revizorja.

Tajnik in revizor gosp. Franjo Jošt naznani, da bode njegovo poročilo danes, ko zboruje «Zveza» menda zadnjokrat v svoji sedajšnji obliki in ker bode potreba kot posledica uveljavljenja že omenjenega revizijskega zakona temeljita preosnova «Zveze», bolj obširno kakor je bilo drugekrati ter prosi zaraditega nekoliko potrpežljivosti. Poročilo se glasi sledeče:

Na dan občnega zbora naše «Zveze», ki se je vršil lanskega leta dne 11. septembra, je bila v «Zvezi» 101 posojilnica; te so se porazdelile po posameznih kronovinah, po katerih se razteza delokrog «Zveze», tako-le: na Koroško 20, na Kranjsko 26, na Primorsko 14 in na Štajarsko 41, skupaj torej **101 posojilnica.** Do današnjega dne je «Zvezi» nanovo pristopilo deloma vsled povabila, deloma zaraditega, ker smo tiste posojilnice po «Zvezi» ustanovili, 14 posojilnic, izstopili sta pa dve posojilnici, izmed katerih je bila ena iz «Zveze» izključena. Od pristopivših članic spadajo 3 na Koroško, 4 na Kranjsko, 2 na Primorsko in 5 na Štajarsko. Pri tem navede tajnik imena vseh pristopivših članic. Izmed teh so po «Zvezi» oz. z «Zvezno» pomočjo na novo ustanovljene vse tri imenovane koroške posojilnice, ena posojilnica na Kranjskem, ena posojilnica na Primorskem in vseh pet štajarskih novih posojilnic.

Potemtakem šteje «Zveza» danes torej **113 članic**, to je za 12 več kakor pri lanskoletnem občnem zboru, kateri se je vršil pred devetimi meseci. Od teh 113 posojilnic jih je 23 na Koroškem, 30 na Kranjskem, 16 na Primorskem in 44 na Štajarskem. Čistih pravih Raiffeisenovk je izmed teh prilično kakih 25 do 30 in to večinoma vse v novejšem času po «Zvezi» ustanovljene posojilnice. Iz tega se razvidi, da je torej dobra četrtina posojilnic ustanovljenih po Raiffeisenovem zistemu.

Snuje se še nekaj novih posojilnic, od katerih je pričakovati, da bodo pristopile, kadar začnejo poslovati, v našo «Zvezo». Povabili smo pa v tem letu k pristopu v «Zvezo» tudi vse one slovenske posojilnice, katere se dosedaj niso še pridružile k nobeni «Zvezi», izmed katerih se je pa našemu povabilu odzvala le ena posojilnica na dolenjem Kranjskem.

Iz navedenega se torej razvidi, da nismo držali tudi v pretečenem letu rok križem ter da smo si pošteno prizadevali, ustrezati določilom prve točke naših dosedajšnjih pravil ter da smo ustanavljali slovenske posojilnice tam, kjer so iz narodno-gospodarskih ozirov umestne in potrebne. Posebno je veselo dejstvo, da imamo sedaj vsaj na Štajarskem na sedežih vseh okrajnih sodišč tudi slovenske posojilnice, izvzemši sodni okraj slovenjegraški. Tam pa je ležeče na rodoljubih, da se vsaj letos po hudi požarni katastrofi, ki je zadela to mesto, ojačijo ter osnujejo čim prej slovensko posojilnico, ki bode lahko vsporedno s tamošnjo okrajno hranilnico prav vspešno razvijala svoje zadružno delovanje ter se posebno razvijala v istih panogah denarnega trgovanja, s katerimi se hranilnice baviti ne smejo in ne morejo.

Okolnost, da niso vsaj vse štajarske posojilnice, izvzemši izključenih, član naše «Zveze» in da se je opravičeno bati, da bode v kratkem izstopilo iz naše «Zveze» morebiti večje številjo dosedajšnjih članic, je vsega presojevanja vredna in organizatorične

nravi ter prosim zaraditega dovoljenja, da se pri tej stvari nekoliko obširneje pomudim. Nova doba, starost posojilnic, krepko zadružno gibanje v vseh slojih, snovanje novih zadrug, ugodni denarni položaj, zakon o obligatorični reviziji in naravna potreba centralizacije denarnih sil našega posojilništva, vsi ti pojavi so ustvarili nekako stremljenje po tesnejšem, ne samo duševnem in fizičnem združevanju, ampak naravnost narekujejo potrebo reorganizacije posojilniških «Zvez» v ono zadružno obliko, o kateri govori tudi novi revizijski zakon. In ker je naša «Zveza» le društvo starega ustroja in ne zadruga, kakor so druge podobne «Zveze», katera v sedajšnjej obliki svojim članom morebiti ne more nuditi vseh udobnosti, se začenjajo posojilnice rajše oklepati drugih «Zvez», katere so se ustanovile kot novejše v zgori napominanem zmislu.

Pri razgovoru, ki je v tem oziru torej potreben in se naj pozneje razvije, bodem imel priliko, navesti še marsikaj važnega gledé te pereče zadeve.

Kar se tiče notranjega «Zvezinega» delovanja naj omenim na kratko, da je delo tudi to leto naraščalo, in ne da bi se hvalil, moram omeniti, da je za enega uradnika dela preveč, ako mora biti isti tajnik in revizor ter opravljati razen tega še druga opravila, katera nalagajo istemu «Zvezna» hiša in že nabavljeni kapital ter priprave za uredbo «Zvezne» tiskarne.

Poleg registrovanja novih posojilnic smo izdelovali članicam različne prošnje za registrovanje novih udov načelstva, za vpis spremembe pravil in izbris izstopivših ali umrlih udov načelstva; izgotavljali smo razne davčne napovedi, pritožbe na različne urade, rekurze gledé pridobnine in rentnine ter dajali direktno in po pravnem konzulentu v mnogih slučajih različnih naukov itd. itd. Vložili smo tudi mnogo pritožb v zadevi slovenskega uradovanja, ker se nekateri c. kr. državni uradi nikakor nočejo privaditi temu, da bi uradovali z našimi slovenskimi posojilnicami v njihovem uradnem, to je v slovenskem jeziku.

Na razna vprašanja posojilnic smo odgovarjali vedno kolikor mogoče najhitrejše in stvarno ter s tem ne malo pripomogli do pravilnega in rednega poslovanja.

Izvestna očitanja, da smo nasprotni snovanju malih posojilnic, tistih mnogokrat zares brez potrebe in brez razuma hvalisanih Raiffeisenovk, pa najbolje ovrže dejstvo, da smo sami osnovali, kakor sem omenil že v začetku, lepo število takšnih malih zavodov in sicer v takšnih krajih, kjer so za to govorile lokalne razmere in drugi oziri in smo se pri tem vedno ozirali po vsej možnosti na vse tozadevne želje, katere so se nam izražale od ene ali od druge strani.

Kakor dosedaj vsako leto, je bilo tudi v minolem društvenem letu mnogo neprilik z izterjavanjem doneskov, katere morajo plačevati posojilnice «Zvezi» glasom njenih pravil. Znano je, da «Zveza» nima nikakoršnih drugih dohodkov, kakor doneske in če ti dohodki prenehajo, mora prenehati tudi «Zveza» in delovanje «Zveznega» uradništva, ki bi bilo v takem slučaju vrhutega izpostavljeno precejšnim neprilikam. Tudi v tem oziru bode stvar občnega zbora, da se zadeva uredi definitivno in vsestransko zadovoljivo.

Za razne posojilnice, katere so potrebovale gotovine, smo posredovali pri drugih zavodih, ali da so jim pošiljali vloge, ali da so jim dajali izposojila, nasprotno pa smo drugim zopet svetovali, kam naj nalagajo odvišne novce, kadar jih imajo v blagajni preveč in nimajo doma zanje dobre uporabe. Vse to bi lahko izostalo če bi bilo osredotočeno to denarno nalaganje oziroma izposojevanje v enem samem zavodu ali «Zvezni» centrali, kakor se to sedaj vrši skoro že pri vseh drugih naših «Zvezah».

Zdelo se mi je potrebno, navesti to stvar tukaj ponovno zaraditega, ker spada v tajnikovo poročilo, ki mora biti o vseh potrebah in željah posojilnic in «Zveze» najbolj poučen in ker sem prepričan, da bi se znižalo in morebiti tudi popolnoma izostalo plačevanje doneskov posojilnic «Zvezi» takoj, kakor hitro bi si ista ustanovila drugi vir za pokrivanje režije, to je, kakor hitro si osnuje svojo denarno centralo.

Blagajniški račun «Zveze» za leto 1902, ki se bode natisnil tudi v «Letopisu», ako se isti izda in o katerem bodeta poročala gospoda računska pregledovalca, prečita tajnik v popolnem obsegu:

Vseh izdatkov je bilo . . . . . K 9276·24
prejemki pa so znašali . . . . . » 8672·49
torej je bilo ob sklepu l. 1902 primanjkljaja K 603·75

Vsi doneski posojilnic so znašali K 8660·—, ki se porazdele tako-le:

Plačati bi imele posojilnice na		plačale pa so	torej manj kakor predpisano
Koroškem . .	K 1280·—	K 1130·—	K 150·—
Kranjskem . .	» 3460·—	» 2610·—	» 850·—
Primorskem .	» 1260·—	» 1120·—	» 140·—
Štajarskem . .	» 3800·—	» 3800·—	» —·—
skupaj	K 9800·—	K 8660·—	K 1140·—

Primanjkljaj se je pokril v letu 1903 z doneski posojilnic, katere so iste plačale za leto 1902. Sprva se je mislilo, da se bode primanjkljaj pokril z najemnino za porabo koncesije za «Zvezno» tiskarno, toda v tem oziru ni bilo mogoče doseči povoljnega uspeha.

Proračun za bodoče leto 1903 je pa sledeč:

Na račun doneskov za leto 1902 smo prejeli do danes . . K 7440·—
dobili bodemo še prilično . . . . . » 1860·—
Vsi doneski posojilnic bodo torej znašali skupaj ca. . . . K 9300·—

to je približno za okroglih 600 K več kakor lansko leto, kar izvira deloma iz tega, da smo spravili v «Zvezo» precejšnje število novih posojilnic-članic; glavno pa izvira povišek doneska proti onemu v lanskem letu iz tega, ker posojilnice napredujejo v vsoti danih posojil, po katerih se odmerjajo doneski glasom § 20. «Zveznih» pravil.

Preliminar letošnjih stroškov do konca leta znaša približno K 2800·—.

Današnji blagajniški saldo znaša. . . . . K 1934·63
prejeli bodemo še (kakor zgoraj) približno . » 1860·—
je naš imetek torej . . . . . K 3794·63
Če torej odbijemo od tega zneska po . . . . . K 3794·63
preliminirane stroške za to leto . . . . . » 2800·—
preostaja še znesek po . . . . . K 994·63

kateri se bode porabil za XIII. «Letopis» pro 1902, ako se bode sklenilo, da se isti izda in pa za revizijske stroške, ki bodo narasli še v tem letu.

Samoobsebi se razume, da je z doneski leta 1903 pokrit tudi primanjkljaj ob sklepu leta 1902, ki je znašal K 603·73, tako, da v tem letu menda ne bode vsaj velikega primanjkljaja in za slučaj, da se bodo poprej navedeni, še ne prejeti doneski, zares tudi izterjali.

Da so med posojilnicami tudi take članice, ki ne plačajo odmerjenega jim zneska popolnoma in da se nahajajo tudi takšne, katere sploh nobenega doneska ne plačajo, povedal sem na tem mestu tudi že poprejšnja leta in moram v svoje obžalovanje konštatovati tudi pri letošnjem občnem zboru. Vzrok pa, da teh posojilnic nismo izbrisali, oziroma izključili iz «Zveze», se opravičuje s tem, ker smo posojilnicam vedno obljubovali, da se «Zveza» preosnuje in da bode odpadlo plačevanje letnih doneskov, kakor hitro izide in se uveljavi zakon o obligatorični reviziji. Ta zakon imamo sedaj takorekoč pred durmi in se isti tudi kmalu uveljavi, kakor sem dotično obljubo iz ust sekcijskega šefa v pravosodnem ministrstvu, ekscelence dr. Kleina na lastna ušesa slišal ob priliki enkete, katero je sklicalo to ministrstvo zaradi izdanja revizijskih naredb k revizijskemu zakonu na Dunaj dne 13. minolega meseca in pri katerej sem imel čast zastopati našo «Zvezo

slovenskih posojilnic». Zatorej je postalo to vprašanje tembolj akutno in je sedaj dolžnost «Zveze», da svojo že večkrat dano obljubo napram posojilnicam tudi izvrši tako, da bode prav posojilnicam in da ne bode trpela nikake škode «Zveza» ali kdo drug.

K temu blagajniškemu poročilu pa naj mi bode dovoljeno dostaviti, da smo se skoz celih 20 let svojega obstanka vzdrževali z lastnimi močmi, da nismo nikdar prosjačili nikjer kake podpore in smo si obdržali pa zato tudi v vsakem oziru popolnoma proste roke.

Moje poročilo kot «Zvezni» revizor je sledeče:

Pregledovanje naših posojilnic, zlasti manjših in onih, ki so slučajno v takih krajih, kjer ni dovolj izobraženih moči za povsem pravilno vodstvo in uradovanje, je bila tudi v minolej dobi ena najpoglavitnejših mojih skrbi.

Z velikim zadovoljstvom in povsem opravičeno pa smem trditi, da razni nauki, katere smo delili našim članicam v teh šestih letih, odkar je poverjeno to odgovornostipolno, težavno in naporno potovanje moji malenkosti, niso padli na nerodovitna tla, nego da so rodili obilo dobrega sadu. Naše posojilnice uradujejo sedaj skoro vse, s prav malimi izjemami, že pravilno, da uzorno, imajo knjige, zadolžne listine, letne račune in druge svoje stvari v lepem redu in pravilno izpeljane, tako, kakor se jim je od «Zveze» naročevalo.

Obiskalo se je od zadnjega občnega zbora pa do danes kakih 70 posojilnic, med temi nekatere po dvakrat.

Revidiranih je bilo 63, torej več kakor polovico vseh članic in sicer 8 na Koroškem 19 na Kranjskem, 5 na Primorskem in 31 na Štajarskem. Druga pota so bila potrebna ali zaradi ustanovnih občnih zborov, ali zaraditega, ker sem prisostvoval kot revizor tudi prvemu uradnemu dnevu, da sem poučil načelstvo o uradovanju in pravilnem poslovanju. Vrhutega pa sem moral opraviti še razna druga pota, katera so bila potrebna in ki tukaj niso navedena in všteta.

Imena posojilnic, katere so bile revidirane in obiskane se bodo navedla v «Letopisu», kakor druga leta, so pa na razpolaganje tudi danes, ker vodim v tem oziru natančen, tabelaričen pregled.

Rekel sem že v začetku, da naše posojilnice poslujejo po veliki večini dobro in pravilno. V tem oziru gre pa v prvi vrsti vsa čast in pohvala uradujočim udom načelstva in marljivemu uradništvu, ki je spoštovalo «Zvezine» in revizorjeve nauke.

Pri vsej pridnosti in natančnosti pa seveda ni izključeno, da se vrinejo tudi nekateri nedostatki, katere je pa lahko odpraviti.

Gledé onih posojilnic, katere sem omenil kot izvzete, da gledé napredka in pravilnega poslovanja niso še na vrhuncu in splošno gledé nedostatkov, ki se še najdejo, bi veljalo nekaj posameznih opazk.

Poglavitna in največja hiba nekaterih posojilnic je ta, da sloni včasih vse delo le na ramah enega samega odbornika in uradnika. To ne sme biti pri nobeni posojilnici in naj bi bil dotični tudi največji bogataš in če bi tudi užival splošno zaupanje kajti to ni samo proti zadružnim pravilom, ampak je tudi protizakonito. Delo se mora razdeliti; vsaj dva uda načelstva pa morata biti navzoča na uradni dan in vselej takrat, kadar se vršijo denarne manipulacije. Vsaka napačna občutljivost mora v tej zadevi izginiti in nihče si ne sme domišljevati, da je nezmotljiv. Zato se pa naj uradujoče osebe svojemu trudu in posojilničnim ter lokalnim razmeram primerno odškodujejo.

Seje načelstva se morajo redno vršiti in v tem oziru ni opravičen nikak izgovor. Vsako posojilo se mora dovoliti v seji in ob sklepanju tolikega števila odbornikov, kakor to predpisujejo pravila. Vsi sklepi morajo biti tudi zabeleženi v posebni, za to določeni knjigi. Kjer se proti temu malomarno ali tudi brezvestno greši, tam se kršijo zadružna pravila in tam se greši zoper zadružni zakon, dotični udje načelstva pa nakopavajo sebi ogromne odgovornosti in skrbi, posojilnico pa pripravljajo s tem direktno ob njen kredit in veljavo.

Ravno isto velja gledé gotovine in oskrbovanja blagajne. Ključev do denarja in vrednostnih listin ne sme naravnost imeti nikdar samo ena oseba, ampak morajo biti razdeljeni ter se mora shranjevati gotovino in efekte vedno pod dvojnim zaporom. Tudi v tem oziru mi je znano, da se greši in se mora odpraviti takšno poslovanje. Vsi udje načelstva se morajo po možnosti pritegniti k delovanju, nihče se ne sme namenoma odrivati, še manj pa se sme kdo odtegovati nalašč. Udje načelstva so enako odgovorni za vse, izvolijo se pa tudi zaraditega pri občnem zboru, da svoje dolžnosti opravljajo, da se poslužujejo pristoječih jim pravic in ne pa zato, da bi figurirali samo na papirju.

Na novo izvoljeni udje načelstva ponekod še niso registrovani, umrli ali prostovoljno izstopivši še niso zbrisani. Vsi ti nedostatki se morajo odpraviti nemudoma, da ne bodo posojilnice morale občutiti strogih posledic revizijskega zakona.

Vse to velja pa ravnotako za računske pregledovalce, oziroma za nadzorstva. Ti funkcijonarji po navadi sploh ne vršijo svojih dolžnosti ali prav nič, ali popolnoma nedostatno in površno.

Po zadružnem zakonu so pregledovalci računov važni in imenitni činovniki, kateri so soodgovorni za to, da se v zavodu pravilno posluje. Nikakor se torej ne sme misliti, da so pregledovalci le kaka formalnost in popolnoma napačno je, če se reče, kaj nam potreba revidirati, saj pride «Zvezni» revizor, bode že on vse napravil in uredil sam. Gospoda, to ne gre in je absolutno nemogoče na eni strani, na drugi strani pa ne pripada v delokrog revizorja, da bi se on, kadar pride revidirat, morebiti vsedel, vzel knjigo za knjigo ter v istej pisal, računal, adiral itd.; ampak revizorjeva opravila so čisto drugačna. Prvo nadzorovanje, redno perijodično pregledovanje posojilnice je dolžnost računskih pregledovalcev in ako iste ne vrše, storijo s tem velik, neodpustljiv greh, ki se ne more dosti grajati.

Upanje imam, da bode v tem oziru nov revizijski zakon tudi nam revizorjem vsaj nekoliko olajšal stališče.

Najmanje se pa sme misliti na to, da je «Zvezni» revizor morebiti kak «špicelj» vohun ali policijski organ, ki bi moral v prvi vrsti revidirati gledé na poštenost uradovanja, oziroma poslovanja.

Kdor to misli, se moti. Revizor mora biti učitelj, posojilničar-strokovnjak, ki v administrativnem in tudi v tehničnem oziru revidira posojilnico ter po potrebi poučuje načelstvo in uradništvo; da bi pa on moral in zamogel revidirati v vsakem slučaju tudi gledé na poštenost, to je absolutno nemogoče.

Kaj mi pomaga, če preštejem pri reviziji tudi gotovino in pregledam efekte, če pa ne vem, ako je vse zabeleženo? Vrhutega se pri naših razmerah revizije vedno napovedujejo in ako je revizija napovedana, pač lahko vsak verjame, da se bode ob prihodu revizorja tudi blagajna ujemala. Tako naiven ne bode nihče, da bi si delal v tem oziru drugačno sodbo.

Zatorej pa se mora vnovič in vnovič polagati vsem posojilniškim funkcijonarjem toplo na srce, naj vrše svoje dolžnosti v zadostni meri, da ne bodemo doživeli tako bridkih izkušenj, kakoršne smo žal imeli — hvala Bogu sicer le v par posameznih slučajih — tudi med našim slovenskim posojilništvom.

Še večji greh pa je, če nima posojilnica sploh nikakega nadzorstva, dasi imamo med Slovenci le eno tako izjemo. V tem oziru je velika hiba tudi v zadružnem zakonu, ki nadzorstev direktno zares ne predpisuje.

Napake, ki se najdejo v knjigah za deleže, vloge, posojila, kontokorente in v drugih računskih knjigah, se dajo kmalo odpraviti, ako je najti količkaj dobre volje in tiste mi ne delajo nikdar bogve kako hudih preglavic. Zaraditega pa bi bilo preobširno, ako bi hotel danes tukaj na obširno razpravljati take stvari, ki se po večini smejo imenovati malenkosti.

Veliko bolj se vstrašim, ako vidim v računih kake posojilnice, da ima kakšno posojilo do 100.000, 200.000, da celo do 300.000 K dano enemu samemu zadružniku. Po mojem mnenju dovoljevanje posojil do tako visokih zneskov ne spada v delokrog posojilnic, ampak se naj bavijo s takimi posojili močne hranilnice in banke, ki imajo na razpolaganje štabilne kapitale, kar se pa pri posojilnicah ne more vedno z vso gotovostjo trditi. Posojilnice kot take se morajo baviti zares le s pravim zadružnim kreditom; dovoljevanje visokih posojil na menice, fakture, knjižne terjatve trgovcev ali obrtnikov in industrijskih podjetij pa naj oskrbujejo drugi zavodi, ki so v to bolj poklicani. Sicer pa bode tudi v tem oziru dal revizijski zakon revizorjem gotovo oblast, nekaj močí, da bode mogoče take nedostatke odpraviti.

Dosedaj so bile revizije kakor znano prostovoljne in revizor ni imel tiste potrebne močí in vselej tudi ne avtoritete, da bi bil zamogel energično zahtevati odpravo te ali one napake. Razmerje je bilo dosedaj pravzaprav takšno, da je bila odvisna bolj «Zveza» od svojh posojilnic, ker je morala reflektirati na njihove doneske, od katerih je životarila, kakor pa so bile odvisne posojilnice od «Zveze», od katere ni bilo dobiti druzega, kakor zlatih naukov in morebiti strogih revizij, v sili in potrebi pa le težko materijelne pomoči in še to le indirektno, z njenim dolgotrajnim posredovanjem.

Glavna moja pozornost se je osredotočila tudi letos, kakor druga leta, na izdelovanje računskih zaključkov, ter na obliko razglaševanja posojilničnih publikacij. Tudi v tem oziru smemo biti veliko bolj zadovoljni kakor doslej.

Četudi niso še vsi računi enotni in popolnoma v redu, jih je velika večina vendar takšnih, da smemo biti na-nje ponosni.

Z ozirom na to, da se vrši današnji občni zbor že v prvi polovici leta, torej tako zgodaj, da niso izgotovile še vse posojilnice svojih računskih zaključkov, ali istih vsaj niso dobile tiskanih iz tiskarn, ni bilo torej mogoče še sestaviti statističnih podatkov o vseh aktivah in pasivah posojilnic za leto 1902. Sigurno pa so ista napredovala tudi to pot za več milijonov, kakor so n. pr. napredovala v letu 1901 proti onim v letu 1900 za bolj kakor 6 in pol milijonov kron, kajti v letu 1900 so znašala vsa aktiva naših posojilnic 42,284.193 K 12 v, medtem ko so narasla ista v letu 1901 že na 48,847.442 K 02 v. To so številke, katere morajo navdajati vsakega skrbnega in iskrenega rodoljuba z velikim veseljem nad tolikim napredkom na polju narodno-gospodarske osamosvoje, na drugi strani ga pa navdahniti z nekakim svetim strahom pred ogromnim delom in skrbjo, katero nalaga upravljanje in vestno gospodarjenje s takimi velikanskimi vsotami prizadetim vodstvom posojilnic.

Ako se bode danes pri točki 5. dnevnega reda sklenilo, izdati XIII. «Letopis» za leto 1902, bode isti izšel v nekaterih mesecih in se bode iz istega razvidel razvoj in napredek naših «Zveznih» posojilnic v letu 1902.

Tudi gledé sklepanja letnih računov so nekatere posojilnice deloma silno počasne, deloma pa premalo tankovestne. Pravila vseh posojilnic skoraj določajo izrecno, da mora biti računski zaključek gotov in odobren po občnem zboru vsaj do konca marca; pa vendar je še tudi letos nekaj posojilnic, od katerih vzlic večkratnim urgencam nisem mogel dobiti računov.

Izmed teh, ki jih pa nočem imenovati, vsaj ima vsaka razne «Zvezne» opomine v rokah, jih je v vsaki kronovini nekaj.

Četudi zadružni zakon sicer pravi, da se morajo računi objaviti do konca junija, naj bi si vendar vsaka posojilnica štela v čast, da je z letnim računom gotova kolikor najpoprej mogoče in naj bi se nobena ne pustila toliko dregati od revizorja in «Zveze».

Sestavil sem ali vsaj napravil tehnično sestavo, pregledal in popravil več kakor polovico vseh računskih zaključkov, kar me je stalo tudi silno mnogo truda in dela. Vendar sem imel veselje s tistimi posojilnicami, ki so se oglasile za pomoč takoj po novem letu in s posebnim zadovoljstvom moram pa danes omenjati, da me je silno vese-

lilo, ko sem dobil popolnoma pravilen in uzoren računski zaključek ene posojilnice, katera je imela skoro 400.000 K prometa in 300.000 K aktiv, v pregled in odobrenje že 31. decembra, to je zadnji dan leta, za katero se je račun položil.

Priporočam to pridno posojilnico in njenega vestnega in natančnega g. tajnika nadučitelja v vzgled in posnemanje vsem našim članicam.

Že poprej sem rekel, da bi bilo odveč in preobširno, razpravljati in navajati vse mogoče nedostatke, na katere sem naletel pri revizijah. Če kdo želi v tem oziru kakih pojasnil, so ista na razpolaganje.

Sklepam z zavestjo, da sta se «Zveza» in revizor po okoliščinah, kakoršne vladajo, pošteno trudila, izvrševati namen «Zveze» ter zadoščati njenim zadačam in zagotavljam, da se ne bodemo utrudili, nadaljevati zapričetega dela v enakej meri. Želim le, da bi nam ostale naše članice vse zveste, občnemu zboru pa priporočam toplo, da ukrene vse potrebno, da se preustroji «Zveza» pod veljavo revizijskega zakona tako, kakor je že večkrat obljubila svojim članicam in svojim funkcijonarjem ter da se postavi tudi ona v vrsto onih modernih in naprednih «Zvez», kakoršne so njene domače in druge avstrijske sestre.

Ne smemo namreč pozabiti, da imamo doma na Štajarskem in tudi drugod nekaj prav dobrih nedenarnih zadrug, katere, če so tudi v najlepšem redu, vendar ne bode kazalo izročiti na milost in nemilost vladnim revizorjem in za katere bode treba preskrbeti tudi neke revizijske zaščite. Opozarjam na te zadruge, ki sedaj ne morejo biti član naše «Zveze» in v kako drugo «Zvezo» gotovo tudi ne bi hotele pristopiti. Treba je torej misliti nato, da se tudi te zadruge, katerih je precej, spravijo pod domačo streho.

In kadar se to zgodi, potem bode «Zveza» popolna in vsestransko popolna bode potem tudi njena organizovana posojilniška falanga, ki bode tvorila lahko na vselej mogočni jez vsem navalom.

S to iskreno svojo in velike večine naših posojilnic željo, je moje poročilo končano.

K tajnikovemu poročilu vpraša g. dr. Josip Vrečko, ako ne bi kazalo, da bi se revizije vršile nenapovedano.

Po tozadevnih pojasnilih gospoda Fr. Jošta se tajnikovo poročilo brez ugovora enoglasno odobri.

K točki 3. Poročilo računskih pregledovalcev in odobrenje računa.

Imenom računskih pregledovalaev poroča g. profesor Josip Kožuh, da sta on in gosp. dr. Anton Žižek pregledala 27. maja t. l. vse račune. Računi so v najlepšem redu in predlaga, da se odobrijo. Predlog so sprejme enoglasno.

K točki 4. Razprava oziroma sklepi o obligatorični reviziji.

Predsednik g. M. Vošnjak pravi: § 3. revizijskega zakona določa, da morejo biti «Zveze», ki bodo dobile koncesije za revidiranje, osnovane na podlagi društvenega zakona od 15. nov. 1867, drž. zak. št. 1134 ali pa na podlagi zadružnega zakona od 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70. «Zveze», ki bodo zasnovane na podlagi poslednjeimenovanega zadružnega zakona od 9. aprila 1873, bodo veliko boljše in bodo imele bolj svobodne roke, ker se bodo smele baviti poleg revizij tudi z drugimi posli, ki pospešujejo zadružništvo, medtem ko se bodo smele baviti «Zveze», ki bodo osnovane po prvoimenovanem društvenem zakonu od 15. novembra 1867 — in taka je sedanja naša «Zveza» — edino le z revidiranjem

posojilnic in z ničemur drugim. Nastane torej vprašanje: Naj li ostane «Zveza» društvo kakršno je sedaj, ali naj se preosnuje ista v zadrugo? Če bi se «Zveza» ne preosnovala v zadrugo, bi ne smela ista v bodoče imeti svoje tiskarne, za katero ima koncesijo. Po preosnovi «Zveze» v zadrugo pa bodemo smeli imeti svojo denarno centralo, katera je absolutno potrebna in katero žele imeti naše članice in ne bode nobene ovire, da obdrži «Zveza» tudi svojo tiskarno. Vrhutega pa bodemo imeli koncesijo za revidiranje in bode torej «Zveza» popolna, kadar se preosnuje v zadrugo.

K temu pravi g. dr. Josip Sernec, da ima revizijski zakon temna določila gledé oblike «Zvez», se spodtika nad «Centralno posojilnico slovensko» v Krškem, navaja pomisleke o preustroji «Zveze» v zadrugo zaradi zaveze in jamstva in misli, da bi lahko bila kaka že obstoječa posojilnica n. pr. celjska obenem «Zvezna» centrala, ki bi delala kakor dosedaj z menicami itd. Nasproti pa priznava prednost, katero bi imela «Zveza», ako postane zadruga, da bode imela namreč z denarno centralo lastni zaslužek, da bode za posojilnice odpadlo plačevanje letnih doneskov, katere se branijo sedaj plačevati ter da se bode lažje vzdrževal uradniški aparat in se pokrivale «Zvezne» režije.

Odgovarjajoč pravi predsednik, da stojimo sedaj pred: ali — ali. On priznava, da bode stala preosnova «Zveze» mnogo truda ter da prevzame potem ista veliko odgovornosti. Ako ostane «Zveza» le društvo za revidiranje, nastane nevarnost, da izgubi isto veljavo, katero je imela dosedaj. Predsednik naglaša, da je slišal na lastna ušesa, če ne poskrbi «Zveza» za denarno centralo, da bode odstopilo veliko posojilnic. Če je tudi res, da je dosedaj v posameznih slučajih vstrezala celjska posojilnica prošnjam drugih posojilnic, to v bodoče ne more tako naprej, ker posojilnice hočejo v potrebi denar hitro dobiti brez težavnih formalitet in morajo imeti do gotove meje odprti kredit. Denarna centrala je torej kot posebni oddelek nove «Zveze» nujno potrebna. Ker je tedaj predsednik prepričan, da so članice «Zveze» popolnoma opravičene zahtevati preustrojenje «Zveze» v denarno centralo in ker pričakuje, da bode potem «Zveza» lažje ustrezala vsem njenim nalogam, zagovarja tudi on preustrojitev «Zveze» v zadrugo, tako, da ista ne bode le obdržala samo pravice revidiranja posojilnic, ampak da bode lahko imela tudi svojo zadružno tiskarno.

Tajnik g. Jošt reagira potem stvarno na nekatere izražene pomisleke.

Predsednik stavi potem sledeči predlog:

«Novemu odboru se naloži, da izdela takoj po objavljenju vladne naredbe gledé izpeljave revizijskega zakona načrt pravil za preosnovo društva «Zveza» v zadrugo: «Zveza slovenskih posojilnic, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju».

Gosp. predsednik meni, da se lahko izdela več načrtov pravil, kateri se potem tiskani pošljejo vsem članicam «Zveze», da se o istih izrečejo prej, kakor se skliče izvanredni občni zbor, kateri to zadevo potem konečno uredi.

Ta predlog z dostavkom vred se enoglasno sprejme.

„K točki 5. Določitev o izdaji «Letopisa».

Predsednik g. M. Vošnjak omenja, da obhaja letos «Zveza» svojo dvajsetletnico. Spodobilo bi se pri tej priliki, da se izdajo vsi spomini dvajsetletnega delovanja v posebnej knjigi. Tam naj bi bila razvidna cela zgodovina razvoja našega posojilništva, posebno glede razvoja onega posojilništva, ki je plod delovanja naše «Zveze». Govornik pravi, da se je kranjsko posojilništvo rodilo večinoma na naši podlagi; mi smo že davno delovali in še-le potem se je začela na Kranjskem današnja organizacija na denarnem polju. S tem pa noče govornik nikomur kaj očitati. Celje in naša «Zveza» je bila zibeljka slovenskega posojilništva. Govornik potem navaja velikanske težkoče, pod katerimi so se

rodile prve naše posojilnice ter navaja celo vrsto hudih nasprotnikov, ki so ovirali snovanje prvih posojilnic na Slovenskem, kakor trgovinska sodišča, politične oblasti, deželni odbori itd. Vse te ovire pa je «Zveza» srečno premagala in to nemalo tudi s pomočjo celjske posojilnice, ki je «Zvezi» od začetka na strani stala, zlasti takrat, ko je bil on njen načelnik.

G. M. Vošnjak stavi z ozirom na to sledeča dva predloga:

1. Celjski posojilnici se izreče zahvala za njeno podporo, katero je imela «Zveza» ves čas svojega obstanka od nje in

2. sklene se, v spomin dvajsetletnice naše «Zveze» izdati spominsko knjigo skupno z «Letopisom», v katerej se obelodani cela zgodovina dosedajšnjega delovanja «Zveze» in razvoja slovenskega posojilništva pod «Zveznim» pokroviteljstvom.

Oba predloga se sprejmeta enoglasno.

G. dr. Josip Vrečko pravi, da ne smemo prezreti zaslug, katere ima za «Zvezo» v prvi vrsti njen predsednik.

Stavi torej sledeči predlog:

Predsedniku g. Mihaelu Vošnjak se izreče posebna in iskrena zahvala ter priznanje za njegov več nego dvajsetletni trud in se naroči redakciji, ki bode sestavljala to spominsko knjigo, da se v prvi vrsti in na častnem mestu spominja njegovega zaslužnega delovanja.

Predlog se sprejme z odobravanjem enoglasno in vstanejo zborovalci v znak priznanja raz sedeže.

Gosp. predsednik se zahvali za to priznanje in spomin na čas, ko je začel orati ledino na tem, sedaj že tako dobro obdelanem polju narodnega denarnega zadružništva.

K točki 6. Volitev predsednika.

Predsednik g. Mihael Vošnjak želi, naj bi si zbral občni zbor z ozirom na to, da on ne stanuje že dalje časa več stalno v Celju in ker bode potreba pri preosnovanju «Zveze» novih in čilih moči, drugega predsednika. On želi, naj bi se izvolil predsednikom g. dr. Ivan Dečko.

Gosp. dr. Dečko opozarja, da bode ravno pri preustrojevanju «Zveze» v zadrugo potrebno izkušenih moči in da bi silno pogrešali g. Vošnjaka ter prosi istega, naj ostane na čelu društva, kateremu je posvetil tudi v dosedajšnjih 20 letih njegovega obstanka velik del svojih moči.

Ker se enako izreče tudi celi občni zbor, stavi g. dr. Dečko predlog, naj se izvoli g. Mihael Vošnjak vnovič predsednikom.

Predlog se sprejme z navdušenjem enoglasno in gosp. Mihael Vošnjak izjavi, da izvolitev sprejme.

K točki 7. Volitev odbora.

K tej točki izreče predsednik željo, naj bi se oziralo pri volitvi tudi na to, da dobijo vsi stanovi zastopnike v odbor. Izrazilo se je tudi mnenje, naj bi se število oziroma razmerje števila odbornikov predrugačilo po kronovinah.

Tajnik g. Jošt je pojasnil zadevne pomisleke in na to je stavil gosp. predsednik sledeči predlog:

Z ozirom na to, ker se mora «Zveza» po uveljavljenju revizijskega zakona preosnovati v zadrugo, katerej bode potem itak potreba izvoliti novo načelstvo, se naj do te prehodne dobe izvoli stari odbor.

Predlog se sprejme.

K točki 8. Volitev pododborov.

Koroški pododbor «Zveze» v Celovcu se nanovo potrdi enoglasno.

K točki 9. Volitev računskih pregledovalcev.

Potrdita se tudi enoglasno dosedajšnja računska pregledovalca.

K točki 10. Razni nasveti.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, se zahvali g. predsednik zborovalcem za udeležbo ter sklene občni zbor z besedami: «Zaključujem današnji občni zbor, ki je menda obenem tudi zadnji občni zbor naše «Zveze» v sedajšnjej obliki in kličem vsem: «Na svidenje pri ustanovnem občnem zboru zadruge «Zveza slovenskih posojilnic».»

Mihael Vošnjak,
predsednik.

Franjo Jošt,
zapisnikar.

Dr. Ivan Dečko.

Anton Brezovnik.

Zapisnik

o izvanrednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju, kateri se je vršil v soboto, dne 8. avgusta 1903 ob 2. uri popoldne v sejni dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju.

Dnevni red:

1. Prenaredba društvenih pravil vsled zakona od 10. junija 1903, drž. zak. št. 133.
2. Osnovanje denarne centrale za v «Zvezi» stoječe zadruge.
3. Razni nasveti.

Sklepi:

Predsednik g. Mihael Vošnjak otvori zborovanje, konštatujoč sklepčnost v zmislu pravil, ker je navzočih 30 zborovalcev, ki zastopajo 61 v «Zvezi» stoječih posojilnic.

Pozdravljajoč zbrane zastopnike naznani predsednik na kratko uzrok sklicanja današnjega izvanrednega občnega zbora. Ko se je vršil letos, dne 4. junija, redni občni zbor «Zveze», še nismo vedeli, kedaj bode potrjen zakon o obligatorični reviziji. Med tem časom pa je izišel ta zakon in ž njim vred izvršilni predpisi. Zakon stopi v veljavo čez dva dni.

Posledica uveljavljenja revizijskega zakona in naredeb je bila, da se je izdelal, izvrševaje prejšnje obljube in sklep občnega zbora od 4. junija t. l., načrt pravil, po katerih bi se «Zveza» preosnovala iz društva v zadrugo z omejeno zavezo. Dotična pravila so se razposlala tudi vsem posojilnicam, da se iste izrazijo o njih, ter so bila po večini odobravana. Ker so se pa izrekle nekatere posojilnice tudi proti temu, da se preosnuje «Zveza» v zadrugo, so nastale pri konečni redakciji razposlanih pravil težkoče, katere so pouzročile, da se je sklicalo današnje zborovanje. Obenem se je izdelal v naglici drug načrt pravil, kateri je zborovalcem predložen. Po tej prenaredbi pravil bi ostala «Zveza» društvo, kakoršno je dosedaj, samo da bi bilo oskrbljeno po teh pravilih tudi za «Zvezno» centralno blagajno, kakoršno hočejo posojilnice imeti na vsak način. Ta centralna blagajna pa naj bi postala celjska posojilnica, katera je ta posel deloma opravljala že dosedaj.

Glavni uzrok, kateri se je moral upoštevati pri tem, naj se li «Zveza» preosnuje v zadrugo, ali naj ostane ista društvo, je ta, da ima ista koncesijo za tiskarno, katera koncesija bi utegnila priti v nevarnost, ako stara «Zveza» kot takšna preneha in ako nastane nova zadružna «Zveza».

Razloček med onimi pravili, katera so dobile posojilnice pred par tedni v presojo na dom in med pravili, katera so se danes zborovalcem predložila, je ta, da bi po prvih pravilih «Zveza» postala sama centralna blagajna, med tem, ko naj bi po danes predloženih pravilih prevzela ta posel celjska posojilnica. Ker je slednja po svojem načelniku obljubila prevzeti jamstvo za plače in preustroj «Zvezinega» uradništva v zmislu tozadevne pogodbe.

menda ne bode nepremagljivih ovir, da se bi ne združili danes na ta novejša pravila. Vsled te zaveze celjske posojilnice bode «Zvezino» uradništvo popolnoma preskrbljeno in se bode potem gotovo tem lažje in z večjim veseljem posvetilo svojemu delovanju.

Potom generalne debate se naj toraj principijelno sklene, je-li se naj snuje nova zadružna «Zveza» po prvotno na dom poslanih pravilih, ali se naj stara društvena pravila preustrojijo tako, da dobi «Zveza» centralno blagajno s posojilnico v Celju ter se slednja s posebno pogodbo zaveže ta posel prevzeti proti temu, da sprejme ona tudi jamstvo za vse obveze «Zveze» napram njenim uradnikom.

Pri zanimivi razpravi, v katero je najprvo posegel šolski ravnatelj g. Ivan Lapajne, ki je v obširnem govoru utemeljeval potrebo, da pa postane «Zveza» sama centralna blagajna ter povdarjal, kake velike važnosti bi bila taka pridobitev ne le samo za Celje, ampak za celo slovensko zadružništvo, ki se zbira okrog celjske «Zveze», navajali so se različni za in proti razlogi. G. Lapajne je predlagal, da se naj sklene v slučaju, če ne postane «Zveza» sama denarna zadruga oziroma centrala, da postane denarna centrala v «Zvezi» stoječih posojilnic že obstoječa Centralna posojilnica slovenska v Krškem.

G. dr. Dečko je obžaloval, da se pravila, katera imajo zborovalci danes na novo pred seboj, niso zamogla istim priposlati že na dom, da bi jih bili pregledali že doma. Vendar upa, ako se sprejme današnji načrt, da se bode vstreglo vsem zakonitim zahtevam in vsem potrebam posojilnic.

G. dr. Sernec povdarja, da se mora kot načelnik celjske posojilnice izreči proti temu, če bi se osnovala istej konkurenca s tem, da se preustroji «Zveza» sama v denarno centralo. Celjska posojilnica je dosedaj v malem obsegu tudi že izvrševala to nalogo in bode rada postala oficijelna denarna centrala «Zveze» tudi potem, ako današnji zbor sprejme tozadevna predložena pravila. Govornik navaja nekatere pomisleke, zaradi katerih bi po njegovem mnenju ne kazalo preosnovati «Zvezo» v zadrugo; zlasti pa se boji za prepotrebno slogo in disciplino v vrstah celjskih narodnjakov, ako se postavi poleg celjske posojilnice še konkurenca z denarno centralno «Zvezo».

V stvarnih besedah reagira potem g. ravnatelj Lapajne na vse izražene pomisleke, kateri bi baje govorili proti preosnovanju društvene «Zveze» v zadružno «Zvezo» in ko je izrazil svoje mnenje tudi g. predsednik, povdarjajoč, da se bode vstreglo lahko vsem potrebam tudi takrat, če bode centralna blagajna «Zveze» celjska posojilnica, se je sprejel z večino glasov predlog gosp. dr. Dečkota, da se vzamejo nova pravila za podlago v specijalni debati.

Nato odda predsedstvo g. M. Vošnjak, ki mora oditi, podpredsedniku g. dr. Dečkotu, kateri predlaga, da se najpoprej prečitajo sledeča:

PRAVILA

ZVEZE SLOVENSKIH POSOJILNIC V CELJU.

I. Ime društva.

§ 1. Društvo se imenuje: «Zveza slovenskih posojilnic v Celju».

II. Namen.

§ 2. Društvo ima namen, pospeševati razvoj zadružnega delovanja v obče ter zastopati koristi svojih članov v vsakem oziru. Svoj delokrog razteza po Štajarskem, Kranjskem, Primorskem in Koroškem.

Ta namen dosega

1. z razpravljanjem, izučevanjem in zastopanjem skupnih koristi;

2. z ustanavljanjem novih zadrug ter sprejemanjem istih v svojo «Zvezo»;

3. z izvrševanjem perijodičnih revizij po določilih zakona od 10. junija 1903, drž. zak. št. 133, in naredbe ministrstev za pravosodje in za notranje zadeve, sporazumno s trgovinskim ministrstvom od 24. junija 1903;

4. s skupnim prirejanjem ali nabavljanjem oprave, tiskovin, knjig itd., ki so potrebne zaradi enotnega poslovanja;

5. s pospeševanjem denarne zmene oziroma zravnave med posameznimi člani po svoji denarni centrali in sicer takó, da sklene primerno pogodbo s posojilnico v Celju, katera naj postane centralna blagajna vseh «Zveznih» članic in prevzame zavezo, dovoljevati in dajati istim kredit ter sprejemati od njih denar na obrestovanje. Ta centralna blagajna se obenem zaveže, prispevati sporazumno z odborom «Zveze» iz dobička, izvirajočega iz teh poslov, primerne zneske za plače in pokojnine «Zveznih» uslužbencev;

6. da skrbi za obsežno zadružno statistiko.

III. Sedež.

§ 3. Sedež društva je v Celju.

IV. Sestava.

§ 4. Člani društva smejo biti posojilnice, gospodarske zadruge in društva, katera so organizovana kot zadruge na podlagi zakona od 9. aprila 1873, ali pa na podlagi zakona od 26. novembra 1852 in na podlagi zakonov od 1. junija 1889 in 11. junija 1894.

V. Uprava društvenih stvari.

§ 5. Organi društvene oprave so:

a) odbor,

b) pododbori,

c) občni zbor,

d) računska pregledovalca,

e) uradništvo.

VI. Odbor.

§ 6. Odbor obstoji iz predsednika, podpredsednika in devetih članov.

Predsednika in ude odbora izvoli občni zbor za dobo enega leta iz članov v «Zvezi» stoječih zadrug in društev.

Predsednik ali podpredsednik in najmanj pet članov odbora mora stanovati v Celju ali bližnji okolici.

§ 7. Odbor izvoli iz svoje srede podpredsednika.

Predsednik vodi «Zvezo» in jo zastopa proti vnanjosti.

Ako je predsednik zadržan, opravlja njegove posle podpredsednik.

§ 8. V vseh društvenih zadevah razen onih, katere so prideljene občnemu zboru, odločuje odbor.

Odbor ima po potrebi seje, v katerih se rešujejo vse v delokrog «Zveze» spadajoče zadeve. Predsednik, odnosno podpredsednik ima pravico sklicati sejo, kadar se mu zdi potrebno, ali če to zahtevajo najmanj trije člani odbora.

K seji odbora se vabijo člani pismeno.

Odborovih sej se mora udeležiti predsednik ali podpredsednik in najmanj trije člani, da je seja sklepčna.

Navzoči potem sklepajo, razen v slučaju § 18., z nadpolovično večino glasov. Pri enakosti glasov odločuje glas predsedujočega.

§ 9. O odborovih sklepih se pišejo zapisniki, katere morajo podpisovati predsednik oz. podpredsednik in vsi navzoči odborniki ter zapisnikar.

VII. Pododbori.

§ 10. Za vsako v § 2. navedenih dežel se sme po sklepu občnega zbora «Zveze» nastaviti pododbor in sicer s sedežem v Celju, Ljubljani, Trstu, Gorici, Pazinu in Celovcu. Pododbori imajo nalogo, za dotično deželo podpirati odbor v vsakem oziru. Vsak pododbor obstoji iz petih udov, katere izvoli občni zbor «Zveze» na dve leti. Člani pododbora morajo biti zadružniki v «Zvezi» stoječih zadrug in društev. Od občnega zbora izvoljeni člani pododbora izvolijo si načelnika in tajnika. Pododbor ima vsako leto najmanj eno sejo, katero skliče načelnik pododbora, ter naznani članom pododbora čas in dnevni red seje. Tej seji predseduje načelnik; sklepa se z nadpolovično večino navzočih. Sklepi so veljavni, ako so navzoči najmanj trije udje pododbora. O teh sejah se sestavljajo zapisniki, katere podpisujejo vsi navzoči. Razglasi se objavljajo po potrebi v slovenskih in hrvatskih časopisih. Pododbor zastopa načelnik, kateri tudi podpisuje vsa pisma, tičoča se pododborovih poslov. Vsak pododbor delegira dva člana kot zastopnika v občni zbor «Zveze». Ker plačujejo vsi v «Zvezi» stoječi člani v § 24. navedene doneske odboru, ima dobiti pododbor od odbora primerni denarni znesek za pokritje pisarničnih potreb. Sestavo pododbora naznani načelnik vladi.

VIII. Občni zbor.

§ 11. Redni občni zbor se snide vsako leto edenkrat v kraju, kjer je sedež društva, ali pa v kakem drugem kraju v § 2. navedenih dežel.

Izvanredni občni zbor skliče po potrebi ali pa v slučaju, v § 16. navedenem, predsednik ali podpredsednik v kateremkoli kraju.

Pri občnem zboru ima vsak v «Zvezi» stoječ član le en glas ter sme biti zastopan po pooblaščencu. Eden in isti pooblaščenec ne sme zastopati več kakor pet članov «Zveze».

Udeležiti občnih zborov se sme vsak član v «Zvezi» stoječih zadrug, društev in pododborov, toda le pri posvetovanju, ne pa pri glasovanju.

Vabila k občnemu zboru se pošiljajo po pošti.

§ 12. Zapisnik občnega zbora morajo podpisati predsednik občnega zbora, dva člana zbora in zapisnikar.

§ 13. Občnemu zboru pripada:

a) voliti predsednika, odbor, pododbore in računska pregledovalca;

b) pregledati in odobriti račun po nasvetu pregledovalcev;

c) sklepati o zvišanju in znižanju letnih doneskov;

d) določevati doneske za pokojninski zaklad uslužbencev;

e) sklepati o spremembah pravil;
f) določevati o osnovanju pododborov in
g) sklepati o nehanju društva.

Ako se sklene premememba pravil, mora to odbor pravilno naznaniti vladi.

§ 13. Da občni zbor veljavno sklepa, je treba, da je zastopana najmanj petina članov.

K veljavnemu sklepu o nehanju društva je treba $^2/_3$ večine navzočih članov, za druge sklepe in volitve zadostuje nadpolovična večina.

Ako je nehanje društva na dnevnem redu, se morajo vabila k občnemu zboru poslati priporočena.

§ 15. Občnemu zboru predseduje predsednik ali pa podpredsednik. Volitve se vršijo po listkih.

§ 16. Občni zbor skliče predsednik ali podpredsednik.

Izvanredni občni zbor se mora sklicati tudi na zahtevanje tretjine članov «Zveze».

IX. Računska pregledovalca.

§ 17. Računska pregledovalca morata letni račun natanko pregledati ter poročati o tem pri občnem zboru.

X. Uradništvo.

§ 18. Odbor nastavlja revizorje in druge uradnike, ter sklepa ž njimi službene in pokojninske pogodbe.

§ 19. Pokojninski zaklad se nabira iz eventualnega preostanka društvenih dohodkov, za to določenih prispevkov članov in doneskov iz dobička zvezne centralne blagajne.

§ 20. Posojilnica v Celju kot zvezna centralna blagajna prevzame poroštvo za izpolnitev zavez, izvirajočih iz službenih pogodb med «Zvezo» in njenimi uslužbenci, pa le za službene pogodbe, katere je odobrilo načelstvo celjske posojilnice; zato pa ona upravlja pokojninski zaklad, kateri jej služi kot zastava za te poroštvene zaveze.

XI. Člani.

§ 21. Zadruga ali društvo, katero hoče biti član «Zveze», se mora pismeno oglasiti pri odboru, kateri o tem odločuje.

Izstop članov se izvrši ravnotako pismenim potom pri odboru. Izstop velja s potekom tistega leta.

Člane, kateri s svojim vedenjem škodujejo interesom in dobremu imenu «Zveze», sme odbor iz «Zveze» izključiti; tak sklep pa velja le z dvetretjinsko večino navzočih.

§ 22. Vsak član «Zveze» ima pravico, iskati si pouka in pomoči o svojih zadevah pri odboru; tudi sme odboru staviti predloge.

§ 23. Vsak član «Zveze» je obvezan, svoje uredbe in svoje poslovanje v vseh strokah svoje uprave najmanj vsako drugo leto preskusiti dati stvari veščemu pregledniku (revizorju), ki ne pripada zadrugi, oziroma društvu, plačevati letni in pokojninski donesek, dajati odboru na zahtevanje statistična poročila, iskati potrebnega kredita v prvi vrsti pri zvezni centrali in nalagati odvišno gotovino proti obrestovanju v zvezno centralo.

§ 24. Letni donesek članov se odmerja po znesku posojil na koncu preteklega leta in sicer znaša letni donesek najmanj 50 K; ako znašajo posojila 50.000 do 100.000 K, znaša letni donesek 100 K; za vsakih daljnih 100.000 K se plača 25 K do najvišjega zneska 1000 K.

§ 25. Odbor ima pravico primerno znižati v posebnih slučajih za posamezne člane zgoraj določene zneske.

XII. Upravna doba.

§ 26. Upravno leto se šteje s kalendarnim letom.

XIII. Denarno posredovanje «Zveze».

§ 27. V zmislu točke 5, § 2. teh pravil dovoljuje kredit in sprejema denar celjska posojilnica kot centralna blagajna po nasvetovanju «Zveze».

§ 28. Vsak član, kateremu se dovoli odprt kredit, mora vložiti v varstveni fond za sedaj 5% dovoljenega kredita pri posojilnici v Celju kot centralni blagajni, kar se obrestuje z istimi odstotki, kakor hranilne vloge. Ta varstveni fond služi v pokritje slučajnih izgub v prometu centralne blagajne. Znesek, vložen v varstveni fond, se izplača še le, kadar je dotični član vrnil svoj kredit in po sklepu računa dotičnega poslovnega leta, ko se je znesek odpovedal ter v visokosti, kakor jo izkaže dotični računski sklep.

XIV. Listine in razglasi društva.

§ 29. Listine, izdane po društvu, in razglase društva podpisuje predsednik ali podpredsednik in v to pooblaščeni uradnik.

Razglasi se objavljajo po potrebi v slovenskih in hrvatskih časopisih.

XV. Izdajanje poučnih spisov.

§ 30. Društvo sme na svoje stroške izdajati poučne spise in pa društveni časnik.

XVI. Uravnanje društvenih prepirov.

§ 31. Prepire med člani razsojuje odbor.

XVII. Nehanje društva.

§ 32. Društvo neha, ako občni zbor to sklene.

V slučaju nehanja pripade vse društveno premoženje «Celjski posojilnici».

Pričujoča pravila so se pri nekaterih točkah popravila in so bila potem pri glasovanju sprejeta po večini glasov.

K točki «Razni nasveti» predlaga g. notar Baš, naj bi se v zmislu § 6 odstavek 3 novih pravil pri bodočih volitvah odbora oziralo na to, da se izvoli nekaj odbornikov izmed članov posojilnic v bližnji okolici Celja, da ne bodo v odboru samo Celjani, ki imajo itak obilo drugih poslov in ne morejo biti povsodi.

Nato zaključi podpredsednik izvanredni občni zbor, zahvaljujoč se na obili udeležbi ter izrekajoč željo, naj bi bili današnji sklepi podlaga prav plodovitemu delovanju «Zveze» v bodočnosti.

Mihael Vošnjak,
predsednik.

Franjo Jošt,
zapisnikar.

Dr. Ivan Dečko, **Anton Brezovnik.**

Revizije posojilnic.

Revizije so se nadaljevale in sicer so se izvršile leta 1902 pri naslednjih zavodih:

Posojilnica Št. Jakob v Rožni dolini od 1. do 6. in od 15. do 17. septembra.
Hranilnica in posojilnica v Žabnicah, 18. septembra. (Ustanovni občni zbor.)
Posojilnica v Mariboru, 27. septembra.
Posojilnica na Dolu, 29. septembra.
Posojilnica v Makolah, 30. septembra.
Posojilnica v Brežicah, 3. oktobra.
Hranilnica in posojilnica v Vidmu, 4. oktobra. (Ustanovni občni zbor.)
Posojilnica v Logatcu, 7. oktobra.
Posojilnica na Slapu (Vipava). 8. oktobra.
Posojilnica v Postojni, 9. oktobra.
Narodna hranilnica in posojilnica v Radečah, 11. oktobra.
Kreditno društvo v Kranju, 13. oktobra. (Ustanovitev.)
Hranilnica in posojilnica v Velikovcu, 22. oktobra.
Posojilnica v Vitanju, 25. oktobra.
Hranilnica in posojilnica v Gotovljah, 26. oktobra. (Prvi uradni dan.)
Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru, 28. oktobra.
Hranilnica in posojilnica v Skriljah, 29. oktobra.
Posojilnica v Selu na Vipavskem, 29. oktobra.
Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici, 30. oktobra.
Šaleška posojilnica v Velenju, 6. novembra.
Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, 11. novembra.
Splošno kreditno društvo v Ljubljani, 15. novembra.
Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni, 17. novembra.
Okrajna posojilnica v Ormožu, 20. novembra.
Hranilnica in posojilnica v Vidmu, 1. decembra. (Drugi ustanovni zbor.)
Splošno kreditno društvo v Ljubljani, 2. decembra.
Okrajna posojilnica v Ljutomeru, 10. decembra.

Leta 1903 so se nadaljevale revizije po naslednji vrsti:

Hranilnica in posojilnica v Žabnicah, 4. januarja.
Slovenska posojilnica pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, 7. januarja.
Okrajna posojilnica v Mokronogu, 12. januarja.
Hranilnica in posojilnica v Vidmu, 15. januarja. (Prvi uradni dan.)
Hranilnica in posojilnica v Št. Ilju v Slovenskih goricah, 16. januarja.
Posojilnica v Loškempotoku od 19. do 28. januarja
Hranilnica in posojilnica v Šmartnem na Paki, 29. januarja.
Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili, 1. februarja. (Ustanovni občni zbor.)
Okrajna posojilnica v Ormožu, 3. februarja.
Hranilnica in posojilnica v Rogatcu, 5. februarja. (Ustanovni občni zbor, kateremu je prisostoval tudi podpredsednik g. dr. Ivan Dečko.)

Hranilnica in posojilnica v Kozjem. (Ustanovni občni zbor.)
Posojilnica v Vojniku, 17. februarja.
Posojilnica v Trbovljah, 18. februarja.
Hranilnica in posojilnica v Šmarju, 19. februarja.
Posojilnica na Vranskem, 20. februarja.
Posojilnica v Konjicah, 24. februarja.
Slovenska posojilnica pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, 27. februarja.
Posojilnica v Žužemberku, 2. marca.
Posojilnica v Slatini, 5. marca.
Narodna hranilnica in posojilnica v Radečah, 10. marca.
Posojilnica v Vitanju, 11. marca.
Posojilnica v Gornji Radgoni, 13. marca.
Posojilnica v Št. Lenartu v Slovenskih goricah, 13. marca.
Hranilnica in posojilnica v Kozjem, 16. marca. (Prvi uradni dan.)
Posojilnica v Ormožu, 18. marca.
Hranilnica in posojilnica v Rogatcu, 23. marca. (Prvi uradni dan.)
Hranilnica in posojilnica v Klečah od 26. do 28. marca.
Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili, 5. aprila. (Prvi uradni dan.)
Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku, 8. aprila.
Posojilnica in hranilnica v Moravčah, 18. aprila.
Posojilnica in hranilnica v Kopru, 23. aprila.
Posojilnica v Oplotnici, 2. maja.
Posojilnica v Črnomlju, 7. maja.
Prva dolenjska posojilnica v Metliki, 8. maja.
Posojilnica v Cerknici, 18. maja.
Notranjska posojilnica v Postojni, 19. maja.
Posojilnica v Velikih Laščah, 20. maja.
Savinska posojilnica v Žalcu, 26. maja.
Centralna posojilnica v Krškem, 28. maja.

Vrhutega je opravil revizor mnogo drugih potov, prisostvoval raznim zborovanjam, izdeloval letne računske zaključke tudi nečlanicam in nekaterim zadrugam ter se vdeležil enkete na Dunaju pri pravosodnem ministrstvu v zadevi izdanja revizijskih naredb k novemu zakonu i. t. d. Zaraditega so pa potovalni in revizijski stroški tudi zahtevali največ žrtev iz «Zvezne» blagajne.

Zveza slovenskih posojilnic v Celju.

Denarni račun

„Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju

za čas od 1. januarja do 31. decembra 1902.

Prejemki	Znesek K	Znesek v	Izdatki	Znesek K	Znesek v
Ostanek gotovine 31. dec. 1901	12	49	Tajništvo	3000	—
Doneski posojilnic za leto 1901	8660	—	Revizijski stroški za l. 1901 K 227·08		
Primanjkljaj	603	75	» » za l. 1902 » 2112·86	2339	94
			Vozni stroški za revizije za leto 1901 K 290·12		
			Vozni stroški za revizije za leto 1902 K 866·04	1156	16
			Drugi potni in vozni stroški odbora	216	04
			Stroški pravnega konzulenta	190	47
			Nagrade in podpore	870	—
			Letopis XII. za leto 1901	876	38
			Poštnine	265	—
			Tiskovine	106	48
			Naročnine in razni uradni stroški	255	77
	9276	24		9276	24

V Celju, dne 31. decembra 1902.

Mihael Vošnjak
predsednik.

Franjo Jošt
tajnik in revizor.

Podpisana sta račun pregledala, s prilogami primerjala in vse v redu našla:

V Celju, dne 27. maja 1903.

Josip Kožuh, c. kr. gimn. profesor v Celju, **Dr. Anton Žižek**, zdravnik v Vojniku,
računska pregledovalca.

Odbor „Zveze slovenskih posojilnic“

obstoji iz sledečih gospodov:

Mihael Vošnjak, posestnik, inženir itd., stanujoč v Gorici, predsednik.
Dr. Ivan Dečko, odvetnik in dež. poslanec v Celju, podpredsednik.
Fran Lončar, tajnik celjske posojilnice.
Dr. Josip Sernec, odvetnik in načelnik okrajnega zastopa v Celju.
Dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju.
Franc Kogelnik, posestnik v Spodnjem Dravogradu.
Valentin Weiss, kanonik v Velikovcu.
Dr. Danilo Majaron, odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani.
Ivan Valenčič, veleposestnik in tvorničar v Trnovem pri Ilirski Bistrici.
Oskar Gabrščik, župan, veleposestnik in državni poslanec v Tolminu.
Slavoj Jenko, župan in veleposestnik v Podgradu v Istri.

Pododbor Zveze za Koroško v Celovcu:

Častiti gospod Valentin Weiss, kanonik v Velikovcu, načelnik in tajnik.
Gospod dr. Valentin Janežič, c. in kr. nadštabni zdravnik v pokoju v Celovcu.
Častiti gospod Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožni dolini.
Gospod Leopold Pristou, posestnik in župan v Prevaljah.
Gospod Valentin Krigl, krojaški mojster v Zahomcu pri Ziljski Bistrici.

Pravni konzulent:

Gospod dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju.

Računska pregledovalca:

Gospod Josip Kožuh, c. kr. gimnazijski profesor v Celju.
Gospod dr. Anton Žižek, zdravnik in posestnik v Vojniku.

Tajnik in revizor:

Gospod Franjo Jošt.

Pisarna:

Do avgusta 1904 še v Narodnem domu, pozneje pa v lastni hiši v Schillerjevi ulici v Celju.

III.

Poduk in vzorci.

Zakon z dne 10. junija 1903, drž. zak. št. 133,

o pregledu pridobitnih in gospodarskih zadrug ter drugih društev.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1.

Na podstavi zakona z dne 9. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 70) registrovane pridobitne in gospodarske zadruge in pa poprej ustanovljena društva v § 1. navedenega zakona oznamenjene vrste so dolžna svoje uredbe in svoje poslovanje v vseh strokah svoje uprave najmanj vsako drugo leto preskusiti dati stvari veščemu pregledniku (revizorju), ki ne pripada zadrugi, oziroma društvu.

Ta dolžnost velja, enako ali je družabništvo pri zadrugi po zadružni pogodbi (ustavu) omejeno na fizične osebe ali pa se razteza tudi na združbe, trgovinske družbe, zadruge ali druge osebne zveze.

O pregledu je sosebno tudi pozvedeti in v preglednem poročilu poočititi, ali se vse vrši po zakonitih in ustavnih določilih.

Predpisi tega zakona veljajo tudi za primer likvidacije ves čas, ko traja.

§ 2.

Zahtevam tega zakona ustrezajoča zaveza se mora pripoznati za upravičeno, za nji pripadajoče zadruge in taka društva postaviti preglednika. Pripozna jo, če se zavezno ozemlje razteza čez več dežel, ministrstvo notranjih stvari, drugače pa politično deželno oblastvo.

Zadrugam in društvom, ki ne pripadajo kaki za pregledovanje pooblaščeni zavezi, postavlja preglednika, in to zadrugam trgovinsko sodišče, društvom politično deželno oblastvo, v kojega okolišu imajo svoj sedež.

§ 3.

Zaveza mora biti ustanovljena na podstavi zakona o društvenem pravu z dne 15. novembra 1867. l. (drž. zak. štev. 134), ali na podstavi zakona z dne 9. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 70) in za namen imeti pregled nji pripadajočih zadrug in društev.

Na podstavi zadnjič omenjenega zakona ustanovljena zaveza utegne poleg tega za namen imeti skupno brambo koristi zaveznih zadrug in zaveznih društev in vzdrževanje njihovih opravilnih odnošajev med seboj ter med njimi in zavezo. Drugih namenov ne sme imeti.

Zaveza mora obsezati tako število zadrug ali društev, da ji bode zagotovljeno uspešno delovanje. Tej zahtevi je ustreženo, če zaveza obseza najmanj 50 zadrug (društev) ali vse zadruge (vsa društva) kake dežele ali pa vsaj vse v deželi ustanovljene zadruge (društva) z enakimi gospodarstvenimi nalogami in z enakim opravilnim jezikom.

Iz zaveznega ustava mora biti razvidno, da je zaveza zmožna zadoščati pregledni dolžnosti; sosebno ima zavezni ustav dolžnost ustanoviti zavezno ozemlje ter obsezati določila o postavljanju preglednika, in pa o kakovosti in razsežaju pregledov.

§ 4.

Zavezno načelstvo ima dolžnost po § 2, odstavku 2 določenim oblastvom imenovati zavezi pripadajoče zadruge (društva) z dokazom priznane mu pregledne oblasti, čim se je pripoznala, in nemudoma naznaniti kake nastajajoče premembe.

§ 5.

Pravica postaviti preglednika se more odtegniti zavezi:

1. Če zaveza svoje delovanje razteza na druge, ne v ustavu oznamenjene stvari;
2. če zaveza ne zadošča naloženi ji dolžnosti pregledovanja;
3. če se je število zavezi pripadajočih zadrug ali društev zmanjšalo tako, da se od nje nikakor ni nadejati uspešnega delovanja.

Pravico odtegne, poslušavši zavezno načelstvo, po § 2, odstavku 1 pristojno oblastvo. Da se je odtegnila pravica, to je uradoma priznaniti v prav tistem paragrafu, odstavku 2 oznamenjenim oblastvom.

§ 6.

Preglednik, ki se izkaže kakor gre, ima na podstavi § 1. pravico, kolikor to zahteva namen njegove postave, stopiti v opravilne in obratne prostore, vpogledati v knjige in liste, od organov in naokojemnikov zadruge (društva) zahtevati povedbe in pojasnila ter preiskati zalogo blagajnice kakor tudi zaloge efektov, dolžnih listin in blaga.

Zahtevane povedbe in pojasnila naj oni, od katerih se terjajo, dadó brez pomude natanko in resnično.

Ako je kak nadzorni svet, treba ga je privzeti k pregledu.

§ 7.

Preglednik naj pregledno poročilo poda zadružnemu (društvenemu) načelstvu ter izvršeni pregled nemudoma naznani s § 2, odstavkom 2 določenemu oblastvu.

Ako je preglednika postavila kaka zaveza, poroča se potom zaveznega načelstva, katero naj preskusi poročilo ter podatek svoje preskušnje priloži poročilu.

Kako sestavljati pregledna poročila, o tem se utegnejo izdati splošna navodila ukazoma.

§ 8.

Zadružno (društveno) načelstvo naj takoj, ko je prejelo pregledno poročilo, ako je kak nadzorni svèt, v skupni seji z njim, sklepa o poročilu in pregledno poročilo o sklicu prvega prihodnjega velikega zbora napové za predmet sklepanja.

V velikem zboru je poročilo preglednikovo s kakimi opomnjami, ki jih je pridalo zavezno načelstvo, prebrati z vso njegovo vsebino. Pri tem naj nadzorni svèt in, če ni nadzornega sveta, načelstvo izreče svoje mnenje o podatku pregleda.

§ 9.

Ako se o pregledu pokaže, da se ni ravnalo vse po zakonitih ali ustavnih določilih, in ako se v roku, ki ga on primerno določi, ne izkaže pregledniku, da so se odpravili ugotovljeni nedostatki, naj preglednik, ako ga je postavila kaka zaveza, potom zaveznega načelstva, drugače pa naravnost prepis svojega preglednega poročila s kakimi potrebnimi pojasnili predloži s § 2, odstavkom 2 določenemu oblastvu.

§ 10.

Pregledniku, v kolikor, če ga je postavila kaka zaveza, vprašanje njegove odškodbe ni urejeno drugače, gre pravica do povračila gotovih potroškov in do plačila za njegove storitve po meri potrebne zamude časa.

Ako ni porazuma, naj pregledne stroške ustanovi s § 2, odstavkom 2 določeno oblastvo ter v plačilo naloži zadrugi (društvu).

§ 11.

Ako se ni ravnalo po predpisih, obsežnih v §§ 6 in 8 naj to s § 2, odstavkom 2 določena oblastva kaznujejo z nerednostnimi kaznimi od 20 do 200 K.

Te nerednostne kazni gredó v siromaški zalog tistega kraja, kjer ima zadruga (društvo) svoj sedež.

§ 12.

Preglednik je dolžan v tajnosti hraniti opravilne in obratne razmere, za katere je zvedel o pregledu. Samo v kolikor so te razmere predmet očitanja preglednikovega, se sme o njih razpravljati v preglednem poročilu.

§ 13.

Vsa na podstavi tega zakona sestavljena pregledna poročila, vloge in naznanila z njih prilogami vred so pristojbin in kolkov prosta.

§ 14.

Pridobitne in gospodarske zadruge, ki so prejele podpore ali posojila iz deželnih sredstev ali iz kake posojevalne blagajnice, katera je na podstavi deželnega zakonarstva pod nadzorom deželnega odbora, ali iz kake druge temu nadzoru podrejene imovine, dalje pridobitne in gospodarske zadruge, katere se po svojem ustavu podvržejo pregledu po deželnem odboru, podstojé pregledu deželnega odbora, ako in dokler si on svojí to pravico.

Na te pridobitne in gospodarske zadruge se ne uporabljajo določila o postavi sodnega preglednika (§ 2, odstavek 2) o naznanilu trgovinskemu sodišču, da se je opravil pregled (§ 7, odstavek 1), slednjič o sodni ustanovitvi in izterjanju preglednih stroškov (§ 10).

V ostalem veljajo določila pričujočega zakona zmisloma tudi glede pregledov, ki jih opravijo poslanci deželnega odbora, s to premembo, da naj po deželnem odboru postavljeni preglednik svoje poročilo poda po deželnem odboru.

Da uveljavi to oprostitev, naj deželni odbor pristojnemu trgovinskemu sodišču v enem mesecu po tem, ko je zadobil moč ta zakon, imenuje njegovemu pregledu podrejene pridobitne in gospodarske zadruge.

Kake nastale premembe je nemudoma naznaniti trgovinskemu sodišču.

§ 15.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojemu pravosodnemu ministru, Mojemu trgovinskemu ministru in Mojemu ministru za notranje stvari.

Na Dunaju, dne 10. junija 1903. l.

Franc Jožef s. r.

Koerber s. r. Call s. r.

Ukaz pravosodnega ministrstva in ministrstva notranjih stvari v porazumu s trgovinskim ministrstvom z dne 24. junija 1903, drž. zak. št. 134,

s katerim se izdajajo izvršitveni predpisi k zakonu o pregledu pridobitnih in gospodarskih zadrug ter drugih društev.

Na podstavi § 15 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133) se ukazuje:

I. Prigledni spisek.

§ 1.

V namen nadziranja obdobnega pregleda naj sodišča prve stopnje pišejo o vseh v njihovem zadružnem registru vpisanih pridobitnih in gospodarskih zadrugah razpregleden spisek po obrazcu $^{1}/_{1}$.

V ta spisek je vpisati firme pri sodišču registrovanih zadrug in poočititi je, katere zadruge pripadajo kaki zavezi, kateri je oblastvo priznalo pravico, za nji pripadajoče zadruge in društva postaviti preglednika, in za katere zadruge si je deželni odbor osvojil pregled.

Vse premembe, ki se podadò z uvedbo ali ustavo zaveznega ali deželnoodbornega pregleda, je prav tako kakor ustanovitev novih zadrug in odpadek zadrug (vsled odprtega konkurza, končane likvidacije) nemudoma vpisati v spisku.

V spisek je v navadnih službenih urah vsakomur, če zahteva, dovoliti vpogled.

§ 2.

Enak spisek naj piše vsako politično deželno oblastvo o tistih društvih svojega okoliša, katera imajo v § 1 zakona z dne 9. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 70) oznamenjene namene, pa so bila že pred veljavnostjo tega zakona ustanovljena in ne vpisana v zadružni register.

§ 3.

Pripada-li posamezna zadruga (društvo) kaki za opravo pregleda pooblaščeni zavezi ali pa pregleduje deželni odbor, je na podstavi naznanila zaveznega načelstva (§ 4 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133) in deželnega odbora (§ 14, odstavek 4 in 5 istega zakona) vpisati v spisek. Isto velja o premembah, ki nastanejo v tem.

Razen tega naj sodišča, da se olajša prva naprava spiska, takoj potem, ko zadobi moč zakon z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133), v zadružnem registru vpisanim zadrugam, in prav tako politična deželna oblastva v svojem okolišu bivajočim društvom velé, da naj v štirih tednih naznanijo, kako se bode pregledovalo pri njih.

§ 4.

Pri zadrugah (društvih), ki se podvržejo zaveznemu pregledu, kakor tudi pri tistih, katerim sodišče ali politično deželno oblastvo postavlja preglednika, je razen tega v spisek vpisati vsakočasni pregled s povedbo časa, v katerem ga je opravil preglednik.

Vpisuje naj se to uradoma, brž ko dojde preglednikovo naznanilo o dovršenem pregledu (§ 7, odstavek 1 zakona z dne 10. junija 1903. l. [drž. zak. št. 133]). To naznanilo je opraviti najpozneje 14 dni po završenih preglednih delih.

§ 5.

Ako gledé zadruge (društva), ki pripada kaki za opravo pregleda pooblaščeni zavezi, naznanilo o izvedbi pregleda ne dojde v drugem letu po začetku veljavnosti zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133), ali v bodočnosti po opravi poslednjega pregleda, je to nemudoma po tem, kakor je stvar, priznaniti kakemu v § 2, odstavku 1 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133) oznamenjenemu oblastvu.

To oblastvo naj zavezi določi primeren rok za opravo pregleda in ta rok na znanje dá sodišču ali političnemu oblastu. Le-ti naj potem, ko bi tudi dodatni rok minil brezuspešno, nemudoma po njegovem preteku to priobčita po § 2, odstavku 1 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133) pristojnemu oblastvu, da bode moči razsoditi o odtegnjenju pravice postaviti preglednika (§ 5 omenjenega zakona.

§ 6.

V isti namen naj sodišče ali politično deželno oblastvo dá na znanje v § 2, odstavku 1 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133) oznamenjenemu pristojnemu oblastvu, če naznanila o izstopu zadrug (društev) iz kake v opravo pregleda pooblaščene zaveze kažejo, da je mogoče, da zaveza ne bode mogla več delovati uspešno.

§ 7.

V §§ 5 in 6 predpisanih naznanil političnemu deželnemu oblastvu naj ne bode, ako je politično deželno oblastvo v posameznem primeru pristojno tako za nadziranje izvedbe pregleda, kakor tudi za razsodbo o odtegnjenju pravice postaviti preglednika.

II. Preglednika postavlja sodišče ali politično deželno oblastvo.

§ 8.

Sodišče prve stopnje (§ 1 tega ukaza) ali politično deželno oblastvo (§ 2 tega ukaza) postavi preglednika praviloma samo, ako zaprosi posamezna zadruga (društvo). Uradoma so ta oblastva dolžna zadrugam (društvom), ki niso po preglednem spisku podvržena ne zaveznemu pregledu ne pregledu po deželnem odboru, preglednika postaviti samo tedaj, kadar se ni postava preglednika predlagala najpozneje šest mesecev pred pretekom dvoletnega roka (§ 4, odstavek 1 tega ukaza).

§ 9.

Sodne in pa tiste preglednike, ki naj jih postavi politično deželno oblastvo, je posneti iz imenika, ki ga za vsak okoliš višjega deželnega sodišča napravi in hrani višje deželno sodišče. Imenik in pa kake premembe v njem je priobčiti sodiščem prve stopnje in političnim deželnim oblastvom v okolišu višjega deželnega sodišča.

V imeniku je razen bivališča preglednikovega povedati morebitno posebno usposobljenost njegovo za pregled nekih vrst zadrug in — kjer je treba — njegovo znanje jezikov.

§ 10.

V imenik je vzprejeti preglednike v okolišu višjega deželnega sodišča delujočih preglednih zavez in s pritrditvijo deželnega odbora tudi pregledne organe deželnega odbora tistih dežel, čez katere se razteza okoliš višjega deželnega sodišča.

Po potrebi se lahko v imenik vzprejmó tudi druge stvari vešče osebe. Ali in v katerem razsežaju naj bode to, o tem naj razsodi višje deželno sodišče po številu in kakovosti v njegovem okolišu bivajočih zadrug (društev), katerim preglednika postavlja sodišče ali pa politično deželno oblastvo, po številu zaveznih in deželnoodbornih preglednikov ter njih opravilnem bremenu in stojališču, po potrebščini posebnih znanosti v kaki stroki zadružnega bistva, in pa po potrebni jezikovni usposobljenosti.

Na posameznega preglednika naj ne spada ne preveliko število zadrug (društev), a tudi naj se mu ne daje preredko prilika za pregledna dela. Njegova korenita strokovna usposobljenost mora biti brezdvomna in gledati je tudi na to, da se, kolikor moči, osebe iz vseh delov okoliša višjega deželnega sodišča vsprejmó v imenik, da se stroški pregleda, ko bi moral daleč popotovati preglednik, ne zvišajo nerazmerno.

§ 11.

Da se zavezni in deželnoodborni pregledniki vzprejmó v imenik, naj jih vsak čas takoj, ko so postavljeni, zavezno načelstvo ali deželni odbor (§ 10, odstavek 1 tega ukaza) imenoma naznani višjemu deželnemu sodišču. Isto tako je naznaniti, da so oproščeni tega urada. Ali jih je vsled té oprostitve izbrisati iz imenika, o tem naj višje deželno sodišče razsodi, kakor se mu vzvidi.

§ 12.

Ako naj se še druge stvari vešče osebe vzprejmó v imenik (§ 9, odstavek 2 tega ukaza), je v okolišu višjega deželnega sodišča delujoče zadružne zaveze pozvati, da naj dadó nasvete. Pri tem jim je povedati, koliko oseb naj se predlaga; dalje se lahko tudi določijo kraji, kjer bi se sosebno utegnili opravljati pregledi.

Višjega deželnega sodišča pri izbiri preglednikov, katere je vsprejeti v imenik, ne vežejo ti predlogi.

§ 13.

V imenik se vzprejemajo v vseh primerih dotične osebe samo z njih privolitvijo.

Osebe, ki niso ne pregledniki kake zaveze, ne pregledni organi deželnega odbora, so dolžne o svoji prvi postavi za preglednika pred začetkom svojega poslovanja pri oblastvu, katero jim je naročilo pregled, roko podavši obljubiti, da hočejo naročene jim preglede vestno opravljati in vse po zakonu naložene jim dolžnosti natanko izpolnjevati. Da je dal to obljubo, o tem je pregledniku vročiti uradno izpričevalo.

§ 14.

Postavljaje preglednika za pregled kake posamezne zadruge (društva) se je ozirati na kakovost zadruge (društva), njen sedež in njen opravilni jezik.

Preden se postavi kak zavezni preglednik ali pregledni organ deželnega odbora, je poprašati zadrugo ali deželni odbor, ali more za ta čas biti brez tega preglednika.

Zadrugi in pregledniku je vročiti vsakemu en izdatek tega sklepa. Pregledniku vročeni izdatek mu je tudi za izkaz.

Ako bi bil postavljeni preglednik ud zadruge, katero pregledovati je poklican, ali ako bi bil s kakim udom načelstva tako blizu v rodu ali svaštvu, da bi se iz tega razloga lahko dvomilo o njegovi nepristranosti, je dolžan to nemudoma naznaniti postavljajočemu oblastvu, da imenuje drugega preglednika.

III. Pregledovanje.

§ 15.

Pridržujoč si napotila in navodila, katera se deželnim odborom, zavezam ali pregledníka postaviti poklicanim oblastvom vzvidi dati pregledniku za pregled sploh ali za razne vrste zadrug (društev) ali za posamezne preglede, je preglednik o svojem pregledovanju, bodi si da ga je postavil deželni odbor, zaveza ali po § 2, odstavku 2 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133) kako državno oblastvo, v obče ravnati se po naslednjih načelih.

§ 16.

Preglednik ima dolžnost uredbe in poslovanje zadruge (društva) v vseh delih uprave preskusiti. Predmet njegovemu prigledu ni samo računsko ravnanje, redno pisanje opravilnih knjig, pravočasno in dejstvom ustrezna sestava letnega računa i. e., temuč preglednik naj se tudi prepriča, ali zadruga v svoji napravi in vsem delovanju ustreza določilom zadružnega zakona ter namenom in smotrom zadruštva.

Dolžnost mu je torej ugotoviti, ali z ene strani organi zadruge (društva) ravnajo po zakonitih in ustanovnih določilih, in ali z druge strani opravilno gospodarstvo zadruge (društva) porokuje za uspešno delovanje.

V teh mejah naj preglednik ne samo ugotovi najdene nedostatke in poroča o njih temuč dolžnost mu je tudi o pregledu s poukom uplivati na opravitelje zadruge (društva), opozarjati jih na njihove dolžnosti in pa na opažene nedostatke in hibe, dajati jim svete, da se doseže namenu primerno ravnanje in, ako treba, razjasniti jim, kako bi bilo v okom priti pretečim nevarnostim.

Pri nedostatkih, ki se dadó ostraniti kar takó, naj preglednik sili na to, da se odstranijo takoj. V preglednem poročilu je povedati, v koliko so se v njem navedeni nedostatki odvrnili že neposrednje s tem, da je preglednik posegel vmes.

§ 17.

Vzemaje, da te okolnosti niso že za gotovo znane pregledniku, ima dolžnost z vpogledom v zadružne registre ali kako drugače pred opravo pregleda pridobiti si znanje o ustavu, o opraviteljih zadruge itd. S tem se bo hkratu mogel prepričati o sestavu zadruge, njenem namenu in pa o tem, ali se je ustrezalo vsem predpisom o zglaševanju k zadružnemu registru.

Razen tega bode praviloma neobhodno potrebno, pred opravo pregleda vpogledati v listine o prejšnjih pregledih in pri zadrugah (društvih), ki so pod pregledom zaveze ali deželnega odbora, v kake druge dotično zadrugo zadevajoče listine deželnega odbora ali zaveze.

§ 18.

Pregled je opraviti na sedežu zadruge (društva). Če ne kaže boljše nasprotno, naj preglednik poprej pové zadrugi (društvu), ki se bo preskuševalo, da bode in kdaj bode pregled. Načelstvo je dolžno nemudoma to naznaniti nadzornemu svetu, če je kak postavljen, da se bode mogel udeleževati pregleda. To naznanilo je izkazati pregledniku.

Če se pregleduje brez poprejšnega naznanila, naj preglednik še pred začetkom svojih del pozove načelstvo, naj obvesti nadzorni svet, in po opravljenih prvih uvodnih preglednih delih z nadaljevanjem pregleda čaka dotlé, da pridejo udje nadzornega sveta ali da bi vsaj mogli priti.

Preglednik naj, ako zahtevajo, opraviteljem zadruge (društva) pokaže svojo izkazno ali postavno listino.

§ 19.

V kolikor to zahteva izvedba pregleda, ima preglednik pravico vstopiti v opravilne in obratne prostore, vpogledati v knjige in liste in preskusiti zalogo blagajnice in pa zaloge efektov, dolžnih listin in blaga. Od organov in narokojemnikov zadruge (društva) more zahtevati za korenit in popoln pregled potrebne povedbe in pojasnila, da dobi kolikor moči popolno in resnično podobo gospodarstva zadruge (društva) (§ 6, odstavek 1 zakona z dne 10. junija 1903. l. [drž. zak. št. 133]).

Ako bi se pregledniku pri njegovem delovanju delale kake zapreke, treba je najprej opozoriti na nerednostne kazni, s katerimi se v zakonu preti na tako ravnanje (§ 11 prav kar v misel vzetega zakona) in, ko bi bilo to brez uspeha, potem, kakor je stvar, to naznaniti sodišču prve stopnje ali političnemu deželnemu oblastvu.

§ 20.

Blagajnično zalogo je ugotoviti vpričo vsaj enega opravitelja zadruge (društva), ako moči, v navzočnosti organa, kateremu je naročeno voditi blagajnico.

Če je knjigovodstvo pomanjkljivo, ima preglednik pravico, po svojem mnenju pravšne vpise postaviti poleg najdenih. Té pa se ne smejo narediti nečitne, in razen tega je za te vpise preglednikove rabiti tinto drugačne barve, kakor je drugih vpisov, ter primerno poočititi, da so ti vpisi od preglednika.

Ako bi se pokazalo, da je to v kakem primeru potrebno, more preglednik, da popreskusi pravost posameznih računskih postavkov, poprašati upnike ali dolžnike zadruge (društva); pri tem pa je vedno ravnati z največjo opreznostjo in sosebno ogibati se vsega, kar bi moglo škodovati kreditu zadruge (društva).

Da ugotovi važne okolnosti, more preglednik vsak čas, ko pregleduje, storiti zapisnik, ki naj ga podpišejo navzočni opravitelji zadruge (društva).

IV. Obrazec vprašanj za preglede po preglednikih, katere je postavilo sodišče ali politično deželno oblastvo.

§ 21.

Spodaj podani obrazec vprašanj bodi vodilo za to, na katere točke naj sosebno pazi preglednik, katerega je postavilo kako državno oblastvo, pri vseh vrstah zadrug (društev) o svojem pregledovanju. Poleg tega mu bode pa tudi vso svojo pozornost vedno obračati tudi na tiste strani materijalnega in formalnega opravilnega gospodarstva, katere po kakovosti in vrsti dotične zadruge (društva) sosebno veljajo pri njih delovanju in sploh vsak čas v svojem prigledu ravnati se po posebnostih posameznega primera.

V. Poročevanje.

§ 22.

O podatku pregleda naj preglednik sestavi pregledno poročilo, v katerem je razložiti vse za presojo gospodarstva zadruge (društva) bistvenene okolnosti, odgovoriti na vprašanje, ali se je ravnalo vse po zakonitih in ustanovnih določilih, in navesti vse najdene nekolik ovažne nedostatke (§ 16, odstavek 4 tega ukaza).

V poročilu je povedati čas začetka in konca pregleda.

Če je preglednika postavil deželni odbor ali zaveza, je pregledno poročilo predložiti deželnemu odboru ali zaveznemu načelstvu, drugače pa zadružnemu (društvenemu) načelstvu (§ 7 zakona z dne 10. junija 1903. l. [drž. zak. št. 133]).

Pregledniki, katere je postavilo kako sodno ali politično oblastvo, naj s svojim naznanilom o opravljenem pregledu predložé spisek za pregled zahtevanih stroškov ali pa, če se je o tem dosegel porazum s pregledano zadrugo (društvom), to priobčijo ter povedó znesek.

VI. Odstranjenje zapaženih nedostatkov.

§ 23.

Če je pregled pokazal, da se je grešilo zoper zakonita ali ustavna določila, naj preglednik zadrugi določi primeren rok, v katerem je odpraviti nedostatke. Rok je določiti tako, da bode zadrugi (društvu) po navadnem hodu opravil moči očitane nedostatke odstraniti v dovoljenem roku.

Ako se pregledniku ne dokaže, da so hibe odpravljene pred pretekom roka, naj, če ga je postavil deželni odbor ali zaveza, potom deželnega odbora ali zaveznega načelstva, drugače pa naravnost prepis svojega preglednega poročila s kakimi morebiti potrebnimi pojasnili predloži trgovinskemu sodišču (§ 9 zakona z dne 10. junija 1903. l. [drž. zak. štev. 133]).

§ 24.

Naznanila, da se ni ravnalo po zakonitih ali ustavnih določilih, ki se oddajajo po § 9 zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133), nalagajo pristojnemu sodišču ali političnemu deželnemu oblastvu dolžnost delati na to, da se bode ravnalo vse po zakonitih in ustavnih določilih.

Pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah naj sodišče sosebno preudari, ali je povod uradno postopati po §§ 87 do 89 zakona z dne 9. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 70).

VII. Pregledni stroški.

§ 25.

Ako preglednik zahteva, naj mu oblastvo ugotovi pregledne stroške (§ 10, odstavek 2 zakona z dne 10. junija 1903. l. [drž. zak. št. 133]), naj s pismeno vlogo naznani svoje razhodke v gotovini, zahtevano povračilo in za izmero povračila bistvene okolnosti. Stroški se ugotové poslušavši načelstvo pregledane zadruge (društva). Po pravni moči sklepa je pregledne stroške pobrati uradoma ter vročiti pregledniku.

Stroške pobira trgovinsko sodišče, ako zahteva preglednik, tudi tedaj, če zadruga odlaša poravnati s preglednikom dogovorjenje pregledne stroške in če se z listino dokaže da je dogovorjen določen znesek stroškov.

§ 26.

Oblastveno postavljeni pregledniki ne smejo, tudi če so se z zadrugo (društvom) porazumeli o preglednih stroških, pobirati jih sami. Pobira in pregledniku vročuje naj stroške oblastvo, katero je postavilo preglednika.

VIII. Tajnostna dolžnost preglednikova.

§ 27.

Vsak preglednik, brez razločka, kako je postavljen, je dolžan v tajnosti hraniti opravilne in obratne razmere, za katere je zvedel o svojem pregledu. V preglednem poročilu jih sme razpravljati samo v toliko, kolikor so predmet kake izpotike (§ 12 zakona z dne 10. junija 1903. l. [drž. zak. št. 133]).

Poleg tega mora preglednik tudi v vseh odnošajih proti osebam, katerim ni kakega naznanila dolžan, molčati o podatkih pregleda in se sosebno zdržavati vseh namigljajev, ki bi mogli škodljivi biti kreditu zadruge (društva).

§ 28.

Ta ukaz zadobi moč hkratu z zakonom z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133).

Koerber s. r. Call s. r.

Pregledni spisek

a) za pridobitne in gospodarske zadruge,

b) za društva v zmislu § 2 ukaza z dne 24. junija 1903. l. (drž. z. št. 133).

a) Firma in sedež zadruge *b*) Ime in sedež društva	*a*) Registrovo oznamenilo (zvezek in številka zadružnega registra) *b*) Datum in število pismenega potrdila odobrenja pravil	Zadrugo (društvo) pregleduje			Čas pregleda	Opomnje**)
		deželni odbor*)	zaveza	*a*) sodno *b*) po političnem oblastvu postavljen preglednik		

Opomnji:

*) Odpade za društva.

**) V stolpcu za „opomnje“ je zlasti poočititi obvestila, ki nastanejo v zmislu § 5 ukaza z dne 24. junija 1903. l. (drž. zak. št 134) s povedbo datuma.

Vprašalne točke

za

pregled pridobitnih in gospodarskih zadrug in sorodnih društev.

I. Splošne razmere. Ustav.

1. Odklej obstoji društvo? Je-li društvo registrovana zadruga?

2. Je li zadružna pogodba ustanovljena tako, kakor predpisuje zakon (§ 3 zadružnega zakona)? Ali so jo podpisali udje, ki so se udeležili ustanovitve?

3. Ali ima ustav v sebi določila, zahtevana v zadružnem zakonu (§ 5)?

4. Ali ustreza tudi v svojih določilih zakonu? Ali odstopa od določil zadružnega zakona samo v toliko, kolikor se pripušča v oznamenjenem zakonu (§ 11 zadr. zak.)?

5. Ali se hrani izvirni ustav z odlokom o registrovanju vred?

6. Ali se ustav, opremljen s sodnim zabeležkom o registrovanju, strinja z izvodi pravil, kolikor jih je (§ 35 zadr. zak.)?

7. Ali so se kake premembe pravil zgodile tako, kakor zahtevajo zakon in pravila in so se po predpisu pri trgovinskem sodišču zglasile za registrovanje? Ali se hranijo registrovalni odloki?

8. Je-li zadruga osnovana z neomejenim ali z omejenim poroštvom? V poslednjem primeru do katerega zneska poroštvujejo zadružniki?

9. Koliki so opravilni deleži? Kako se delajo opravilni deleži? V primeru, če se more vplačevati obrokoma: Ali se vplačuje točno po obrokih?

10. Ali delovanje zadruge ne seza čez meje, potegnjene po zakonu in ustavu?

11. Koliko udov je imela zadruga koncem zadnjega opravilnega leta? Razlogi za nerazmerno množenje ali manjšanje?

12. Je-li zadruga v likvidaciji? Ali so se opravila v tem stadiju predpisana zglasila? Ali se likvidacija odmotava po predpisih?

II. Udje.

1. Kako se sprejemajo novi udje? Ali se ravna po določilih, ki jih ima ustav o tem?

2. Ali so pristopna izrecila spisana vsem zahtevam ustrezno? Ali so jih podpisali pristopniki (§ 3 zadr. zak.), je-li se hranijo skrbno?

3. So-li zadružniki po predpisu vpisani v register udov (§ 14 zadr. zak.)?

4. Je-li dana prilika vpogledati v register udov?

5. Je-li pridobitev in nadaljni obstanek zadruge pogojen z bivališčem v nekem določenem okraju?

6. Ali se ravna po določilih o izstopu udov?

7. Ali se ustreza zakonitemu (§§ 54, 77 zadr. zak.) in morebiti v ustavu postavljenemu daljšemu odpovednemu roku?

8. Ali se odpoveduje pismeno?

9. Ali se pravšno ustanavlja čas izstopa? Ali se opravilni delež ne izplačuje nazaj pred pretekom zakonitega ali daljšega ustavnega roka?

10. Ali se odpoved opravilnih deležev, in pa izstop udov takoj vpisuje v register udov?

11. Ali so se izključili kaki udje? Iz katerih razlogov? Ali se je pri tem ravnalo po predpisu pravil?

III. Načelstvo.

1. Iz koliko udov sestoji načelstvo?

2. Ali se načelstvo voli izmed zadružnikov?

3. Ali oskrbuje svoj urad brezplačno ali pa dobiva kako plačo, in če je to, kolikšno?

4. Ali se udje načelstva postavljajo po predpisih in o pravem času?

5. Ali se udje načelstva vsak čas takoj ko so postavljeni, zglasé k zadružnemu registru? Ali so vpodani podpisi?

6. Ali daje načelstvo naznanila in izrecila svoje volje in svoje podpise za zadrugo tako, kakor predpisuje zakon (§ 17 zadr. zak.) in ustav?

7. So-li dolžnosti načelstva namenu primerno urejene z ustavom in morebiti obstoječim opravilnim redom ali navodilom?

8. Ali načelstvo izpolnjuje naložene mu dolžnosti?

9. Ali se drži mej, potegnjenih mu z ustavom in pa morabiti z obstoječim opravilnim redom ali navodilom?

10. Kolikokrat se imajo načelstvene seje?

11. Ali se o njih piše zapisna knjiga? So-li v nji sklepi načelstva kakor gre na drobno zabeleženi in podpisani po udih načelstva, pričujočih pri sklepanju?

IV. Nadzorni svet.

1. Je-li postavljen nadzorni svet?

2. Iz koliko udov sestoji nadzorni svet?

3. Je-li voljen iz zadružnikov?

4. So-li poslovanja načelstva in nadzornega sveta strogo ločena? Ali se tudi o vkupnih sejah glasuje ločeno?

5. Ali je kako navodilo za nadzorni svet?

6. Ali nadzorni svet izpolnjuje kakor gre naložene mu dolžnozti, sosebno dolžnost prigledovanja v vseh strokah uprave?

7. Ima-li redne seje?

8. Ali popreskuša redno opravilno gospodarstvo zadruge, ali prigleduje knjigovodstvo, ali prigleduje sosebno občasne računske sklepe, ali preskušuje nenadoma blagajniške zaloge? V katerih dobah?

9. Ali sili na to, da se odpravijo nedostatki, katere je našel?

10. Ali se o sejah nadzornega sveta piše posebna zapisna knjiga? Ali so v nji zabeležni podatki opravljenih popreskušenj?

11. Ali oskrbuje nadzorni svet sosebno v zakonu predpisano preskušnjo letnega računa z bilancijo vred in nasvetov o razdelitvi dobička, in ali poroča o tem velikemu zboru?

V. Veliki zbor.

1. Ali se veliki zbor pravočasno sklicuje v roku, ustanovljenem po ustavu, in vsaj vsako leto?

2. Ali se sklicuje tako, kakor določa ustav?

3. Ali se o sklicu namen velikega zbora naznanja po predpisu?

4. Ali se skrbi za to, da morejo zadružniki v primernem času pred velikim zborom pogledati v pripravljeni računski sklep?

5. Ali se v velikem zboru sklepa samo o predmetih, naznanjenih v sklicu?

6. Ali se piše kakor gre zapisna knjiga o sklepih velikega zbora in je-li podpisana po predpisu ustava?

7. Ali je moči iz vpisov spoznati dogodke o velikem zboru v vseh bistvenih točkah ter razvideti, da so se posamezni sklepi storili zakonu in ustavu primerno?

8. Ali morejo zadružniki do zapisne knjige?

VI. Opravilno gospodarstvo sploh.

1. Ali se pri opravilnem gospodarstvu dela skrbno in gospodarsko? Ali se ima opravilen red, je-li namenu primeren in ali se rabi kakor gre? Ali se zadruga kolikor moči ogiblje smelih (nevarnih) opravil? Na katero stran sosebno so se pokazali pomiselki?

2. Kakšno je razmerje med lastno (opravilni deleži, pričuvni zalog) in tuje imovino zadruge? V čem je ta tuja imovina? Je-li vkupna vsota tuje imovine razmeroma previsoka? Ali se zadruga drži o prevzemanju zaveznosti mej, morebiti ustanovljenih z ustavom ali s sklepi velikega zbora?

3. Ali zadruga izpolnjuje redno svoje zaveznosti? Ali je zaostala s kakimi storitvami ali pa je morebiti celo prezadolžena?

4. Ali se strogo gleda na to, da so zaveznostim zadruge vedno tudi nasproti sredstva, potrebna za njih založbo? Ustanovitev primernih plačalnih, povračilnih in odpovednih rokov.

5. Ali se sosebno meri na to, da se sredstva zadruge ne zagatijo z naložbami, ki se dadó težko realizovati.

6. Ali se točno dela po pravilih, ustanovljenih z ustavom ali sklepom velikega zbora o dovoljevanju kredita, ter ravna po ustanovljenih oprezilih (kavtelah)? Ali se dela tako sosebno pri dodeljevanju kredita udom načelstva in nadzornega sveta, in pa pri njih prejemanju za poroke?

7. Ali se pri dodeljevanju kredita v vsakem posameznem primeru postopa s potrebno opreznostjo?

8. Ali se pri podaljšanju kredita ne dela s preveliko prizanesljivostjo? Ali se sosebno gleda na to, da se prej plačajo dospele obresti? Ali se poskrbuje, da se tudi poroštvena zaveznost porokov podaljša na dobo, na katero se je podaljšal kredit?

9. Ali se kakor gre pazi na vplačevanje dolžnih dajatev? Ali se nahajajo zaostanki, kateri se niso poterjali iz zamudljivosti, sosebno taki, pri katerih je nevarnost v odlogu?

10. Ali se sili na to, da se kakor gre izdadó dolžne listine o zaveznostih proti zadrugi? Ali se varno hranijo dolžne listine ter se vrnejo ali uničijo po opravljenem plačilu?

11. Ali je poskrbljeno za zadostna oprezila zoper izpodmike?

12. Ali se vplačuje in izplačuje vedno po predpisu pravil, opravilnega reda itd. in na podstavi potrebnih sklepov?

13. Je-li poskrbljeno za to, da je primerno ločeno knjigovodstvo od blagajniške službe?

14. Je-li knjigovodstvo urejeno kakovosti in razsežaju opravil primerno? Katere knjige se pišejo?

15. Ali se knjige pišejo po predpisu trgovinskega sodišča? So-li vezane, paginirane, brez prečrtanja, ki dela prvotni vpis nečiten, in pa brez strugotin? Ali je kaj vpisanega s svinčnikom?

16. Ali so knjige in dopisi shranjeni kakor gre? Ali se hranijo tudi opravilne knjige iz prejšjnih let?

17. Ali se knjige pišejo tekoče brez zaostanka?

18. Ali se hrani pravšno in brez zaostankov pisana blagajnična knjiga? Je-li napravljena razpregledno in dobro specializovana za vpise?

19. Ali se završuje in popreskušuje v primernih dobah?

20. Ali se vpisi v blagajnično knjigo natanko ujemajo s sklepi načelstva in kakimi drugimi izkazili?

21. So-li posamezni postavki pravšno in brez zaostanka preneseni v glavne knjige in konte?

22. Ali se je o preskušnji terjatvenih potrdil upnikov zadruge in drugih opravilni obrat zadruge zadevajočih listin in izkazil pokazalo, da se strinjajo s knjigami zadruge?

23. Ali so pri obrestujočih zneskih po poskusih na slepo prav izračunjene obresti?

24. So-li številke o posameznih obdobnih sklepih prav seštete.

25. Je-li uredba blagajničnega gospodarstva in blagajničnega prigleda namenu primerna?

26. Koliko blagajnične zaloge se je našlo ob času pregleda? Kako je sestavljena? Ali se strinja s knjigami? Pojasnilo in odprava kakih razlik.

27. Ima-li zadruga preveliko blagajnične zaloge, sosebno v gotovini?

28. Ali so blagajnične zaloge varno shranjene? Ali se rabi protizapora? Ali se koncem vsakega uradnega dneva prešteje blagajnično stanje?

29. So-li zadrugi lastna poslopja, blagovne zaloge i. e. primerno zavarovane zoper požarno nevarnost?

30. Ali napravi o letnem sklepu načelstvo in nadzorni svet inventuro vseh imovinskih predmetov in podatek potrdi z zapisnikom, ki ga podpišejo vsi navzočni?

31. Ali se imovinski predmeti zadruge (sosebno nepremičnosti, premičnosti, vrednostni papirji) vpostavljajo z vrednostjo, katero jim je pripisovati v tistem času? Ali se opravijo ustrezni odpisi?

32. Ali se zlasti dvomni zahtevki med aktive vpostavljajo samo po njih domnevni vrednosti in se neizterljivi zahtevki docela odpisujejo?

33. Ali se pravočasno sestavi vsakoletni računski sklep?

34. Ali se strinja s knjigami?

35. Ali se prav bilancirajo aktive in pasive, ali se zlasti ne stavijo postavki med aktive, ki gredó med pasive?

36. Je-li prav postavljen konto o dobičku in izgubi?

37. Ali se natanko ravna po določilih pravil o razdelitvi dobička in o dobavi izgub?

38. Ali so se razdelile dividende na opravilne deleže, in če so se, v kaki višini? Ali so na to stran v veljavi ustanovne omejitve? Ali se pazi nanje?

39. Ali je računske sklepe prejšnjih let odobril veliki zbor in je-li odobrenje razvideti iz zapisne knjige?

40. Ali se je računski sklep naznanil pravočasno in s predpisano vsebino (§ 22 zadr. zak.)?

41. Ali se je političnemu oblastvu pravočasno predložil prepis odobrenega računskega sklepa?

42. Ali je kak pričuvni zalog? Ali višina njegova ustreza kakovosti in razsežaju opravil?

43. Ali prihajajo v pričuvni zalog ustavomerni zneski?

44. Je-li pričuvni zalog naložen po določilih pravil? Ali se uporablja v opravilnem obratu ali pa je drugje naložen?

45. Ali so kaki specijalni pričuvni zalogi? Kako so naloženi in vknjiženi?

46. Ali se davki opravljajo pravočasno in ali se pazi na kolkovne predpise?

VII. Pregled.

1. Je-li načelstvo zadruge takoj, ko je prejelo pregledno poročilo o zadnjem pregledu (v vkupni seji z nadzornim svetom, če je tak postavljen) storilo sklep o poročilu?

2. Ali se je pregledno poročilo oznanilo o sklicu prvega prihodnjega velikega zbora kot sklepanja predmet?

3. Ali se je poročilo preglednikovo v velikem zboru prebralo z vso vsebino in ali se je nadzorni svet (če tak ni postavljen, načelstvo) izustilo o podatku pregleda?

4. Kateri sklepi so se o tem storili v velikem zboru in kako so se izvršili?

5. Ali so se odpravili nedostatki opaženi o poslednjem pregledu?

Ali so denarni zavodi dolžni dajati pojasnila gledé hranilnih vlog v nespornem postopanju?

Hranilnica v X. je dobila od pristojnega sodišča vprašanje, oziroma naročilo, naj istemu naznani, koliko je znašala hranilna vloga nekega vlagatelja na dan njegove smrti in kateri zneski so se dvignili od te vloge v onem letu, ko je vlagatelj umrl?

Dotična hranilnica pa zaprošenega pojasnila ni hotela dati ter se je sklicevala na dolžnost hranilnic, da morajo one molčati gledé vložkov svojih vlagateljev. Kmalu nato pa je dobila hranilnica sledeči ukaz:

«V zapuščinski zadevi po rajnem I. I. se hranilnici ukazuje, da ista pri naroku, ki se bode naročil po pravomočnosti tega sklepa, predloži temu sodišču svoje uradne knjige, iz katerih je mogoče dobiti pojasnila gledé hranilnih vlog, ki so se glasila na ime zapustnika, in gledé sprememb teh vlog. Predložitev teh knjig pa lahko izostane, ako poda hranilnica, kakor dosedaj v podobnih slučajih, pismeno poročilo o vlogah, ki so obstale ob smrti I. I. na njegovo ime, kateri zneski so se od tega časa naprej vzdignili ter kedaj in kdo jih je vzdignil? Če tudi se hranilaica po x paragrafu svojih pravil svečano odpoveduje vsaki pravici do dobička, je ista vendar trgovec v zmislu trgovskega zakona in po členu 40 tega zakona dolžna dajati poročila gledé svojih knjig. Zavod in njegovi zastopniki pa so dolžni tudi po § 308 c. p. r. biti za pričo.»

Proti ukazu prve inštance je vložila zadevna hranilnica rekurz, kateremu je druga inštanca ugodila se sledečimi razlogi.

«V zmislu § 1 cesarskega patenta od 9. avgusta 1854, št. 208 d. ž., sme sodišče v nespornih pravnih stvareh uradno ali na prošnjo stranke le v toliko postopati, kakor ukazuje zakon. Ker pa sme hranilnica kot lastnica svojih knjig z istimi samovoljno ravnati in je opravičena vsakega drugega od gospodarstva izključiti, v kolikor bi se s tem ne poseglo v pravice kake tretje osebe (§ 364 o. d. z.) in če nikaka druga obvezna določila zgoraj imenovane hranilnične oblasti ne utesnjujejo, nadalje, ker ne obstoji nikakoršni predpis, ki bi pooblaščal razpravne oblasti, da smejo iste zahtevati predložitev knjig in ker slednjič tudi ne pristoja zapuščini umrlega I. I. nikakšna pravica, po katerej bi se moral istej dovoliti upogled v vložke tretjih oseb, sledi toraj iz vsega tega, da hranilnica povodom te zapuščinske razprave ni dolžna predložiti svojih uradnih knjig. Iz tega in iz podobnih poročil gledé amortizacije hranilničnih vložnih knjižic sledi, da sme hranilnica zahtevati tako natančen popis zadevne vloge, o katerej želi kdo imeti poročila, da se zamore lahko prepričati, da je vlagatelj opravičen zahtevati pojasnila gledé gotove posamezne hranilne vloge in da hranilnica lahko zabrani, da se ne-bi izdala pojasnila gledé vlog neprizadetih vlagateljev.

Ker se lahko denar vlaga na različna imena in ker imajo razne osebe mnogokrat eno in isto ime in tudi priimek in ker ime samo tudi nikakor ne jamči za to, da se bode našel pravi vložnik, če ni sam prišel, bi nastala s tem, da se izročijo sodniji hranilnične knjige, neljuba posledica, da bi se morebiti privzele v zapuščino I. I. tudi tuje vložne knjižice, ki v isto ne spadajo in bi se te knjižice potem na škodo pravih vdeležencev neopravičeno amortizovale. Hranilnica je bila toraj opravičena, upreti se nedoločnemu vprašanju okrajnega sodišča in se je moral uničiti vsled rekurza hranilnice izpodbijani

zaukaz prve inštance in to tembolj ker je jasno, da se predpisi o spornem postopanju in o knjigah zasebnih kupčevalcev ne morejo uporabiti na predležeči slučaj.«

Proti tej razsodbi druge inštance je vložila prva inštanca revizijski rekurz, katerega pa je zavrnilo najvišje sodišče z odločbo od 25. februarja 1902, št. 2716 iz sledečih razlogov:

„Po § 15 cesarskega patenta od 9. avgusta 1854, št. 208 drž. zak. zamore sodnik prve inštance vložiti rekurz proti odredbi višjega sodišča le takrat, ako se boji, da bi povzročil ukaz višjega sodišča onim osebam, katere niso zmožne, da bi se same zastopale, nepovratno škodo. Ta uvet pa v predležečem slučaju ni opravičen. Dejstvo, da je odrekla posojilnica zahtevano pojasnilo, nikakor ne more povzročiti nedoletnim dedičem umrlega I. I. nepovratno škodo, ker ima razpravni sodnik po § 98 navedenega patenta na razpolaganje mnogo drugih sredstev, ki mu omogočijo določiti premoženje zapustnikovo. Ako je hranilnica odrekla zahtevana pojasnila, se toraj lahko uporabijo ta druga sredstva v svrho določitve zapuščinskega premoženja. Iz tega sledi, da se zbog izpodbijanih sklepov prvega sodišča, ki je vložilo rekurz ni bati, da bi nastala nepovratna škoda za nedoletne in zaraditega se je moral revizijski rekurz, ki v tem slučaju ni bil dopusten, zavrniti.«

Ta odločba najvišjega sodišča je dala povod enuncijaciji ministrstva notranjih zadev, ki je silno važna ne-le samo za naše hranilnice, ampak tudi za denarne zavode zadružnega sistema.

Vspodbujena po tem, po sodnih stopinjah civilnopravno dognanem slučaju, je sklenila zadevna hranilnica spremembo pravil, po katerej spremembi je bilo uravnano vprašanje zaradi dajanja pojasnil gledé hranilnih vlog. Namestništvo se ni smatralo pristojnim, spremembo potrditi in je stvar predložilo ministrstvu notranjih zadev, katero je hranilnici naznanilo, da ne najde proti nameravani spremembi pravil nobenega zadržka. Vsled te odločbe ministrstva notranjih zadev se je sprememba pravil hranilnice tudi potrdila in se sedaj glasi zadevno določilo pravil tako-le:

«Upravitelji in nastavljenci hranilnice so zavezani k molčečnosti gledé hranilnih vlog, kakor tudi gledé oseb vlagateljev in oseb, ki dvigujejo vloge. Na vprašanje sodišča v nespornem postopanju daje zavod pojasnila gledé visokosti kake vloge le ob gotovih dneh in če se mu naznani številka hranilne vloge. K nadaljnim pojasnilom sodnijam je zavod zavezan le toliko, v kolikor bi imel isti dolžnost pričanja po civilnem in kazenskem zakonu. Drugim oblastim in uradom se dajejo pojasnila le v takih slučajih, o katerih obstoje v zakonu izrečne določbe. Ta določila pa se ne tičejo pravic nadzorovalne oblasti, ki se sme z vpogledanjem knjig ali s zahtevanjem pojasnil vsak čas prepričati o rednem opravljanju uradnih poslov.«

Opisani slučaj, za katerega morajo biti vsi denarni zavodi prizadeti hranilnici hvaležni, je toraj velike važnosti posebno pri nas na Slovenskem, kjer se žal ne moremo ponašati s tem, da bi smeli reči, da najdemo pri raznih uradih in oblastih vedno dobre volje. Bridke izkušnje, katere smo doživeli v teku 20 let obstanka zadružnega zakona, so nas poučile, da se pravica ne deli povsod enako, da pa v nobenem slučaju tudi ni treba obupati, ampak iskati zaščitja in pravice do najvišjih oblastij.

Prepričani smo, da smo s tem slučajem, ki smo ga prosto posneli po «Oesterr. ung. Spark. Zeitung», ustregli marsikomu in koristili marsikateremu zavodu.

Zapisnik

o rednem (izvanrednem) občnem zboru Hranilnice in posojilnice (Posojilnice. i. t. d.) v ..... (Tu se zapiše cela firma, kakor je registrovana).

Dnevni red:

1) Potrditev letnega računa.
2) Razdelitev čistega dobička.
3) Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika (nadzorstva) etc.
4) Sprememba pravil.
5) Slučajnosti

i. t. d.

Ob .... uri otvori načelnik kot predsednik zborovanje in konštatuje, da je občni zbor sklepčen v zmislu § .... zadružnih pravil.

Ad 1. V zmislu § .... pravil poroča o letnem računu računski pregledovalec I. I., katero poročilo se brez ugovora enoglasno odobri.

Ad 2. Po nasvetu računskega pregledovalca naj se čisti dobiček po .... K ... v razdeli tako-le:

Načelstvo dobi nagrade ..... K ... v

Za dobrodelne namene se določi in sicer (tu se naj imenoma navedejo zavodi, katerim se kaj daruje) ..... K ... v

Ostanek po ..... K ... v

pa se pridene rezervnemu zakladu za izgube.

Ad 3. Volitev se vrši glasom § .... pravil po listkih.

Oddanih je .... glasov.

Načelnikom (ravnateljem, predsednikom) je izvoljen gospod I. I. (ime, stan in prebivališče) z .... glasovi.

Kot udje načelstva so izvoljeni gg. I. I. (ime, stan in prebivališče) z .... glasovi; I. I. (ime, stan in prebivališče) z .... glasovi i. t d. i. t. d.

Računskim pregledovalcem je izvoljen g. I. I. (ime, stan in prebivališče) z .... glasovi, njegovim namestnikom pa g. I. I. (ime, stan in prebivališče) z .... glasovi.

(Ako se ne voli nobeden nov ud načelstva, se postavi v zapisnik: Načelnik in vsi stari udje načelstva, kakor tudi računski pregledovalec in njegov namestnik se zopet enoglasno izvolijo.

Ad 4. Zadružnik I. I. predlaga, naj se spremenijo naslednje točke zadružnih pravil in sicer § ...., ki se naj glasi za naprej tako-le: .....
nadalje § ...., ki se naj glasi tako-le: .....
i. t. d., i. t. d.

Vsi predlogi se sprejmejo brez ugovora in se nasvetovana sprememba pravil enoglasno potrdi.

Datum.

Podpis načelnika kot predsednika in dveh zadružnikov, oziroma se mora podpisati zapisnik tako, kakor velevajo zadružna pravila.

Opombe: Dobro si je treba zapomniti, da se mora priobčiti vabilo na občni zbor ob pravem času in natanko tako, kakor predpisujejo zadružna pravila vsakega posameznega zavoda. Naznaniti se mora natanko dan, ura, kraj in dnevni red zborovanja.

V zapisniku se mora natančno konštatirati, da je občni zbor v zmislu pravil sklepčen.

Pri volitvi načelstva je potreba natanko določiti, koliko glasov se je oddalo in in s kolikimi glasovi so bili izvoljeni posamezni udje načelstva.

Ako se voli le eden ali dva uda načelstva (toraj le nekateri), ostali pa ostanejo prejšnji, se mora v zapisniku izrečno zapisati: «Namesto prostovoljno iz načelstva izstopivšega g. I. I. se izvoli g. I. I.» ali pa: «Namesto umrlega g. I. I, se izvoli kot ud načelstva g. I. I.» i. t. d., kakor zgoraj.

O letnem računu mora poročati navadno računski pregledovalec ali njegov namestnik, ako tako določajo pravila. Ravnotako mora staviti računski pregledovalec nasvete za razdelitev čistega dobička, ako pravila ne predpisujejo drugače.

Ako se spreminjajo pravila, se mora besedilo točk, kakor se imajo v bodoče glasiti, natanko zapisati v zapisnik. Ako ni dotična točka bila razglašena na dnevnem redu, se smejo staviti le nasveti, ki pridejo prihodnje leto na dnevni red občnega zbora.

Zapisnik se mora datirati in ga podpišejo po v pravilih v to določene osebe.

Končno si je zapomniti, da se morajo spisovati zapisniki o občnih zborih v posebno knjigo, kakor določa zadružni zakon od 9. aprila 1873 v § 34, toraj ne na posebne pole papirja.

Vse to velja tudi gledé zapisnikov o izvanrednih občnih zborih.

Za take zapisnike so pripravljene primerne knjige v zadružni tiskarni v Celju, kjer si jih naj naročajo vse posojilnice, posebno pa one, ki jih morebiti še nimajo do sedaj.

Veleslavno c. kr. okrožno (deželno, pomorsko) kot trgovinsko sodišče!

A Kakor je iz pod A priloženega prepisa zapisnika o občnem zboru razvidno, je izstopil prostovoljno iz načelstva g ..... (Ako jih je več, se navedejo vsi) in je bil namesto istega izvoljen g .... (Ime, stan in prebivališče), kateri se bode podpisoval tako-le: .... (Lastnoročni njegov podpis.)

Nadalje je razvidno iz tega zapisnika, da so se spremenile točke x, y, in da se morajo v bodoče tako-le glasiti in sicer:

§ .... tako-le ..... (Se doslovno navede.)

§ .... tako-le ..... (Se doslovno navede.)

i. t. d.

Prosimo toraj:

Veleslavno c. kr. trgovinsko sodišče blagovoli izbrisati iz zadružnega registra kot uda načelstva g. I. I. ..... nasprotno pa naj vpiše v zadružni register kot uda načelstva g. I. I. (Ime, stan in prebivališče) .....

Nadalje naj blagovoli vpisati spremembo pravil in sicer tako, da se bodo spremenjene točke glasile v bodoče tako-le: (Se še enkrat navedejo doslovno vse).

Datum.

Firma.

Podpis načelnika in še enega uda načelstva, kakor določajo pravila.

Podpisi novoizvoljenih udov načelstva.

(Zunanja stran prošnje.)

Veleslavno

c. kr. okrožno (deželno, pomorsko) kot trgovinsko sodišče

v .....

Firma: .....

.....

.....

.....

prošnja

za izvršitev izbrisa izstopivših in vpisa na novo izvoljenih udov načelstva in za dovoljenje in vpis spremembe pravil v zadružni register.

Enkrat.

Priloga A.

O p o m b e. Podpisi novoizvoljenih udov načelstva na prošnji morajo biti sodiško ali notarsko poverjeni (legalizovani). V besedilu legalizacijske klavzule mora biti izrecno povedano, da so novoizvoljeni udje načelstva, katerih podpisi se legalizujejo na prošnji za registrovanje, dotično prošnjo podpisali lastnoročno v t e k s t u i n n a k o n c u p r o š n j e. (Toraj dvakrat.)

Prošnja za registrovanje se kolekuje s kolekom po 2 K.

Priloga A, to je prepis zapisnika občnega zbora, se kolekuje s kolekom po 30 vinarjev.

V prepis je potreba vzeti le dotične točke, katere se nanašajo na registrovanje, ostalih ne.

Da se prepis strinja z izvirnikom, tega ni potreba potrjevati (ako se noče) sodiško ali notarsko, nego smeta to potrditi dva stara uda načelstva, katerih podpisa sta pri trgovskem sodišču že registrovana, in sicer z ozirom na naredbo ministrstev pravosodja, notranjih del in trgovine, dogovorno s finančnim ministrstvom od 23. maja 1895.

Dotična klavzula (besedilo) naj se glasi n. pr. toko-le: Midva podpisana Franjo Tratnik, posestnik v Gotovljah in Ivan Majcen, trgovec v Žalcu, potrjujeva kot uda načelstva posojilnice v ..... z ozirom na ministrsko naredbo od 23. maja 1895, drž. zak. št. 74, od 8. junija 1895, da se ta (delni) prepis zapisnika o občnem zboru natanko strinja z izvirnikom (oz. z dotičnimi točkami izvirnika).

D a t u m.

P o d p i s a.

Posojilnica v .....

registrovana zadruga z .....omejeno zavezo.

Računski zaključek

za ..... upravno leto 190.....

Posojilnica uraduje v ..... vsak ..... in ako je ta dan praznik, prihodnji delavnik od ..... do ..... ure ..... poldne. Ta dan se sprejemajo vloge, prošnje za posojila, obresti in vračila na glavnico, izjave pristopa, izstopa in odpovedi, izplačujejo vloge, obresti in posojila in dajo pojasnila in pravila.

Pristopilo je ..... zadružnikov z ..... deleži
izstopilo je ..... » » ..... »
ostalo je ..... » » ..... »

Novih hranilnih knjižic se je izdalo ....., uničilo pa ....., obstoji torej ..... knjižic za ..... K ..... v, in iznaša povprečna vloga ..... K ..... v.

Posodilo se je na novo ..... zadružnikom, ... zadružnikov je pa posojila popolnoma vrnilo; dolžnikov je torej ....., ki dolgujejo skupaj ..... K ..... v, ali povprek ..... K ..... v.

Čistega dobička je bilo . . . . . K v
ki se razdeli po sklepu občnega zbora tako-le:

Deležem pripada .....% dividenda . . . . K v
Načelstvo dobi nagrade . . . . . » ..... »
Za dobrodelne namene in sicer:
..... » ..... »
..... » ..... »
..... » ..... »
..... » ..... » ..... » ..... »

Ostanek . . . . . K v
se pridene rezervni zakladi, ki iznaša . . . . . » ..... »

in bode torej narasla na . . . . . K v

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ako tudi ni član zadruge, ter se obrestujejo po .....% od 1. dne po vložitvi sledečega meseca, pa do zadnjega dne meseca pred vzdigom. Obresti se pripisujejo koncem vsacega leta kapitalu brez posebnega naročila. Rentni davek plačuje posojilnica. Zneski do ..... K se izplačujejo brez vsake odpovedi, za zneske nad ..... K je pogojena odpoved, in sicer do ..... K ..... dni, do ..... K ..... mesec , nad ..... K ..... mesec ; vendar se tudi taki zneski izplačujejo navadno brez odpovedi, seveda kolikor dopušča blagajnično stanje.

Od posojil, katera dobivajo le člani, se zahtevajo .....% obresti na osebni kredit, ...% obresti proti vknjižbi.

Posojilnica je član »Zveze slovenskih posojilnic v Celju«, ki je izvršila zadnjo revizijo dne ..... 190.....

Prejemki. **Denarni promet.** Izdatki.

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Vrnena posojila			1	Dana posojila		
2	Prejete hranilne vloge			2	Izplačane hranilne vloge		
3	» posojilne obresti			3	» » obresti		
4	Prejeti upravni stroški			4	Upravni stroški:		
					plače		
5	Prejete zamudne obresti				kurjava in svečava		
6	Vplačani deleži				najemnina od pisarne		
7	Vplačane vstopnine				knjižice in tiskovine		
8	Vplačani doneski za rezervo				poštnine		
				5	Vrnena izposojila		
9	Izposojila			6	Obresti izposojil		
10	Prodani inventar			7	Naložen denar		
11	Vzdignen naložen denar			8	Nakupljen inventar		
12	Vzdignene obresti istega			9	Prehodni zneski		
13	Prehodni zneski			10	Za dobre namene		
				11	Nagrade		
				12	Izplačani deleži		
				13	Izplačane dividende (obresti) deležev		
				14	Davek:		
					pristojbine po lestvici I.		
					rentni davek		
					pridobninski davek s prikladami		
	Skupaj				Skupaj		
14	Stanje gotovine koncem l. 190			15	Stanje gotovine koncem l. 190		

V tekočem letu je bil promet ta-le:

Vseh prejemkov je bilo ..... K v
Vseh izdatkov pa ..... » ..... »
torej skupni denarni promet ..... K v

Izguba. **Račun izgube in dobička.** Dobiček.

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Izplačane hranilne obresti			1	Prejete obresti posojil		
2	Kapitaliz. hranilne obresti			2	Zaostale obresti posojil		
3	Upravni stroški			3	Prejeti upravni stroški		
4	Plačane obresti izposojil			4	Prejete zamudne obresti		
5	Zaostale obresti izposojil			5	Vzdignene obresti naloženega denarja		
6	Za dobre namene			6	Nevzdign. obresti istega		
7	Nagrade			7	Predplačane obresti izposojil		
8	Odpis inventarja			8	Preteklega leta predplačane obresti posojil		
9	Preteklega leta zaostale obresti posojil						
10	Predplačane obr. posojil						
11	Obresti rezerv						
12	Obresti deležev						
13	Davek						
14	Čisti dobiček						

Aktiva (Imetje). **Bilanca (stanje).** Pasiva (Dolgovi).

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Posojila			1	Deleži		
2	Zaostale obresti posojil			2	Dividende (obresti): od poprejšnih let ..... za leto 19..		
3	Naložen denar ..... Nevzdign. obresti istega			3	Hranilne vloge ..... Kapitalizovane obresti		
4	Prehodnji zneski			4	Predplač. obresti posojil		
5	Inventar			5	Izposojila ..... Zaostale obresti izposojil		
6	Predplačane obresti izposojil			6	Prehodnji zneski		
7	Gotovina koncem l. 190..			7	Rezerva		
				8	Čisti dobiček		

V ....., dne 31. decembra 190..

(Podpisi načelstva oziroma ravnateljstva.)

Ta račun z glavnimi in pomožnimi knjigami primerjali ter v redu našli.

(Podpisi nadzorstva, oziroma računskih pregledovalcev.)

PREGLED

o prometu in uspehu za celi obstanek od dne ..... 1 ..... do dne ..... 19 .....

Poslovno leto	V teku leta								Koncem poslovnega leta											
	novih zadružnikov	vplačanih deležev		novih vlagateljev	vloženo		novih dolžnikov	danih posojil	zadružnikov	deležev		vlagateljev	vlog		dolžnikov	posojil		čistega dobička		za dobre namene določeno		rezerva	
		K	v		K	v		K	v	K	v		K	v		K	v	K	v	K	v	K	v
18....																							
18....																							
18....																							
18....																							
18....																							
18....																							
18....																							
18....																							
18....																							
19....																							
19....																							
19....																							
19....																							
19....																							

Popravki.

Stran	9,	5	vrsta	od	spodaj	je	pravilno	Raiffeisen-ove,	namestu Reiffeisen-ove.
»	12,	16	»	»	zgoraj	»	»	Jožef Stuhec,	» Josef Stuhec.
»	16,	3	»	»	spodaj	»	»	posojilnice,	» posojilnic.
»	20,	12	»	»	»	»	»	takšnega,	» takšonega.
»	20,	13	»	»	»	»	»	pravila,	» paravila.
»	29,	1	»	»	zgoraj	»	»	in,	» i
»	29,	9	»	»	»	»	»	naporno,	» uporno,
»	33,	9	»	»	spodaj	»	»	paralelk,	» paralelke.
»	35,	11	»	»	»	»	»	:	» :
»	35,	5	»	»	»	»	»	okrajni šolski svet celjski, namesto okrajni celjski šolski svet.	
»	41,	19	»	»	»	odpade za besedo «zapisnikov» vejica.			
»	122,	8	»	»	zgoraj	se postavi za besedo «okraju» vejica; beseda «in» odpade.			
»	130,	3	»	»	»	vejica za besedo «Celovcu» odpade.			
»	135,	19	»	»	»	besedi «Ker je» odpadeta; beseda «vsled» se mora zapisati z veliko začetnico; za besedo «Jošt» se postavi «je».			
»	138,	14	»	»	spodaj	je pravilno 603·75, namesto 603·73.			

Univerzitetna knjižnica Ljubljana Univerzitetna biblioteka